

ΕΥΘ. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

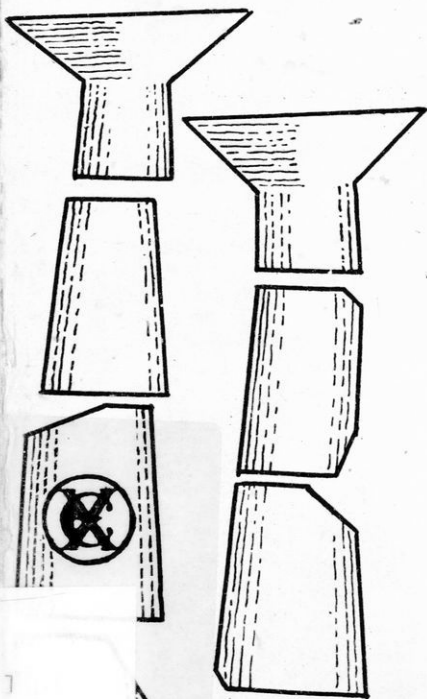
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ Α ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ



ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Δ' τάξεως
τῶν Ἑξαταξίων Γυμνασίων κατὰ τὸ
ἐγκριμένον Βιβλίον τοῦ Ο.Ε.Δ.Β.

ΝΕΑ ΕΚΔΟΣΙΣ



ΚΕΙΜΕΝΟΝ — ΚΑΤΑ ΛΕΞΙΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΑ* —
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ — ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΡΗ-
ΜΑΤΩΝ — ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ —
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ — ΑΝΑΛΥΣΙΣ — ΠΡΑΓΜΑΤΙ-
ΚΑ — ΔΙΣΘΗΤΙΚΑ — ΘΘΙΚΑ — ΓΝΩΜΙΚΑ
ΕΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ² — ΝΟΗΜΑ — ΠΕ-
ΡΙΛΗΨΙΣ — ΕΠΙΓΡΑΦΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

(ΕΥΣΤ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ Γεν. Ἐπιθ.
— Ν. ΑΣΩΝΙΤΗ — Ε. ΚΟΥΖΕΛΗ)

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

ΕΥΘ. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 76 — ΤΗΛΕΦ. 632.894

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΥΘ. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Σπύρος Ι. Παπασπύρου
Ζωγράφος
Καθηγητής Εφαρμογών ΤΕΙ/ΗΠ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ Α' ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ
ΤΗΣ Δ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΓΓΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ Ο.Ε.Σ.Β.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ — ΚΕΙΜΕΝΟΝ — ΚΑΤΑ ΛΕΞΙΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ —
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΑ — ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΡΗΜΑΤΩΝ — ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ — ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ
ΑΝΑΛΥΣΙΣ — ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ — ΗΘΙΚΑ — ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ — ΓΝΩΜΙΚΑ — ΝΟΗΜΑ
ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ — ΕΠΙΓΡΑΦΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

(ΕΥΣΤ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ Γεν. Ἐπιθ. — Ε. ΚΟΥΖΕΛΗ — Ν. ΑΣΩΝΙΤΗ)

ΕΚΔΟΣΙΣ



ΝΕΩΤΑΤΗ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΕΥΘ. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 76 — ΤΗΛΕΦ. 632 - 894
ΑΘΗΝΑΙ

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν σφραγίδα τοῦ ἐκδότου καὶ τὴν ὑπογραφήν του.



Ε. Δ. Χριστόπουλος

Copyright by E. E. Christopoulos, Athens 1964

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσις ἢ ἡ ἀνατύπωσις ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τοῦ περιεχομένου τοῦ παρόντος βιβλίου ἀνευ τῆς προγενεῖς τέρας ἐγκρίσεως τοῦ ἐκδοτικοῦ Οἴκου Ε. Δ. Χριστοπούλου, τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ πνευματικὴν ἰδιοκτησίαν.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ Α' ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἐκεῖ ὅπου κατεδείχθη πλήρως ἡ ρητορική δεινότης, ἡ πολιτική δραστηριότης καὶ ὁ φλογερὸς πατριωτισμὸς τοῦ Δημοσθένους εἶναι οἱ Φιλιππικοὶ λεγόμενοι λόγοι του, οἱ ὅποιοι φανεροῦν τὴν πολιτικὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ ῥήτωρ ἀπέναντι τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῶν Ἀθηνῶν πρὸς τὸν Φίλιππον, τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας.

Ἐξ ἑτῆς οἱ Ἀθηναῖοι ἀφ' ὅτου τὸ 357 ὁ Φίλιππος κατέλαβε τὴν Ἀμφίπολιν, ἡ ὁποία παλαιότερον ἀνῆκεν εἰς αὐτοὺς, εὗρισκοντο εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν μαζὶ του καὶ παρὰ τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπέφερον εἰς αὐτὸν οἱ ἀποστελλόμενοι ἐναντίον του Ἀθηναῖοι στρατηγοί, δὲν κατάρθωσαν νὰ ἐπιτύχουν θετικὸν ἀποτέλεσμα, διότι ὁ πόλεμος δὲν διεξήγετο κατὰ τρόπον συστηματικὸν καὶ μεθοδικὸν καὶ διότι ὁ στρατὸς ἦτο κατὰ τὸ πλεῖστον μισθοφορικός, ὁ ὁποῖος κακῶς συντηρούμενος καὶ χαλαρῶς διοικούμενος ἐτρέπετο εἰς ἄλλα θέατρα πολέμου, ὅπου ἐτρέφετο καὶ ἐπληρώνετο καλῶς καὶ τακτικῶς καὶ τὸ χειρότερον ἀκόμη ἐξετρέπετο εἰς λεηλασίας καὶ πειρατείας.

Ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς διεξαγωγῆς τοῦ πολέμου καὶ ἡ πολυχρόνιος παράτασις του, ἡ ἀποφυγὴ τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τὴν ἐκστρατεῖαν καὶ ἡ ἀναπλήρωσις των διὰ μισθοφόρων, ἡ κόπωσις των ἀπὸ τὸν Συμμαχικὸν πόλεμον (357 - 355), ὁ ὁποῖος ἔληξε μὲ τὴν διάλυσιν τῆς Β' Ἀθηναϊκῆς Συμμαχίας καὶ ἡ ἀποστροφή των πλέον ἀπὸ τὰς πολεμικὰς ἐνεργείας, τὸ φιλειρηνικὸν τὸν πνεῦμα καὶ ἡ ἐκδήλος στροφή των πρὸς τὸν πλουτισμὸν καὶ τὰς ἀπολαύσεις παρουσίαζον μίαν εἰκόνα ἡσύχου, ἀπαθοῦς, εἰρηνικῆς ζωῆς τῆς πόλεως τὴν ὁποίαν ἐσταθεροποιοῦν περισσότερον αἱ γῆμαί, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸ διεδίδοντο σκοπίμως ἀπὸ τοὺς ἀργοσχόλους καὶ τοὺς περιέργους τύπους τῆς ἀγορᾶς δι' ἀσθένειαν ἢ θάνατον τοῦ Φιλίππου ἢ αἱ εὐχάριστοι εἰδήσεις αἱ ὁποῖαι ἐξωγαγόμεναι ἔφθανον εἰς τὰς Ἀθήνας περὶ μερικῶν ἀσημάντων ἐπιτυχιῶν τῶν μισθοφορικῶν στρατευμάτων.

Τὴν ἀπογοήτευσιν, τὴν πατριωτικὴν ἀπάθειαν καὶ τὴν ἡττοπάθειαν τοῦ κοινοῦ συνεμερίζετο καὶ μερὶς τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι ἐπέζητουν τὴν εἰρήνευσιν μὲ τὸν Φίλιππον, καὶ τὰς διαθέσεις των αὐτὰς ἐνίσχυον καὶ ἄλλοι πολιτικοί, πράκτορες τοῦ Φιλίππου, εὐνοοῦντες καὶ ὑποστηρίζοντες τὰ κατακτητικὰ σχέδια αὐτοῦ διὰ πολιτικὸν των κέρδος.

Ὁ Δημοσθένης ἦτο τότε (: εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ 351) νέος 33 ἐτῶν, ἀλλά, χάρις εἰς τὸ κριτικὸν τὸν πνεῦμα, τὴν φλογερὰν ψυχὴν του καὶ

τὴν συστήματικὴν τοῦ μόρφωσιν, εἶχεν ὠρίμους καὶ θετικὰς πολιτικὰς ἰδέας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων. Ἐβλεπε τὴν αὐξήσιν τῆς πολιτικῆς καὶ πολεμικῆς δυνάμεως τοῦ Φιλίππου καὶ εἰς τὴν ἐπέκτασιν τούτου πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ πρὸς νότον διέβλεπεν, ὡς ὀξύνους πολιτικός, τὰ ἀπειλητικὰ τοῦ σχέδια διὰ κατάρκτησιν τῆς Ἑλλάδος καὶ μολονότι ἦτο νέος καὶ πρωτόπαιρος εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν, προσῆλθεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ χωρὶς νὰ ἀναμείνῃ, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν, νὰ ὁμιλήσῃ οἱ ἐμπειρότεροι καὶ οἱ ἀρχαιότεροί του, οἱ ὅποιοι μὲ τὰ ἀνόητα ἢ ὑποπτα, κατὰ τὴν γνώμην του, πολεμικὰ τῶν σχέδια διενήργουν ἀκάρπως ἐπὶ ἑξ ὀκταετη γὼν κατὰ τοῦ Φιλίππου πόλεμον, ἀνῆλθε πρῶτος εἰς τὸ βῆμα καὶ ἐξεφώνησε τὸν Α' κατὰ Φιλίππου λόγον του (351) ὁ ὁποῖος καταλέγεται μεταξὺ τῶν ἀριστουργημάτων του.

Διὰ πρώτην, ἴσως, φοράν ὁ Δημοσθένης ὠμίλησεν εἰς τὸν λόγον τοῦ αὐτοῦ φανερά διὰ τὸν ἀπὸ μέρους τοῦ Φιλίππου κίνδυνον τῆς πόλεως.

Ἡ ἀπειλητικὴ κάθοδος τοῦ Φιλίππου μέχρι τῶν Θερμοπυλῶν (353) καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ πολιορκία τοῦ Ἡραίου τείχους εἰς τὴν Θράκην (351), τὸ ὅποιον ἐχρησίμευεν ὡς ἀποθήκη τοῦ εἰς Ἀττικὴν κομιζομένου σίτου, ἐτάραξαν τὴν πολιτικὴν ἀπάθειαν τῶν Ἀθηναίων, οἱ ὅποιοι, παρ' ὅλην τὴν ἀπογοήτευσιν καὶ τὴν ἡττοπάθειαν ἀπὸ τὰ ἀλλεπάλληλα πολεμικὰ τῶν ἀτυχήματα, συνῆλθον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, πλήρεις λύπης καὶ συγχύσεως ἀπὸ τὸν συνεχιζόμενον κατὰ τοῦ Φιλίππου ἀτυχῆ πόλεμον, διὰ νὰ σκεφθοῦν πῶς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀποτρέψουν τὰς ἐκδήλους πλέον κατακτητικὰς διαθέσεις τοῦ Φιλίππου.

Ὁ Δημοσθένης ἐξεμεταλλεύθη τὴν ψυχολογικὴν αὐτὴν εὐκαιρίαν καὶ ἀνελθὼν εἰς τὸ βῆμα ὠμίλησεν ἀνοικτὰ διὰ τὸ χρίσιμον διὰ τὴν πόλιν ζήτημα καὶ ἀφοῦ ἀνέλυσε πλήρως καὶ σαφῶς τὴν κατάστασιν, μὲ φλογερὸν πατριωτισμὸν καὶ μὲ ἔντονον γλῶσσαν, προτείνει τὰ κατὰλληλα ἀπὸ ἠθικῆς καὶ ὕλικῆς ἀπόψεως μέτρα διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πραγμάτων. Μὲ πλήρη παρρησίαν καὶ μὲ ψυχικὴν ἑξαρσιν καθώρισεν ὁ ρήτωρ τὰ αἷτια τῆς κακῆς πορείας τοῦ πολέμου καὶ συνέστησεν εἰς τοὺς συμπολίτας τὴν νὰ ἀναλάβουν ἀπὸ τὴν ἠθικὴν τῶν κῆπως καὶ νὰ συνέλθουν ἀπὸ τὴν ψυχικὴν τῶν ἀπάθειαν καὶ οὕτω πλήρεις πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ νὰ ἐπιδείξουν προθυμίαν τὴν ἀναγκαίαν πολιτικὴν καὶ πολεμικὴν δραστηριότητα, ὅπως οἱ πρόγονοί των, νὰ ὀργανώσουν τὰς πολεμικὰς τῶν δυνάμεις καὶ νὰ διεξαγάγουν τὸν πόλεμον μεθοδικῶς συμφῶνως πρὸς τὸ ὑπ' αὐτοῦ προτεινόμενον σχέδιον.

Οἱ Ἀθηναῖοι, ἀσφαλῶς ἤκουσαν μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὰς συμβουλὰς τοῦ νέου πολιτικοῦ καὶ ἐπηρεάσθησαν, ἀσφαλῶς, καὶ ἀνεκούφισθησαν μὲ τὰς ἐλπίδας τὰς ὁποίας ἐνέπνευσεν εἰς αὐτοὺς, ἀλλ' ἀληθὲς εἶναι ἐπίσης, ὅτι μετὰ τὴν ἐξοδὸν τῶν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ πρὶν προλάβουν νὰ θέσουν εἰς ἐνέργειαν τὸ ἀνκπτερωθὲν κάπως φρόνημά των καὶ ἐκτελέσουν τὰς συμβουλὰς του, ἀπέστρεψαν πάλιν τὴν

προσοχήν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον των ἀπὸ τὸ ὑπὸ τῶν κρίσεων στιγμῶν ἐπιβαλλόμενον πατριωτικὸν των καθήκον, διότι οἱ ἀργόσχολοι τῆς ἀγορᾶς καὶ οἱ ὑποπτοι καὶ καλοπληρωμένοι προπαγανδίζονται - πέμπτη φάλαγξ - τοῦ Φιλίππου κατάρθωσαν καὶ πάλιν νὰ ὑπονομεύσουν καὶ νὰ παραλύσουν κάθε πολεμικὴν προετοιμασίαν, οἱ μὲν πρῶτοι μὲ τὰς διαδόσεις των ὅτι ὁ Φίλιππος ἡσθένησεν ἢ ἀπέθανε πολεμῶν πρὸς τοὺς Θρᾶκας, οἱ δὲ δεύτεροι μὲ τὰς ἀπατηλὰς διαβεβαιώσεις των ὅτι τάχα δὲν ἔτρεφεν αὐτὸς ἐχθρικὰς διαθέσεις κατὰ τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Τοιοιτοτρόπως οἱ Ἀθηναῖοι περιέπεσαν καὶ πάλιν εἰς τὴν προσφιλεῖ των πολιτικὴν ἀδράνειαν καὶ νάρκην.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ Α΄ ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΥ

Ὁ λόγος οὗτος τοῦ Δημοσθένους εἶναι συμβουλευτικός. Ἐκαστος δὲ τῶν συμβουλευτικῶν λόγων τοῦ Δημοσθένους ἀποτελεῖται ἀπὸ πέντε μέρη: τὸ προοίμιον, τὴν διήγησιν, τὴν πρόθεσιν, τὴν πίστιν καὶ τὸν ἐπίλογον. Ἐκ τούτων τὸ κυριώτερον μέρος εἶναι ἡ πρόθεσις, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναπτύσσεται ἡ πρότασις τοῦ ρήτορος. Τὸ μέρος τοῦτο προπαρασκευάζει μὲν ἡ διήγησις, συμπληρῶναι δὲ καὶ ἐξηγεῖ ἡ πίστις.

Α΄ Προοίμιον (§1), Β΄ Διήγησις (§ 2 - 12), Γ΄ Πρόθεσις (§ 13 - 30), Δ΄ Πίστις (§31 - 50), Ε΄ Ἐπίλογος (§ 51).

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ Α' ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ

Α' ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ (§ 1)

ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
εἰ μὲν προυτίθετο λέγειν

περὶ καινοῦ τινος πράγματος,
ἐπισχών,

ἕως γνώμην ἀπεφάναντο

οἱ πλείστοι τῶν εἰωθότων,

εἰ μὲν ἥρεσκέ τί μοι
τῶν ῥηθέντων ὑπὸ τούτων,

ἡσυχίαν ἂν ἦγον,
εἰ δὲ μὴ (ἥρεσκέ μοι),

τότε καὐτός
ἐπειρώμην ἂν λέγειν,

ἃ γιγνώσκω·

ἐπειδὴ δὲ συμβαίνει

καὶ νυνὶ σκοπεῖν,

ὑπὲρ ὧν οὗτοι

πολλάκις πρότερον

εἰρήκασιν,

ἡγοῦμαι

εἰκότως ἂν συγγνώμης τυγχάνειν

καὶ πρῶτος ἀναστάς.

Εἰ γὰρ οὗτοι

ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου

συνεβούλευσαν τὰ δέοντα,

οὐδὲν ἂν ἔδει

βουλευέσθαι νῦν ὑμᾶς.

Ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ἐὰν μὲν ἐπρόκειτο νᾶ ὁμιλῇ (κα-
νεῖς)

περὶ νέας τινὸς ὑποθέσεως,
ἀφοῦ θὰ συνεκράτουν τὸν ἑαυτὸν
μου,

ἕως ὅτου θὰ ἐξέφραζον τὴν γνώ-
μην των

οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς συνήθεις
ρήτορας,

ἐὰν μὲν μοῦ ἥρεσκε κατὶ

ἀπὸ ὅσα ἤθελον λεχθῇ ὑπὸ τούτων,

θὰ ἐσιώπων (: ἡσυχάζον),

ἐὰν δὲ δὲν (μοῦ ἥρεσκε),

τότε καὶ (ἐγὼ) ὁ ἴδιος

θὰ προσεπάθουν νᾶ λέγω

ὅσα γνωρίζω (: τὴν γνώμην μου)·

ἐπειδὴ ὁμῶς συμβαίνει

καὶ τῶρα δὲ νᾶ συσχεπτώμεθα,

δι' ὅσα αὐτοὶ

πολλὰς φορές προηγουμένως

ἔχουν ὁμιλήσει,

νομίζω

ὅτι εὐλόγως ἤθελον τύχει συγγνώ-

μης διότι πρῶτος ἀνῆλθον εἰς
τὸ βῆμα.

Διότι, ἐὰν αὐτοὶ

κατὰ τὸν παρελθόντα καιρὸν

(σᾶς) συνεβούλευον τὰ πρέποντα,

δὲν θὰ ἦτο καθόλου ἀνάγκη

νᾶ συσκέπτεσθε σῆς τῶρα.

Γραμματικά—ἐρμηνευτικά : εἰ, ὑποθετ. σύνδ.=ἐάν. καινός, ἢ, ὄν, ἐπίθ. β' κλίσι.=νέος, καινούργιος. **πραῖγμα** = ὑπόθεσις, ζήτημα. **προυτίθετο** (ἄνευ κορωνίδος, διότι γίνεται συναίρεσις καὶ ὄχι κοῤῥσις : προετίθετο=προυτίθετο) παρ.τ. τοῦ ἀπροσ. ρήμ. προτίθεται=πρόκει-
ται· τὸ προσωπικόν : προτίθεμαι, προυτίθεμην, προθήσομαι (παθ. προ-
τεθήσομαι), προυθέμην (παθ. προυτέθην), προτέθειμαι, προυτεθείμην.

λέγειν, ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ λέγω, ἔλεγον, λέξω καὶ ἔρῳ, ἔλεξα καὶ εἶπα καὶ β' εἶπον, εἶρηκα, εἰρήκειν. **ἐπισχών**, μετ. ἐνεργητ. ἀορ. β' τοῦ ἐπέχω (=συγκρατῶ τὸν ἑαυτὸν μου, ἀναμένω), ἐπεῖχον, ἐφέξω καὶ ἐπισχῆσω, ἐπέσχον (ὑποτ. ἐπίσχω, εὐκτ. ἐπίσχοιμι), ἐπέσχηκα, ἐπεσχέκειν. **ἄν**, δυνητικὸν μόριον (ἀνῆκον ἐδῶ εἰς τὸ ἔργον πρὸ τοῦ ὁποίου, λόγῳ ἀποστάσεως, ἐπαναλαμβάνεται). **ἕως**, σύνδ. χρόν.=ἕως οὗτου. **πλείστοι**, ἐπίθ. ὑπερθετ. βαθμοῦ (θετ. πολλοί, συγκριτ. πλείονες καὶ πλείους). **τῶν εἰωθότων**, μετ. παρακ. γεν. πληθ. ἀρσ. (εἰωθώς, εἰωθυῖα, εἰωθός) τοῦ εἰώθω (παρακειμ. μὲ σημ. ἐνεστ.)=συνηθίζω), εἰώθειν (ὑπερσ. μὲ σημ. παρατ.)=συνήθιζον. **οἱ εἰωθότες** (δηλ. γνώμην ἀποφαίνεσθαι)=οἱ συνήθιζοντες νὰ ἐκφράζουν τὴν γνώμην των, οἱ συνήθως λαμβάνοντες τὸν λόγον, οἱ συνήθεις ῥήτορες. **ἀπεφῆναντο**, ὀριστ. μεσ. ἀορ. α', γ' πληθ. τοῦ ἀποφαίνομαι (=ἐπιδεικνύω, παρουσιάζω κάτι), ἀπεφαινόμην, ἀποφانوῦμαι, ἀπεφνάνην (ὑποτ. ἀποφῆνωμαι, εὐκτ. ἀποφηνάμην, προστ. ἀπόφηναι κτλ.), ἀποπέφασμαι, ἀπεπεφάσμην. **ἀποφαίνομαι γνώμην**=ἐκφράζω τὴν γνώμην μου. **ἡρεσκε**, παρατ. γ' ἐν. τοῦ ἀρέσκω, ἡρεσκον, ἀρέσω, ἡρεσα. **τι**, ἀορ. ἄντων. αἰτ. ἐν. οὐδ. (τις, τι). **μοι** δοτ. ἐν. τῆς προσωπ. ἄντων. α' προσ. ἐγώ. **ρηθέντων**, μετ. παθητ. ἀορ. γεν. πληθ. οὐδ. τοῦ λέγομαι, ἐλεγόμην, λεχθήσομαι καὶ ρηθήσομαι, ἐλέχθην καὶ ἐρρήθην, εἰρημαί, εἰρήμην. **ἦγον**, παρτ. α' ἐν. τοῦ ἄγω, ἔγον, ἄξω, ἔγαγον, ἔχη καὶ ἀγῆχα, ἔχειν καὶ ἡγήόχην. **ἡσυχίαν ἄγω**=ἡσυχάζω, σιωπῶ, ἀποφεύγω νὰ ὁμιλήσω. **καὶ αὐτός** (κράσις)=καὶ αὐτός (=καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος) ἄντων. ὀριστική. **ἐπειρώμην**, παρατ. τοῦ πειράομαι ὦμαι (=ἀποκτῶ πείραν, δοκιμάζω, προσπαθῶ), ἐπειρώμην, πειράσομαι, ἐπειρασάμην-ἐπειράθην, πεπειράμαι, ἐπεπειράμην. **ἃ**, αἰτ. πληθ. οὐδ. τῆς ἀναφορ. ὅς, ἥ, ὃ **γινώσκω** (=γνωρίζω, ἔχω τὴν γνώμην), ἐγίνωσκον, γινώσομαι, ἔγνων, ἔγνωκα, ἐγνώκειν. **λέγω ἃ γινώσκω**=λέγω τὴν γνώμην μου. **ἐπειδή**, σύνδ. αἰτιολ. **ὅπερ**, ἐδῶ=περὶ (ἢ χρήσις τῆς ὑπὲρ ἀντὶ τῆς περὶ εἶναι συνήθης ἀπὸ τοῦ Δημοσθένους καὶ ἐντεῦθεν). **ὅπερ ὦν**=περὶ τούτων, **ἃ πολλάκις**, ἐπίρρ. ποσοτ. (συγκρ. πλειονάκις, ὑπερθετ. πλειστάκις). **εἰρήκασιν**, ὀριστ. ἐνεργητ. παρακ. γ' πληθ. τοῦ λέγω. **πρότερον**, χρόν. ἐπίρρ. συγκρ. βαθμ. (παρὰγόμενον ἐκ τῆς προθ. πρό.) **συμβαίνει** (ἀπροσ.), συνέβηκε, συμβήσεται, συνέβη, συμβέβηκε, συνεβεβήκει. **νυνὶ** (=τώρα δά), ἐπίρρ. χρόν. (ἀττικὸς τύπος τοῦ νῦν ἐπιτετινομένου διὰ τοῦ δεικτικοῦ ι). **σκοπεῖν**, ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ σκοπέω-ω (=σκέπτομαι, ἐξετάζω), ἐσκόπου, σκέψομαι, ἐσκεψάμην, ἐσκεμμαι, ἐσκέμην. **ἡγοῦμαι** (=νομίζω), ἡγοῦμην, ἡγήσομαι, ἡγήσάμην. ἡγήμαί, ἡγήμην. **καί**, ἐδῶ ἐπιτακτικὸς σύνδ., **καὶ πρότερος**=πρῶτος-πρῶτος. **ἀναστάς**, μετ. ἀορ. β' τοῦ ἀνίσταμαι (=ἐγείρομαι, σηκώνομαι), ἀνιστάμην, ἀναστήσομαι, ἀνестησάμην καὶ β' ἀνέστην, ἀνέστηκα, ἀνέστηκειν. **εὐλόγως** (=πρεπόντως, εὐλόγως, δικαίως), ἐπίρρ. τροπ. (πιθανῶς ἐκ τοῦ εὐλός, μετ. παρακ. τοῦ εὐοικα). **ἄν**, δυνητ. μόριον συναπτόμενον εἰς τὸ **τυγχάνειν**, ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ τυγχάνω, ἐτύγγανον, τεύξομαι, ἔτυχον, τετύχηκα, ἐτετύχηκειν. **παρελήλυθός**,

μετ. παρὰκ. γεν. ἐν. ἄρσ. τοῦ παρέρχομαι, παρῆειν καὶ παρῆα, πάρειμι, παρῆλθον, παρελήλυθα, παρεληλύθειν. *θέονθ'* = δέοντα (=πρέποντα), μετ. ἐνεστ. αἰτ. πληθ. οὐδ. τοῦ ἀπροσ. δεῖ (=πρέπει), ἔδει δεῆσαι, ἐδέησε, δεδέηκε, ἐδεδεῆκει. *συνεβούλευσαν*, ὅριστ. ἐνεργητ. ἀορ. γ' πληθ. τοῦ συμβουλευώ, συνεβούλευον, συμβουλεύσω, συνεβούλευσα, συμβεβούλευκα, συνεβεβουλεύκειν. *οὐδέν*, ἐπίρρ. ποσοτ. = οὐδόλως, καθόλου δέν. *ἄν*, δυνητικ. μορ. *ἔδει*, παρατ. τοῦ ἀπροσ. δεῖ (=εἶναι ἀνάγκη, πρέπει) ἔδει, δεῆσαι, ἐδέησε, δεδέηκε, ἐδεδεῆκει. *βουλεύεσθαι*, ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ βουλεύομαι (=σκέπτομαι, συσκέπτομαι), ἐβουλεύομην, βουλεύσομαι, ἐβουλεύσάμην, ἐβουλεύθην, βεβούλευμαι, ἐβεβουλεύμην.

Ἀντικαταστάσεις: *λέγειν*, κάθ. = λέγειν, λέξειν καὶ ἐρεῖν, λέξει καὶ β' εἰπεῖν, εἰρηκέναι. *ἐπισχών*, κάθ. = ἐπέχων, ἐφέξων καὶ ἐπισχῆσων, ἐπισχών, ἐπεσχηκώς. *ἀπεφάναντο*, κάθ. = ἀποφαίνονται, ἀπεφαίνοντο, ἀποφανοῦνται, ἀπεφάναντο, ἀποπεφασμένοι εἰσί, ἀποπεφασμένοι ἦσαν, ὅριζ. = ἀπεφάναντο, ἀποφάνωνται, ἀποφάναιντο, ἀποφηνάσων ἢ ἀποφηνάσθωσαν, (ἀποφηνάσθαι, ἀποφηνάμενος, η, ον). *ἤρεσκε*, κάθ. = ἀρέσκει, ἤρεσκε, ἀρέσει, ἤρεσε. *ρηθέντων*, κάθ. = λεγομένων, ρηθησόμενων καὶ λεχθησομένων, ρηθέντων καὶ λεχθέντων, εἰρημένων. *εἰρήκασιν*, κάθ. = λέγουσιν, ἔλεγον, λέξουσιν καὶ ἐροῦσιν, ἔλεξαν καὶ β' εἶπον, εἰρήκασιν, εἰρήκεσαν, ὅριζ. = εἰρήκασιν, εἰρηκότες ὦσιν, εἰρηκότες εἶεν, εἰρηκότες ἔστων ἢ ἔστωσαν, (εἰρηκέναι, εἰρηκώς, υῖα, ὅς). *σκοπεῖν*, κάθ. = σκοπεῖν, σκέψασθαι, ἐσκέφθαι. *ἀναστάς*, κάθ. = ἀνιστάμενος, ἀναστησόμενος, ἀναστάς, ἀνεστηκώς. *τυγχάνειν*, κάθ. = τυγχάνειν, τεύξεσθαι, τυχεῖν, τετυχηκέναι. *παρελήλυθός*, κάθ. = παριόντος, παριόντος, παρελθόντος, παρεληλυθότος. *συνεβούλευσαν*, κάθ. = συμβουλεύουσι, συνεβούλευον, συμβουλεύουσιν, συνεβούλευσαν, συμβεβούλευκασι, συνεβεβουλεύεσαν, ὅριζ. = συνεβούλευσαν, συμβουλεύσωσι, συμβουλεύσαιεν ἢ συμβουλεύσειαν, συμβουλευσάντων ἢ συμβουλευσάτωσαν, (συμβουλεύσαι, συμβουλεύσας -σα-σαν). *βουλεύεσθαι*, κάθ. = βουλεύεσθαι, βουλεύσεσθαι, βουλεύσασθαι, βεβουλεύθαι.

Ἀναγνώρισις προτάσεων: *εἰ μὲν... προτίθετο... λέγειν* = δευτ. ὑποθετ. πρότ. (μεριζομένη εἰς δύο μικροτέρας ὑποθετ.: *εἰ μὲν ἤρεσκε τί μοι... ρηθέντων* καὶ: *εἰ δὲ μὴ (ἤρεσκε)*) καὶ ἔχει ἀπόδοσιν τὸ: *ἐπισχών ἂν ἡσυχίαν ἂν ἦγον* καὶ τὸ: *ἂν... ἐπειρώμην λέγειν*, τὰ ὁποῖα συγχρόνως εἶναι καὶ ἀποδόσεις τῶν μερικωτέρων ὑποθ. πρότ., δηλ. τὸ *ἐπισχών ἂν ἡσυχίαν ἂν ἦγον* εἶναι ἀπόδοσις τοῦ *εἰ μὲν ἤρεσκε τί μοι*, τὸ δέ: *τότ' ἂν ἐπειρώμην λέγειν* τοῦ *εἰ δὲ μὴ (ἤρεσκε τί μοι)* οἱ ὑποθετ. λόγοι εἶναι β' εἶδους (σημαίνοντες τὸ μὴ πραγματικόν). *ἐπισχών ἂν ἡσυχίαν ἂν ἦγον* (κυρία πρότασις). *ἕως οἱ πλείστοι... ἀπεφάναντο* (δευτερ. χρον. πρότ.) *εἰ μὲν ἤρεσκε... ρηθέντων* (δευτερ. ὑποθ. πρότ.). *εἰ δὲ μὴ (ἤρεσκε τί μοι)* (δευτερ. ὑποθετ. πρότ.). *τότ' ἂν καὶ τὸς ἐπειρώμην λέγειν* (κυρία πρότ.). *ἃ γινώ-*

σκω (ἀναφορ. πρότ.). ἐπειδὴ δὲ συμβαίνει καὶ νυνὶ σκοπεῖν (δευτερ. αἰτιολογ. πρότ.) ὑπὲρ ὧν...πρότερον (δευτερ. ἀναφ.). ἡγοῦμαι καὶ...τυγχάνειν (κυρία πρότ.). εἰ γὰρ...συνεβούλευσαν (δευτερ. ὑποθετ.). οὐδὲν ἄν...βουλευέσθαι (κυρία) εἰ γὰρ συνεβούλευσαν (ὑπόθεσις), οὐδὲν ἄν...βουλευέσθαι (ἀπόδοσις)=ὑποθ. λόγος β' εἰδους σημαίνων τὸ μὴ πραγματικόν.

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: προτιθέντο=ρῆμα, λέγειν=ὑποκ. τοῦ προτιθέντο, (τινά)=ὑποκ. τοῦ λέγειν, περὶ πράγματος=ἐμπρόθ. προσδ. τῆς ἀναφορᾶς, καινοῦ τινός=ἐπιθετ. προσδιορισμοὶ τοῦ πράγματος, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι=κλητικὴ προσφωνήσις. ἄν...ἄν ἡγον=ρῆμα (δυνητ. ὀριστ.), (ἐγὼ)=ὑποκ. ἡσυχίαν=ἀντικ., ἐπισχῶν=χρον. μετ. (=ἐπεὶ ἐπέσχον). ἀπεφάνησαντο=ρῆμα, οἱ πλείστοι=ὑποκ., γνώμην=ἀντικ., τῶν εἰωθότων (ἐπιθετ. μετ.)=γεν. διαιρ. εἰς τὸ οἱ πλείστοι, (γνώμην ἀποφαίνεσθαι (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τῆς μετ. εἰωθότων, ἤρεσκε=ρῆμα, τι=ὑποκ., μοι=ἀντικ., τῶν ρηθέντων (ἐπιθετ. μετ.)=γεν. διαιρ. εἰς τὸ τι, ὑπὸ τούτων=ποιητ. αἷτ. τοῦ τῶν ρηθέντων. ἐπειρώμην=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., καὶ τὸς=κατηγορημ. προσδ. τοῦ (ἐγὼ), λέγειν (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ., (ἐγὼ)=ὑποκ. τοῦ λέγειν (ταυτοπροσωπία), ἃ γινώσκω (ἀναφ. πρότ.)=ἀντικ. τοῦ λέγειν. γινώσκω=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., ἃ=ἀντικ. τοῦ γινώσκω. συμβαίνει=ρῆμα (ἀπρόσ.) σκοπεῖν=ὑποκ., (ἡμᾶς)=ὑποκ. τοῦ σκοπεῖν (ἐτεροπροσωπία), νυνὶ=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου. εἰρήκασιν=ρῆμα, οὗτοι=ὑποκ., ὑπὲρ ὧν=ἐμπρόθ. προσδ. τῆς ἀναφορᾶς, πολλάκις=ἐπιρρ. προσδ. ποσοῦ, πρότερον=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου. ἡγοῦμαι=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., τυγχάνειν ἄν (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ ἡγοῦμαι, (ἐγὼ)=ὑποκ. τοῦ τυγχάνειν ἄν (ταυτοπροσωπία). τυγχάνειν ἄν=(ὅτι τυγχάνοιμι ἄν), συγγνώμης=ἀντικ., εἰκότως=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου, ἀναστὰς=αἰτιολογ. μετ., (ἐγὼ)=ὑποκ. τῆς μετ., πρῶτος=ἐπιρρ. κατηγορ. τοῦ (ἐγὼ) σημαίνον χρόνον, συνεβούλευσαν=ρῆμα, οὗτοι=ὑποκ., τὰ δέοιτα=ἀντικ., ἐκ τοῦ χρόνου=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν χρονικὴν διάρκειαν καὶ ὅχι χρόν. σημείον, παρελθλυθότος=ἐπιθετ. μετ., ἄν ἔδει=ρῆμα (ἀπρόσ.), βουλευέσθαι=ὑποκ. τοῦ ἔδει, ὡμᾶς=ὑποκ. τοῦ βουλευέσθαι, οὐδὲν=ἐπιρρ. προσδ. ποσοῦ, νῦν=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου.

Πραγματικά: Τὸ προοίμιον (§1) δηλ. ἡ εἰσαγωγὴ ἐνὸς ρητορικοῦ λόγου ἢ ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, κατ' Ἀριστοτέλην, προπαρασκευάζει τὴν ἐκθεσιν τοῦ κυρίου θέματος. Τὸ προοίμιον πρέπει νὰ εἶναι σύμμετρον, σύντομον, εὐληπτον καὶ καλλιπέες. Ὁ Δημοσθένης ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Πνυκὸς προσπαθεῖ νὰ ἐξαγάγῃ τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ τὴν ἀδράνειον εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον περιπέσει. περὶ καινοῦ τινος πράγματος, κατὰ νόμον τοῦ Σόλωνος, ὁσάκις συνεζητεῖτο νέα ὑπόθεσις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, πρῶτοι ὠμίλουν οἱ πρεσβύτεροι. Ἀπὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ ἐντεῦθεν ὁ νόμος οὗτος δὲν ἐτρεῖτο, ἀλλ'

οἱ νεώτεροι σεβόμενοι τοὺς πρεσβυτέρους ἀπέφευγον νὰ ὁμιλοῦν πρῶτοι. **οἱ εἰλωθότες**, ἐννοεῖ τοὺς συνήθεις ἀγορητὰς ἐνώπιον τῶν συνελεύσεων τοῦ λαοῦ. **ὕπερ ὧν πολλάκις εἰρήκασιν**, ἡ ὑπόθεσις, ἡ ὁποία θὰ συνεζητεῖτο εἰς τὴν σημερινὴν συνέλευσιν, ἦτο ἡ ἰδίᾳ, ἡ ὁποία καὶ εἰς προηγουμένας συνελεύσεις εἶχε ἀπασχολήσει τοὺς Ἀθηναίους, δηλ. ὁ πόλεμος κατὰ τοῦ Φιλίππου διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν εἶχον ὁμιλήσει εἰς τὰς συνελεύσεις αὐτὰς οἱ συνήθεις ρήτορες, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ προτείνουν εἰς τοὺς Ἀθηναίους τρόπον ἐπιτυχροῦς ἀντιμετωπίσεως τοῦ Φιλίππου. **οὗτοι**, δηλ. **οἱ εἰλωθότες γνώμην ἀποφαίνεσθαι**. **ἀναστάς**, ὁ λαμβάνων τὸν λόγον εἰς τὰς συνελεύσεις τοῦ λαοῦ ἀνίστατο (: ἐσπώνετο) ἐκ τῆς θέσεώς του καὶ ἀνερχόμενος εἰς τὸ βῆμα ἡγόρευεν ἐνῶ οἱ μετέχοντες τῆς συνελεύσεως Ἀθηναῖοι ἐκάθηντο καταγῆς (φράσεις συνήθεις περὶ τῶν ἀγορευόντων ρητόρων εἰς τὰς συνελεύσεις εἶναι αἱ ἐξῆς: **ἀνίστασθαι**, **παριέναι**, **παρεῖναι ἐπὶ τὸ βῆμα**, **πρόσοδον ἢ πάροδον ποιεῖσθαι**, **ἀναβαίνειν εἰς τὸ πλῆθος**, **προσιέναι τῷ δήμῳ**).

Διόσθητικά: **εἰ μὲν ἤρεσκέ τί μοι...**, **εἰ δὲ μοι**=ἐντίθεσις. **ἐπισχῶν**=μεταφορά (δ.ὅτι τὸ ἐπέχω κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῶν ἵππων, οἱ ὅποιοι εἶναι πρόθυμοι νὰ τρέξουν, ἀλλ' ἐμποδίζονται). **συνεβούλευσαν**—**βουλευέσθαι**=παρήχσεις (ὅταν λέξεις ὁμόηχοι τίθενται πλησίον ἀλλήλων).

Ἡθικά: **οἱ πλείστοι τῶν εἰλωθόντων** — τῶν ὑπὸ τοῦτον ρηθέντων—**πολλάκις εἰρήκασιν οὗτοι**—**οὗτοι συνεβούλευσαν**, μετὰ περιφρονήσεως λέγονται ὅλα αὐτὰ ὑπὸ τοῦ ρήτορος. **ἡσυχίαν ἂν ἦγον**, ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους ρήτορας. **εἰ γάρ... τὰ δέοντ'** **οὗτοι συνεβούλευσαν**, μετὰ πικρίας λέγει τοῦτο ὁ ρήτωρ.

Εἰς τὸ προοίμιον ὁ ρήτωρ ἐπιζητεῖ α) νὰ προδιαθέσῃ εὐμενῶς τοὺς ἀκροατὰς πρὸς τὸ πρόσωπόν του, β) νὰ προκαλέσῃ τὴν ἀγανάκτησιν κατὰ τῶν συνήθων ρητόρων λέγων ὅτι αὐτοὶ οὐδὲν σωτήριον μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης συνεβούλευσαν, καὶ γ) νὰ διεγείρῃ τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀκροατῶν κήνων νὰ ἐννοηθῇ ὅτι δὲν θὰ ὁμιλήσῃ ὅπως οἱ συνήθεις ρήτορες. Ἡ πλοκὴ τῶν δύο περιόδων, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τὸ προοίμιον, τεχνικώτατα κατεσκευασμένη καὶ ἀκριβῶς ἐπεξεργασμένη μαρτυρεῖ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ρήτορος περὶ τὴν σύνταξιν τῶν λόγων του.

Στοιχεῖα πολιτισμοῦ: 1) ἡ ὑπαρξὶς τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου, εἰς τὴν ὁποίαν συνεζητοῦντο τὰ μεγάλᾳ θέματα τὰ ὁποῖα ἐνδιέφερον τὴν πόλιν, 2) ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου εἰς τὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου, 3) ὁ σεβασμὸς πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, 4) ἡ αἵτησις συγγνώμης.

Νόημα: Ὁ ρήτωρ εἰς τὸ προοίμιον τοῦ λόγου του λέγει, ὅτι ἐὰν εἰς τὴν σημερινὴν συνέλευσιν ἐπρόκειτο νὰ συζητηθῇ νέᾳ ὑπόθε-

σις, θὰ ἐπερίμενε ἕως ὅτου εἶπουν τὴν γνώμην των οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς συνήθεις ρήτορας καὶ ἐὰν μὲν ἤρρεσκεν εἰς αὐτὸν ἡ γνώμη των, θὰ ἀπέφευγε νὰ ὁμιλήσῃ ἐὰν ὅμως δὲν τοῦ ἤρρεσκε, τότε θὰ προσεπάθει καὶ αὐτὸς νὰ εἴπῃ τὴν γνώμην του. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ὑπὸ συζήτησιν ὑπόθεσις εἶναι παλαιά, οἱ δὲ ὁμιλήσαντες ἐπ' αὐτῆς ρήτορες δὲν συνεβούλευσαν τὰ πρέποντα, νομίζει ὅτι εὐλόγως θὰ τύχῃ συγνώμης, διότι πρῶτος λαμβάνει τὸν λόγον.

Περίληψις: Ὁ ρήτωρ ἐξηγεῖ τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν λαμβάνει πρῶτος τὸν λόγον καὶ ζητεῖ διὰ τοῦτο συγγνώμην.

Ἐπιγραφή: Αἰτίαι καὶ σκοπὸς τοῦ λόγου.

Β' Διήγησις (§2 - 12)

§ 2

Πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι,
οὐκ ἀθυμητέον (ἐστὶν ὑμῖν)
τοῖς παρούσι πράγμασιν, —
οὐδ' εἰ δοκεῖ (ταῦτα)
ἔχειν πάνυ φαύλως.

Ὁ γὰρ
ἐστὶ χειρίστον
ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου,
τοῦτο ὑπάρχει βέλτιστον
πρὸς τὰ μέλλοντα.
Τί οὖν ἐστὶ τοῦτο;
(Τοῦτο ἐστὶ τόδε),
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ὅτι τὰ πράγματα κακῶς ἔχει.

οὐδὲν ὑμῶν ποιοῦντων
τῶν δεόντων,
ἐπεὶ τοι, εἰ (τὰ πράγματα)
εἶχεν οὕτως

πραττόντων (ὑμῶν) πάνθ',
ἃ προσῆκε,
οὐδ' ἂν ἐλπίς ἦν
γενέσθαι αὐτὰ βελτίω.

Πρῶτον μὲν λοιπόν, ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι,
δὲν πρέπει νὰ χάνετε τὸ ἠθικόν σας
διὰ τὴν παρούσαν κατάστασιν τῶν
πραγμάτων,
οὔτε καὶ ἂν φαίνωνται (αὐτά)
ὅτι εὐρίσκονται εἰς πολὺ ἀθλίαν
(κακὴν) κατάστασιν.
Διότι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον
εἶναι χειρίστον
εἰς τὸν παρελθόντα χρόνον,
αὐτὸ εἶναι ἄριστον
ὡς πρὸς τὰ μέλλοντα.
Ποῖον λοιπόν εἶναι αὐτό;
(Αὐτὸ εἶναι τὸ ἐξῆς),
ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ὅτι δηλ. τὰ πράγματα εὐρίσκονται
εἰς κακὴν κατάστασιν.
διότι σεῖς δὲν ἐκάμνατε τίποτε
ἀπὸ ὅσα ἔπρεπε,
ἐπειδὴ βεβαίως, ἐὰν (τὰ πράγματα)
εὐρίσκοντο εἰς τοιαύτην κατάστα-
σιν,
μολονότι ἐπράττετε (σεῖς) ὅλα,
ὅσα ἔπρεπε,
οὐδὲ ἐλπίς θὰ ὑπῆρχε
νὰ γίνουν αὐτὰ καλύτερα.

Γραμματικά—ερμηνευτικά: ἀθυμητέον = ρηματ. ἐπίθ. παρα-
 γόμενον ἐκ τοῦ ἀθυμῶ (=κατέχομαι ὑπὸ ἀθυμίας, λύπης, χάνω τὸ
 θάρρος μου, τὸ ἡθικόν μου, ἀπελπίζομαι), ἡθύμουν, ἀθυμήσω, ἡθύμη-
 σα. **τοῖς παροῦσι**=μετ. ἐνεστ. δοτ. πληθ. οὐδ. τοῦ πάρεμι (=εἶμαι παρών),
 παρῆν, παρέσομαι, παρεγενόμην, παραγέγονα, παρεγεγόνειν. **τὰ παρόντα**
πράγματα=ἡ παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων **οὐδ' εἰ** = οὔτε
 καὶ ἂν. **πάνν**, ἐπίρρ. ποσοτικὸν=πολύ. **φάυλως**, ἐπίρρ. τρόπου=κα-
 κῶς, εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. **ἔχειν**, ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ ἔχω, εἶχον, ἔξω
 καὶ σχήσω, ἔσχον, ἔσχκα, ἔσχῃκειν. **τὰ πράγματα φάυλως ἔχει** =
 τὰ πράγματα εὐρίσκονται εἰς κακὴν (ἀθλίαν) κατάστασιν. **δοκεῖ** =
 ὀριστ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ προσωπ. ρήμ. δοκέω-ῶ, ἐδόκου, δόξω, ἐδο-
 ξα, δεδοκῃκα (=νομίζω, φαίνομαι, θεωροῦμαι). **δ=όν**. ἐν. ἀρσ. τῆς
 ἀναφορ. ἄντων. **ὅς, ἡ, δ** (=ὁ ὁποῖος). **χείριστον**=ὄνομ. ἐν. οὐδ. τοῦ
 ὑπερθετ. ἐπίθ. χείριστος, ἡ, ον=κάκιστος, πάρα πολὺ κακὸς (θετ. βαθ.
 κακός, ἡ, ὄν—συγκριτ. ὁ, ἡ χείρων, τὸ χεῖρον ἢ ὁ, ἡ κακίων, τὸ κά-
 κιον-κάκιστος, ἡ, ον). **τοῦ παρεληλυθότος**=μετ. παρακ. γεν. ἐν ἀρσ.
 τοῦ παρέρχομαι (βλ. § 1). **τὰ μέλλοντα**=μετ. ἐνεστ. αἰτ. πληθ. οὐδ.
 τοῦ μέλλω, ἐμελλον ἢ ἡμελλον, μελλήσω, ἐμελλῃσα. **πρὸς τὰ μέλλον-**
τα=πρὸς τὸ μέλλον=ὡς πρὸς (διὰ) τὸ μέλλον. **βέλτιστον**=ὄνομ. ἐν.
 οὐδ. τοῦ ὑπερθετ. ἐπίθ. βέλτιστος, ἡ, ον (=ἄριστος) θετ. ἀγαθός, -ῆ,
 ὄν, συγκρ. ὁ, ἡ, βελτίων, τὸ βέλτιον). **ὑπάρχει**=ἐστὶ=εἶναι. **τι**=ὄνομ. ἐν.
 οὐδ. τῆς ἑρωτημ. ἄντων. τίς, τί=ποῖος. **ὅτι**=συνδ. εἰδ., **οὐδέν**=αἰτ.
 ἐν. οὐδ. τῆς ἀορ. ἄντων. οὐδεὶς, οὐδεμία, οὐδέν (=κανεὶς). **τῶν δεόν-**
των (βλ. § 1). **ποιούντων**=μετ. ἐνεστ. γεν. πληθ. ἀρσ. τοῦ ποιῶ. **ὅ-**
μῶν=γεν. πληθ. τῆς προσωπ. ἄντων τοῦ β' προσ. **σύ**. **κακῶς**=ἐπίρρ.
 θετ. βαθμ. (συγκρ. κάκιον ἢ χεῖρον, ὑπερθετ. κάκιστα ἢ χεῖριστα). **ε-**
πεῖ, συνδ. αἰτιολ.=ἐπειδὴ. **τοι**=βεβαιωτ. μόριον (=βεβαίως). **πάνθ'**
 (=πάντα)=αἰτ. πληθ. οὐδ. τῆς ἀορ. ἐπιμεριστικῆς ἄντων. πᾶς, πᾶσα,
 πᾶν=ὅλος. **ἃ**=αἰτ. πληθ. οὐδ. τῆς ἀναφορ. ἄντων. **ὅς, ἡ, δ**. **προσῆκε**
 =παρατ. τοῦ ἀπροσ. προσήκει=ἁρμόζει, πρέπει. **πρατιόντων**, μετ.
 ἐνεστ. γεν. πληθ. ἀρσ. τοῦ πράττω, ἔπραττον, πράξω, ἔπραξα, πέπρα-
 χα, ἐπεπρίχειν. **οὕτως**=ἐπίρρ. τροπικὸν (=τοιουτοτρόπως). **ἄν**=δυνη-
 τικὸν μόριον. **ἦν**=παρατ. γ' ἐν. τοῦ εἰμί. **αὐτὰ**=αἰτ. πληθ. οὐδ. τῆς
 ἐπαναληπτικῆς ἄντων. αὐτός, ἡ, ὁ. **βελτίω** (ἢ βελτίονα)=αἰτ. πληθ.
 οὐδ. τοῦ συγκριτ. ἐπίθ. ὁ, ἡ βελτίων, τὸ βέλτιον (=καλύτερος) θετ.
 βαθ. ἀγαθός. **γενέσθαι**=ἀπαρ. ἀορ. β' τοῦ γίγνομαι, ἐγινόμην, γε-
 νήσομαι, ἐγενόμην, γεγένημαι καὶ β' γέγονα. ἐγεγενήμην καὶ β'
 ἐγεγόνειν.

Ἀντικαταστάσεις: τοῖς παροῦσι, κάθ.=τοῖς παροῦσι, τοῖς πα-
 ρεσομένοις, τοῖς παραγενομένοις, τοῖς παραγεγονόσι. **ἔχειν**, κάθ.=
 ἔχειν, ἔξειν καὶ σχήσειν, σχεῖν, ἔσχῃκεναι. **ἐστὶ**, κάθ.=ἐστὶ, ἦν, ἔσται,
 ἐγένετο, γέγονε; ἐγεγόνει, ἱρίζ.=ἐστὶ, ἦ, εἴη, ἔστω. **ὑπάρχει**, κάθ.
 =ὑπάρχει, ὑπῆρχε, ὑπάρξει, ὑπῆρξε. **ποιούντων**, κάθ.=ποιούντων,
 ποιησόντων, ποιησάντων, πεποιηκότων. **ἔχει**, κάθ.=ἔχει, εἶχε, ἔξει

καὶ σχήσει, ἔσχε, ἔσχηκε, ἔσχήκει, ὀρίζ.=ἔχει, ἔχη, ἔχοι, ἐχέτω. **πρατ-
τόντων**, κάθ.=πραττόντων, πραξάντων, πεπραχόντων. **γε-
νέσθαι**, κάθ.=γίγνεσθαι, γενήσεσθαι, γενέσθαι, γεγενῆσθαι καὶ β'
γεγονέναι.

Ἀναγνώρισις προτάσεων: πρώτον μὲν...πράγμασιν (κυρία
πρότ.). οὐδ' εἰ πάνυ...δοκεῖ (δευτερ. ἔνδοτ. πρότ.) ὃ γὰρ ἐστι...
χρόνου (δευτερ. ἀναφορ. πρότ.). τοῦτο...ὑπάρχει (κυρία πρότ.). τί
οὖν ἐστὶ τοῦτο; (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.) διὸ οὐδέν...**κακῶς τὰ πρά-
γματα ἔχει** (δευτερ. εἰδική πρότασις· πρὸ αὐτῆς νὰ ἐννοηθῇ ἡ πρότ.:
τοῦτό ἐστι τόδε). **ἐπεὶ τοι οὐδέν ἄν ἐλπίς ἦν...γενέσθαι** (δευτερ.
αἰτιολογ.). **εἰ πάντα πραττόντων (ὁμῶν) οὕτως εἶχε** (δευτερ. ὑπο-
θετ. πρότ.). ἢ ἀπόδοσις: οὐδ' ἄν ἐλπίς ἦν...γενέσθαι (=ὑποθετ.
λόγος β' εἰδους σημ. τὸ μὴ πραγματικόν). **ἃ προσήκε** (δευτερ. ἀνα-
φορ. πρότ.).

**Συντακτικὴ ἀνάλυσις: οὐκ ἀθυμητέον (ὁμῶν ἐστι), ἀπρόσω-
πος σύνταξις· οὐκ ἀθυμητέον ἐστι**=ρῆμα (ἄπρως. ἔκφρασις) ἢ δοτ.
ὁμῶν=προσωπικὴ (ὄχι ποιητ. αἰτ.) εἰς τὸ οὐκ ἀθυμητέον ἐστι· θὰ
εἶναι δὲ αὕτη ὑποκείμεν. τοῦ ἀπαρεμφάτου, ὃ προκύπτει μετὰ τὴν ἀνά-
λυσιν τῆς ἄπρως. ἔκφρασεως=οὐ δεῖ ὁμᾶς ἀθυμεῖν· (τὰ ρηματ. ἐπί-
θετα εἰς -τέος ἰσχυρὰ πρὸς τὸ δεῖ καὶ τὸ οἰκεῖον ἀπαρ.), τοῖς
πράγμασι=δοτ. τῆς αἰτίας· εἰς τὸ οὐκ ἀθυμητέον (ἐστι), τοῖς πα-
ροῦσι=ἐπιθετ. προσδ. εἰς τὸ **πράγμασι**, ὧς ἄνδρες **Ἀθηναῖοι**=κλητ.
προσφών **πρώτον**=ἐπιρρ. προσδιωρ. χρόνου. **δοκεῖ**=ρῆμα (προσωπ.),
(ταῦτα)=ὑποκ. τοῦ **δοκεῖ** (ἀττικὴ σύνταξις), **ἔχειν** (εἰδικὸν ἀπαρ.)=
ἀντικ. **ταῦτα**=ὑποκ. τοῦ **ἔχειν**, (ταυτοπροσωπία), **φανύλως**, ἐπιρρ.
προσδιορισμὸς τρόπου, **πάνυ**=ἐπιρρ. προσδιορισμὸς ποσοῦ. **ἐστι**=ρῆ-
μα, **δ**=ὑποκ.. **χειρίστον**=κατηγορ. τοῦ **δ**, **ἐκ τοῦ χρόνου**=ἐμπρόθ.
προσδιωρ. δηλῶν χρόνον, **πορελὴλυθότος**=ἐπιθ. προσδ., **ὑπάρχει**=
ρῆμα, **τοῦτο**=ὑποκ. **βέλτιστον**=κατηγορ., **πρὸς τὰ βέλτιστα**=ἐμπρόθ.
προσδ. τῆς ἀναφορᾶς, **ἐστι**=ρῆμα, **τοῦτο**=ὑποκ., **τί**=κατηγορ. τοῦ
τοῦτο. (ἐστι)=ρῆμα, (τοῦτο)=ὑποκ., (τόδε)=κατηγορ. τοῦ (τοῦτο),
διὸ...ἔχει, ἢ εἰδ.=ἐπεξηγήσεις τοῦ προηγ. (τόδε) ἔχει=ρῆμα, **τὰ πρά-
γματα**=ὑποκ. (ἀττ. σύντ.). **κακῶς**=ἐπιρ. προσδ. τρόπου, **ποιούντων**=
γεν. ἀπὸλ. αἰτιολ. μετ. (ἐπεὶ ὑμεῖς ἐποιεῖτε), **ὁμῶν**=ὑποκ. τῆς
μετ. **ποιούντων**, **οὐδέν**=ἀντικ. τῆς μετ. **ποιούντων**, **τῶν δεόντων**
(ἐπιθ. μετ.) γεν. διαίρ. τοῦ οὐδέν. οὐδ' ἄν ἐλπίς ἦν = ἀπρως. ἔκ-
φρασις (δυνητ. ὀριστ.), **γενέσθαι**=ὑποκ. τῆς ἀπρ. ἔκφρ. (τελ. ἀπαρ.)
αὐτὰ=ὑποκ. τοῦ **γενέσθαι**, **βελτίω**=κατηγ. τοῦ αὐτά. **εἶχεν** ρῆμα,
(τὰ **πράγματα**)=ὑποκ. (ἄττ. σύντ.), **οὕτως**=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου,
πραττόντων=γεν. ἀπὸλ. ἔνδοτικὴ μετ. (=εἰ καὶ ὑμεῖς ἐπράττετε),
(ὁμῶν)=ὑποκ. τῆς μετ. **πραττόντων**, **πάντα**=ἀντικ. τῆς μετ. **πρατ-
τόντων** **προσῆκε** ρῆμα (ἀπρως), (πράττειν)=ὑποκ., (ὁμᾶς) ὑποκ.
τοῦ (πράττειν), **ἃ**=ἀντικ. τοῦ (πράττειν).

Πραγματικά : οὐκ ἀνυμνήτεον τοῖς παροῦσι πράγμασιν, οἱ Ἀθηναῖοι ἔχασαν τὸ ἡθικόν τους διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἐν Θράκῃ καὶ Μακεδονίᾳ πόλεων, Ἀμφιπόλεως, Πύδνης, Μεθώνης, Ποτειδαίας καὶ ἄλλων καὶ κυρίως διότι ἀνηγγέλθη εἰς αὐτοὺς, ὅτι ὁ Φίλιππος ἐπολιόρχει τὸ ἐν Θράκῃ Ἡραῖον τεῖχος, τὸ ὅσοιον ἦτο ἡ κυριωτέρα ἀποθήκη τοῦ εἰς Ἀθήνας κομιζομένου σίτου. **χειρίστον**, δηλ. ἡ ἀμέλεια καὶ ἡ ἀδράνεια τῶν Ἀθηναίων, εἰς τὴν ὅποιαν ὀφείλεται ἡ παροῦσα κακὴ κατάστασις τῶν πραγμάτων. οὕτως, δηλ. εἰς κακὴν κατάστασιν.

Αἰσθητικά : ὁ γὰρ ἐστὶ **χειρίστον**... τοῦτο βέλτιστον ὑπάρχει =σχῆμα παρὰ προσδοκίαν ἢ ἀπροσδόκητον· διὰ τοῦτου ὁ ρήτωρ ζητεῖ νὰ διεγείρῃ τὴν προσοχὴν καὶ τὴν περιέργειαν τῶν ἀκροατῶν. **τί οὖν ἐστὶ τοῦτο**=ἐρώτησις· διὰ ταύτης ὁ λόγος καθίσταται ἐντονώτερος καὶ διεγείρεται ἡ προσοχὴ τῶν ἀκροατῶν. **ἐστὶ—ὑπάρχει** (=ἐστὶ), **ποιούντων—πραιτόντων** (=ποιούντων), **τῶν δεόντων—ἃ προσήκε** (=τὰ δεόντα), χάριν ποιικιλίας καὶ εὐρυθμίας ὁ ρήτωρ ἀποφεύγει τὴν ἐπανάληψιν τῶν αὐτῶν λέξεων μεταχειριζόμενος ἄλλας συνωνύμους.

Ἠθικά : οὐδ' εἰ πάνυ φαύλως ἔχειν δοκεῖ, ὁ ρήτωρ λέγει ὅτι τὰ πράγματα δὲν εἶναι πράγματι φαῦλα, ἀλλὰ δοκεῖ, ἵνα θαρρύνῃ τοὺς Ἀθηναίους. ὁ γὰρ ἐστὶ **χειρίστον...βέλτιστον ὑπάρχει**. καὶ διὰ τούτων ὁ ρήτωρ θαρρύνει τοὺς ἀκροατὰς του παρέχων εἰς αὐτοὺς ἀρίστας ἐλπίδας διὰ τὸ μέλλον. οὐδ' ἂν ἐλπίς ἦν, ὁ ρήτωρ προσπαθεῖ νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς Ἀθηναίους λέγων ὅτι, ἐὰν παύσουν ἀμελοῦντες καὶ πράξουν τὰ δεόντα, ἡ κατάστασις θὰ μεταβληθῇ πρὸς τὸ καλύτερον.

Γνωμικά : αἱ γὰρ ἐστὶ **χειρίστον ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει**.» τοῦτο ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν νεοελληνικὴν παροιμίαν **ἐπὶ παθήματα γίνονται μαθήματα**.

Νόημα : Ὁ ρήτωρ εἰσερχόμενος εἰς τὴν διήγησιν τοῦ λόγου του προσπαθεῖ νὰ τυνάσῃ τὸ ἡθικόν τῶν Ἀθηναίων, οἱ ὅποιοι εὐρίσκονται εἰς κατάστασιν ἀπελπισίας, ὑποδεικνύων εἰς αὐτοὺς, ὅτι ἐὰν παύσουν ἀδρανοῦντες, ἡ κατάστασις θὰ βελτιωθῇ. Διότι, ἐὰν ἡ κατάστασις ἦτο κακὴ, μολονότι ἐξετέλουν τὸ καθήκον των, τότε δὲν θὰ ὑπῆρχε ἐλπίς βελτιώσεως. Τώρα ὅμως ἐπειδὴ τὰ πράγματα εὐρίσκονται εἰς κακὴν κατάστασιν λόγῳ τῆς ἀμελείας τῶν Ἀθηναίων, ὑπάρχει ἐλπίς νὰ βελτιωθῶν αὐτά, ἐὰν ἀφήσουν τὴν ἀμέλειαν.

Περίληψις : Ὁ ρήτωρ προτρέπει τοὺς Ἀθηναίους νὰ μὴ χάνουν τὸ θάρρος των διὰ τὴν κακὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων· διότι ὑπάρχει ἐλπίς νὰ βελτιωθῶν αὐτά, ἐὰν ἀφήσουν οὗτοι τὴν ἀμέλειαν των.

²
Ἐπιγραφή: Ἡ ἐγκατάλειψις τῆς ἀδρανείας θὰ ἐπιφέρῃ βελτίω-
σιν τῆς ἀθλίας καταστάσεως.

§ 3

Ἐπειτ' ἐνθυμητέον (ἐστὶν ὑμῖν)
καὶ παρ' ἄλλων ἀκούουσι
καὶ ταῖς εἰδόσιν αὐτοῖς
ἀναμνησκομένοις,
ἡλικὴν δύναμιν
ἐχόντων ποτὲ Λακεδαιμονίων

—ἐξ οὗ χρόνος οὐ πολὺς (ἐστί)—

ὥς καλῶς καὶ προσηκόντως
οὐδὲν ἀνάξιον τῆς πόλεως
ἐπράξατε ὑμεῖς,
ἀλλ' ὑπεμείνατε
τὸν πόλεμον πρὸς ἐκείνους
ὑπὲρ τῶν δικαίων.
Εἵνεκα τίνος οὖν
λέγω ταῦτα,
(Ταῦτα λέγω), ἵν' εἰδῇτ',
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
καὶ θεάσῃσθε,
ὅτι οὐδὲν

οὔτε φοβερὸν ἐστὶν ὑμῖν
φυλαττομένοις
οὔτ' ἂν ὀλιγορῇτε,
τοιούτου (ἐστί),
οἷον ἂν ὑμεῖς βούλοισθε,
χρῶμενοι παραδείγμασι
τῇ τότε ῥώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων,

ἧς ἐκρατεῖτ'
ἐκ τοῦ προσέχειν τὸν νοῦν

τοῖς πράγμασι,
καὶ τῇ νῦν ὕβρει τοῦτου,
δι' ἣν ταραττόμεθ'
ἐκ τοῦ μηδὲν φροντίζειν
(ἐκείνων) ὧν ἐχρῆν
(φροντίζειν).

Ἐπειτα πρέπει νὰ ἀναλογισθῇτε
καὶ παρ' ἄλλων ἀκούοντες (αὐτὸ)
καὶ ὅσοι οἱ ἴδιοι (τὸ) γνωρίζετε
ἀνακαλοῦντες εἰς τὴν μνήμην σας,
πόσον μεγάλην δύναμιν
ἂν καὶ εἶχον κάποτε οἱ Λακεδαι-
μόνιοι

—ἀφ' οὗτου δὲν (εἶναι) πολὺς χρό-
νος—

πόσον καλῶς καὶ πρεπόντως
οὐδὲν ἀνάξιον τῆς πόλεως
ἐπράξατε σεῖς,
ἀλλ' ὑπεμείνατε (: ἀνελάβετε)
τὸν πόλεμον ἐναντίον ἐκείνων
χάριν τῶν (ἐλληνικῶν) δικαίων.
Διὰ τοῖον λοιπὸν λόγον (: σκοπὸν)
λέγω αὐτά;

(Λέγω αὐτά), διὰ νὰ γνωρίσετε,
ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
καὶ νὰ ἰδῇτε (: ἀντιληφθῇτε),
ὅτι οὐδὲν (: τίποτε)

οὔτε φοβερὸν εἶναι εἰς σᾶς
ἐὰν προφυλάττεσθε (: προσέχετε),
οὔτε, ἐὰν ἀμελήτε,
(εἶναι) τοιούτου,
ὁποῖον σεῖς θὰ (τὸ) ἠθέλατε,
ἐχόντες ὡς παραδείγματα

τῆς ὁποίας ὑπερισχύετε,
διότι εἶχατε ἐστραμμένην τὴν προ-
σχῇν σας
εἰς τὰς ὑποθέσεις (τῆς πόλεως),
καὶ εἰς τὴν σημερινὴν αὐθάδειάν του·
διὰ τὴν ὁποίαν ταρασσόμεθα
διότι καθόλου δὲν φροντίζομεν
δι' ἐκείνα, διὰ τὰ ὁποῖα ἔπρεπε
(νὰ φροντίζωμεν).

Γραμματικά — ερμηνευτικά: ἔπειτα=ἐπίρρ. χρον., ἐνθυμη-
 τεόν=ρημ. ἐπιθ. παραγόμενον ἐκ τοῦ ρήμ. ἐνθυμοῦμαι (=σκέπτομαι,
 ἀναλογίζομαι, ἔχω ὑπ' ὄψιν μου), ἐνεθυμούμην, ἐνθυμήσομαι, ἐνεθυ-
 μήθην, ἐντεθύμηναι, ἐντεθυμήμην. ἀκούουσι=δοτ. πληθ. ἄρσ. μετ.
 ἐνεστ. τοῦ ἀκούω, ἤκουον, ἀκούσομαι, ἤκουσα, ἀκήκοα, ἤκηκόειν. τοῖς
 εἰδόσιν=δοτ. πληθ. ἄρσ. μετ. παρακ. (μὲ σημ. ἐνεστῶτος) εἰδώς, εἰ-
 δοῦτα, εἰδός τοῦ οἶδα (=γινώσκω), ὑπερσυντ. (μὲ σημ. παρατ.) ἤδειν,
 μέλλ. εἶσομαι καὶ εἰδήσω. ἀναμιμνησκομένοις = μετ. ἐνεστ. δοτ.
 πληθ. ἄρσ. τοῦ ἀναμιμνησκομαι (ἀνακαλῶ εἰς τὴν μνήμην μου, ἐν-
 θυμοῦμαι), ἀνεμιμνησκόμεν, ἀναμνήσομαι καὶ παύθην. ὡς μέσος ἀνα-
 μνησθήσομαι, ἀνεμνήσθην, μέμνημαι, ἐμεμνήμην. ἡλίκος, η, ον=ἀνα-
 φορ. ἄντων. (=πόσον μέγας). ποτε (=κάποτε)=ἐπίρρ. χρονικόν (ἐγ-
 κλιτικόν). ἐχόντων=μετ. ἐνεστ. γεν. πληθ. τοῦ ἔχω. οὗ=γεν. ἐν.
 ἄρσ. τῆς ἀναφορ. ἄντων. ὅς, ἡ, ὅ. ἐξ οὗ (χρόνου)=ἄφ' οὗτου. ὡς=
 ἀναφορ. ἐπίρρ. (=πόσον). προσηκόντως (=πρεπόντως)=ἐπίρρ. τρο-
 πικόν. οὐδέν=αἰτ. ἐν. οὐδ. τῆς ἀορ. ἄντωνυμίας οὐδεὶς, οὐδεμία, οὐ-
 δὲν (=κανείς). ἐπράξατε=ὀριστ. ἀορ. β' πληθ. τοῦ πράττω. ὑπεμεί-
 ναθ' (=ὑπεμείνατε)=ὀριστ. ἀορ. β' πληθ. τοῦ ὑπομένω, ὑπέμενον,
 ὑπομενῶ, ὑπέμεινα, ὑπομεμένηκα, ὑπεμεμένηκειν. ὑπὲρ+γεν.=χάριν
 +γεν., τῶν δικαίων=γεν. πληθ. τοῦ οὖς. τὸ δίκαιον. εἵνεκα (ἢ ἕ-
 νεκα ἢ ἕνεκεν)=πρόθ. καταχρηστ. (+γεν.). εἰδήτε=ὑποτ. παρακ. (μὲ
 σημ. ἐνεστ.) β' πληθ. τοῦ οἶδα (βλ. ἀνωτέρω). θεάμισθε=ὑποτ. ἀορ.
 α', β' πληθ. τοῦ ἀπιθετ. θεάσομαι - ὦμαι (=ἐξετάζω μετὰ προσοχῆς,
 ἀντιλαμβάνομαι), ἐθεώμην, θεάσομαι, ἐθεασάμην, τεθέαμαι, ἐτεθέαμην.
 φυλαττομένοις=μετ. ἐνεστ. δοτ. πληθ. ἄρσ. τοῦ φυλάττομαι (=προ-
 φυλάσσομαι, προσέχω), ἐφυλαττόμην, φυλάξομαι, ἐφυλαξάμην - ἐφυ-
 λάχθην, πεφύλαγμαι, ἐπεφυλάγμην. ἄν=συνδ. ὑποθετ., ὀλιγωρήτε=
 ὑποτ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ ὀλιγώρῃω - ὦ (=ὀλίγον φροντίζω, ἀμελῶ,
 ἀδρανῶ), ὀλιγώρουν, ὀλιγωρήσω, ὀλιγώρησα, τοιοῦτος, τοιαύτη,
 τοιοῦτο(ν)=δεικτ. ἄντων. (=τέτοιος). οἶος, οἶα, οἶον=ἀναφορ. ἄντων.
 (=ὅποιος, τέτοιος πού). βούλοισθε=ὑποτακτ. ἐνεστῶτος β' πληθ. τοῦ
 ἀποθετ. βούλομαι (=ἐπιθυμῶ, θέλω), ἐβούλόμην καὶ ἡβουλόμην, βου-
 λήσομαι, ἐβουλήθην καὶ ἡβουλήθην, βεβούλημαι, ἐβεβούλημην. χρώ-
 μενοι=μετ. ἐνεστ. τοῦ χρῆσθαι - ὦμαι (=μεταχειρίζομαι, ἔχω) ἐχρώ-
 μην, χρήσομαι, ἐχρησάμην, κέχρημαι, ἐκεχρήμην. ἧς = γεν. ἐν. θηλ.
 τῆς ἀναφορ. ἄντων. ὅς, ἡ, ὅ. ἐκρατεῖτε=παρατ. β' πληθ. τοῦ κρατέω-
 ῶ, ἐκράτουν, κρᾶτήσω, ἐκράτησα, κερκράτηκα, ἐκεκρατήκειν (=γίνομαι
 κύριός τινος, ὑπερσχύω τινός· κρατῶ τινα = νικῶ τινα). ἐκ + γεν.
 ἐδῶ πρὸς δῆλωσιν αἰτίας=ἕνεκα+γεν., διὰ+αἰτ. τοῦ προσέχειν=ἐν-
 αρθρον ἀπρ. τοῦ προσέχω, προσεῖχον, προσέξω, προσέσχον (πρόσ-
 σχών), προσέσχηκα, προσέσχηκειν. τὸν νοῦν = αἰτ. ἐν. τοῦ συνηρ.
 οὖς. β' κλίσι. νόος-νοῦς (νοῦ, νῶ, νοῦν—πληθ. οἱ νοῖ, τοὺς νοῦς). προ-
 σέχω τὸν νοῦν τινι=ἔχω ἐστραμμένην τὴν προσοχὴν μου εἰς κάτι.
 πράγματα = ὑποθέσεις, τὰ συμφέροντα τῆς πολιτείας. ὕβρις, εως =

τελ. πρότ.)· αἱ δύο τελικαὶ προτ. ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς ἐννοουμένης προτ. λέγω ταῦτα). *οὐ οὐδέν... ἐστι φοβερόν, οὔτε τοιοῦτον παραδείγμασι... Λακεδαιμονίων καὶ τῇ νῦν ὕβρει τούτου* (=δευτερ. εἰδική πρότ. ἐξαρτωμένη ἐκ τῶν ρημ. εἰδῆτε καὶ θεάσασθε καὶ χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμεν. αὐτῶν). *ἂν ὀλιγορῆτοι* (δευτερ. ὑποθετ.). *οἷον ἂν ὑμεῖς βούλοισθε* (δευτερ. ἀναφορ.) *ἧς ἐκρατεῖτε... τὸν νοῦν* (δευτερ. ἀναφορ.). *δι' ἣν ταραττόμεθα... φρονιζέιν* (δευτερ. ἀναφορ. πρότ.). *ὧν ἐχρῆν* (δευτερ. ἀναφορ.).

Ἀνάλυσιν προτάσεων: ἐνθυμητέον (ὅμιν ἐστι)=ρῆμα ἀπρόσ., (ὅμιν)=δοτ. προσωπ. τοῦ ἐνθυμητέον (ἐστι)· θὰ εἶναι δὲ αὕτη ὑποκειμ. τοῦ ἀπαρ., ὃ προκύπτει μετὰ τὴν ἀνάλυσιν τῆς ἀπρόσ. ἐκφράσεως=**δεῖ ὑμᾶς ἐνθυμεῖσθαι**· τὰ ρηματ. ἐπιθετα εἰς -τέος ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ δεῖ καὶ τὸ οἰκεῖον ἀπαρ., ἀκούουσι - ἀναμνησκόμενοι=τροπ. μετοχαί. (ὅμιν)=ὑποκ. τῶν μετ, παρ' ἄλλων=ἐμπρόθ., προσδ. δηλῶν τὸ ἐκ μέρους (: προέλευσιν), τοῖς εἰδόσιν=ἐπιθετ. μετ. (=οὐ ἴστε), αὐτοῖς=κατηγορ. προσδ. τοῦ (ὅμιν). **ἐπράξατε**=ρῆμα, ὑμεῖς=ὑποκ., ἀνάξιον=ἀντικ., (συστ.), οὐδέν=ἐπιθετ. προσδ. τοῦ ἀνάξιον, τῆς πόλεως=γεν. τῆς ἀξίας εἰς τὸ ἀνάξιον, καλῶς προσηκόντως=ἐπίρρ. προσδ. τρόπου, ὡς=ἐπ ρρ. προσδ. ποσοῦ, ἐχόντων=γεν. ἀπόλ. ἐνδοτ. μετ. (=εἰ καὶ εἶχον Λακεδαιμόνιοι), Λακεδαιμονίων=ὑποκ. τῆς μετ. ἐχόντων, δύναμιν=ἀντικ. τῆς μετ. ἐχόντων, ἡλίκην=ἐπιθετ. προσδ. τοῦ δύναμιν, ὑπεμείνατε=ρῆμα. (ὅμεις)=ὑποκ., τὸν πόλεμον=ἀντικ., τὸν πρὸς ἐκείνους=ἐπιθετ. προσδ. (τὸ ἄρθρον μετ' ἐμπρόθ. προσδ. λαμβάνεται ὡς ἐπιθετ. προσδ.), ὑπὲρ τῶν δικαίων=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν σκοπὸν (: τελ. αἰτίον) (ἐστὶ)=ρῆμα, χρόνος=ὑποκ. οὐ πολὺς=κατηγ. ἐξ οὗ=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν χρόνον (: τὸ ἀπὸ πότε). λέγω=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., ταῦτα=ἀντικ., ἵκνος εἵνεκα=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν σκοπὸν (: τελ. αἰτίον). εἰδῆτε - θεάσασθε=ρήματα, (ὅμεις)=ὑποκ., ἡ ἀκολουθοῦσα εἰδ. πρότ.=ἀντικείμεν. τῶν ρημ. εἰδῆτε-θεάσασθε. ἐστὶ=ρῆμα. οὐδέν=ὑποκ., φοβερόν - τοιοῦτον=κατηγορ., φυλαττομένοις=ὑποθετ. μετ. (=ἂν φυλάττησθε), ὅμιν=δοτ. προσωπ. (κτητική) τοῦ ἐστὶ καὶ ὑποκ. τῆς μετ. φυλαττομένοις, χρώμενοι=μετ. τροπική, (ὅμεις)=ὑποκ. τῆς μετ. χρώμενοι, τῇ ῥώμῃ - τῇ ὕβρει=ἀντικείμεν. τῆς μετ. χρώμενοι, παραδείγμασι=κατηγορ. τῶν ῥώμῃ-ὕβρει, τῇ τότε - τῇ νῦν=ἐπιθετ. προσδιορ. (τὸ ἄρθρον μετ' ἐμπρόθ. ῥήματος λαμβάνεται ὡς ἐπιθετ. προσδ.), τῶν Λακεδαιμονίων=γεν. κτητική τοῦ τῇ ῥώμῃ, τούτου=γεν. κτητική τοῦ τῇ ὕβρει. ἂν ὀλιγορῆτε=ὑποθετ. πρότ. (χάριν ποιικιλίας) ἀντὶ ὑποθετ. μετ. ὀλιγορῶν ὡς ἀπόδοσις τῆς μὲν ὑποθετ. προτ. εἶναι τὸ τοιοῦτον (ἐστίν), τῆς δὲ ὑποθετ. μετ. φυλαττομένοις τὸ οὐδέν ἐστὶ οἱ ὑποθ. λόγοι εἶναι δ' εἰδούς δηλοῦντες τὸ προσδοκώμενον. βούλοισθε=ρῆμα, ὑμεῖς=ὑποκ., οἷον=ἀντικ., ἐκρατεῖτε=ρῆμα (ὅμεις)=ὑποκ., ἧς=ἀντικ., ἐκ τοῦ προσέχειν=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν αἰτίαν (=οὐ (=διότι))

προσείχετε), τὸν νοῦν - τοῖς πράγμασι=ἀντικείμεν. τοῦ προσέχειν. ταραττόμεθα=ρῆμα, (ἡμεῖς)=ὑποκ., δι' ἣν=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν αἰτίαν, ἐκ τοῦ μηδὲν φροντίζειν=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν αἰτίαν, (=οὐ (=διότι) οὐδὲν φροντίζομεν), μηδέν=ἐπιρρ. προσδ. ποσοῦ. ἐχρῆν=ρῆμα (ἀπρόσ.), (φροντίζειν)=ὑποκ., (ἡμᾶς)=ὑποκ. τοῦ (φροντίζειν), ὧν=ἀντικ. τοῦ (φροντίζειν). (ἐκ τοῦ μηδὲν φροντίζειν ὧν ἐχρῆν=ἐκ τοῦ μηδὲν φροντίζειν ἐκείνων, ὧν ἐχρῆν ἡμᾶς φροντίζειν).

Πραγματικά: ἀκούουσι, ἐννοεῖ τοὺς νεωτέρους. τοῖς εἰδόσιν αὐτοῖς, ἐννοεῖ τοὺς πρεσβυτέρους, οἱ ὅποιοι εἶχον ζῆσει τὰ γεγονότα καὶ εἶχον ἰδίαν ἀντίληψιν αὐτῶν. ἡλίκην δύναμιν, οἱ Λακεδαιμ. μετὰ τὴν νικηφόρον δι' αὐτοὺς λῆξιν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (431-404 π.Χ.) ἦσαν ἡ μόνη ἰσχυρὰ δύναμις τῶν Ἑλλήνων (μέχρι τῆς ἐν Λεύκροις μάχης (371 π.Χ.) καθ' ἣν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἡττηθέντες ὑπὸ τῶν Θηβαίων (: Ἐπαμεινώνδας) ἔπαυσαν νὰ ἔχουν τὴν ἡγεμονίαν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος. οὐδὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πόλεως, οὔτε δηλ. φοβηθέντες τοὺς Λακεδαιμ. ὑποχωρήσατε εἰς αὐτοὺς οὔτε λαβόντες χρήματα ἀφήσατε τοὺς Ἕλληνας ἀπροστατεῦτους. τὸν πρὸς ἐκείνους πόλεμον, ἐννοεῖ τὸν λεγόμενον Κορινθιακὸν πόλεμον (395-387 π.Χ.) καθ' ὃν συνεμάχησαν κατὰ τῆς Σπάρτης οἱ Ἀθηναῖοι, Θηβαῖοι, Κορινθιοὶ καὶ Ἀργεῖοι. ὑπὲρ τῶν δικαίων, δηλ. ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ αὐτονομίας τῶν Ἑλλήνων. τοιοῦτον, οἷον ἂν ὑμεῖς βούλοισθε, δηλ. ἀσήμενον καὶ ἀνάξιον λόγου. τῇ τότε, δηλ. μετὰ τὸν Πελοποννησ. πόλεμον. ἥς ἐκρατεῖτε, κατὰ τὸν Κορινθιακὸν πόλεμον, καθ' ὃν οἱ συνησπισμένοι στρατοὶ τῶν Ἀθηναίων, Θηβαίων, Κορινθίων καὶ Ἀργείων ἐνίκησαν τοὺς Λακεδαιμ., ὅτε οὗτοι ἐξεστράτευσαν ὑπὸ τὸν Ἀγχιλαὸν κατὰ τῆς Βοιωτίας καὶ ἐνῶ ἐπολιοῦν τὴν πόλιν αὐτῆς Ἀλιάρτον. Ὁ ρήτωρ εἰς τὸν πόλεμον τοῦτον δὲν ἔλαβε μέρος, διότι, ὡς γεννηθεὶς τὸ 383 ἦτο ἀνήλιος· διὰ τοῦτο λέγει: ἐκρατεῖτε καὶ ὄχι ἐκρατοῦμεν τοῦτον, δηλ. τοῦ Φιλίππου ταραττόμεθα, συμπεριλαμβάνει ἐδῶ καὶ τὸν ἑαυτὸν τοῦ διότι τῶρα πλέον εἶναι πολίτης Ἀθηναῖος καὶ μετέχει ἐνεργῶς τῶν κοινῶν.

Αἰσθητικά: ἐπειτα, ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ πρῶτον μὲν τῆς προηγούμενης παραγράφου. ἐνθυμητέον, ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ οὐκ ἀθυμητέον τῆς προηγούμενης παραγράφου, μὲ ἰσαριθμούς συλλαβάς, διὰ νὰ σχηματισθῇ ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἐκεῖνο παρήχησις χάριν ζωηρότητος καὶ πειστικότητος. ἡλίκην...ὡς, σχῆμα ἀσύνδετον, διὰ νὰ προσδώσῃ ἔτσι ἔμφασιν εἰς τὰ λεγόμενά του. οὐ πολὺς (=ὀλίγος)=σχῆμα λιτότητος. οὐδὲν ἀνάξιον...ἐπράξατε—ἀλλ' ὑπεμείνατε...,=ἀντίθεσις. εἰδῆτε - θεάσασθαι,=συνωνυμία (πρὸς ζωηρότεραν παράστασιν τῆς ἐννοίας). φυλαττομένοις - ἄ. ὀλιγοῦσθε, μετὰ τὴν μετ. φυλαττομένοις ἀνεμένετο μετ. ὀλιγοῦσθε: ἀντ' αὐτῆς ὅμως ἐτέθη ὑποθετ. πρότ. χάριν ποικιλίας. τίνος εἵνεκα ταῦτα λέγω;=ρητορικὴ ἐ-

ρώτησις. *παραδείγμασι χρώμενοι εἴ - καὶ τῇ* = ἀντιστροφή (κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο ἡ αὐτὴ λέξις ἐπαναλαμβάνεται εἰς τὸ τέλος ἄλλεπαλλήλων προτάσεων).

Ἡθικά: οὐδὲν ἀνάξιον ἐπαράξετε, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν δικαίων..., ὁ ρήτωρ προσπαθεῖ νὰ φιλοτιμήσῃ τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὅποιοι ἀφοῦ ἐπολέμησαν διὰ τὸ δίκαιον ἄλλων καὶ ἐνίκησαν, κατὰ μείζονα λόγον πρέπει νὰ ἀφήσουν τὴν ἀδράνειάν των καὶ νὰ πολεμήσουν διὰ τὰ ἰδικὰ των συμφέροντα. *ἐκ τοῦ προσέχειν... τὸν νοῦν*. ὁ ρήτωρ προσπαθεῖ διὰ τούτου νὰ κινήσῃ τὴν προσοχὴν τῶν Ἀθηναίων εἰς τὸν ἐκ τοῦ Φιλίππου κίνδυνον. *τῇ ὕβρει*, δὲν λέγει *τῇ ῥώμῃ*, διὰ νὰ ἐρεθίσῃ τοὺς Ἀθηναίους κατὰ τοῦ Φιλίππου. *τούτου*: σιωπᾷ τὸ ὄνομα τοῦ Φιλίππου εἰς ἐνδειξιν περιφρονήσεως. *ταραττόμεθα*, ὁ Δημοσθένης συμπεριλαμβάνει καὶ τὸν ἑαυτὸν του, διότι ὡς πολίτης Ἀθηναῖος συμμετέχει τῆς ἀγωνίας τῶν συμπολιτῶν του διὰ τὸ θράσος τοῦ Φιλίππου.

Στοιχεῖα πολιτισμοῦ: 1) τὸ ἀγωνίζεσθαι ὑπὲρ τοῦ δικαίου. 2) ἡ ὑπεράσπισις τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος (: πολέως).

Νόημα: Ὁ ρήτωρ προτρέπει τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἀνακαλέσουν εἰς τὴν μνήμην των τὰς κατὰ τὸ παρελθὸν πράξεις των, δι' ἃ δηλ. πολεμοῦντες τότε κατὰ τῶν πανισχύρων Λακεδαιμονίων καὶ μάλιστα διὰ τὰ δίκαια τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἐνίκησαν. Καὶ ἐπέτυχον τοῦτο, διότι εἶχον τὴν προσοχὴν των ἐστραμμένην εἰς τὸ συμφέροντα τῆς πόλεως καὶ δὲν κατεΐχοντο ὑπὸ ἀδρανείας, ὅπως τῶρα πρὸ τῆς ὑπεροφίας καὶ οὐθαδείας τοῦ Φιλίππου, τοῦ ὁποίου εἶναι μικρο-ἔρα ἀπὸ τὴν τότε δύναμιν τῶν Λακεδαιμονίων.

Περίληψις: Ὁ ρήτωρ προτρέπει τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἀναλογισθοῦν τοὺς λιμπροὺς ἀγῶνας των κατὰ τὸ παρελθὸν ἐναντίον τῶν Λακεδαιμονίων καὶ νὰ παύσουν νὰ εἶναι ἰδρανεῖς.

Ἐπιγραφή: Ὁ Δημοσθένης προτρέπει τοὺς Ἀθηναίους, ὅπως ἀναμνησθῶν τοὺς κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἀγῶνας τὴν καὶ παύσουν ἀδρανοῦντες.

§ 4

Εἰ δέ τις ὑμῶν,
ὥ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
οἶετα τὸν Φίλιππον εἶναι
δυσπολέμητον,
σκοπῶν τό τε πλῆθος

Ἐὰν δὲ κανεὶς ἀπὸ σᾶς,
ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
νομίζῃ ὅτι ὁ Φίλιππος εἶναι
δυσκοιπολέμητος,
διότι ἔχει ὑπ' ὄψιν του καὶ τὸ
πλῆθος

τῆς ὑπαρχούσης αὐτῷ δυνάμεως
καὶ τὸ ἀπολωλέναι
τῇ πόλει
πάντα τὰ χωρία,
ὀρθῶς μὲν οἶεται,
λογισάσθω μέντοι τοῦδ',
ὅτι εἵχομεν ποθ' ἡμεῖς,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
Πύδναν καὶ Ποτειδαίαν
καὶ Μεθώνην καὶ πάντα τοῦτον
τὸν κύκλῳ τόπον οἰκείον,
καὶ πολλὰ τῶν ἔθνων
μετ' ἐκείνου νῦν ὄντων
ὑπῆρχεν
αὐτονομούμενα καὶ ἐλεύθερα
καὶ ἐβούλετο οἰκείως ἔχειν

μᾶλλον ἡμῖν
ἢ κείνῳ.

τῆς ὑπαρχούσης εἰς αὐτὸν δυνάμεως
καὶ τὸ ὅτι ἔχουν χαθῇ
πρὸς ζημίαν τῆς πόλεως
δλαὶ αἱ ὄχυραὶ θέσεις,
ὀρθῶς μὲν νομίζει (τοῦτο),
ὥς σκεφθῇ ὁμοῦ τοῦτο (: τὸ ἐξῆς),
ὅτι δηλαδὴ εἵχομεν κάποτε ἡμεῖς,
ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τὴν Πύδναν καὶ τὴν Ποτειδαίαν
καὶ τὴν Μεθώνην καὶ ὅλον ἐκεῖνον
τὸν γύρω τόπον φιλικὸν (σύμμαχον),
καὶ (ὅτι) πολλὰ ἀπὸ τὰ ἔθνη,
τὰ ὁποῖα τώρα εἶναι μαζί με ἐκεῖ-
νον(· ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἐκείνου)
ἦσαν αὐτόνομα καὶ ἐλεύθερα
καὶ ἤθελαν νὰ ἔχουν φιλικὰς σχέ-
σεις
μᾶλλον μὲ ἡμᾶς
παρὰ μὲ ἐκεῖνον.

Γραμματικά - ἑρμηνευτικά : **δυσπολέμητος**, ὃν ἐπίθ. β' κλίσ. = δυσκολοπολέμητος. **οἶεται** = ὀρίστ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ ἀποθετ. ρήμ. οἶομαι καὶ οἶμαι (= νομίζω), ὥδμην καὶ ὥμην, οἷήσομαι, ὥή-
θην. **σκοπῶν** = μετ. ἐνεστ. ὁρσ. τοῦ σκοπέω - ὦ (= ἐξετάζω, παρα-
τηρῶ, ἔχω ὑπ' ὄψει μου, σκέπτομαι), ἐσκόπουν, σκέψομαι, ἐσκεψά-
μην, ἐσκεμμαι, ἐσκέμην. **χωρία** = ὄχυραὶ θέσεις. **τὸ ἀπολωλέναι** =
ἐναρθρον ἀπαρ. παρακ. β' τοῦ ἀπόλλυμαι (= καταστρέφομαι, χάνομαι),
ἀπωλλύμην, ἀπολούμαι, ἀπωλόμην, ἀπόλωλα, ἀπωλώλειν (ἐνεργητ. ἀ-
πόλλυμι, ἀπώλλω, ἀπόλω, ἀπώλεσα, ἀπολώλεχα, ἀπωλώλεκεν). **λογι-
σάσθω** = προστ. ὁρσ. α', β' ἐν. τοῦ λογίζομαι (= συλλογίζομαι, σκέ-
πτομαι), ἐλογιζόμην, λογιόμην, ἐλογισάμην (παθ. ἐλογίσθην), λελό-
γισμαι, ἐλελογίσμεν. **μέντοι** σύνδ. ἀντιθ. = ὁμοῦ. **τοῦδ'** = τοῦτο. **εἵχο-
μεν** = παρατ. α' πληθ. τοῦ ἔχω (βλ. § 2) **ποθ'** = πότε (= κάποτε).
οἰκείος = ὁ ἀνήκων εἰς τὸν οἶκον ἢ τὴν οἰκογένειαν, φιλικός, σύμμα-
χος. **κύκλῳ**, ἐπίρρ. τοπ. = γύρω, ὁλόγυρα **τῶν ὄντων**, μετ. ἐνεστ.
(ὦν, οὔσα, ὄν), γεν. πληθ. οὔδ. τοῦ ρήμ. εἶμι. **αὐτονομούμενος** = ὁ
κυβερνώμενος ὑπὸ ἰδίων νόμων, αὐτοδιοίκητος, αὐτόνομος. **μᾶλλον** =
ἐπίρρ. ποσοτ. συγκρ. βαθμοῦ (θετ. μάλζ, ὑπερθετ. μάλιστα). **ἐβούλε-
το** = παρατ. γ' ἐν. τοῦ βούλομαι (βλ. § 3). **οἰκείως** ἐπίρρ. τροπ. = φι-
λικῶς. **οἰκείως ἔχω τι** = ἔχω φιλικὰς σχέσεις μὲ κάποιον, συμπράτ-
τω μὲ κάποιον. ἢ, συγκριτ., **κείνῳ** = ἐκείνῳ (ἀφῆρηται τὸ ἐ πρὸς ἀ-
ποφυγὴν χασμωδίας.

Ἀντικαταστάσεις : **οἶεται**, κάθ. = οἶεται, ᾤετο, οἷήσεται, ὥήθη.
ὀρίζ. = οἶεται, οἷηται, οἷοιτο, οἷέσθω, (οἷεσθαι, οἷόμενος - η -ον).

σκοπῶν, κάθ.=σκοπῶν, σκεψόμενος, σκεψάμενος, ἐσκεμμένος. **ἀπολωλέναι**, κάθ.=ἀπολλύσθαι, ἀπολεῖσθαι ἀπολέσθαι, ἀπολωλέναι. **λογισάσθω**, κάθ.=λογιζέσθω, —, λογισάσθω, λελογισμένος ἔστω, ὀρίξ.=ἐλογισάτω, λογίσσεται λογίσαιτο, λογισάσθω (λογίσασθαι, λογισάμενος-η-ον). **εἴχομεν**, κάθ.=ἔχομεν, εἴχομεν, ἔχομεν καὶ σχήσομεν, ἔχομεν, ἐσχέκαμεν, ἐσχέκαμεν. **ἐβούλετο** (καὶ ἡβούλετο), κάθ.=βούλεται, ἐβούλετο (καὶ ἡβούλετο), βουλήσεται, ἐβουλήθη (καὶ ἡβουλήθη), βεβούληται, ἐβεβούλητο. **ἔχειν**, κάθ.=ἔχειν, ἔξειν καὶ σχήσειν, σχεῖν, ἐσχέκεναι.

Ἀναγνώρισις προτάσεων: εἰ δὲ τις ὑμῶν..τῇ πόλει (δευτερ. ὑποθ. πρότ.) ἡ ἀπόδοσις: **ὀρθῶς μὲν οἶται, λογισάσθω μέντοι τοῦτο** (=ὑποθ. λόγος α' εἰδους σημ. τὸ πραγματικόν· ἡ ἀπόδοσις εἶναι διπλῇ). **ὀρθῶς μὲν οἶται λογισάσθω μέντοι τοῦτο** (=κύριαι προτάσεις). **ὅτι εἴχομεν ποθ'...κύκλω | καὶ πολλὰ τῶν ὑπῆρχε | καὶ μᾶλλον ἐβούλετο ἢ κείνῳ** (=τρεῖς εἰδικαὶ προτ. εἰσαγόμεναι μετὰ τὸν εἰδικὸν σύνδ. ὅτι καὶ χρησιμεύουσαι ὡς ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: οἶται=ρῆμα, τις=ὑποκ., ὑμῶν=γεν. διαίρ. τοῦ τις, εἶναι (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ., τὸν Φίλιππον=ὑποκ. τοῦ εἶναι (ἐτεροπροσωπία), **δυσπολέμητον**=κατηγορ. τοῦ τὸν Φ., **σκοπῶν**=μετ. αἰτιολ. (ἐπειδὴ σκοπεῖ), **τὸ πλῆθος**—**τὸ ἀπολωλέναι**=ἀντικείμεν. τῆς μετ. σκοπῶν, **τῆς δυνάμεως**=γεν. διαίρ. τοῦ πλῆθους, **τῆς ὑπαρχούσης**=μετ. ἐπιθ. (ἡ ὑπάρχει), αὐτῷ=δοτ. προσωπ. (κτητική), **τὰ χωρία**, **τῇ πόλει**=δοτ. ἀντιχαριστική. **οἶται=λογισάσθω**=ρῆματα, (οὗτος)=ὑποκ., **ὀρθῶς**=ἐπίρρ. προσδ. τρόπου, **τοῦτο**=ἀντικ. τοῦ λογισάσθω· αἱ ἀκολουθοῦσαι τρεῖς εἰδ. προτ.=ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο. **εἴχομεν**=ρῆμα, **ἡμεῖς**=ὑποκ., **ποτε**=ἐπίρρ. προσδ. χρόνου, **Πύδναν καὶ Π. καὶ Μ. καὶ τὸν τόπον**=ἀντικείμεν. τοῦ εἴχομεν, **πάντα**—**τοῦτον**=ἐπιθετ. προσδ. τοῦ τόπον, **οἰκείον**=κατηγ. τοῦ τὸν τόπον, **κύκλω**=ἐπίρρ. προσδ. τόπου. **ὑπῆρχε**=ρῆμα, **πολλὰ**=ὑποκ. (ἄττική σύντ.), **τῶν ἐθνῶν**=γεν. διαίρ. τοῦ πολλὰ, **τῶν ὄντων**=ἐπιθετ. μετ., **μετ' ἐκείνου**=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν τὸ ὁμοῦ, **ὅν**=ἐπίρρ. προσδ. χρόνου, **αὐτονομούμενα**—**ἐλευθέρα**=κατηγορ. τοῦ πολλὰ (τῶν ἐθνῶν). **ἐβούλετο**=ρῆμα, **πολλὰ**=ὑποκ. (ἄττ. σύντ.), **ἔχειν** (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ., **πολλὰ**=ὑποκ. τοῦ ἔχειν (ταυτοπροσωπία), **οἰκείως**=ἐπίρρ. προσδ. τρόπου, **ἡμῖν**=ἀντικ. τοῦ οἰκείως ἔχειν, **μᾶλλον**=ἐπίρρ. προσδ. ποσοῦ, **ἢ κείνῳ**=β' ὅρος συγκρίσεως (ὁ α' ὅρος ἡμῖν).

Πραγματικά: τὸ πλῆθος τῆς δυνάμεως, ὁ Φίλιππος εἰς τὸν κατὰ τῶν Φακίων (ἐντὸς τῆς Θεσσαλίας) πόλεμον (353) εἶχεν 20 χιλ. πεζοὺς καὶ 3 χιλ. ἵππεῖς. **τὰ χωρία**, ἐννοεῖ τὰς ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ ὀχυρὰς θέσεις, τὰς ὁποίας ὀνομαστικῶς ἀναφέρει εὐθὺς κατω-

τέρω (Πύδναν, Ποτειδαίαν, Μεθώνην κλπ.). *εἶχομεν ποθ' ἡμεῖς, οἱ Ἀθηναῖοι* μετὰ τὰ Μηδικὰ ὄχι μόνον τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος ἔλαβον, ἀλλ' ὑπέταζαν καὶ πολλὰς πόλεις πλησίον τῆς Θράκης. *Πύδνα*, πόλις τῆς Μακεδονίας παρὰ τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, ἥτις εἶχεν ἰδρυθῆ ὑπὸ Ἑλλήνων ἀποίκων. *Ποτειδαία*, πόλις τῆς Χαλκιδικῆς, ἀποικία Κορινθίων. *Μεθώνη*, πόλις τῆς Μακεδονίας παρὰ τὸν Θερμαϊκόν, ἀποικία Ἐρετριέων. *καὶ πάντα τὸν τόπον τοῦτον*, ἐννοοῦνται ὅλαι αἱ πέριξ τοῦ Θερμαϊκοῦ κτήσεις, πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς. *τῶν μετ' ἐκείνου ἐθνῶν*, δηλ. Ἰλλυριῶν, Παιόνων, Θρακῶν, Θεσσαλῶν καὶ ἄλλων λαῶν τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, τοὺς ὁποίους εἶχεν ὑποτάξει ὁ Φίλιππος.

Αἰσθητικά: εἰ δέ τις ὑμῶν...οὔεται...ὀρθῶς μὲν οὔεται, λογισάσθω μέντοι κτλ.=σχῆμα προλήψεως· ὁ ρήτωρ προλαμβάνων ἐνδεχομένην ἐνστάσιν τινος τῶν ἀκροατῶν ὡς πρὸς τὸ δυσπολέμητον τοῦ Φιλίππου, δὲν ἀνασκευάζει αὐτὴν κατ' εὐθείαν, ἀλλ' ἀποδεχόμενος κατ' ἀρχὴν αὐτήν, τὴν ἀνασκευάζει ἔπειτα κατ' ἄλλον τρόπον. *μέντοι*, ἰσχυρότερον τοῦ *δέ*. *Πύδναν καὶ Ποτειδαίαν καὶ Μεθώνην καὶ τὸν τόπον...καὶ ὑπῆρχε καὶ ἐβούλετο*=σχῆμα πολυσύνδετον εἰκονίζον τὸ μέγεθος τῆς Ἀθηναϊκῆς δυνάμεως· διὰ τοῦ σχήματος τούτου ὁ λόγος περιλαμβάνει δυνάμιν καὶ μεγαλοπρέπειαν. *αὐτονομούμενα καὶ ἐλεύθερα*=συνωνυμία· διὰ ταύτης ὁ λόγος ἀποκτᾷ δύναμιν καὶ κάλλος.

Ἠθικά: εἰ δέ τις ὑμῶν *δυσπολέμητον*, κτλ., ὁ ρήτωρ μὴ δυνάμενος νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸ δυσπολέμητον τοῦ Φιλίππου, προσπαθεῖ νὰ μετριάσῃ τὴν ιδέαν αὐτὴν ὁμιλῶν ὑποθετικῶς.

Νόημα: "Ἄν κανεὶς ἀπὸ σᾶς νομίζῃ ὅτι ὁ Φ. εἶναι ἀήττητος λόγῳ τῆς μεγάλης πολεμικῆς δυνάμεως τὴν ὁποίαν διαθέτει καὶ λόγῳ τῆς ἀπωλείας πολλῶν κτήσεων τῶν Ἀθηναίων, ἢ σκέψῃς τοῦ εἶναι μὲν ὀρθή, ἀλλ' ἂς ἀναλογισθῇ οὗτος, ὅτι καὶ ἡμεῖς ἄλλοτε ἡμεῖθα ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ὡς ἔχοντες πολλὰς πόλεις εἰς Μακεδονίαν καὶ Θράκην.

Περίληψις: Ὁ ρήτωρ λέγει ὅτι ὁ Φίλιππος εἶναι μὲν δυσκολοπολέμητος, ἐπεὶδὴ ἔχει μεγάλην πολεμικὴν δύναμιν, ἀλλὰ τὴν δύναμιν αὐτὴν τὴν εἶχον ἄλλοτε οἱ Ἀθηναῖοι.

Ἐπιγραφή: Συσχετισμὸς τῆς δυνάμεως Φιλίππου καὶ Ἀθηναίων ἄλλοτε καὶ τώρα.

§ 5 - 6

Εἰ τοίνυν ὁ Φίλιππος τότε ταύτην ἔσχεν τὴν γνώμην,

Ἐὰν λοιπὸν ὁ Φίλιππος τότε ἐσκέπτετο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον,

ὥς χαλεπὸν ἐστὶν
πολεμεῖν Ἀθηναίοις
ἔχουσι τοσαύτ' ἐπιτειχίσματα
τῆς αὐτοῦ χώρας
ἔρημον ὄντα συμμάχων,
οὐδὲν ἂν ἐπραξεν
ὦν νυνὶ πεποίηκεν,
οὐδ' ἐκτῆσαι ἂν
τοσαύτην δύναμιν.
Ἄλλ' εἶδεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ἐκεῖνος καλῶς τοῦτο,
ὅτι ταῦτα μὲν τὰ χωρία

ἅπαντα
ἐστὶ κείμεν' ἐν μέσῳ
ἄθλα τοῦ πολέμου,
φύσει δ' ὑπάρχει
τὰ τῶν ἀπόντων

τοῖς παροῦσιν

καὶ τὰ τῶν ἀμελούντων
(ὑπάρχει) τοῖς ἐθέλουσι
πονεῖν καὶ κινδυνεύειν.
Καὶ γάρ τοι
ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρῆσάμενος

πάντα κατέστραπται
καὶ ἔχει,
τὰ μὲν (ἔχει)
ὥς ἂν ἔχοι τις (αὐτὰ)
ἐλὼν πολέμῳ,
τὰ (δὲ) ἔχει
ποιησάμενος σύμμαχα καὶ φίλα.

καὶ γὰρ
ἅπαντες ἐθέλουσι
συμμαχεῖν
καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις,
οὓς ἂν ὀρώσι
παρεσκευασμένους
καὶ ἐθέλοντας πράττειν,
γρή.

ὅτι δηλαδὴ εἶναι δύσκολον
νὰ πολεμῇ κατὰ τῶν Ἀθηναίων,
οἱ ὅποιοι εἶχον τόσα φρούρια ἀπει-
λοῦντα τὴν χώραν του,
ἐνῶ (αὐτὸς) ἐσπερεῖτο συμμείχων,
τίποτε δὲν θὰ κατώρθωνε
ἀπὸ ὅσα τώρα δὲ ἔχει κατορθώσει,
οὔτε θὰ ἀπέκτα

τόσον μεγάλην δύναμιν.
Ἄλλ' ἀντελήφθη, ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ἐκεῖνος καλῶς τοῦτο,

ὅτι δηλ. ἐκεῖναι μὲν αἱ ὀχυραὶ θέ-
σεις,

ὅλαι ἀνεξαιρέτως,
κεῖνται εἰς τὰ μέσσην

ὥς βραβεῖα τοῦ πολέμου,
ἐκ φύσεως δὲ ἀνήκου

τὰ (ἀγαθὰ) τῶν ἀπόντων (ἐκ τῶν
κινδύνων)

εἰς ὅσους παρעורίσκονται (εἰς αὐ-
τοὺς)

καὶ τὰ (ἀγαθὰ) τῶν ἀμελούντων
(ἀνήκου) εἰς ὅσους τολμοῦν

νὰ κοπιᾶζουσιν καὶ νὰ κινδυνεύουσιν.

Καὶ διὰ τοῦτο λοιπόν,
ἐπειδὴ τοιοῦτοτρόπως ἐσκέφθη
(ὁ Φ.),

ὅλα (τὰ) ἔχει καθυποτάξει

καὶ (τὰ) κατέχει,
ἄλλα μὲν (κατέχει),

ὅπως θὰ (τὰ) κατεῖχε κανεῖς
ἂν (τὰ) ἐκυρίευσεν διὰ πολέμου,
ἄλλα δὲ (κατέχει)

ἀφοῦ (τὰ) ἔκαμε σύμμαχα καὶ φι-
λικά.

διότι πράγματι

ὅλοι ἀνεξαιρέτως θέλουν

νὰ συμμαχοῦν

καὶ νὰ συμπράττουν μὲ αὐτούς,
τούς ὁποίους βλέπουν

ὅτι εἶναι προητοιμασμένοι

καὶ ἔχουν τὴν θέλησιν νὰ πράττουν,
ὅσα πρέπει (νὰ πράττουν).

Γραμματικά - ῥηματικὰ : *τοίνυν*=σύνδ. συμπερ (=λοιπόν). *ἔσχε*=ὀριστ. ἄορ. β' γ' ἐν. τοῦ ἔχω, εἶχον, ἔξω καὶ σχήσω, ἔσχον, ἔσχηκα, ἔσχηkein. *ταύτην ἔχω τὴν γνώμην*=σκέπτομαι τοιουτοτρόπως. ὥς=εἰδ. σύνδ. (=ὅτι). *ἔχουσι*=μετ. ἐνεστ. δοτ. πληθ. ἄρσ. τοῦ ἔχω *τοσοῦτος*, *τοσαύτη*, *τοσοῦτο*(ν)=δεικτ. ἀντων. (=τόσος). *ἐπιτείχισμα*=φρούριον (ἐπὶ τῶν συνόρων τοῦ ἐχθροῦ), ὀρμητήριον κα. τὰ τινος. αὐτοῦ (καὶ *ἐαυτοῦ*)=ἀντων. αὐτοπαθὲς γ' προσ. (α' προσ. *ἐμαυτοῦ*, β' προσ. *σεαυτοῦ* καὶ *σαυτοῦ*)· *ἐπιτευχίσματα τῆς αὐτοῦ χώρας*=φρούρια ἀπειλοῦντα τὴν χώραν του. *ἐκτίσαστο*=ὀριστ. ἄορ. α', γ' ἐν. τοῦ ἀποθετ. ρήμ. κτάομαι - κτῶμαι (=ἀποκτῶ), ἐκτῶμην, κτήσομαι, ἐκτησάμην, κέκτημαι, ἐκεκτῆμην. *εἶδεν*=ὀριστ. ἄορ. β' γ' ἐν. τοῦ ὁράω - ὁρῶ (ἐδῶ : νοῶ, ἀντιλαμβάνομαι), ἔωρων, ὄφομαι, εἶδον, ἔορξα, ἔωράκειν. *καλῶς*=ἐπίρρ. τροπ. (καλῶς, κάλλιον, κάλλιστα). *ἅπας*, *ἅπασα*, *ἅπαν*=ὅλος ἀνεξαίρετως. *ἄθλον*=τὸ βραβεῖον (ὁ *ἄθλος*=ἀγών, κατόρθωμα), *κείμενος*, η, ον=μετ. τοῦ κεῖμαι (παθητ. παρακ. τοῦ τίθεμαι) *ἐντι κείμενα*=κεῖνται. *φύσει*, ἐπίρρ. τροπ. (δοτικοφανές)=ἐκ φύσεως. *τοῖς παροῦσι*, δοτ. πληθ. ἄρσ. μετ. ἐνεστ. (*παρῶν*, *παροῦσα*, *παρὼν*) τοῦ πάρεμι (παρὰ+εἰμι)=εἶμαι παρῶν. *τῶν ἀπόντων* μετ. ἐνεστ. γεν. πληθ. ἄρσ. τοῦ ἄπειμι (ἀπό+εἰμι)=εἶμαι ἀπών. *τοῖς ἐθέλουσι*=μετ. ἐνεστ. δοτ. πληθ. ἄρσ. τοῦ ἐθέλω (καὶ θέλω)=ἔχω τὴν θέλησιν, *τολμῶ*, ἤθελο-, ἐθέλησω καὶ θελήσω, ἠθέλησα, ἠθέληκα, ἠθέληκειν. *πονεῖν*=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ πονέω - ῶ (=κοπιᾶζω, ἀγωνίζομαι), ἐπόνουν, πονήσω, ἐπόνησα, πεπόνηκα, ἐπεπονῆκειν. *κινδυνεύει*=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ κινδυνεύω, ἐκινδύνευον, κινδυνεύσω, ἐκινδύνεω, κινδυνεύω, ἐκεκινδύνειν. *τῶν ἀμελούντων*=γεν. πληθ. ἄρσ. ἐνεστ. τῆς μετ. ὀριστ. (ἀμελῶν, -οῦσα, οὔν) τοῦ ἀμελέω - ῶ, ἡμέλουν, ἀμελήσω, ἡμέλησα, ἡμέληκα, ἡμελήκειν. (=εἶμαι ἀμελής, ἀδιαφορῶ). *καὶ γὰρ τοι* (=τοιγαροῦν)=διὰ τοῦτο λοιπόν. *χρησάμενος*=μετ. ἄορ. τοῦ ἀποθετ. ρήμ. *χρῶμαι*=μεταχειρίζομαι (βλ. § 3)· *χρῶμαι ταύτῃ τῇ γνώμῃ*=σκέπτομαι τοιουτοτρόπως. *κατέστραπται*=ὀριστ. μέσ. παρακ. γ' ἐν. τοῦ καταστρέφομαι (=ὑποτάσσω), κατεστρεφόμην, καταστρέφομαι, κατεστρεψάμην, κατέστραμμαι, κατεστράμμην. *τὰ μὲν - τὰ δὲ*=ἄλλα μὲν, ἄλλα δέ, ὥς, ἐπίρρ. ἀναφορ.=καθώς, ὅπως, ἄν, δυνητικόν. *ἐλῶν*=μετ. ἄορ. β' τοῦ αἰρέω - ῶ (=κυριεύω), ἤρουν, αἰρήσω εἶλον, ἤρηκα ἤρήκειν. (παθητ. τούτου τὸ *ἀλλίσκομαι*=κυριεύομαι τὸ μέσον *αἰρῶμαι*=ἐκλέγω, τὸ δὲ παθητ. *αἰρῶμαι*=ἐκλέγομαι). *ἄν ἔχοι*=δυνητ. εὐκτ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ ἔχω. *σύμμαχα*=αἰτ. πληθ. οὐδ. τοῦ ἐπιθ. σύμμαχος, ον (=ὁ μαχόμενος μαζὶ με κάποιον). *φίλα* αἰτ. πληθ. οὐδ. τοῦ ἐπιθ. φίλος, η, ον. *ποιησάμενος*=μετ. μέσ. ἄορ. α' τοῦ ποιεῖμαι - οὔμαι (=καθιστῶ, κάμνω), ἐποιούμην, ποιήσομαι, ἐποίησάμην, πεποίημαι, ἐπεποιήμην. *καὶ γὰρ*=διότι πράγματι, καθ' ὅσον μάλιστα (ὁ καὶ συνδέει τὰ προηγούμενα πρὸς τὰ ἐπόμενα). *συμμαχεῖν - προσέχειν*=ἀπαρ. ἐνεστ. τῶν συμμαχῶ - προσέχω· *προσέχω τὸν τοῦν*, ἐδῶ=πεῖθομαι, συμπράττω. *ἐθέλουσιν*=ὀριστ. ἐνεστ. γ' πληθ. τοῦ ἐθέλω.

οὕς=αἰτ. πληθ. ἄρσ. τῆς ἀναφορ. ἄντων. δς, ἡ, δ. ὁρῶσι=ὕποτ. ἐνεστ. γ' πληθ. τοῦ ὁράω - ὤ. **παρεσκευασμένους**=μετ. μέσ. πυχρ. αἰτ. πληθ. ἄρσ. τοῦ παρασκευάζομαι, παρεσκευαζόμεν, παρασκευάζομαι, παρεσκευάμην, παρεσκευάσμαι, παρεσκευάσμην. **πράττειν**=ἰ-παρ. ἐνεστ. τοῦ πράττω. **ἐθέλοντας**=μετ. ἐνεστ. αἰτ. πληθ. ἄρσ. τοῦ πράττω. **ἄ**=αἰτ. πληθ. οὐδ. τῆς ἀναφορ. ἄντων. δς, ἡ, δ. **χερῇ**=ἀπρόσ. ρῆμα (=πρέπει), πυχρ. ἐχρῆν καὶ χρῆν.

Ἀντικαταστάσεις: ἔσχε, κάθ.=ἔχει, εἶχε, ἔξει καὶ σχήσει, ἔσχε, ἔσχηκε, ἐσχίκει, ὀρίζ.=ἔσχε, σχῆ, σχοίη, σχέτω, (σχεῖν, σχὼν-σχούσα-σχόν). **πολεμεῖν**, κάθ.=πολεμεῖν, πολεμήσειν, πολεμήσαι, πεπολεμηκέναι. **ἔχουσι**, κάθ.=ἔχουσι, ἔξουσι καὶ σχήσουσι, σχοῦσι, ἐσχηκόσι. **πεποίηκεν**, κάθ.=ποιεῖ, ἐποίει, ποιήσει, ἐποίησεν, πεποίηκεν, ἐπεποίηκε, ὀρίζ.=πεποίηκεν, πεποίηκε ἢ πεποικηκώς ἢ, πεποιήκοι ἢ πεποικηκώς εἶη, πεποικηκώς ἔστω, (πεποικηκέναι, πεποικηκώς-υἱαός). **ἔπραξεν**, κάθ.=πράττει ἐπραττεν, πράξει, ἔπραξεν, πέπραχεν, ἐπεπράχει, ὀρίζ.=ἔπραξεν, πράξη, πράξαι ἢ πράξει, πραξάτω, (πρᾶξαι, πράξας-σα σαν). **ἐκτίησατο**, κάθ.=κτᾶται, ἐκτᾶτο, κτήσεται, ἐκτήσχο, κέκτηται, ἐκέκτητο, ὀρίζ.=ἐκτίησατο, κτήσεται, κτήσαιτο, κτησάσθω, (κτήσασθαι, κτησάμενος-η-ον). **εἶδεν**, κάθ.=ὁρᾷ, ἐώρα, ὄψεται, εἶδεν, ἐόρακεν, ἐωράκει, ὀρίζ.=εἶδεν, ἴδῃ, ἴδοι, ἰδέτω, (ιδεῖν, ἰδὼν-οὔσα-ἰδόν). **τοῖς ποροῦσι**, κάθ.=τοῖς παροῦσι, τοῖς παρεσόμενοις, τοῖς παραγενομένοις, τοῖς παραγεγονόσι. **τοῖς ἐθέλουσι**, κάθ.=τοῖς ἐθέλουσι, τοῖς ἐθελήσουσι, τοῖς ἐθελήσαςι, τοῖς ἡθειηκόσι. **πονεῖν**, κάθ.=πονεῖν, πονήσειν, πονήσαι, πεπονηκέναι. **κινδυνεύειν**, κάθ.=κινδυνεύειν, κινδυνεύειν, κινδυνεύσαι, κινδυνευέμεναι. **τῶν ἀμελούντων**, κάθ.=τῶν ἀμελούντων, τῶν ἀμελησόντων, τῶν ἀμελησάντων, τῶν ἀμεληκότων. **χρησάμενος**, κάθ.=χρῶμενος, χρῶμενος, χρησάμενος, κεχρημένος. **κατέστραπται**, κάθ.=καταστρέφεται, κατεστρέφετο, καταστρέφεται, κατεστρέφατο, κατέστραπται, κατέστραπτο. **ἔχει**, κάθ.=ἔχει, εἶχε, ἔξει καὶ σχήσει, ἔσχε, ἔσχηκε, ἐσχίκει, ὀρίζ.=ἔχει, ἔχη, ἔχει, ἐχέτω. **ἐλῶν**, κάθ.=αἰρῶν, αἰρήσων, ἐλῶν, ἡρηκώς. **ἔχοι**, κάθ.=ἔχοι, ἔξοι καὶ σχήσοι, σχοίη, ἐσχίκοι ἢ ἐσχηκώς εἶη. **ποιησάμενος**, κάθ.=ποιούμενος, ποιησόμενος, ποιησάμενος, πεποιημένος. **προσέχειν**, κάθ.=προσέχειν, προσέξειν, προσχεῖν, προσχεῖν, προσεσχίκεναι. **ἐθέλουσιν**, κάθ.=ἐθέλουσιν, ἤθελον, ἐθελήσουσιν, ἤθελσαν, ἤθελήκασιν, ἤθελήκασιν, ὀρίζ.=ἐθέλουσιν, ἐθέλωσιν, ἐθέλοιεν, ἐθελόντων ἢ ἐθελέτωσαν, (ἐθέλειν, ἐθέλων-ουσα-ον) **ὁρῶσι**, κάθ.=ὁρῶσι, ἰδῶσι, ἐορακότες ὦσι, ὀρίζ.=ὁρῶσι, ὁρῶσι, ὁρῶν, ὁρῶντων ἢ ὁράτωσαν, (ὁρᾶν, ὁρῶν -ὦσα-ὦν.) **παρεσκευασμένους**, κάθ.=παρασκευαζόμενους, παρασκευασμένους, παρασκευασμένους, παρεσκευασμένους. **πράττειν**, κάθ.=πράττειν. πράξειν, πρᾶξαι, πεπραχέναι.

Ἀναγνώσεις προτάσεων: εἰ τοίνυν Φ... ἔσχε τὴν γνώμην (δευτερ. ὑποθετ. πρότ.)· ἢ ἀπόδοσις: οὐδὲν ἂν ἐπραξε οὐδέ... ἐκτί-

σαι' ἂν δύναμιν (=β' εἶδος ὑποθετ. λόγου σημ. τὸ μὴ πραγματικόν). ὡς χαλεπόν...συνμάχων (δευτερ. εἰδ. πρότ. χρησιμεύουσα ὡς ἐπεξηγήσεις τοῦ ταύτην τὴν γνώμην). οὐδὲν ἂν ἔπραξεν (κυρία). ὧν νυνὶ πεποίηκεν (δευτερ. ἀναφορ. πρότ.), οὐδὲ...δύναμιν (κυρία). ἀλλ' εἶδεν...ἐκεῖνος (κυρία πρότ.). οὗ ταῦτα μὲν...ἐν μέσῳ | φύσει δὲ ὑπάρχει τοῖς...τὰ τῶν ἀμελούντων (δύο δευτερ. εἰδ. πρότ. χρησιμεύουσαι ὡς ἐπεξηγήσεις τοῦ τοῦτο). Καὶ γὰρ...κατέστραπται (κυρία). καὶ ἔχει (κυρία). τὰ μὲν (ἔχει) (κυρία). ὡς ἂν ἐλὼν...πολέμῳ (δευτερ. ἀναφορ. πρότ.). τὰ δὲ (ἔχει)...ποιησάμενος (κυρία πρότ.). καὶ γὰρ...ἅπαντες (κυρία πρότ.). οὗς ἂν δρῶσι...ἐθέλουσας (δευτερ. μικτὴ ἀναφορ. ὑποθετ. πρότ.), ἃ καὶ (δευτερ. ἀναφορ. πρότ.).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: ἔσχε=ῥῆμα, ὁ Φίλιππος=ὑποκ., τὴν γνώμην=ἀντικ., ταύτην=ἐπιθετ. προσδ., χαλεπόν ἐστὶ=ἀπρόσ. ἔκφρασις, πολεμεῖν=ὑποκ. τοῦ χαλεπόν ἐστὶ, (τὸν Φίλιππον)=ὑποκ. τοῦ πολεμεῖν, Ἀθηναίοις=ἀντικ. τοῦ πολεμεῖν, ἔχουσι=ἐπιθ. μετ. (=οὐ εἶχον), ἐπιτεχνίσματα=ἀντικ. τοῦ ἔχουσι τοσαῦτα=ἐπιθετ. προσδ., τῆς χώρας=γεν. ἀντικειμ. τοῦ ἐπιτεχνίσματα, τῆς αὐτοῦ=γεν. κτητ., ὄντα=μετ. ἐνδ.τ. (εἰ καὶ ἦν), (Φίλιππον)=ὑποκ. τῆς μετ. ὄντα, ἔρημον=κατηγορ.. συνμάχων=γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ἔρημον (ὡς ἐπιθ. στερήσεως σημαντικόν). ἔπραξεν ἂν=ῥῆμα (δυνητ. ὀριστική), (ὁ Φίλιππος)=ὑποκ., οὐδὲν=ἀντικ., πεποίηκεν=ῥῆμα, (ὁ Φ.)=ὑποκ., (ἡ πρώτησις ἔπρεπε νὰ τεθῇ: οὐδὲν τούτων, ἃ πεποίηκεν, ἀλλὰ καθ' ἑλξιν ἔθεσεν ὧν ἀντὶ τούτων ἃ τούτων=γεν. διαιρ. τοῦ οὐδὲν, ἃ=ἀντικ. τοῦ πεποίηκεν, νυνὶ=ἐπιπρ. προσδ. χρόνου ἐκτίησας ἂν=ῥῆμα (δυνητ. ὀριστ.), (ὁ Φ.)=ὑποκ., δύναμιν=ἀντικ., τοσαύτην=ἐπιθετ. προσδ., εἶδεν=ῥῆμα, ἐκεῖνος=ὑποκ., τοῦτο=ἀντικ., καλῶς=ἐπιπρ. προσδ. τρόπου. ἐστὶ κείμενα (=κεῖται)=ῥῆμα, τὰ χωρία=ὑποκ. (ἀττ. σύνταξις), ταῦτα-ἅπαντα=ἐπιθετ. προσδ., ἄθλα=κατηγ. τοῦ τὰ χωρία, τοῦ πολέμου=γεν. ἀντικειμ. τοῦ ἄθλα, ἐν μέσῳ=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν τόπον. ὑπάρχει=ῥῆμα, τὰ τῶν ἀπόντων (ἀγαθὰ) - τὰ τῶν ἀμελούντων (ἀγαθὰ)=ὑποκείμενα τοῦ ὑπάρχει (ἀττ. σύνταξις), φύσει=ἐπιπρ. προσδ. τρόπου, τοῖς παροῦσι - τοῖς ἐθέλουσι (ἐπιθετ. μετοχαί)=δοτ. προσωπικαὶ (κτητική) τοῦ ὑπάρχει, πονεῖν - κινδυνεύειν (τελικὰ-ἄπαρ)=ἀντικειμ. τοῦ ἐθέλουσι. κατέστραπται - ἔχει=ῥήματα, (ὁ Φίλιππος)=ὑποκ., πάντα=ἀντικ., χρησάμενος=αἰτιολ. μετ. (=ἐπειδὴ ἐχεῖσας), τῇ γνώμῃ=ἀντικ. τῆς μετ. χρησάμενος, ταύτην=ἐπιθετ. προσδ., (ἔχει)=ῥῆμα, (ὁ Φ.)=ὑποκ., τὰ μὲν=ἀντικ., ἂν ἔχοι=ῥῆμα, τις=ὑποκ., ἐλὼν.=μετ. ἐπιθετ. (=εἰ εἶλε), πολέμῳ=δοτ. τροπική. (ἔχει)=ῥῆμα, (ὁ Φ.)=ὑποκ., τὰ δὲ=ἀντικ. (κυρίως τὰ τὰ μὲν - τὰ δὲ=κατ' ἐπιμερισμὸν πρᾶξεσις εἰς τὸ πάντα), ποιησάμενος=μετ. χρόν. (=ἐπειδὴ ποιήσας), (ὁ Φ.)=ὑποκ. τῆς μετ., (ταῦτα)=ἀντικ. τῆς μετ., σύμμαχα - οἴλα=κατηγορ. τοῦ (ταῦτα). ἐθέλουσι=ῥῆμα, ἅπαντες =

ὑποκ., *συμμαχεῖν* - *προσέχειν* (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικείμ., *τὸν νοῦν* - *τούτοις*=ἀντικείμ. τοῦ *προσέχειν*. ἂν *δρῶσι*=*ῥῆμα*, (*ἅπαντες*)=ὑποκ. οὗς=ἀντικ., *παρεσκευασμένους* - *ἐθέλοντας*=μετὰ καὶ κατηγορημ. (ἐκ τοῦ *δρῶσι*, ὡς *ῥῆμ. αἰσθητικοῦ*), *πράττειν*=(τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τῆς μετ. *ἐθέλοντας*. *χρῆ*=*ῥῆμα* (ἀπρόσ.), (*πράττειν*)=ὑποκ., ἃ = ἀντικ. τοῦ (*πράττειν*).

Πραγματικά: τότε, ὅτε δηλ. ἐκυρίευσεν τὰς ἀνωτέρω πόλεις. *ἐπιτελείσματα*, φρούριον ἢ ὀχύρωμα τὸ ὁποῖον ἐκτίζετο ἐπὶ τῶν συνόρων τοῦ ἐχθροῦ. *τοσαύτην δύσιν*, ὅσην δηλ. ἔχει τώρα. *ἐν μέσῳ* δηλ. τοῦ Φιλίππου καὶ τῶν Ἀθηναίων. *εἶδεν*, ὡς διορατικὸς καὶ εὐφυής. *τοῖς ποροῦσι*—*τοῖς ἐθέλουσι*, ἐννοεῖ ὁ ρήτωρ τοὺς μετέχοντας τῶν κινδύνων, δηλ. τοὺς δραστηρίους καὶ προθύμους. *ἀπόντων*—*ἀμελοῦντων*, ἐννοεῖ τοὺς μὴ παρευρισκομένους εἰς τοὺς κινδύνους, δηλ. τοὺς ἀδρανεῖς καὶ ἀμελεῖς. *τὰ τῶν ἀπόντων*—*τὰ τῶν ἀμελοῦντων*, δηλ. ἀγαθὰ. *τὰ μὲν ἐλὼν... πολέμῳ*, ἐννοεῖ ὁ ρήτωρ τὰς ἀνωτέρω πόλεις καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς, Παίονας καὶ Θράκας. *τὰ δὲ σύμμαχα... ποιησάμενος*, ἐννοεῖ τοὺς Θεσσαλοὺς καὶ Ὀλυνθίους, μετὰ τῶν ὁποίων εἶχε συνάφει συμμαχίαν (357-356 π.Χ.).

Ἀισθητικά: οὐδὲν ὧν *πεποίηκεν* (ἀντί: οὐδὲν *τούτων*, ἃ *πεποίηκεν*)=ἐλξίς τῆς ἀναφορ. ἀντωνυμίας. *πεποίηκεν*—*ἐπραξεν*=*συνωνυμία* χάριν ποικιλίας καὶ εὐρυθμίας τοῦ λόγου. *ἄθλα τοῦ πολέμου κείμενα ἐν μέσῳ*=μεταφορὰ ἐκ τῶν ἀγῶνων, καθ' οὓς τὰ βραβεῖα (*ἄθλα*) ἔκειντο εἰς τὸ μέσον τῆς παλαιστρας πρὸς διέγερσιν τῆς ἀμίλλης τῶν ἀγωνιζομένων. *ποροῦσιν*—*ἀπόντων*, *ἐθέλουσι ποιεῖν* καὶ *κινδυνεύειν*—*τὰ τῶν ἀμελοῦντων*=ἀντιθέσεις προσδίδουσαι ἔμφασιν εἰς τὸν λόγον. καὶ *προσέχειν... ἅπαντες*, αἱ λέξεις αὗται ἀποτελοῦσαι ἐξάμετρον στίχον καὶ ἀπαγγελλόμεναι ρυθμικῶς προκαλοῦν ἐντύπωσιν καὶ διαγείρουσιν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀνρκατῶν.

καὶ *προσέχειν τὸν νοῦν* τοῖς *ἐθέλουσιν ἅπαντες* τοιοῦτους στίχους χρησιμοποιοεῖ καὶ Ἀλλαχοῦ ὁ Δημοσθένης.

Γνωμικά: 1) ἀφύσει ὑπάρχει τοῖς ποροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων καὶ τοῖς ἐθέλουσιν ποιεῖν καὶ κινδυνεύειν τὰ τῶν ἀμελοῦντων. 2) *συμμαχεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν* τούτοις *ἐθέλουσιν ἅπαντες*, οὓς ἂν *δρῶσι* *παρεσκευασμένους* καὶ *πράττειν* *ἐθέλοντας* ἃ *χρῆν*.

Νόημα: Ὁ ρήτωρ ευνιστᾷ εἰς τοὺς Ἀθηναίους ἵνα λάβουν ὡς παράδειγμα τὸν Φίλιππον, ὃς ὁπείως κατ' ἄρχάς ἦτο ἀδύνατος καὶ ἔστερεῖτο συμμάγων, κατάρψασε, χάρις εἰς τὴν δραστηριότητα, ν' ἀποκτήσῃ μεγίστην πολεμ. δύσιν καὶ πολλοὺς συμμαχοὺς. Ἐν συνεχείᾳ ἐκφέρει τὴν γνώμην διὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς ζωῆς κερδίζουσιν ἔτι οἱ ἀμελεῖς,

ἀλλὰ οἱ δραστήριοι καὶ οἱ μετέχοντες τῶν κινδύνων, καὶ ὅλοι θέλουν νὰ συμμαχοῦν καὶ νὰ συμπράττουν μὲ αὐτούς.

Περὶ λήψεως: Ὁ Δημοσθένης προτρέπει τοὺς Ἀθηναίους νὰ παραδειγματισθοῦν ἀπὸ τὸν Φίλιππον, ὁ ὅποιος, ἐνῶ ἀρχικῶς ἦτο ἀνίσχυρος, κατάρθωσε διὰ τῆς δραστηριότητός του νὰ γίνῃ μέγας.

Ἐπιγραφή: Ὁ Δημοσθένης συνιστᾷ εἰς τοὺς Ἀθηναίους ὅπως παραδειγματισθοῦν ἐκ τῆς δραστηριότητος τοῦ Φιλίππου.

(§ 7)

Ἄν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,	Ἄν λοιπόν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
καὶ ὑεῖς ἐβελήσγητε νῦν	καὶ σεῖς θελήσετε τώρα
γενέσθαι ἐπὶ τῆς τοιαύτης γνώμης, νὰ σκεφθῇτε κατὰ τοιοῦτον τρόπον,	γενέσθαι ἐπὶ τῆς τοιαύτης γνώμης, νὰ σκεφθῇτε κατὰ τοιοῦτον τρόπον,
ἐπειδὴ περ οὐ πρότερον (ἤθελῆσχετε), ἀφοῦ βεβαίως δὲν (ἤθελῆσατε)	ἐπειδὴ περ οὐ πρότερον (ἤθελῆσχετε), ἀφοῦ βεβαίως δὲν (ἤθελῆσατε)
	προηγούμενως,
καὶ (ἃ) ἕκαστος ὑμῶν,	καὶ (ἄν) ἕκαστος ἀπὸ σᾶς,
ἀφείδε πᾶσιν τὴν εἰρωνείαν,	ἀφοῦ ἀφήτη (κατὰ μέρος) τὴν συ-
	νηθὴν προσποίησιν (ἐλλείψεως
	χρημάτων),
ὑπάρξῃ ἕτοιμος πράττειν,	εἶναι πρόθυμος νὰ ἐνεργῇ,
οὐ δεῖ καὶ δύναται ἄν	ὅπου εἶναι ἀνάγκη καὶ θὰ ἡδύνατο
παρᾶσχῃ αὐτὸν	νὰ παρᾶσχῃ τὸν ἑαυτὸν του
χρήσιμον τῇ πόλει,	χρήσιμον εἰς τὴν πόλιν,
ὁ μὲν ἔχων χρήματα εἰσφέρειν,	δηλ. ὁ μὲν ἔχων χρήματα νὰ συν-
	εισφέρῃ (χρήματα),
ὁ δ' ἐν ἡλικίᾳ (ὦν)	ὁ δὲ ἔχων στρατεύσιμον ἡλικίαν
στρατευσθαι—	νὰ ἐκστρατεύῃ—
συνελόντι δ' ἀπλῶς (εἰπεῖν),	(διὰ νὰ ὁμολήσω) δὲ συντόμως καὶ
	ἁπλῶς,
ἂν ἐβελήσγητε	ἂν θελήσετε
γενέσθαι ὑμῶν αὐτῶν	νὰ γίνετε κύριοι τοῦ ἑαυτοῦ σας
καὶ (ἄν) παύσησθ' ἕκαστος	καὶ (ἃ) παύσετε ὁ καθένας ἀπὸ σᾶς
ἐλπίζων αὐτὸς μὲν	νὰ ἐλπίξῃ ὅτ' αὐτὸς μὲν μόνος του
οὐδὲν ποιήσειν,	δὲν θὰ κατορθώτῃ τίποτε,
τὸν δὲ πλησίον πράξειν	ὁ δὲ πλησίον του θὰ πράξῃ
πάνθ' ὑπὲρ αὐτοῦ,	τὰ πάντα ὑπὲρ αὐτοῦ,
καὶ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν	(τότε) καὶ τὰ ἰδίᾳ σας
κομιεῖσθε, ἃ θεοὶ θέλῃ	θὰ ἀνικτήσετε, ἂν ὁ θεὸς θέλῃ,
καὶ τὰ κατερραθυμημένα	καὶ ὅσα ἐξ ἀμελείας σας ἔχουν χαθῇ
πάλιν ἀναλήψεσθε,	θὰ (τὰ) λάβετε ὀπίσω,
κακῆϊνον τιμωρήσεσθε.	καὶ ἐκεῖνοι θὰ τιμωρήσετε.

Γραμματικά—ερμηνευτικά: ἐθέλησθε = ὑποτ. ἀορ. β' πληθ. τοῦ ἐθέλω. **γενέσθαι**=ἀπαρ. ἀορ. β' τοῦ γίγνομαι· **γίγνομαι ἐπὶ τῆς τοιαύτης γνώμης**=σκέπτομαι κατὰ τοιοῦτον τρόπον. **ἐπεδήπερ**, σύνδ. αἰτ.=ἀφοῦ βεβαίως. **οὐ**, ἐπίρρ. ἀναφορ.=ὅπου. **δεῖ**, ἀπρόσ. ρ. (πρέπει, εἶναι ἀνάγκη), ἔδει, δεήσει, ἐδέσσε, δεδέσκει. **δύναιτο**=εὐκτ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ δύναμαι, ἐδυνάμην καὶ ἡδυνάμην, δυνήσομαι, ἐδυνήθην καὶ ἡδυνήθην, δεδύνημαι, ἐδεδυνήμην. **παρασχεῖν**=ἀπαρ. ἀορ. β' τοῦ παρέχω, παρείχον παρέξω καὶ παρασχέσω, παρέσχον, παρέσχηκα, παρεσχέκειν. **αὐτὸν** (καὶ **ἐαυτὸν**)=άντων. αὐτοπαθής γ' προσ. αἰτ. ἐν. ἀρσ. (α' **ἐμαυτόν**, β' **σεαυτὸν** καὶ **σαυτόν**). **ἀφείλεις**=μετ. ἀορ. β' του ἀφίημι (=ἀφήνω), ἀφίην, ἀφήσω, ἀφῆκα, ἀφείκα, ἀφείκειν (βλ. ἴημι εἰς Γραμμ.). **εἰρωνεῖα**=προσποίησης. **ἔτοιμος** πρόθυμος. **πράττω**=ἐνεργῶ **ὑπάρξῃ**=ὑποτ. ἀορ. γ' ἐν. τοῦ ὑπάρχω. **εἰσφέρειν**=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ εἰσφέρω, εἰσέφερον, εἰσόισω, εἰσήνεγκα καὶ β' εἰσήνεγκον, εἰσενήνοχα, εἰσενηνόκειν. **ἐν ἡλικίᾳ εἰμί**, ἐδῶ=ἔχω στρατεύσιμον ἡλικίαν. **στρατεύεσθαι**=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ στρατεύομαι=ἐκστρατεύω, **συνελόντι**=μετ. ἀορ. β' δοτ. ἐν. ἀρσ. τοῦ συναιρέω -ῶ, συνήρουν, συναιρήσω, συνεῖλον, συνήρηκα, συνηρήκειν (=περιορίζω, συτομεύω). **συνελόντι ἀπλῶς** (**εἰπεῖν**)=διὰ τὴν ὁμιλήσω (εἶπω) ἀπλῶς καὶ συντόμως (: ὁρθὰ κοφτά). **ὑμῶν αὐτῶν**=αὐτοπαθ. άντων. β' προσ. γεν. πληθ. **παύσασθαι**=ὑποτ. μέσ. ἀορ. β' πληθ. τοῦ παύομαι. **ποιήσιν**=ἀπαρ. μέλλ. τοῦ ποιεῖν - ῶ. **ἐλπίζων**=μετ. ἐνεστ. τοῦ ἐλπίζω, ἤλπιζον, ἐλπιδῶ, ἤλπισα, ἤλπικα, ἤλπικειν. **πλησίον**=ἐπίρρ. τοπ., **δ πλησίον** (ῶν)=ὁ γείτων τινός (συγκριτ. ἐπίρρ. **πλησιαιτέρον**, ὑπερθετ. **πλησιαιτάτα**). **πάνθ' (πάντα)** αἰτ. πληθ. οὐδ., **πράξειν**=ἀπορ. μέλλ. τοῦ πράττω. **τὰ ὑμέτερα**=κτιτ. άντων. β' προσ. (ἐπὶ πολλῶν κτητόρων) αἰτ. πληθ. οὐδ. ὑμέτερος, α, ον=ιδιός σας), λαμβάνουσα πολλάκις χάριν ἐμφάσεως καὶ τὸ αὐτῶν. **τὰ ὑμέτερα αὐτῶν**=τὰ ἰδικά σας. **κομ. εἰσθε**=ὁ ιστ. μέλλ. β' πληθ. τοῦ κομίζομαι (λαμβάνω ὀπίσω, ἀνακτῶ), ὁ μέλλων τῶν εἰς -ίζω πολυσυλλάβων ρημ. σχηματίζεται συνηρημένος (-ιδῶ. - **ιοῦμαι**), **τὰ κοτερραθυμμένα**=μετ. παρ. αἰτ. πληθ. οὐδ. τοῦ καταρραθυμέομαι - οῦμαι (=ἐξ ἀμελείας (: ραθυμίας) ἐγκαταλείπομαι χάνομαι) τοῦ ρῆμ. τούτου ἀπαν-ᾱ μόνον ἢ μετ. παρ.κ., **πάλιν**=ἐπίρρ. χρόν., **ἀναλήψεσθε**=ὀριστ. μέλλ. β' πληθ. τοῦ ἀναλαμβάνω (=λαμβάνω ὀπίσω, ἀνακτῶ), ὀνελάμβανεν, ἀναλήφομαι, ἀνέλαβον, ἀνείληφα, ἀνείληφεν. **κἀκεῖνον** (κράσις)=καὶ ἐκεῖνον, **τιμωρήσεσθε**=ὀριστ. μέσ. μέλλ. β' πληθ. τοῦ τιμωρέομαι - οῦμαι (=τιμωρῶ πρὸς ἐκδίκησιν, ἐκδικοῦμαι).

Ἀντικαταστάσεις: ἐθέλησθε, κάθ.=ἐθέλητε, ἐθέλησθε ἢ βελ-ῖ-κητε καὶ ἡθέληκότες ἦτε, ὀρίζ.=ἡθελήσατε, ἐθελήσχετε, θελήσχετε, ἐθελήσατε, (ἐθέλησαι, ἐθελήσας -σα -σαν). **γενέσθαι**, κάθ.=γίγνεσθαι γένεσθαι γενέσθαι, γεγενῆσθαι καὶ γεγονέναι). **δύναιτο**, κάθ.=δύναιτο, δυνήσοιτο, δυνήσαιο - δυνήθει, ὀρίζ.=δύνοται, δύ-ηται, δύ-ναιτο, δυνάσθω, (δύνασθαι, δυνάμενις -η-ον). **παρασχεῖν**, κάθ.=παρέ-

χειν, παρέξειν καὶ παρασχῆσιν, παρασχῆν, παρεσχῆκεναι. ἀφείς, κάθ.=ἀφίεις, ἀφήσων, ἀφείς, ἀφεικώς. εἰσφέρειν, κάθ.=εἰσφέρειν, εἰσίοισιν, εἰσενεγκεῖν, εἰσενηνοχέειν. στρατεύεσθαι, κάθ.=στρατεύεσθαι, στρατεύσασθαι, στρατεύσασθαι-στρατευθῆναι, ἐστρατεύθαι. οὐνερόντι, κάθ.=συναιροῦντι, συναιρήσονται, συνελόντι, συνηρηκότι. παύσασθαι, κάθ.=παύσασθε—, παύσασθε, πεπαυμένοι ἦτε, ὀρίζ.=ἐπαύσασθε, παύσασθε, παύσαισθε, παύσασθε, (παύσασθαι, παυσάμενος -η -ον). κομειῖσθε. κάθ.=κομίζεσθε, ἐκομίζεσθε, κομειῖσθε, ἐκομίσασθε, κεκόμισθε, ἐκεκόμισθε, ὀρίζ.=κομειῖσθε, κομιοῖσθε (κομειῖσθαι, κομιούμενος -η -ον). ἀναλήψασθε, κάθ.=ἀναλαμβάνετε, ἀνελαμβάνετε, ἀναλήψασθε, ἀνελάβετε, ἀνελήφατε, ἀνελήφετε, ὀρίζ.=ἀναλήψασθε, ἀνελήψοισθε, (ἀναλήψασθαι, ἀναληψόμενος -η -ον) τιμωρήσασθε, κάθ.=τιμωρεῖσθε, ἐτιμωρεῖσθε, τιμωρήσασθε, ἐτιμωρήσασθε, τετιμωρήσασθε, ἐνετιμωρήσασθε, ὀρίζ.=τιμωρήσασθε, τιμωρήσοισθε, (τιμωρήσασθαι, τιμωρησόμενος -η -ον).

Ἀναγνώρισις προτάσεων: ἂν τοῖνον...ἐθέλησθε...νῦν/καὶ (ἂν) ἕκαστος ὑμῶν πᾶσαν ἀφείς...ὕπαρξῃ,...στρατεύεσθαι/ἂν ὑμῶν...γενέσθαι/καὶ (ἂν) παύσασθ'...πράξειν/ἂν θεὸς θέλῃ (πέντε δευτέρ: ὑποθετ. προτάσεις—πένταπλῇ ὑπόθεσις· ἡ ἀπόδοσις (τριπλῇ): καὶ...κομειῖσθε/καὶ...ἀναλήψασθε/καὶ...τιμωρήσασθε(=ὑποθετ. λόγος δ' εἰδούς σημ. τὸ προσδοκώμενον). ἐπειδὴ περ οὐ πρότερον (ἠθελήσατε γενέσθαι ἐπὶ τῆς τοιαύτης γνώμης) (δευτέρ. αἰτιολογ. πρότ.). οὐ δεῖ (παρασχεῖν αὐτὸν χρησίμον τῇ πόλει) (δευτέρ. ἀναφ. πρότ.). (οὐ δύναται' ἂν τῇ πόλει) δευτέρ. ἀναφ. πρότ. καὶ τὰ...κομειῖσθε (κυρία πρότ.). ἂν θεὸς θέλῃ (δευτέρ. ὑποθ. πρότ.). καὶ τὰ...ἀναλήψασθε (κυρία πρότ.). καὶ...τιμωρήσασθε (κυρία πρότ.).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: ἐθέλησθε=ῥῆμα, ὑμεῖς=ὑποκ., γενέσθαι (τελ. ἀπρ.)=ἀντικ. τοῦ ἐθέλησθε, ὑμεῖς=ὑποκ. τοῦ γενέσθαι (:ταυτοπροσωπία), ἐπὶ τῆς γνώμης=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν τὸ ἐπάνω εἰς. τῆς τοιαύτης=ἐπιθετ. προσδ., νῦν=ἐπίρρ. προσδ. χρότου.—ὕπαρξῃ=ῥῆμα, ἕκαστος=ὑποκ., ὑμῶν=γεν. διαιρ., ἕτοιμος=κατηγ. τοῦ ἕκαστος, πράττειν—εἰσφέρειν—στρατεύεσθαι=ἀπαρέμφοτα τῆς ἀναφορᾶς, ὡς ἐξακρῶμενα κ. τοῦ ἕτοιμος (τοιοῦτον ἀπρ. λαμβάνουν συνήθως τὰ ἐπιθετα: ἀγαθός, ἀξίος, ἐπιτήδειος, ἕτοιμος, δεινός, ἱκανός, ῥάδιος κ.ἄ). ἕκαστος=ὑποκ. τοῦ πράττειν (ταυτοπροσωπία), ἀφείς=χρ. ν μετ. (=ἐπὶ ἀφῇ), ἕκαστος=ὑποκ. τῆς μετ., τὴν εἰρωνείαν=ἀντικ. τῆς μετ., πᾶσαν=κατηγορημ. προσδ., ὁ ἔχων (ἐπιθ. μετ.)=ὑποκ. τοῦ εἰσφέρειν. χρήματα=ἀντικ. τοῦ ἔχων καὶ τοῦ εἰσφέρειν ὁ ἐν ἡλικίᾳ (ὦν) (ἐπιθετ. μετ.)=ὑποκ. τοῦ στρατεύεσθαι. ἐθέλησθε=ῥῆμα, (ὑμεῖς)=ὑποκ., γενέσθαι (τελ. ἀπρ.)=ἀντικ. τοῦ ἐθέλησθε. ὑμῶν αὐτῶν=γεν. κατηγορηματικῇ. παύσασθε=ῥῆμα,

(ὅμοις)=ὕποκ., ἐλπίζων=μετ κατηγορημ. (ἐκ τοῦ παύσησθε ὡς λήξεως σημαντικοῦ), ἕκαστος=ὕποκ. τῆς μετ., ποιήσιν πράξειν (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικείμεν. τῆς μετ. λπίζων, ἕκαστος=ὕποκ. τοῦ ποιήσιν, αὐτοῖς=κατηγορ. προσδ., οὐδέν=ἰντικ. τοῦ ποιήσιν τὸν πλησίον=ὕποκ. τοῦ πράξειν, πάντα=ἰντικ. τοῦ πράξειν. ὑπὲρ αὐτοῦ=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν σκοπὸν (: τελικὸν αἵτιον). (ἤθελήσατε)=ρῆμα (ὅμοις)=ὕποκ., πρότερον=ἐπ. ρρ. προσδ. χρόνου. δεῖ=ρῆμα (ἀπρόσ.), (παρασχεῖν)=ὕποκ. τοῦ δεῖ, (ἕκαστον)=ὕποκ. τοῦ παρασχεῖν (ἐτεροπροσωπία), (αὐτὸν)=ἰντικ. τοῦ (παρασχεῖν) χρήσιμον)=κατηγορ., οὐ=ἐπιρρ. προσδ. τόπου. δύναιτ' ἄν=ρῆμα (δυνητ. εὐκτ.), (ἕκαστος)=ὕποκ., παρασχεῖν (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ δύναιτ' ἄν, ἕκαστος=ὕποκ. τοῦ παρασχεῖν (ταυτοπροσωπία), αὐτὸν=ἰντικ. τοῦ παρασχεῖν χρήσιμον=κατηγορ. τοῦ αὐτόν. τῇ πόλει=δοτ. ἀντικείμεν. εἰς τὸ χρησιμον (ὡς ἐπίθ. ὠφελίμης σημαντικόν). συνελόντι δ' ἀπλῶς (εἰπεῖν), παρενθετικὴ φράσις τὸ (εἰπεῖν) λαμβανόμενον ἐδῶ ἰπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτως σημαίνει σκοπὸν σκοπὸν σημαίνει καὶ ἡ δοτ. (ἐμοί) συνελόντι, ἡ ὅποια εἶναι καὶ ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. (=δι' ἐμέ), ἵνα εἴπω συνελὼν (τὸν λόγον), ἀπλῶς=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου. κομιεῖσθε=ρῆμα, (ὅμοις)=ὕποκ., τὰ ὑμέτερα αὐτῶν=ἰντικ., θέλη=ρῆμα θεός=ὕποκ., ἀναλήψεσθε=ρῆμα, (ὅμοις)=ὕποκ., τὰ κατεργασθῆναι (ἐπίθ. μετ.). =ἰντικ. τοῦ ἀναλήψεσθε, πάλιν=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου. τιμωρήσεσθε=ρῆμα, (ὅμοις)=ὕποκ., κάκεινον=ἰντικ.

Πραγματικά: ἐπὶ τῆς τοιαύτης, δηλ. ὅπως ἐσκέφθη ὁ Φίλιππος. τὴν εἰρωνεῖαν - εἰσφέρειν, εἰς τὰς Ἀθήνας ἐν καιρῷ πολέμου ἐπεβάλ-λετο ἔκτακτος φόρος (εἰσφορά), τῆς ὁποίας ἐξήρουντο οἱ ἐντελῶς ἄποροι πολλοὶ ὅμως Ἀθηναῖοι προσασιζόμενοι ὅτι ἦσαν ἄποροι κτῶ-ρων καὶ τὴν ἵκοντο. ἐν ἡλικίᾳ, οἱ Ἀθηναῖοι ὑπεχρεῶντο εἰς στρατιωτ. ὑπηρεσίαν ἀπὸ τοῦ 18ου μέχρι τοῦ 60 ἔτους τῆς ἡλικίας των. τὰ ὑμέτερα αὐτῶν, ἐννοεῖ τὰς ἀπολεσθείσας κτήσεις τῶν Ἀθηναίων (Πύδαν, Ποτειδαίαν, Μεδώνην) τὰ κατεργασθῆναι, δηλ. τὸ ἀπολεσθὲν κύρος καὶ τὴν ἰσχύϊ τῆς πόλεως. κάκεινον, δηλ. τὸν Φίλιππον.

Διόρθωτικά: νῦν, εἰς τὸ τέλος τῆς προτ χάριν ἐμφάσεως. ἐπει-δήπερ οὐ πρότερον (ἤθελήσατε)=σχῆμα ἐξ ἀναλόγου (: ὅταν μία παραλείπουμένη λέξις νοηταὶ ἐκ τῶν προηγουμένων, οὐχὶ ὅπως ἐκφέρεται ἐκεῖ, ἀλλὰ μεταβιβημένη ἀαλῶς). οὐδέν, ἐτέθη πρὸ τοῦ ἕκα-στος δι' ἐμφασιν ἀλλὰ καὶ εὐρυθμίαν. ποιήσιν - πράξειν=συνανω-μία χάριν ποιικιλίας καὶ εὐρυθμίας καὶ νομ. εἰσθε καί... ἀναλήψεσθε καὶ τιμωρήσεσθε=πλουσύνδετον σχῆμα, χάριν ἐμφάσεως. πάλιν ἀνα-λήψεσθε=πλεονασμός, δι' οὗ ἐξάιρεται ἡ ἐννοια τῆς προθ. ἀνά.

Ἡθικά: καὶ κομιεῖσθε καὶ ἀναλήψεσθε κάκεινον τιμωρήσε-

σθε, διὰ τοῦ πολυσυνδέτου τούτου σχήματος ὁ ρήτωρ ἐξαίρει τὰς πολλὰς ὠφελείας, τὰς ὁποίας θὰ ἔχουν οἱ Ἀθηναῖοι, ἐὰν ἀφυπνισθοῦν καὶ πράξουν τὸ καθήκον των. *Ἄν θεὸς θέλῃ*, ὁ εὐσεβὴς Δημοσθένης πιστεύει ὅτι διὰ τὴν ἐπιτυχὴ ἔκβασιν μιᾶς ὑποθέσεως ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος, καὶ ἡ βοήθεια τοῦ θεοῦ.

Στοιχεῖα πολιτισμοῦ: 1) τὸ εἰσφέρειν καὶ στρατεύεσθαι χάριν τῆς πατρίδος. 2) ἡ πίστις εἰς τὴν θείαν δύναμιν.

Νόημα: Ὁ ρήτωρ, διὰ νὰ κάμῃ τοὺς συμπατριῶτας του νὰ ἀποβάλουν τὴν ἀδράνειάν των καὶ διὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτούς, λέγει, ὅτι ἐὰν σκεφθοῦν, ὅπως ἐσκέφθη ὁ Φίλιππος, καὶ ἐὰν θελήσουν νὰ πράξουν τὸ καθήκον των, οἱ μὲν πλούσιοι εἰσφέροντες (χρήματα), οἱ δὲ ἔχοντες στρατεύσιμον ἡλικίαν ἐκστρατεύοντες αὐτοπροσώπως, καὶ ἂν ἀποκτήσουν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν δύναμιν των, καὶ τὰ ἀπολεσθέντα θὰ ἀνακτήσουν, καὶ τὸ κύρος καὶ τὴν παλαιὰν αἴγλην των θὰ ἀποκαταστήσουν καὶ τὸν Φίλιππον θὰ ἐκδικηθοῦν.

Περίληψις: Ὁ ρήτωρ ὑποδεικνύει εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὸν τρόπον δι' οὗ θὰ ἀνακτήσουν τὰ ἀπολεσθέντα ἐδάφη καὶ τὸ κύρος των καὶ θὰ ἐκδικηθοῦν τὸν Φίλιππον.

Ἐπιγραφή: Τρόπος ἀνακτήσεως τῶν ἀπολεσθέντων καὶ τιμωρίας τοῦ Φιλίππου.

§ 8

Μὴ γὰρ νομίζετε
τὰ παρόντα πράγματα

ἐκείνῳ ὡς θεῷ
πεπηγέναι
ἀθάνατα,
ἀλλὰ καὶ μισεῖ τις ἐκείνον
καὶ δέδιεν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
καὶ φθονεῖ
καὶ τῶν νῦν δοκούντων

πάνυ οἰκείως ἔχειν (αὐτῷ).

καὶ ἅπανθ', ὅσα περ
ἐνὶ καὶ ἐντισιν
ἄλλοις ἀνθρώποις,
ταῦτα χρὴ νομίζειν

Διότι μὴ νομίζετε
ὅτι ἡ παροῦσα κατάστασις τῶν
πραγμάτων

δι' ἐκείνον, ὡς νὰ ἦτο θεός,
εἶναι (τόσον) στερεά,
ὥστε νὰ εἶναι ἀμετάβλητος,
ἀλλὰ καὶ μισοῦν πολλοὶ ἐκείνον
καὶ φοβοῦνται, ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
καὶ φθονοῦν
ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι
τώρα φαίνονται

ὅτι διάκεινται πολὺ φιλικῶς (πρὸς
αὐτόν).

καὶ ὅλα ἀνεξαίρετως, ὅσα βεβαίως
ἐνυπάρχουν καὶ εἰς μερικοῦς
ἄλλους ἀνθρώπους,
αὐτὰ πρέπει νὰ νομίζετε

ἐνεῖναι
κάν τοῖς μετ' ἐκείνου (οὔσι).
Κατέπηχε μέντοι

πάντα τοιαῦτα νῦν
οὐκ ἔχοντ' ἀποστροφὴν
διὰ τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα

καὶ ῥαθυμίαν,
ἣν φημί δεῖν
ἤδη ἀποθέσθαι.

ὅτι ἐνυπάρχουν
καὶ εἰς τοὺς συμμαχοὺς ἐκείνου.
Εἶναι ὁμῶς συνεσταλμένοι ἀπὸ
φόβον
ὅλοι αὐτοὶ (οἱ λαοὶ) τῶρα,
διότι δὲν ἔχουν καταφύγιον
ἐνεκα τῆς ἰδικῆς σας ἀναβλητικότη-
τητος
καὶ ἀδρανείας,
τὴν ὁποῖαν λέγω ὅτι πρέπει
τώρα πλέον νὰ ἀφήσετε (: ἀποβά-
λετε).

Γραμματικὰ—ἐρμηνευτικὰ: ὡς=ἐπίρρ. ἀναφ., νομίζετε=προστ. ἐνεστ. τὰ παρόντα = ἡ παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων. πεπηγέ-
ναι=ἀπαρ. ἐνεργ. παρακ. β' (μὲ μέσ. σημ.) τοῦ πηγνύμαι (=στε-
ρεώνομαι), ἐπηγνύμην, παγήσομαι, ἐπάγην, πέπηγα, ἐπεπήγειν. ἀθά-
νατος (ἐπὶ πραγμάτων)=αἰώνιος, ἀμετάβλητος. τις, ἐδῶ=κάποιος ἐκ
τῶν πολλῶν, πολλοί. δέδιεν=ὀριστ. παρακ. (μὲ σημ. ἐνεστ.) τοῦ δέ-
δοικα καὶ δέδια (=φοβοῦμαι), ἐδεδόκειν (ὑπερσ. μὲ σημ. παρατ.),
δείσομαι, ἔδισα. πάνν, ἐπίρρ. ποσοτ.=πολύ. τῶν δοκούντων = μετ.
ἐνεστ. γεν. πληθ. ἄρσ. τοῦ δοκέω-ῶ (προσωπ.) = φαίνομαι. οἰκείως,
ἐπίρρ. τροπ. = φιλικῶς οἰκείως ἔχω τινί = διάκειμαι φιλικῶς πρὸς
τινα. περ=βεβαίως. ἐνι (=ἐνεστι)=ὀριστ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ ἐνεيمي=
ἐνυπάρχω. κἄν, κρᾶσις=καὶ ἐν (ἐνῶ κἄν=καὶ ἐν), ἐνεῖναι=ἀπαρ.
ἐνεστ. τοῦ ἐνεيمي (=ἐνυπάρχω). κατέπηχε=ὀριστ. παρακ. γ' ἐν. τοῦ
καταπτῆσσω (=ζαρώνω ἐκ φόβου, συστέλλομαι), κατέπηχσον, κατα-
πτῆξω, κατέπηξα, κατέπηχα, κατέπηχεν. πάντα ταῦτα=πάντες
οὔτοι (οἱ λαοί). ἀποστροφῇ=καταφύγιον. βραδυτῆς, τῆτος = βραδύ-
της, ἀργοπορία, ἀναβλητικότης. ραθυμία=ὀκηρία, ἀδράνεια. ἀποθέ-
σθαι=ἀπαρ. μέσ. ἄορ. β' τοῦ ἀποτίθεμαι (=ἀφήνω κατὰ μέρος, ἀπο-
βάλλω), ἀπετιθέμην, ἀποθήσομαι, ἀπεθέμην, ἀποτέθειμαι, ἀπετεθεί-
μην. φημί (=λέγω), ἔφην, φήσω, ἔφισα. δεῖν = ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ
ἀπροσ. δεῖ, ἔδει, δεῇσει, ἐδέησε, δεδέηκε, ἐδεδεῆκει. ἤδη, ἐπίρρ. χρον.
=τώρα πλέον.

Ἀντικαταστάσεις: νομίζετε, κάθ.=νομίζετε, νομίσατε, νενομι-
χότες ἔστε, ὀρίζ.=νομίζετε, νομίζητε, νομίζοιτε, νομίζετε. πεπηγέ-
ναι, κάθ.=πήγνυσθαι, παγήσεσθαι, παγήναι, πεπηγέναι. δέδιεν, κάθ.
=δέδιεν (καὶ δέδοικεν), ἐδεδίει (καὶ ἐδεδόκει), δείσεται, ἔδισε.
κατέπηχε, κάθ.=καταπτῆσει, κατέπηχσε, καταπτῆξει, κατέπηξε,
κατέπηχε, κατεπτῆχει. ἀποθέσθαι, κάθ.=ἀποτίθεσθαι, ἀποθήσεσθαι,
ἀποθέσθαι, ἀποτεθεῖσθαι. φημί, ὀρίζ.=φημί, φῶ, φαίην, — (φάναι,
φάσκων -οῦσα -ον). δεῖν, κάθ.=δεῖν, δεῇσειν, δεῇσαι, δεδεηκέναι.

Ἀναγνώρισις προτάσεων: μὴ γάρ...ἀθάνατα (κυρία πρότ. ἀπαγορευτική ἢ ἀπαγόρευσις, ἐὰν εἶναι χρόνου ἐνεστ., τίθεται εἰς προστακτικὴν μετὰ τοῦ μὴ, ἐὰν δὲ εἶναι ἀορίστου, τίθεται συνήθως εἰς ὑποτ. ἢ καὶ εἰς προστ., ἐὰν εἰ.αι γ' προσ. (π.χ. μὴ νομίζε, μὴ ὁμιλεῖτε—μὴ νομίσης, μὴ ὁμιλήσητε, μηδεὶς νομισάτω). καὶ μισεῖ τις ἐκείνον (κυρία). καὶ δέδιεν (κυρία). καὶ φθονεῖ...ἔχειν (κυρία). καὶ ἅπαντα κἀν...ἐνεῖναι (κυρία). ὅσα περ...ἐνι (δευτερ. ἀναφορ. πρότ.). κατέπετηχε μέντοι...ῥαθυμίαν (κυρία). ἦν ἀποθέσθαι. ἤδη (δευτερ. ἀναφορ. πρότ.).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: νομίζετε=ρῆμα, (ὅμεις)=ὑποκ., πεπηγέναι (εἰδικ. ἀπαρ.)=ἀντικ., τὰ πράγματα (αἰτ.)=ὑποκ. τοῦ πεπηγέναι (ἐτεροπροσωπία), τὰ παρόντε=ἐπιθ. προσδ., ἀθάνατα=προληπτ. κατηγ. τοῦ τὰ πράγματα (=ὥστε ἀθάνατα εἶναι), ἐκείνω=δοτ. χαριστική, ὡς (ὄντι)=ὑποθετ. μετ., (ἐκείνω)=ὑποκ. τῆς μετ. (ὄντι), θεῶ=κατηγ. τοῦ (ἐκείνω). μισεῖ - δέδιεν - φθονεῖ=ρῆματα, τις=ὑποκ., ἐκείνον=ἀντικ., τῶν δοκούντων (ἐπιθ. μετ.)=γεν. διαιρ. τοῦ τις, ἔχειν (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τῆς μετ. δοκούντων, οἰκείως=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου, πάνυ=ἐπιρρ. προσδ. ποσοῦ (προσδιορίζων τὸ οἰκείως), νῦν=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου (προσδιορίζων τὸ τῶν δοκούντων). χρεῖ=ρῆμα (ἱκρόσ). νομίζειν=ὑποκ., (ὅμας)=ὑποκ. τοῦ νομίζειν, ἐνεῖναι (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντ. τοῦ νομίζειν, ταῦτα=ὑποκ. τοῦ ἐνεῖναι, ἅπαντα=κατηγορημ. προσδ. τοῦ ταῦτα, κἀν (=καὶ ἐν) τοῖς (οὗσι)=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν τὸ ἐντός, μετ' ἐκείνου=ἐμπρόθ. προσδιορισμὸς δηλῶν τὸ ὁμοῦ. ἐνι (=ἐνεσσι)=ρῆμα (προσωπ.), ὅσα=ὑποκ. (ἄττικὴ σύνταξις), ἐν ἀνθρώποις=ἐμπρόθετος προσδ. δηλῶν τὸ ἐντός, ἄλλοις τισι=ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς τοῦ ἀνθρώποις. κατέπετηχε=ρῆμα, ταῦτα=ὑποκείμενον (ἄττικὴ σύνταξις), πάντα=κατηγγορ. ποσδ. τοῦ ταῦτα, οὐκ ἔχοντα=μετ. αἰτιολ. (=ἐπειδὴ οὐκ ἔχει), ἀποστεροφῆν=ἀντικ. τῆς μετ., διὰ τὴν βραδυτέησιν καὶ ῥαθυμίαν=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν αἰτίαν, τὴν ὁμετέραν=ἐπιθετ. προσδ., φημί=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., δεῖν (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ φημί, ἀποθέσθαι=ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. δεῖν, (ὅμας)=ὑποκ. τοῦ ἀποθέσθαι, ἦν=ἀντικ. τοῦ ἀποθέσθαι, ἤδη=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου.

Πραγματικά: τὰ παρόντα πράγματα, ἐννοεῖται ἡ παροῦσα πολεμ. δύναμις τοῦ Φιλίππου. τῶν δοκούντων, νοοῦνται οἱ ὑποταγέντες καὶ οἱ συμμαχίσαντες μετὰ τὸν Φίλιππον λαοί. ἅπανθ' (=ἅπαντα), ἐννοεῖ τὰ ἀνθρώπινα πάθη, δηλ. τὸ μῖσος, τὸν φόβον, τὸν φθόνον.

Διορθητικά: πεπηγέναι=μεταφορά, διότι τὸ ρῆμα πήγνυμαι κυριολεκτεῖται ἐπὶ ρευστῶν, τὰ ὁποῖα μεταβάλλονται εἰς στερεά. ἀθάνατα=μεταφορὰ ἐκ τῶν ἐχόντων ζωὴν ἢ λέξις αὕτη ἐπιτείνει τὴν σημασίαν τοῦ πεπηγέναι. καὶ μισεῖ καὶ δέδιε καὶ φθονεῖ=σχῆμα

πολυσύνδετον, διὰ νὰ τονίσῃ τὰ πάθη ταῦτα. *κατέπειθε* = μεταφορὰ ἐκ τῶν ζώων, τὰ ὅποια ὅταν φοβοῦνται συστέλλουν τὸ σῶμα των καὶ ἡ ἀποχωροῦν ἔντρομα ἢ μένουν ἀκίνητα (: *λουφάζουν*) μέχρις ὅτου παρέλθῃ ὁ κίνδυνος. *ἤδη*, ἐτέθη εἰς τὸ τέλος τῆς προτάσεως χάριν ἐμφάσεως.

Ἡδικά : ὡς θεῶ... ἀθάνατα πεπηγέσθαι, διὰ τοῦ ἰσχυροτάτου τούτου χαρακτηρισμοῦ ὁ ρήτωρ ἐξασφαλίζει τὴν παραδοχὴν τῆς γνώμης του καὶ διεγείρει μεγαλυτέραν τὴν περιφρόνησιν τῶν ἀκροατῶν του κατὰ τοῦ Φ., ὁ ὁποῖος παρεβλήθη πρὸς θεούς. *καὶ μισεῖ καὶ δέδιε καὶ φθονεῖ*, διὰ τούτων ὁ ρήτωρ προσπαθεῖ νὰ καταρρίψῃ τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ Φ. εἶναι ἀμεταβλήτως ἰσχυρὸς καὶ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι τὸ ἔδαφος σείσεται ὑπὸ τοὺς πόδας του ὅτι δηλ. *τὸ καζάνι βράζει*, κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενον, ἔτοιμον νὰ ἐκραγῇ καὶ νὰ διαλυθῇ οὕτω τὸ κράτος τοῦ Φιλίππου.

Νόημα : Ὁ ρήτωρ συνεχίζων λέγει, ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ Φ., δὲν εἶναι σταθερά καὶ ἀμετάβλητος, διότι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους καὶ συμμάχους του τὸν μισοῦν καὶ τὸν φοβοῦνται καὶ τὸν φθονοῦν. Φοβισμένοι ὅμως, ὅπως εἶναι, δὲν ἐκδηλώνουν τὰ συναισθήματά τους αὐτὰ καὶ μένουν συνεσταλμένοι, διότι σεῖς οἱ Ἀθηναῖοι, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ λαοὶ αὐτοὶ θὰ ἤμποροῦσαν νὰ καταφύγουν καὶ νὰ ἐλπίζουν, κατέχευθε ἀπὸ ὀκνηρίαν καὶ ἀδράνειαν, τὴν ὁποίαν εἶναι πλέον καιρὸς νὰ ἀποβάλετε.

Περίληψις : Ἡ ἰσχὺς τοῦ Φ. δὲν εἶναι σταθερά, διότι οἱ ὑπηκοοὶ καὶ οἱ σύμμαχοί του τὸν μισοῦν καὶ τὸν φοβοῦνται καὶ τὸν φθονοῦν. Δι' αὐτὸ οἱ Ἀθηναῖοι πρέπει νὰ ἀναλάβουν δρᾶσιν.

Ἐπιγραφή : Ἡ ἰσχὺς τοῦ Φιλίππου δὲν εἶναι σταθερά. Σύστασις ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι ἐγκαταλείψουν τὴν ἀδράνειάν των.

B. 2829/70 § 9

Ὁρᾶτε γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ πρᾶγμα, οἱ ἀσελγείας προελήλυθεν ἄνθρωπος, ὃς εὐδ' αἴρεσιν ὑμῖν δίδωσι τοῦ πράττειν ἢ ἄγειν ἡσυχίαν, ἀλλ' ἀπειλεῖ καὶ λέγει ὑπερηφάνους λόγους,

ὦ φασι,

Διότι βλέπετε, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν κατάστασιν, δηλ. μέχρι ποίου σημείου ἀναιδείας ἔχει προχωρήσει ὁ ἄνθρωπος (αὐτός), ὁ ὁποῖος οὐδὲ ἐκλογὴν σᾶς ἐπιτρέπει τοῦ νὰ ἐνεργῇτε ἢ νὰ ζῆτε ἡσυχῶς, ἀλλὰ (σᾶς) ἀπειλεῖ καὶ (σᾶς) ἀπευθύνει ἀλαζονικοῦς λόγους καθὼς λέγουν,

καὶ ἔχων, ἃ κατέστραπται,
οὐχ οἷός ἐστιν
μένειν ἐπὶ τούτων,
ἀλλ' αἰεὶ τι
προσπεριβάλλεται
καὶ κύκλῳ πινταχῇ
περιστοιχίζεται ἡμᾶς
μέλλοντας καὶ καθημένους.

καὶ κατέχων, ὅσα ἔχει ὑποτάζει,
δὲν εἶναι τοιοῦτος,
ὥστε νὰ ἀρκῇται εἰς αὐτά,
ἀλλὰ πάντοτε (:διαρκῶς) κάτι (νέον)
ἀποκτᾷ τῶν ὑπαρχόντων
καὶ ὁλόγουρα παντοῦ
περικυκλώνει ἡμᾶς,
οἱ ὅποιοι βραδύνομεν καὶ ἀδρα-
νοῦμεν.

Γραμματικά—ερμηνευτικά : *ὁρᾶτε*=προστ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ ὁράω-ω (=βλέπω), ἑώρων, ὄψομαι, εἶδον, ἐόρακα, ἐωράκειν. τὸ *πρᾶγμα*=τὸ συμβαῖνον, ἡ κατάστασις. *οἱ*, ἀναφορ. τοπικὸν ἐπίρρ.=πρὸς δ μέρος, μέχρι ποίου σημείου (βαθμοῦ). *προελήλυθεν*=ὀριστ. παρακ. γ' ἐν. τοῦ προέρχομαι (=προχωρῶ), προῆεν καὶ προῆα, πρόειμι, προῆλθον, προελήλυθα, προελήλυθεν. *ἀσέλγεια*=ἀκολασία, ἀναίδεια. *ἄνθρωπος* (κρᾶσις)=ὁ ἄνθρωπος. *αἵρεσις*=ἐκλογή, δικαίωμα πρὸς ἐκλογὴν (*αἰροῦμαι*=ἐκλέγω). *δίδωσι*=ὀριστ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ δίδωμι (=δίδω, ἐπιτρέπω), ἐδίδουν, δώσω, ἔδωκα, δέδωκα, ἐδεδώκειν. *πράττω* (ἀπολύτως)=ἐνεργῶ. *ἄγειν*=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ ἄγω, ἦγον, ἄξω, ἤγαγον, ἤχα καὶ ἀγήοχα, ἤχειν καὶ ἡγήοχειν. *ἡσυχίαν ἄγω*=ἡσυχάζω, ζῶ ἡσύχως. *ἀπειλεῖ*=ὀριστ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ ἀπειλέω-ω (=φοβερίζω), ἡπειλουν, ἀπειλήσω, ἡπειλήσα. *ὧς*, ἐπίρρ. ἀναφορ.=ὅπως, καθὼς. *οἷός*, α, ον, ἀναφορ. ἀντων.=τοιοῦτος ὥστε, τέτοιος πού· *οἷός εἰμι* (+ἀπαρ.)=εἰμαι τοιοῦτος, ὥστε νὰ. *ἔχω*=κατέχω, κρατῶ. *κατέστραπται*=ὀριστ. μέσ. παρικ. γ' ἐν. τοῦ καταστρέφομαι (=ὑποτάσσω) βλ. §6). *μένειν*=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ μένω, ἔμενον, μενῶ, ἔμεινα, μεμένηκα, ἔμεμενήκειν. *μένω ἐπὶ τινος*=ἀρκοῦμαι εἰς κάτι. *προσπεριβάλλεται*=ὀριστ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ προσπεριβάλλομαι, προσπεριεβαλλόμην, προσπεριβαλοῦμαι, προσπεριεβαλόμην, προσπεριβέβλημι, προσπεριεβεβλήμην (=ἀποκτῶ κάτι νέον ἐκτὸς τῶν ὑπαρχόντων). *κύκλῳ*, ἐπίρρ. τοπ.=πéριξ, ὁλόγουρα. *πινταχῇ*, ἐπίρρ. τοπ.=εἰς ὅλα τὰ μέρη, παντοῦ, *μέλλοντας*=μετ. ἐνεστ. αἰτ. πληθ: ἀρσ. τοῦ μέλλω (=βραδύνω, ἀναβάλλω, χρονοτριβῶ), ἔμελλον καὶ ἡμελλον, μελήσω, ἐμέλλησα. *κάθημαι*=μένω καθεζόμενος, ἀδρανῶ. *περιστοιχίζομαι* (μέσ.)=περικυκλώνω.

Ἀντικαταστάσεις : *ὁρᾶτε*, κάθ.=ὁρᾶτε, —, ἴδετε, ἐορακότες ἔστε, ὀριζ.=ὁρᾶτε, ὁρᾶτε, ὁρῶτε, ὁρᾶτε, (ὁρᾶν, ὁρῶν - ὦσα - ὦν). *προελήλυθεν*, κάθ.=προέρχεται, προῆει, πρόεισι, προῆλθεν, προελήλυθεν, προελήλυθει. *δίδωσι*, κάθ.=δίδωσι, ἐδίδου, δώσει, ἔδωκε, δέδωκε, ἐδεδώκει, ὀριζ.=δίδωσι, διδῶ; διδοίη, διδότω, (διδόναι, διδοῦς-οὔσα-όν). *φασί*, κάθ.=φασί, ἔφασαν, φήσουσι, ἐφησαν, ὀριζ.=φασί, φῶσι, φαῖεν, φάντων ἢ φάτωσαν, (φάναι, φάσκων-ουσα-ον). *λέγει*, κάθ.=λέγει, ἔλεγε, λέξει καὶ ἐρεῖ, ἔλεξε καὶ β' εἶπε, εἶρηκε, εἰρήκει, ὀριζ.=λέγει, λέγη, λέγοι, λεγέτω, (λέγειν, λέγων-ουσα-ον). *ἔχων*,

κάθ.=έχων, έζων και σχήσων, σχών, έσχηκώς. *κατέστραπται*. κάθ.=καταστρέφεται,κατεστρέφετο,καταστρέψεται,κατεστρέψατο,κατέστραπται, κατέστραπτο. *μένειν*, κάθ.=μένειν, μενείν, μεΐναι, μεμενηκέναι. *προσπεριβάλλεται*, κάθ.=προσπεριβάλλεται, προσπεριεβάλλετο, προσπεριβαλείται, προσπεριεβάλετο, προσπεριεβέβηται, προσπεριεβέβητο, όριζ.=προσπεριβάλλεται, προσπεριβάλληται, προσπεριβάλλοιτο, προσπεριβαλλέσθω (προσπεριβάλλεσθαι, προσπεριβαλλόμενος -η -ον). *μέλλοντας*, κάθ.=μέλλοντας, μελλήσοντας, μελλήσαντας. *καθημένους*, κάθ.=καθεζομένους, καθεδουμένους—, *καθημένους*.

Ἀναγνώρισις προτάσεων: *δράτε γάρ...τὸ πρᾶγμα* (κυρία). *οἱ προσέληλυθεν...άνθρωπος* (πλαγία έρωτημ. πρότ. εισαγομένη διά τοῦ άναφορ. έπιρρ. *οἱ* και έπεξηγοῦσα τὸ πρᾶγμα) *δς...ήσυχίαν* (δευτερ. άναφορ. προτ.). *ἀλλ'* (δς) *ἀπειλεῖ* (δευτερ. άναφ.). *και λόγους ὑπερηφάνους λέγει* (δευτερ. άναφορ.). *δς φασι* (δευτερ. άναφορ.). *και οὗχ οἷός ἐστιν έχων μένειν ἐπὶ τούτων* (άναφορικὴ συμπερασματικὴ πρότ.), *ἃ κατέστραπται* (δευτερ. άναφορ.). *ἀλλ'* (δς) *αἰε προσπεριβάλλεται* (δευτερ. άναφορ.). *και (δς) κύκλω...περιστοιχίζεται* (δευτερ. άναφορ.).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: *δράτε*=ρῆμα, (ὅμαίς)=ὕποκ., τὸ *πρᾶγμα*=άντικ., *προσέληλυθε*=ρῆμα, *άνθρωπος*=ὕπ., *οἱ*=έπιρρ. προσδ. τόπου, *ἀσελγείας*=γεν. διαίρ. τοῦ *οἱ*. *δίδωσι*=ρῆμα, *δς*=ὕποκ., *αἰρεσιν* - *ὅμῃν*=άντικ. (ὅμασον - ἔμασον), *τοῦ πράττειν ἢ τοῦ ἄγειν* (έναρθρα άπαρέμφατα)=γεν. άντικειμ. τοῦ *αἰρεσιν*, (ὅμας)=ὕποκ. τῶν άπαρ., *ήσυχίαν*=άντικ. τοῦ *ἄγειν*. *ἀπειλεῖ*=ρῆμα, *δς*=ὕποκ., *λέγει*=ρῆμα, *δς*=ὕποκ., *λόγους*=άντικ. σύστοιχον τοῦ *λέγει*, *ὑπερηφάνους*=έπιθετ. προσδ., *δς*=ρῆμα, *δς*=ὕποκ., *οἷός*=κατηγορ., *μένειν* (τελ. άπαρ.)=άντικ. τοῦ *οἷός ἐστιν*, *δς*=ὕποκ. τοῦ *μένειν* (ταυτοπροσωπία), *ἐπὶ τούτων*=έμπρόθ. προσδ. θηλῶν τὸ ἐπάνω ἢ σταθεράν έμμονήν, *έχων*=μετ. τροπ., *κατέστραπται*=ρῆμα, *δς*=ὕποκ., *ἃ*=άντικ., *προσπεριβάλλεται*=ρῆμα, *δς*=ὕποκ., *εἰ*=άντικ., *αἰε*=έπιρρ. προσδ. χρόνου. *περιστοιχίζεται*=ρῆμα, *δς*=ὕποκ., *ἡμᾶς*=άντικ., *κύκλω-πανταχῇ*=έπιρρ. προσδ. τόπου (προσδιορίζοντες τὸ *περιστοιχίζεται*), *μέλλοντας και καθημένους*=μετ. έπιθετ. (*οἱ μέλλομεν και καθημέθα*).

Πραγματικά: *ἀπειλεῖ και λόγους ὑπερηφάνους λέγει*, ὁ Φί άρχικῶς (όταν ἦτο άνίσχυρος) έκολάκευε τοὺς Ἰ'Αθηναίους' ὕστερον όμως, ισχυρὸς γενόμενος, ἤρχισε νὰ άπειλῇ ὅτι θὰ επέλθῃ και κατ' αὐτῆς τῆς Ἀττικῆς (βλ. Ὀλυμπ. Α' § 26). *καθημένους*, διά τῆς λέξεως ταύτης ὁ ρήτωρ τονίζει τὴν ὀκνηρίαν και ἄδράκειαν τῶν Ἀθηνίων.

Αἰσθητικά: *περιστοιχίζεται* = μεταφορά, διότι τὸ ρῆμα τοῦτο κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῶν κυνηγῶν, οἱ ὅποιοι στήνουν ὀλόγυρα και στή

σειρά ξύλα (: στοίχους), ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀπλώνουν δίκτυα, διὰ νὰ πῆλτουν εἰς αὐτὰ τὰ θηρία.

Ἡθικά : ἄνθρωπος, περιφρονητικῶς ὀνομάζει οὕτω τὸν Φ. ὁ Δημοσθένης, ὅπως καὶ ἀνωτέρω (§ 3) καλεῖ αὐτὸν διὰ τοῦ οὐτος. ἀπειλεῖ καί... λέγει, ὁ ρήτωρ προσπαθεῖ διὰ τούτων νὰ διεγείρῃ τὴν φιλοτιμίαν τῶν Ἀθηναίων νὰ παύσουν νὰ ἀνέχωνται τὰς ὕβρεις καὶ τὰς ταπεινώσεις ἀπὸ ἑνα βάρβαρον.

Νόημα : Ὁ Δημοσθένης τονίζει ὅτι ἡ ἀναίδεια καὶ τὸ θράσος τοῦ Φ. ἔχει προχωρήσει μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ ἀπειλῇ ὅτι θὰ ἐπέλθῃ κατὰ τῆς Ἀττικῆς καὶ νὰ ἐκτοξεύῃ λόγους ἀλαζονικοὺς καὶ νὰ μὴ ἀφήνῃ ἡσυχούς τοὺς Ἀθηναίους. Ἐπὶ πλέον δὲν ἀρκεῖται εἰς ὅσα κατακτᾷ, ἀλλὰ διαρκῶς ἐπιθυμεῖ νὰ κατακτᾷ νέα ἐδάφη. Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους πρέπει οἱ Ἀθηναῖοι νὰ παύσουν ἀδρανοῦντες καὶ νὰ πολεμήσουν κατὰ τοῦ Φιλίππου.

Περίληψις : Ὁ Δημοσθένης τονίζει ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι πρέπει νὰ παύσουν ἀδρανοῦντες καὶ νὰ μὴ ἀνεχθοῦν εἰς τὸ μέλλον τὰς ὕβρεις, τὰς ταπεινώσεις καὶ τὴν ἀπληστίαν τοῦ Φ.

Επιγραφή : Ἡ ἀναίδεια καὶ ἡ ἀπληστία τοῦ Φ. δὲν ἔχει ὅρια.

§ 10 - 12

Πότ' οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 πότε πράξετε, ἂ χρεῖ;
 Ἐπειδὴν τί γένηται;
 Ἐπειδὴν νῆ Δί'
 ἢ ἀνάγκη τις.
 Τὰ δὲ γινόμενα νῦν
 τί χρεῖ ἡγεῖσθαι;
 Ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι
 τοῖς ἐλευθέροις
 μεγίστην ἀνάγκην εἶναι
 τὴν αἰσχύνην
 ὑπὲρ τῶν πραγμάτων.
 Ἡ βούλεσθ', εἰπέ μοι,
 περιμόντες
 πυνθάνεσθαι αὐτῶν
 «λέγεται τι καινόν;»
 Γένοιτο γὰρ ἂν
 τι καινότερον
 ἢ Μακεδῶν ἀνὴρ

Πότε λοιπόν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 πότε θὰ πράξετε, ὅσα πρέπει;
 Ὅταν γίνῃ τί;
 Ὅταν μὰ τὸν Δία
 παρουσιασθῇ κάποια ἀνάγκη.
 Ἀλλ' ὅσα γίνονται τώρα
 τί πρέπει νὰ (τὰ) νομίζῃ (κανεῖς);
 Διότι ἐγὼ τοῦλάχιστον νομίζω ὅτι
 διὰ τοὺς ἐλευθέρους (ἀνθρώπους)
 μεγίστη ἀνάγκη εἶναι
 ἡ ἐντροπὴ (: καταισχύνη)
 διὰ τὰ πράγματα (: συμβαίνοντα).
 Ἡ θέλετε, εἰπέ μοι,
 περιερχόμενοι (εἰς τὴν ἀγορὰν)
 νὰ ἐρωτᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον
 «ὑπάρχει κανὲν νέον;»
 Ἀλλὰ δύναται νὰ ὑπάρξῃ
 τίποτε περισσότερον νέον
 παρὰ ὅτι ἕνας ἄνδρας Μακεδῶν

καταπολεμῶν Ἀθηναίους
καὶ διοικῶν τὰ τῶν Ἑλλήνων;

«Τέθνηκε Φίλιππος;»
«Οὐ μὰ Δί' ἀλλ' ἀσθενεῖ». α
Τί δ' ὑμῖν διαφέρει;
Καὶ γὰρ ἂν οὗτος πάθῃ τι
ταχέως ὑμεῖς ποιήσετε
ἕτερον Φίλιππον,
ἄνπερ οὕτω
προσέχητε τὸν νοῦν τοῖς πράγμασιν.
οὐδὲ γὰρ οὗτος
ἐπηύξηται τοσούτον
παρὰ τὴν αὐτοῦ ῥώμην,
ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν.
Καίτοι καὶ τοῦτο (λέγω)
εἴ τι πάθοι
καὶ τὰ τῆς τύχης,
ἥπερ αἰεὶ
(ἐπιμελεῖται ἡμῶν) βέλτιον
ἢ ἡμεῖς ἐπιμελούμεθα
ἡμῶν αὐτῶν,
ἐξεργάσαιντο ἡμῖν καὶ τοῦτο,
ἴσθ', ὅτι
πλησίον μὲν ὄντες

ἐπιστάντες τοῖς πράγμασιν
ἅπασι τεταραγμένοις

διοικήσαισθε ἂν,
ὅπως βούλεσθε,
ὥς δὲ νῦν ἔχετε,

οὐδὲ διδόντων τῶν καιρῶν

δύναισθ' ἂν
δέξασθαι Ἀμφίπολιν,
ἀιτηρημένοι

καὶ ταῖς παρασκευαῖς

καὶ ταῖς γνώμας.

καταπολεμεῖ τοὺς Ἀθηναίους
καὶ διευθύνει τὰ πράγματα τῶν
Ἑλλήνων;

«Ἀπέθανεν ὁ Φίλιππος;»
«Ὅχι μὰ τὸν Δία, ἀλλ' ἀσθενεῖ». α
Τί σᾶς ὠφελεῖ ὁμως ἰ(τούτο);
Διότι καὶ ἂν αὐτὸς πάθῃ κάτι,
ταχέως σεῖς θὰ δημιουργήσετε
ἄλλον Φίλιππον,
ἂν βέβαια κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον
ἀντιμετωπίζετε τὴν κατάστασιν·
διότι οὔτε αὐτὸς
ἔχει αὐξηθῇ τόσον πολὺ
ἐνεκα τῆς ἰδικῆς του δυνάμεως,
ὅσον ἐνεκα τῆς ἰδικῆς σας ἀδρανείας.
Καὶ ὁμως καὶ τοῦτο (λέγω)
ἐὰν δηλ. (ὁ Φίλ.) ἤθελε πάθει κάτι
καὶ (ἂν) ἡ τύχη,
ἢ ὅποια βεβαίως πάντοτε
(φροντίζει δι' ἡμᾶς) καλύτερον
ἀπὸ ὅσον ἡμεῖς φροντίζομεν
διὰ τοὺς ἐαυτοὺς μας,
ἤθελε κατορθώσει πρὸς χάριν μας
καὶ τοῦτο, νὰ εἰσθε βέβαιοι, ὅτι,
ἐὰν μὲν ἠθέλετε εὐρεθῇ πλησίον
(τῆς Μακεδονίας)
ἐπελθόντες εἰς τὰ πράγματα,
καθ' ὃν χρόνον ὅλα γενικῶς εὐρί-
σκονται εἰς ταραχὴν,
ἠθέλετε διαχειρισθῇ (αὐτά),
ὅπως θέλετε
εἰς τὴν κατάστασιν ὁμως ποὺ εὐρί-
σκεσθε τώρα,
οὔτε καὶ ἂν θὰ ἐπέτρεπον αἱ περι-
στάσεις,
θὰ ἠμπορούσατε
νὰ παραλάβετε τὴν Ἀμφίπολιν,
διότι εἰσθε μακρὰν (τῶν ἐν Μακε-
δονίᾳ πραγμάτων)
καὶ ὥς πρὸς τὰς (πολεμ.) προετοι-
μασίας,
καὶ ὥς πρὸς τὰς σκέψεις.

Γραμματικά - ἐρμηνευτικά: πότε, ἐρωτημ. ἐπίρρ. α=αἰτ.
πληθ. οὐδ. τῆς ἀναφορ. ἄντων. δς, ἦ, δ. ἐπειδὴν (=ἐπειδὴ+ἂν)

σύνδ. χρον.=δταν. **γέννεται**=ύποτ. άορ. β', γ' έν. του γίγνομαι, έγι-
γνόμην, γενήσομαι, έγενόμην, γεγένημαι και β' γέγονα, έγεγενήμην
και β' έγεγόνειν. **νῆ - μά**, μόρια χρησιμοποιούμενα επί δρκου· τὸ
μὲν **νῆ** επί βεβαιώσεως, τὸ δὲ **μά** επί άρνήσεως (**νῆ Δία - οὐ μά Δία**).
ένίοτε άντι τοῦ **νῆ** τίθεται τὸ **ναι μά** (ἐπί βεβαιώσεως). ἤ=ύποτ. έ-
νεστ. γ' έν. του είμί. **τὰ γινόμενα**=μετ. ένεστ. αйт. πληθ. οὐδ. του
γίγνομαι. **ἡγεῖσθαι**=άπαρ. ένεστ. του άποθετ. ρήμ. ἡγέομαι - οὔμαι
(=νομίζω), ἡγούμην, ἡγήσομαι, ἡγησάμην, ἡγῆμαι, ἡγήμην. **ἐγὼ μὲν**
(ἀνευ έπομένου δέ)=έγὼ τοῦλάχιστον. **οὔομαι**, άποθετ. (=νομίζω),
ώόμην και ώόμην, οίήσομαι, ώήθην. **βούλεσθαι**=όριστ. ένεστ. β' πληθ.
του βούλομαι=θέλω (βλ. § 3). **εἰπε**=προστ. άορ. β', β' έν. του λέγω,
περιόντες=μετ. ένεστ. όνομ. πληθ. άρσ. του περιέρχομαι, περιήειν,
και περιῆα, περίειμι, περιῆλθον, περιελήλυθα, περιελήλυθειν. **αὐτῶν**
(και **ἐαυτῶν και σφῶν αὐτῶν**)=αὐτοπαθής άντων. γεν. πληθ. (α' ἡ-
μῶν αὐτῶν, β' ὑμῶν αὐτῶν). **πυνθάνεσθαι**=άπαρ. ένεστ. του πυνθά-
νομαι (=πληροφοροῦμαι, έρωτῶ, μανθάνω), έπυνθανόμην, πεύσομαι,
έπυθόμην, πέπυσμαι, έπεπύσμην. **καινός**, -ή, όν=νέος. **γένοιτο**=εὐ-
κτ. άόρ. β', γ' έν. του γίγνομαι. **γάρ**=άλλά. **διοικῶν**=μετ. ένεστ.
άρσ. του διοικέω - ῶ (=διευθύνω), διόκουν, διοικήσω, διόκησα, διό-
κηκα, διόκῃκειν. **τέθνηκε**=όριστ. παρακ. γ' έν. του άποθνήσκω, άπέ-
θνησκον, άποθανοῦμαι, άπέθανον, τέθνηκα, έτεθνήκειν (τέθνηκα, κας,
κε, τέθναμεν, τέθνατε, τεθνάσι, άπαρ. τεθνάναί, μετ. τεθνεώς - ῶτος,
τεθνεῶσα, τεθνεώς και τεθνεός). **διαφέρει** (άπρσ.=ύπάρχει ώφέλεια,
ώφελει), διέφερε, διείσει, διήνεγκε, διενήνοχε, διενηνόχει. **πάθῃ**=ύ-
ποτ. άορ. β', γ' έν. του πάσχω, έπασχον, πείσομαι, έπαθον, πέπονθα,
έπεπόνθειν. **ταχέως** (και **ταχύ**)=έπίρρ. χρον. (γρήγορα) συγκριτ. **ἴσταν**
υπερθετ. **τάχιστα**. **ἄνπερ** (ύποθ. σύνδ. **ἄν+περ**)=άν βεβαίως.
προσέχητε=ύποτ. ένεστ. β' πληθ. του **προσέχω τοῖς πράγμασι τὸν**
νοῦν=άντιμετωπίζω τὴν κατάστασηιν. **παρὰ+αἰτ.**=**διὰ+αἰτ.**, **αὐτοῦ**
(και **ἐαυτοῦ**)=αὐτοπαθής άντων. γ' προσ., **δύμη**=δύναμις. **τοσοῦτον**
=έπίρρ. ποσοτ.=τόσον πολύ. **ἐπηύξεται**=όριστ. παρακ. του έπαυξά-
νομαι και έπαίξομαι, έπηυξανόμην και έπηυξόμην, έπαυξήσομαι-έπαυ-
ξήθησομαι, έπηυξήθην, έπύρξημαι, έπηυξήμην. **καίτοι**, σύνδ. άντιθ.
=και όμως. **πάθοι**=εὐκτ. άορ. β', γ' έν. του πάσχω (βλ. άνωτέρω).
τὰ τῆς εὐχῆς=ἡ εὐχῆ. ὅσπερ, ἡπερ, ὅπερ, άναφορ. άντων.=ό όπόσως
βεβαίως, ὁ έποῖος **βέλτιον** (=καλύτερον)=έπίρρ. τροπ. συγκριτ. βαθ.
(θετ. εὖ (και σπανιότερον **ἀγαθῶς**), υπερθετ. **βέλτιον**). **ἡμῶν αὐ-**
τῶν=αὐτοπαθ. άντων. α' προσωπ. γεν. πληθ., **ἐπιμελούμεθα**=όριστ.
ένεστ. α' πληθ. του άποθετ. έπιμελέομαι - οὔμαι (και **ἐπιμελόμαι**)=
φροντίζω), έπεμελούμην (και έπεμελόμην), έπιμελήσομαι και σπην.
έπιμελήθησομαι, έπεμελήθην, έπιμεμέλῃμαι, έπεμεμελήμην. **ἐξεργά-**
σασαίτο=εὐκτ. μέσ. άορ. α', γ' έν. του **ἐξεργάζομαι** (=κατορθώνω),
έξεργαζόμην, έξεργάσομαι (παθ έξεργασθήσομαι), έξεργασάμην (παθ.
έξεργάσθῃ), έξεργασμαι, έξεργάσμην. **ἴσθ'** (=ἴστε)=προστ. β'
πληθ. του οἶδα (παρακ. με σημ. ένεστ.)=γνωρίζω), υπερσ. με σημ.

παρ. ἥδιν καὶ ἥδη, μέλλ. εἶσομαι καὶ εἰδήσω, (προσ. ἴσθι - ἴστω, ἴστε - ἴστων), ἐπιστάντες μετ. ἀορ. β' τοῦ ἐφίσταμαι (= ἵσταμαι ἐπὶ τινος, ἵσταμαι πλησίον, ἐπέρχομαι), ἐπιστάμην, ἐπιστήσομαι, ἐπέστην, ἐφέστηκα, ἐφείστηκειν. δπως=ἐπίρρ. ἀναφορ. τροπ., διοικῆσαισθε=εὐκτ. μέσ. ἀορ. α', β' πληθ. τοῦ διοικέομαι - οὔμαι (=κυβερνῶ. διαχειρίζομαι), διωκούμην, διοικῆσομαι, διωκησάμην (παθ. διωκήθην), διώκημαι, διωκῆμην. ὡς, ἀναφορ. τροπ. ἐπίρρ. =ὅπως, καθὼς. διδόντων=μετ. ἐνεστ. γεν. πληθ. ἀρσ. τοῦ δίδωμι, ἐδίδουν, δώσω, ἔδωκα, δέδωκα, ἐδεδώκειν (μετ. ἐνεστ. διδούς, διδοῦσα, διδόν). καιροὶ=περιστάσεις. δέξασθαι=ἀπαρ. ἀορ. τιῦ ἀποθετ. δέχομαι (=λαμβάνω), ἐδεχάμην, δέξομαι, ἐδεξάμην, δέδεγμαι, ἐδέδεγμην. δύναισθε=εὐκτ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ ἀποθετ. δύναμαι (βλ. § 7). ἀπηρτημένοι=μετ. παθ. παρ. τοῦ ἀπαρτάομαι - ὦμαι (=ἀποχωρίζομαι, εἶμαι μακράν), ἀπηρτώμην, ἀπαρτήσομαι, ἀπηρτήσομαι (παθ. ἐπηρτήθην), ἀπηρτήμαι, ἀπηρτήμην. παρασκευῇ=(πολεμικῇ) προετοιμασία. γνώμη=σκέψις.

Ἀντικαταστάσεις: πράξετε, κάθ. πράττετε, ἐπράττετε, πράξετε, ἐπράξατε, πεπράχατε, ἐπεπράχατε, ὀρίζ.=πράξετε, πράζετε, γένηται, κάθ.=γίγνηται, γένηται, γεγεννημένον (ἢ γεγονός) ἢ, ὀρίζ. ἐγένετο, γένηται, γένοιτο, γενέσθω, (γενέσθαι, γενόμενος-η-ον). ἡγεῖσθαι, κάθ.=ἡγεῖσθαι, ἡγήσεσθαι, ἡγήσασθαι, ἡγήσθαι. βούλεσθε, ὀρίζ.=βούλεσθε, βούλησθε, βούλοισθε, βούλεσθε, (βούλεσθαι, βουλόμενος-η-ον), εἰπέ, κάθ.=λέγε, εἰπέ, εἰρηκώς ἔστω, ὀρίζ. εἶπε, εἶπη, εἶποι, εἶπέ, (εἰπεῖν, εἰπών-οὔσα-όν). περιμόντες, κάθ.=περιμόντες, περιμόντες, περιελθόντες, περιελθούσες. πυνθάνεσθαι, κάθ.=πυνθάνεσθαι, πεύσεσθαι, πυθέσθαι, πεπύσθαι. γένοιτο. κάθ.=γίγνοιτο, γενήσοιτο, γένοιτο, ὀρίζ. ἐγένετο, γένηται, γένοιτο, γενέσθω. τέθνηκε, κάθ.=ἀποθνήσκει, ἀπέθνησκε, ἀποθανεῖται, ἀπέθανε, τέθνηκε, ἐτεθνήκει, ὀρίζ.=τέθνηκε, τεθνήκη καὶ τεθνηκώς (καὶ τεθνεώς) ἢ, τεθνήκει καὶ τεθνηκώς (καὶ τεθνεώς) εἴη, τεθνηκώς (καὶ τεθνεώς) ἔστω, (τεθνηκέναι καὶ τεθνάναι), τεθνηκώς, κυῖα, κός καὶ τεθνεώς, ὦσα, τεθνεώς ἢ τεθνεός. πάθῃ, κάθ.=πάσχη, πάθη, πεπονθώς ἢ, ὀρίζ.=ἐπαθε, πάθη, πάθοι, παθέτω, (παθεῖν, παθών-οὔσα-όν). ἐπηύξεται, κάθ.=ἐπαυξάνεται (καὶ ἐπαύξεται), ἐπηυξάνετο (καὶ ἐπηύξετο), ἐπαυξήσεται (παθ. ἐπαυξηθήσεται), ἐπηυξέθη, ἐπηύξεται, ἐπηύξετο, ὀρίζ.=ἐπηύξεται, ἐπηυξημένος ἢ, ἐπηυξημένος εἴη, ἐπηυξέσθω, (ἐπηυξέσθαι, ἐπηυξημένος-η-ον). πάθοι, κάθ.=πάσχοι, πείσοιτο, πάθος, πεπόνθοι καὶ πεπονθώς εἴη, ὀρίζ.=ἐπαθε, πάθη, πάθοι, παθέτω, (παθεῖν, πανθών-οὔσα-όν). ἐπιμελούμεθα, κάθ.=ἐπιμελούμεθα, ἐπεμελούμεθα, ἐπιμελησόμεθα, ἐπεμελήσμεθα, ἐπιμελήμεθα, ἐπεμελήμεθα, ὀρίζ.=ἐπιμελούμεθα, ἐπιμελώμεθα, ἐπιμελοίμεθα, (ἐπιμελείσθαι, ἐπιμελούμενος-η-ον) ἐξεργάσαιτο, κάθ. ἐξεργάζοιτο, ἐξεργάσαιτο, ἐξεργάσαιτο, ἐξεργάσθω, (ἐξεργάσασθαι, ἐξεργασάμενος-η-ον). ἴσθ' (ἴστε), ὀρίζ.=ἴστε, εἰδήτε, εἰδεῖται, ἴστε, (εἰδέναι, εἰδώς-εἰδυῖα-εἰδός). τεταραγμένοις, κάθ.=ταραττομένοις, ταρ-

χθητομένοις, ταραχθεῖσι, τεταραγμένοις. ἐπιστάντες, καθ.=ἐφιστάμενοι, ἐπιστησόμενοι, ἐπιστάντες, ἐφεστηκότες καὶ ἐφεστῶτες. βούλεσθε, ὀρίζ.=βούλεσθε, βούλοισθε, βούλεσθε, (βούλεσθαι, βουλόμενος-η ον). διοικήσασθε, καθ.=διοικοῖσθε, διοικήσασθε, διοικήσοισθε, διοικήσασθε, διωκόμενοι εἴτε, (διοικήσασθαι, διοικήσάμενος-η-ον). διδόντων, καθ.=διδόντων, δωσόντων, δόντων, δεδωκότων. δέξασθαι, καθ.=δέχεσθαι, δέξεσθαι, δέξασθαι, δεδέχθαι. δύναισθε, καθ.=δύναισθαι, δυνήσοισθε, δυνηθεῖτε, ὀρίζ.=δύνασθε, δύνησθε, δύναισθαι, δύνασθε, (δύνασθαι, δυνάμενος-η-ον).

Ἀναγνώρισις προτάσεων : πότε οὖν... πότε πράξετε (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.). ἃ χρὴ (πράξαι) (δευτερ. ἀναφορ.). ἐπειδὴν τί γένηται ; (χρον. πρότ. μεταπίπτουσα εἰς εὐθεῖαν ἐρωτημ.). ἐπειδὴν .ἢ (χρον. πρότ.). νῦν δὲ τί... ἡγεῖσθαι (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.). ἐγὼ μὲν γάρ... εἶναι (κυρία). ἢ βούλεσθε... πυνθάνεσθαι (εὐθεῖα ἐρωτηματ. πρότ.). λέγεται τι καὶ ὅτι ; (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.). εἰπέ μοι (κυρία πρότασις παρενθετική), γένοιτο γάρ... διοικῶν (εὐθεῖα ἐρωτηματική πρότ.). τέθνηκε Φίλιππος ; (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.). οὐ μὰ Δία (τέθνηκε) | ἀλλ' ἀσθενεῖ (κύρια προτ.). τί δ' ὑμῖν διαφέρει ; (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.). καὶ γὰρ ἄν... πάθῃ | ἄνπερ οὕτω προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν (ὑποθετ. προτάσεις ἢ ἀπόδοσις : ταχέως ὑμεῖς... ποιήσετε=ὑποθετ. λόγος δ' εἰδους σημ. τὸ προσδοκώμενον). ταχέως ὑμεῖς... ποιήσετε (κυρία). οὐδὲ γὰρ οὕτος... ἀμέλειαν (κυρία). καίτοι καὶ τοῦτο (λέγω) (κυρία). εἴ τι πάθοι | καὶ (εἰ) τὰ τῆς τύχης ἡμῖν καὶ τοῦτο ἐξεργάσαιτο (ὑποθετ. προτάσεις ἢ ἀπόδοσις : ἵστε (προστ.)=ὑποθετ. λόγος γ' εἰδους σημ. ἀπλῆν σκέψιν τοῦ λέγοντος) : ὁ ὑποθετ. λόγος εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο). ἥπερ ἀεὶ βέλτιον (ἐπιμελεῖται ἡμῶν) (ἀναφορ. πρότ.). ἢ ἡμεῖς... ἐπιμελούμεθα (κυρία πρότ. καὶ β' ὅρος τῆς συγκρίσεως). ἴσθ' (=ἵστε) κυρία πρότ.). ὅτι πλησίον μὲν ὄντες, ἀπασιν... ἐπιστάντες διοικήσασθε | οὐδὲ διδόντων... δύναισθ' ἄν... ταῖς γνώμας (εἰδικαὶ προτάσεις χρησιμεύουσαι ὡς ἀντικείμεν. τοῦ ἵστε). ὅπως βούλεσθε (ἀναφορ. πρότ.). ὡς δὲ νῦν ἔχετε (ἀναφορ. πρότ.).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις : πράξετε=ρῆμα, (ὑμεῖς)=ὑποκ., πότε=πότε=ἐπίρρ. προσδ. χρόνου, ἃ χρὴ=(ἀναφορ. πρότ.) ἀντικ. τοῦ πράξετε. χρὴ=ρῆμα (ἀπρόσ.), (πράξαι)=ὑποκ., (ὑμᾶς)=ὑποκ. τοῦ πράξαι (ἐτεροπροσωπία), ἃ=ἀντικ. τοῦ (πράξαι). γένηται = ρῆμα, τί=ὑποκ., ἢ=ρῆμα, ἀνάγκη=ὑποκ., τις = ἐπιθ. προσδιορ., χρὴ = ρῆμα (ἀπρόσ.), ἡγεῖσθαι=ὑποκ., (τινὰ)=ὑποκ. τοῦ ἡγεῖσθαι (ἐτεροπροσωπία), τὰ γινόμενα (ἐπιθετ. μετ.)=ἀντικ. τοῦ ἡγεῖσθαι, τί=κατηγορ. νῦν=ἐπίρρ. προσδ. χρόνου. οἶμαι=ρῆμα, ἐγὼ = ὑποκ., εἶναι (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ οἶμαι. τὴν ἀσχύνην = ὑποκ. τοῦ εἶναι. ὑπὲρ τῶν πραγμάτων=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν αἰτίαν, ἀνάγκην=κατηγορ. τοῦ τὴν ἀσχύνην, μεγίστην=ἐπιθ. προσδ. τοῦ ἀνάγκην, τοῖς ἐλευ-

θέροις=δοτ. προσωπ. κτητική τοῦ εἶναι. βούλεσθε=ῤῥημα, (ὅμεις)=ὑποκ. τοῦ *πυνθάνεσθαι* (τελ. ἀπαρ.)=άντικ. τοῦ βούλεσθε, (ὅμεις)=ὑποκ. τοῦ *πυνθάνεσθαι* (ταυτοπροσωπία), *περιόντες*=μετ. τροπ., *αὐτῶν*=άντικ. τοῦ *πυνθάνεσθαι*, *λέγεται*=ῤῥημα, *καινὸν*, καὶ ἡ πρότασις αὐτῇ=άντικ. τοῦ *πυνθάνεσθαι*. *λέγεται*=ῤῥημα, *καινὸν*=ὑποκ., *τι*=ἐπιθ. προσδιор., *εἰπέ*=ῤῥημα, (σύ)=ὑποκ., *μοι*=άντικ., *γένοιτο ἄν*=ῤῥημα (δυνητ. εὐκτ.), *καινότερον*=ὑποκ., *τι*=ἐπιθ. προσδ., *ἡ Μακεδῶν...διοικῶν*=β' ὁρος τῆς συγκρίσεως, *καταπολεμῶν*—*διοικῶν*=μετ. κατηγορημ. ἐκ τοῦ *γένοιτο ἄν*, *ἀνῆρ*=ὑποκ. τῆς μετ., *Μακεδῶν*=ἐπιθ. προσδιор. τοῦ *ἀνῆρ*, *Ἀθηναίους*=άντικ. τοῦ *καταπολεμῶν*, *τὰ τῶν Ἑλλήνων*=άντικ. τοῦ *διοικῶν*, *Φίλιππος*=ὑποκ. τῶν ρημ. *τέθνηκε*—*ἀσθενεῖ*. διαφέρει=ῤῥημα (ἀπρόσ.), *ὅμιν*=δοτ. προσ., *τι*=αἰτ. τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς. *πάθῃ*=ῤῥημα, *οὗτος*=ὑποκ., *τι*=σύστ. άντικ., *ποιήσετε*=ῤῥημα, *ὅμεις*=ὑποκ., *Φίλιππον*=άντικ., *ἐτερον*=ἐπιθ. προσδ., *ταχέως*=ἐπιρρ. προσδιор. χρόνου, *προσέχτε*=ῤῥημα, (ὅμεις)=ὑποκ., *τὸν νοῦν*—*τοῖς πράγμασιν*=άντικ. (ἄμ. - ἐμμ.) τοῦ *προσέχτε*, *οὕτω*=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου. *ἐπηύξηται*=ῤῥημα, *οὗτος*=ὑποκ., *παρὰ τὴν ῥώμην*—*παρὰ τὴν ἀμέλειαν*=ἐμπρόθ. προσδ. δηλοῦντες αἰτίαν, *αὐτοῦ*=γεν. κτητ. εἰς τὸ *τὴν ῥώμην*, *τὴν ἡμετέραν*=ἐπιθ. προσδ., *τοσοῦτον*—*ὅσον*=ἐπιρρ. προσδ. ποσοῦ. (λέγω)=ῤῥημα, (ἐγὼ)=ὑποκ., *τοῦτο*=άντικ., *πάθοι*=ῤῥημα, (Φίλιππος)=ὑποκ. *τι*=σύστ. άντικ., *ἐξεργάσαιτο*=ῤῥημα. *τὰ τῆς τύχης*=ὑποκ. (ἄττ. σύντ.), *τοῦτο*=άντικ., *ἡμῖν*=δοτ. χαριστική. (*ἐπιμελεῖται*)=ῤῥημα, *ἥπερ*=ὑποκ., *ἡμῶν*=άντικ., *βέλτιον*=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου, *αἰε*=ἐπιρρ. προσδιор. χρόνου. *ἐπιμελούμεθα*=ῤῥημα, *ἡμεῖς*=ὑποκ., *ἡμῶν αὐτῶν*=άντικ., *ἴσθ'* (=ἴστε)=ῤῥημα, *ὅμεις*=ὑποκ. (αἱ ἀκολουθοῦσαι δύο εἰδ. προτ. =άντικ. τοῦ ἴστε), *διοικήσαισθε ἄν*=ῤῥημα, (ὅμεις)=ὑποκ., (*ταῦτα* δηλ. *τὰ πράγματα*)=άντικ., *ὄντες*=ὑποθ. μετ. (=εἰ εἴητε' ἢ ἀπόδοσις: *διοικήσαισθε ἄν* (=ὑποθ. λόγος γ' εἰδους σημ. ἀπλῆν σκέψιν τοῦ λέγοντος), *ἐπιστάντες*=μετ. χρον. (=ἐπὰν ἐπιστήτε), *τοῖς πράγμασι*=άντικ. τοῦ *ἐπιστάντες*, *τεταραγμένοις*=μετ. χρον. (=ἐν ᾧ *τεταραγμένα* ἐστί), *βούλεσθε*=ῤῥημα, (ὅμεις)=ὑποκ., *δύναισθ' ἄν*=ῤῥημα, (ὅμεις)=ὑποκ., *δέξασθαι* (τελ. ἀπαρ.)=άντικ., (ὅμεις)=ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. (ταυτοπροσωπία), *Ἀμφίπολιν*=άντικ. τοῦ *δέξασθαι*, *διδόντων τῶν καιρῶν*=γεν. ἀπόθ. ὑποθ. μετ. (=εἰ *διδόειν οἱ καιροί* ἢ ἀπόδοσις: *δύναισθ' ἄν* (=ὑποθ. λόγος γ' εἰδους σημ. ἀπλῆν σκέψιν τοῦ λέγοντος), *ἀπηρτημένοι*=μετ. αἰτιολ. (=ἐπειδὴ *ἀπῆρτησθε*), *ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμας*=δοτ. τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς. *ἔχετε*=ῤῥημα, (ὅμεις)=ὑποκ., *ὥς*=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου.

Πραγματικά: ἡ *χρῆ*, δηλ. νὰ ἐγκαταλείψετε τὴν μέχρι τοῦδε ὀκνηρίαν καὶ ἀδράνειαν καὶ νὰ πολεμήσετε κατὰ τοῦ Φ., *ἐπειδὴν ἀνάγκη τις ᾖ*, δηλ. νὰ πράξετε ὅσα πρέπει (: ἡ *χρῆ*). *τὰ γινόμενα*, ἐννοεῖ τὴν διαρκῶς αὐξανομένην δύναμιν τοῦ Φ. καὶ τὴν διαγωγὴν

του πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. *περιμόντες*, ἔννοεῖ εἰς τὴν ἀγοράν. *τὰ τῶν Ἑλλήνων διοικῶν*, ὑπαινίσσεται τὸν Φωκικὸν ἢ ἱερὸν πόλεμον (355-364 π.Χ.), εἰς τὸν ὁποῖον ἐπενέβη ὁ Φίλιππος κληθεὶς ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν. *ἀσθενεῖ*, τοιαύτη φήμη ἐκυκλοφόρησε τότε (352) εἰς Ἀθήνας, ὅτι δηλ. ὁ Φ. εἰς ἐκστρατεῖαν του κατὰ τῶν Θρακῶν εἶχεν ἀσθενήσει. *τί δ' ὑμῖν διαφέρει*, ἂν δηλ. ἀπέθανεν ἢ ἀσθενῇ ὁ Φ., *οὕτω*, ὅπως τώρα, δηλ. ἀμελοῦντες. *τὰ τῆς τύχης...*, κατὰ τὴν μυθολογίαν ὁ Ποσειδῶν ὀργισθεὶς κατὰ τῶν Ἀθηναίων, διότι ἐπρωτίμηναν νὰ τεθοῦν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀθηνᾶς, κατηράσθη αὐτοὺς νὰ σκέπτονται πάντοτε κακῶς. Ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ ἀντηυχήθη ὅπως αἱ κακαὶ σκέψεις μεταβάλλωνται πρὸς ὄφελος τῶν Ἀθηναίων. *καὶ τοῦτο ἐξεργάσαιο*, δηλ. τὸν θάνατον τοῦ Φ., πλησίον, δηλ. τῆς Μακεδονίας. *Ἀμφίπολις*, πόλις τῆς Μακεδονίας παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Στρυμόνος, τὴν ὁποίαν εἶχε καταλάβει ὁ Φ. (357).

Λισθητικά: *πότε-πότε* = σχῆμα ἀναδιπλώσεως ἢ ἀναδίπλωσις διὰ τοῦ σχήματος τούτου ὁ λόγος καθίσταται ἐντονώτερος, ἀποκτᾷ πάθος καὶ ἐντυπῶνται ἰσχυρότερον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκροατῶν. Καὶ αἱ ἀκολουθοῦσαι ἀλλεπάλληλοι ἐρωτήσεις (§ 10-11) καθιστοῦν τὸν λόγον ζωηρόν. *Ἐπειδὴν τί γένηται*; βραχυλογία (ἀντί: *τί ἐστὶ τοῦτο*, δ *ἐπειδὴν γένηται*, τότε πράξετε, *ἂ χρῆ; νῦν*, ὡς ἀντίθεσις εἰς τὸ *ἐπειδὴν ἐτέθη* εἰς τὴν ἀρχήν, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ τεθῇ μετὰ τὸ *αὐτὰ γινόμενα*, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει. *ἢ βούλεσθε*, *εἰπέ μοι*, τὸν πληθ. ἀριθμὸν ἀκολουθεῖ ἐνικός, ὡς ἐὰν ὁ ρήτωρ ἀπευθύνεται πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν ἀκροατῶν οἱ ὅποιοι οὕτω γίνονται προεκτικώτεροι. *ἂν...πᾶθῃ*=εὐφημισμὸς (ἀντί: *ἂν...ἀποθάνῃ*)· ὅταν χρησιμοποιοῦνται αἱ λέξεις ἢ φράσεις ἔχουσαι καλὴν καὶ εὐδαίμων ἢ ἄχρουν σημασίαν ἀντὶ τῶν ἀντιθέτων (*Εὐμενίδες*=αἱ Ἑρινύες, *Εὐξείνος πόντος*=Ἀξείνος πόντος, τὸ *γλυκάδι*=τὸ ζῦδι). *Ἄπερ οὕτω*...=εἰρωνεία. *καίτοι καὶ τοῦτο*=σχῆμα ἐλλείψεως (ὅταν παραλείπεται κάτι εὐκόλως ἐννοούμενον ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ ἐκ τῆς χρήσεως (: ἀντί: *καίτοι καὶ τοῦτο λέγω*). *τὰ τῆς τύχης*=περίφρασις (ἀντί: *καίτοι καὶ τοῦτο λέγω*). *τὰ τῆς τύχης*=περίφρασις (ἀντί: ἡ τύχη). *ἤπερ...ἐπιμελούμεθα*, ἀντί: *ἤπερ...ἐπιμελεῖται*, ἀλλὰ καθ' ἑλξιν ἐτέθη *ἐπιμελούμεθα* διὰ τὸ πλησιέστερον ἡμεῖς.

Ἡθικά: *ἐπειδὴν...ἀνάγκη τις ἦ*. μετὰ πικρᾶς εἰρωνείας λέγει τοῦτο ὁ ρήτωρ, διότι ἡ ἀνάγκη αὕτη ὑρίσταιται ἤδη πρὸ πολλοῦ. *οἶομαι τοῖς ἐλευθέροις*..., ὁ Δημοσθένης ὀρθότατα φρονεῖ ὅτι ἡ μέχρι τότε διαγωγή τῶν Ἀθηναίων ἀποτελεῖ δι' αὐτοὺς καταισχύνην. *περιμόντες - πυνθάνεσθαι - λέγεται τι κοινόν*..., ὁ Δημ. φέγει τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν ὀκνηρίαν των καὶ τὴν κλίσιν πρὸς τὰ εἰδήσεις. *Μακεδὼν ἀνὴρ Ἀθηναίους*, λέγων ὁ Δημ. ὅτι ἄνθρωπος Μακεδῶν, δηλ. βάρβαρος καὶ εὐτελής, καταπολεμεῖ τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς σωτῆρας καὶ ἡγεμόνας τῶν Ἑλλήνων καὶ ὀνομαστοὺς διὰ τὴν σοφίαν των, ζη-

τεῖ νὰ φιλοτιμήσῃ καὶ νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς Ἀθηναίους. *τέθνηκε Φίλιππος*; — οὐ μὰ Δὲ ἀλλ' ἀσθενεῖ, καὶ πάλιν ὁ Δημ. σκώπτει τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν κλίσιν των πρὸς τὰς εἰδήσεις. *τί δ' ὑμῖν διαφέρει*; διότι οἱ Ἀθηναῖοι, ὄντες ἀμελεῖς, δὲν πρόκειται νὰ ὠφελῇθουν ἀπὸ τὸν θάνατον ἢ τὴν ἀσθένειαν τοῦ Φ. *Ἀμφίπολιν*, ἡ ἀνάγκησις τῆς πόλεως αὐτῆς ἦτο ὁ πλέον διακαῆς πόθος τῶν Ἀθηναίων.

Γνωμικά: αὐτοῖς ἐλευθέροις μεγίστη ἀνάγκη ἢ ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχρόνη.

Στοιχεῖα πολιτισμοῦ: 1) ἡ κατασχὺνη (ἐντροπή) διὰ τὰ κακῶς γινόμενα. 2) ἡ ἐπιθυμία τῶν ἀνθρώπων νὰ μαθάνουν νέας εἰδήσεις.

Νόημα: Ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ ἡ κατασχὺνη διὰ τὰ κακῶς γινόμενα πρέπει νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς Ἀθηναίους κατὰ τοῦ Φιλίππου καὶ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ παύσουν, περιερχόμενοι ἀνά τὴν ἀγορὰν νὰ ζητοῦν εἰδήσεις περὶ τοῦ ἂν ἀπέθανεν ὁ Φ. ἢ ἂν ἀσθενῇ; διότι καὶ ἂν ἀκόμη ἀπέθνησκεν ὁ Φ., τοῦτο δὲν τοὺς ὠφελεῖ, διότι οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τῆς ἀδρανείας θὰ ἐδημιουργοῦν ἄλλον Φίλιππον καὶ δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ ἐπωφεληθοῦν οὔτε καὶ τὰς πλέον εὐνοϊκὰς περιστάσεις, ἔστω καὶ ἂν ἐπρόκειτο νὰ ἀνακαταλάβουν τὴν Ἀμφίπολιν, διότι πολεμικῶς εἶναι ἀπαράσκευοι καὶ ψυχικῶς ἀναποφάσιστοι.

Περὶ λήψις: Ὁ Δημοσθένης ψέγει τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν ἀδρανεῖαν των καὶ τὴν περὶ τὰ νέα κλίσιν των. Ἡ τιμὴ καὶ ἡ εὐνοία τῆς τύχης ἐπιβάλλει εἰς αὐτοὺς ἀνάληψιν δράσεως κατὰ τοῦ Φιλίππου.

Ἐπιγραφή: Ἀνάγκη διεξαγωγῆς πολέμου κατὰ τοῦ Φιλίππου.

Γ' ΠΡΟΘΕΣΙΣ (§ 13—30)

§ 13—15

Ὡς μὲν οὖν δεῖ
(ὕμᾱς) ἅπαντας
ἐθέλοντας ὑπάρχειν
ποιεῖν ἐτοίμως
τὰ προσήκοντα,
παύομαι λέγων,
ὥς ἐγνωκότων ὑμῶν

καὶ πεπεισμένων
τὸν δὲ τρόπον τῆς παρασκευῆς,

Ὅτι μὲν λοιπὸν πρέπει
ὅλοι ἀνεξαιρέτως (σεῖς)
νὰ θέλετε (: τολμᾶτε)
νὰ κάμνετε προθύμως
τὰ πρέπειντα (: τὸ καθήκον σας),
παύω νὰ λέγω,
διότι κατὰ τὴν γνώμην μου (τὸ) ἔχετε ἀντιληφθῇ σεῖς
καὶ ἔχετε πεισθῇ (περὶ αὐτοῦ)
τὸν δὲ τρόπον τῆς (πολεμ.) προετοιμασίας,

ἦν οἶομαι
ἀπαλλάξαι ἂν ὑμᾶς
τῶν τοιούτων πραγμάτων,

καὶ τὸ πλῆθος,
ὅσον (οἶομαι δεῖν εἶναι),
καὶ πόρους χρημάτων,
οὐστίνας (οἶομαι δεῖν πορισθῆναι),

καὶ τᾶλλα ὥς μοι δοκεῖ
παρασκευασθῆναι ἂν
βέλτιστα καὶ τάχιστα,
καὶ δὴ πειράσομαι λέγειν,

δεηθεὶς ὑμῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀφοῦ σᾶς παρακαλέσω, ἄνδρες Ἀ-
τοσοῦτον.

Ἐπειδὴν ἅπαντ' ἀκούσητε,
κρίνατε,

μὴ προλαμβάνετε πρότερον·
μηδ' ἂν ἐξ ἀρχῆς
δοκῶ τινι λέγειν
καινὴν παρασκευήν,
ἡγείσθω
ἀναβάλλειν με τὰ πράγματα.

Οὐ γὰρ λέγουσι
μάλιστα' εἰς δέον
οἱ εἰπόντες
«ταχύ» καὶ «τήμερον»
(οὐ γὰρ ἂν δυνηθεῖμεν
τῇ νυνὶ βοήθειᾳ
κωλύσαι
τὰ γ' ἥδη γεγεννημένα),

ἀλλ' ὅς ἂν δεῖξῃ
τίς παρασκευὴ καὶ πόση
καὶ πόθεν πορισθεῖσα
δυνησεται διαμεῖναι,
ἕως ἂν

ἢ διαλυσώμεθα τὸν πόλεμον
πεισθέντες,
ἢ περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν·
οὕτω γὰρ

ἢ ὁποία νομίζω
ὅτι δύναται νὰ σᾶς ἀπαλλάξῃ
ἀπὸ τὴν τοιαύτην κατάστασιν τῶν
πραγμάτων

καὶ τὸ πλῆθος (τῶν στρατιωτῶν),
ὅσον (νομίζω ὅτι πρέπει νὰ εἶναι),
καὶ πόρους χρημάτων,
ὅποιους (νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐξευ-
ρεθῶν),

καὶ τὰ ἄλλα, πῶς μοῦ φαίνεται
ὅτι δύνανται νὰ παρασκευασθῶν
ἄριστα καὶ τάχιστα,
τώρα ἀμέσως θὰ προσπαθῶ νὰ
ἐκθέσω

Ἐπὶ δὲ (τὰ) ἀκούσετε ὅλα,
(τότε) νὰ κρίνετε,

νὰ μὴ κρίνετε πρωτότερα·
μήτε καὶ ἂν ἐξ ἀρχῆς
φαίνομαι εἰς κανένα ὅτι προτείνω
νέαν (πολεμ.) προετοιμασίαν,
νὰ νομίζῃ
ὅτι ἐγὼ προσπαθῶ νὰ ἀναβάλω
τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πραγμάτων.

Διότι δὲν προτείνουν
τὸ κατ' ἐξοχὴν ὀρθὸν
ὅσοι (θὰ) εἰπουν
«ταχέως» καὶ «σήμερον»
(διότι δὲν θὰ ἡδυνάμεθα
μὲ τὴν τωρινὴν βοήθειαν
νὰ ἐμποδίσωμεν
ὅσα βεβαίως ἕως τώρα ἔχουν
γίνει),

ἀλλ' ὁποῖος θὰ ὑποδείξῃ
ποία προετοιμασία καὶ πόση
καὶ πόθεν ἐξευρεθεῖσα
θὰ δυνηθῇ νὰ μείνῃ διαρκῶς,
ἕως ὅτου

ἢ καταπαύσωμεν τὸν πόλεμον
συμβιβασθέντες,
ἢ νικήσωμεν τοὺς ἐχθρούς·
διότι (μόνον) κατ' αὐτὸν τὸν τρό-
πον.

οὐκέτι ἂν πάσχοιμεν κακῶς
τοῦ λοιποῦ.

Ἐγὼ τοίνυν οἶμαι
ἔχειν λέγειν ταῦτα,
μὴ κωλύων,
εἴ τις ἄλλος
ἐπαγγέλλεται τι.
Ἡ μὲν οὖν ὑπόσχεσις
οὕτω μεγάλη (ἐστί),
τὸ δὲ πρᾶγμα
ἤδη τὸν ἔλεγχον δώσει.

κριταὶ δ' ὑμεῖς ἔσεσθε.

δὲν θὰ ἐβλαπτόμεθα πλέον
εἰς τὸ μέλλον.

Ἐγὼ λοιπὸν νομίζω
ὅτι δύναμαι νὰ προτείνω αὐτά,
χωρὶς νὰ ἐμποδίζω,
ἐὰν κανένας ἄλλος
ὑπόσχεται κάτι (ἄλλο).
Ἡ μὲν λοιπὸν ὑπόσχεσις (μου)
τόσον μεγάλη (εἶναι),
ἡ δὲ ἀνάπτυξις τῶν προτάσεων μου
ἀμέσως θὰ δώσῃ τὴν ἀπόδειξιν
(αὐτοῦ).

κριταὶ δὲ θὰ εἴσθε σεῖς.

Γραμματικὰ—ἐρμηνευτικὰ: ὥς, σύνδ. εἰδ.= ὅτι. τὰ προσήκον-
τα=τὰ πρόποντα, τὸ καθήκον. ὑπάρχω ἐθέλω=ἀρχίζω νὰ θέλω, θέ-
λω. ἐτοίμως, ἐπίρρ. τροπ.=προθύμως. ἐγνωκότεων=μετ. παρακ. γεν.
πληθ. ἄρσ. τοῦ γινώσκω (=γνωρίζω, ἀνταλαμβάνομαι), ἐγίνωσκον,
γνώσομαι, ἔγνω, ἔγνωκα, ἐγνώκειν. πεπεισμένων=μετ. παθητ. πα-
ρακ. γεν. πληθ. ἄρσ. τοῦ πείθομαι, ἐπειθόμην, πείσομαι - πεισθήσο-
μαι, ἐπειθόμην - ἐπεισθην, πέπεισμαι καὶ πέποιθα, ἐπεπείσθην καὶ ἐπε-
ποιθην. ἦν=αἰτ. ἐν. θηλ. τῆς ἀναφορ., ἀντων. δς, ἡ, δ. ἀπαλλάττω =
ἀπαρ. ἄορ. τοῦ ἀπαλλάττω, ἀπῆλλαττον, ἀπαλλάξω, ἀπῆλλαξα, ἀπῆλ-
λαχα, ἀπῆλλάχην. ἄν, δυνητ. μόρ., σῶσιναι=αἰτ. πληθ. ἄρσ. τῆς ἀ-
ναφορ. ἀντων. δστις, ἡτις, δ,τι. τᾶλλα, κρᾶσις=τὰ ἄλλα. ὥς=ἀναφ.
τροπ. ἐπίρρ.=ὅπως, πῶς. βέλτιστα=τροπ. ἐπίρρ. ὑπερθετ. βαθ. (εἶ,
βέλτιον, βέλτιστα). τάχιστα=χρον. ἐπίρρ. ὑπερθετ. βαθ. (ταχὺ ἢ τα-
χέως, θάττον, τάχιστα). δοκεῖ, ἀπρόσ. (=φαίνεται), ἐδόκει, δόξει,
έδοξε, δέδοκται, ἐδέδοκτο. παρασκευασθῆναι = ἀπαρ. παθητ.
ἄορ. τοῦ παρασκευάζομαι. καὶ δὴ = εὐθύς τώρα. πειράσσομαι =
μέλλ. τοῦ πειράομαι - ὦμαι = προσπαθῶ (βλ. § 1). δεηθεῖς = μετ.
παθ. ἄνρ. (μὲ μέσ. σημ.) τοῦ δέομαι (=παρακαλῶ), ἐδεόμην,
δεήσομαι, ἐδεήθην, δεδέχημαι, ἐδεδεχάμην. τοσοῦτον = τόσον
μόνον, ἐπειδὴν (ἐπειδὴ + ἄν) σύνδ. χρον.=ὅταν. ἀκούσητε=ὑποτακτ.
ἐνεργ. ἄορ. τοῦ ἀκούω, ἤκουον, ἀκούσομαι, ἤκουσα, ἀκήκοα, ἤκηκό-
ειν, κρίνατε=προστ. ἄορ. β' πληθ. τοῦ κρίνω, ἔκρινον, κρίνω, ἔκρινα,
κέκρικα, ἐκεκρίκειν. προλαμβάνετε=προστ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ προ-
λαμβάνω (ἀμεταβ.)=κρίνω πρότερον. λέγω=προτείνω. ἡγείσθω=
προστ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ ἡγέομαι - οὔμαι (=νομίζω). ταχύ, ἐπίρρ. χρον.
=ταχέως. τήμερον, ἐπίρρ. χρον.=σήμερον. οἱ εἰπόντες = ἂν ὅσοι εἴ-
πωσι=ὅσοι εἰπουν. μάλιστα=ἐπίρρ. ποσot. ὑπερθ. βαθ. (μάλα, μάλ-
λον, μάλιστα). εἰς θεὸν λέγω=θεόντως ἢ τὰ θεόντα λέγω=προτείνω
τὰ πρόποντα μάλιστα εἰς θεὸν λέγω=προτείνω τὰ κατ' ἐξοχὴν πρό-
ποντα, τὰ ὠφελιμώτατα, τὰ ἄριστα, γεννημένα=μετ. παρακ. αἰτ.
πληθ. οὐδ. τοῦ γίγνομαι. κωλύσαι=ἀπαρ. ἄορ. τοῦ κωλύω. ἄν=δυνητ.

μόρ., *δυνηθεῖμεν*=εὐκτ. παθητ. ἄορ. τοῦ δύναμαι. *ἀν*=ὑποθετ. σύνδ., *δείξῃ*=ὑποτ. ἐνεργητ. ἄορ. τοῦ δείκνυμι. *πορισθεῖσα*=μετ. παθητ. ἄορ. τοῦ πορίζομαι (=ἐξευρίσκομαι, προμηθεύομαι), ἐπορίζομαι, ποριούμαι, ἐπορισάμην, πορισθήσομαι, ἐπορίσθην, πεπόρισμαι, ἐπεπορίσμην. *διαμεῖναι*=ἄπαρ. ἄορ. α' τοῦ διαμένω, διέμενον, διαμενῶ, διέμεινα, διαμεμένηκα (=μένω διαρκῶς). *δυνήσεται*=ὀριστ. μέλλ. τοῦ δύναμαι. *διαλυσόμεθα*=ὑποτ. μέσ. ἄορ. τοῦ διαλύομαι=καταπαύω, διαλύω. *πεισθέντες*=μετ. παθητ. ἄορ. τοῦ πείθομαι=συμβιβάζομαι. *περιγενώμεθα*=ὑποτ. ἄορ. β' τοῦ περιγίγνομαι (τινος=ὑπερισχύω τινός, νικῶ τινα. *οὐκίτι*, ἐπίρρ. χρον.=ὄχι πλέον (ἐνῶ *οὐπω*=ὄχι ἀκόμῃ). τοῦ λοιποῦ (χρόνου)=εἰς τὸ ἐξῆς, εἰς τὸ μέλλον. *πάσχοιμεν*=εὐκτ. ἐνεστ. α' πληθ. τοῦ πάσχω, ἐπασχον, πείσομαι, ἐπάθον, πέπονθα, ἐπεπόνθειν. *πάσχω κακῶς*=κακοποιούμαι, βλάπτομαι. *κακῶς*=ἐπίρρ. τροπ. (κάκιον, κάκιστα). *οἶμαι* (καὶ *οἶομαι*)=νομίζω, ἔχω + ἄπαρ=δύναμαι νά..., *ἐπαγγέλλομαι* (=ὑπόσχομαι), ἐπηγγελλόμεν, ἐπαγγελθήσομαι, ἐπηγγελάμην-ἐπηγγέλθην, ἐπήγγελμαι, ἐπηγγέλμην. *οὕτω*+ἐπίθ. ἢ ἐπίρρ.=τόσον..., *τὸ πρῶγμα*, ἐδώ=ἡ ἀνάπτυξις τῶν προτάσεων μου. ἤδη, ἐπίρρ. χρον.=εὐθύς. *ἐλεγχος*=ἀπόδειξις. *δώσει*=ὀριστ. μέλλ. γ' ἐν. τοῦ δίδωμι. *ἔσεσθε*=ὀριστ. μέλλ. β' πληθ. τοῦ εἶμι.

Ἀντικαταστάσεις: *ποιεῖν*, κάθ.=ποιεῖν, ποιήσιν, ποιῆσαι, ποιηκέναι *ἐγνωκότων*, κάθ.=γινωσκόντων, γνωσμένων, γνόντων, ἐγνωκότων. *πειπεισμένων*, κάθ.=πειθομένων, πεισομένων-πεισθησμένων, πιθομένων-πεισθέντων, πεπεισμένων καὶ πεποιστότων. *ἀπαλλάξαι*, κάθ.=ἀπαλλάττειν, ἀπαλλάξειν, ἀπλλάξει, ἀπηλλαχέναι, *παρασκευασθῆναι*, κάθ.=παρασκευάζεσθαι, παρασκευασθήσεσθαι, παρασκευασθῆναι, *πηρεσκευάσθαι*. *λέγειν*, κάθ.=λέγειν, λέξειν καὶ ἐρεῖν, λέξει καὶ β' εἰπεῖν, εἰρηκέναι. *ἀκούσῃτε*, κάθ.=ἀκούητε, ἀκούσῃτε, ἀκηκόοτε ἦτε, ὀρίζ.=ἡκούσατε, ἀκούσῃτε, ἀκούσατε (ἀκούσαι, ἀκούσας-σα-σαν). *κρίνατε*, κάθ.=κρίνετε, κρίνατε, κρινάτε, κρινάτε, (κρίνχι, κρίνας-σαν). *προλαμβάνετε*, κάθ.=προλαμβάνετε, προλάβετε, προειληφότες ἔστε, ὀρίζ.=προλαμβάνετε, προλαμβάνετε, προλαμβάνετε, προλαμβάνετε. *ἀναβάλλειν*, κάθ.=ἀναβάλλειν, ἀναβαλεῖν, ἀναβαλεῖν, ἀναβεβληκέναι. *ἡγεῖσθω* κάθ.=ἡγεῖσθω, ἡγησάσθω, ἡγήσθω, ὀρίζ.=ἡγείται, ἡγῆται, ἡγοῖτο, ἡγεῖσθω, (ἡγεῖσθαι, ἡγούμενος-η-ον). *εἰπόντες*, κάθ.=λέγοντες, λέγοντες καὶ ἐροῦντες, λέξαντες καὶ β' εἰπόντες, εἰρηκότες. *δυνηθεῖμεν*, κάθ.=δυναίμεθα, δυνησοίμεθα, δυνηθεῖμεν, διδυνημένοι εἰμεν, ὀρίζ.=ἡδυνήθημεν, δυνηθῶμεν, — δυνηθεῖμεν, (δυνηθῆναι δυνηθεῖς θεῖσα θέν). *δείξῃ*, κάθ.=δεικνύῃ, δείξῃ, δεδειχώς ἢ, ὀρίζ.=ἐδείξε, δείξῃ, δείξαι ἢ δείξειε, δείξάτω, (δείξαι, δείξας-σαν). *διαμεῖναι*, κάθ.=διαμένειν, διαμενεῖν, διαμεῖναι, διαμεμένηκέναι *περιγενώμεθα*, κάθ.=περιγιγνόμεθα, περιγενώμεθα, περιγεγεννημένοι ὦμεν, ὀρίζ.=περιγενόμεθα, περιγενώμεθα, περιγενοίμεθα, — (περιγενέσθαι, περιγενόμενος-η-ον). *πάσχοιμεν*, κάθ.=πάσχοιμεν, πεισοίμεθα, πάθοιμεν, πεπόνθοι-

μεν καὶ πεπονθότες εἰμεν, ὀρίζ.=πάσχομεν, πάσχωμεν, πάσχοιμεν,—, (πάσχειν, πάσχων-ουσα-ον). ἐπαγγέλλεται, κάθ.=ἐπαγγέλλεται, ἐπηγγέλλετο, ἐπαγγελλήσεται, ἐπηγγείλατο-ἐπηγγέλθη, ἐπήγγελλται, ἐπήγγελο. δώσει, κάθ.=δίδωσι, ἐδίδου, δώσει, ἔδωκε, δέδωκε, ἔδεδώκει, ὀρίζ.=δώσει, δώσοι, (δώσειν, δώσων-ουσα-ον).

Ἀναγνώρισις προτάσεων: ὥς μὲν...πεπεισμένων (δευτερ. εἰδ.) προτ. ὥς ἀντικείμε. τοῦ λέγων). παύομαι λέγων (=κυρία). τὸν δὲ τρόπον...καὶ τὸ πλῆθος...χρημάτων καὶ τὰλλα καὶ δὴ πειράσσομαι...τοσοῦτον (κυρία). ἦν ἀπαλλάξαι ἄν...οἶομαι (δευτερ. ἀναφορ. πρότ.) δσον (οἶομαι δεῖν εἶναι) δευτερ. ἀναφορ. πρότ.). ὥς ἄν μοι...παρασκευασθῆναι (πλαγία ἐρωτημ. πρότ.). ἐπειδὴ...ἀκούσῃτε (χρον. πρότ.). κρινάτε,/μὴ...προλαμβάνετε (κύρια προτ.). μὴδ' ἄν ἐξ ἀρχῆς...λέγειν (ἐνδοτ. πρότ.). ἀναβάλλειν...ἡγείσθω (κυρία). οὐ γὰρ οἶ...λέγουσι (κυρία). οὐ γὰρ ἄν...δυνήθεῖμεν (κυρία). ἀλλ' ὅς ἄν δείξῃ (ἀναφορ. ὑποθετ.). τίς πορισθεῖσα...δυνήσεται (πλαγία ἐρωτημ. πρότ.). ἕως ἄν ἡ διαλυσώμεθα.../ἡ περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν (χρονικαὶ προτ.) οὕτω γὰρ...κακῶς (κυρία). οἶμαι τοίνυν...μὴ κωλύων (κυρία) εἴ τις...τι (ὑποθετ. πρότ.). ἡ μὲν οὖν ὑπόσχεσις οὕτω μεγάλη (ἐστὶ) κυρία πρότ.). τὸ δὲ πρᾶγμα...δώσει (κυρία). κριταί...ἔσεσθε (κυρία).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: δεῖ=ρῆμα (ἀπρόσ.), ὑπάρχειν=ὑποκ., (ὕμᾱς) ὑποκ. τοῦ ὑπάρχειν (ἐτεροπροσωπία). ἐθέλοντας=μετ. κατηγορημ. (ἐκ τοῦ ὑπάρχειν, ὥς ρῆμ. ἐνάρξεως σημαντικοῦ), ποιεῖν=(τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τῆς μετ., (ὕμᾱς)=ὑποκ. τοῦ ποιεῖν, ἀπαντας=κατηγορ. προσδ. τοῦ (ὕμᾱς), ἐτοίμως=ἐπιπρ. προσδ. τρόπου προσδιορίζων τὸ ποιεῖν, τὰ προσήκοντα=ἀντικ. τοῦ ποιεῖν, ὡς ἐγνωκῶτων καὶ πεπεισμένων=γεν. ἀπόλυτος αἰτιολ. μετ. (=ἐπειδὴ ὑμεῖς ἐγνώκατε καὶ πέπεισθε' ἐτέθη καὶ τὸ ὥς μετὰ τῶν μετ., διότι ἡ αἰτία παρίσταται κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ὑποκ. τῆς προτάσεως' ὅταν ὅμως ἡ αἰτία παρίσταται ὡς πραγματική, τότε μετὰ τῆς αἰτιολ. μετ. τίθεται τὸ ἄτε ἢ οἶον ἢ οἶα' ὡς ἀντικ. τῶν μετ. ἐγνωκῶτων καὶ πεπεισμένων ἐννοεῖται ἡ ἐν ἀρχῇ εἰδικὴ πρότ., παύομαι=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., λέγων=μετ. κατηγορ. (ἐκ τοῦ παύομαι, ὡς λήξεως σημαντικοῦ) ἀντικείμε. τῆς μετ. λέγων εἶναι ἡ ἐν ἀρχῇ εἰδ. πρότασις. πειράσσομαι=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., λέγειν (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ πειράσσομαι, (ἐγὼ)=ὑποκ. τοῦ λέγειν (ταυτοπροσωπία). τὸν τρόπον, τὸ πλῆθος, πόρους, τὰλλα=ἀντικ. τοῦ λέγειν, χρημάτων=γεν. ἀντικείμε. τοῦ πόρους, δεηθεῖς=χρον. μετ. (=ἐπὶ ἀν δεηθῶ), ὅμων - τοσοῦτον=ἀντικείμε. τοῦ δεηθεῖς (τὸ β'=σύστοιχον (=τοσαύτην δέξιν). οἶμαι=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., ἀπαλλάξαι ἄν (εἰδ. ἀπαρ. μετὰ τοῦ δυνητ. ἄν:=δτι ἀπαλλάξειεν ἄν)=ἀντικ. τοῦ οἶομαι, ἦν=ὑποκ. τοῦ ἀπαλλάξαι ἄν (ἐτεροπροσωπία), τῶν πραγμάτων - ὕμᾱς=ἀντικείμε.

(ἄμ., ἔμμ.) τοῦ ἀπαλλάττειν ἄν, τῶν τοιούτων=ἐπιθετ. προσδ. τοῦ τῶν πραγμάτων, ὅσον - οὐσινας=ἐπιθετ. προσδ., δοκεῖ=ῥῆμα (ἀπρόσ.), παρασκευασθῆναι ἄν=ὑποκ. τοῦ δοκεῖ, ἑλθέτω=ὑποκ. τοῦ ἄπαρ., μοι=δοτ. προσωπ. τοῦ δοκεῖ, βέλτεστα - τάχιστα = ἐπιρρ. προσδ. τρόπου - χρόνου, ἀκούσῃς=ῥῆμα, (ὅμεις)=ὑποκ., ταῦτα = ἀντικ., κρίνατε - προλαμβάνετε=ῥήματα (ὅμεις)=ὑποκ. τῶν δύο ῥημ., πρότερον=ἐπιρρ. προσδ. προσδιορίζων τὸ προλαμβάνετε (πλεονασμός). δοκῶ=ῥῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ. τι=δοτ. προσωπ., λέγειν (εἰδ. ἄπαρ.)=ἀντικ. τοῦ δοκῶ, (ἐγὼ)=ὑποκ. τοῦ λέγειν (ταυτοπροσωπία), ἐξ ἀρχῆς=ἐμπρόθ. προσδ. χρόνου, παρασκευῆν=ἀντικ. τοῦ λέγειν, καινὴν=ἐπιθετ. προσδ., ἡγείσθω=ῥῆμα, (τις)=ὑποκ., ἀναβάλλειν (εἰδ. ἄπαρ.)=ἀντικ. τοῦ ἡγείσθω, με=ὑποκ. τοῦ ἀναβάλλειν (ἑτεροπροσωπία), τὰ πράγματα=ἀντικ. τοῦ ἀναβάλλειν. λέγουσιν=ῥῆμα, οἱ εἰπόντες (ἐπιθετ. μετ.)=οἱ ἄν εἰπωσι=ὑποκ., εἰς δέον=ἐμπρόθ. προσδ. τρόπου προσδιορίζων τὸ λέγουσιν, μάλιστα=ἐπιρρ. προσδ. ἐπιτείνων τὸ εἰς δέον, ταχὺ - τήμερον=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου ὡς ἀντικείμενα τοῦ οἱ εἰπόντες. οὐκ ἄν δυνηθεῖμεν=ῥῆμα (δυνητ. εὐκτ.=ἀπόδοσις ὑποθετ. προτ. ὑπολανθανούσης εἰς τό: τῇ νυνὶ βοηθεῖα=εἰ βοηθοῖμεν, ὡς νυνὶ ἔχομεν (=γ' εἰδος σημ. ἀπλῆν σκέψιν τοῦ λέγοντος), (ὅμεις)=ὑποκ. κωλύσαι (τελ. ἄπαρ.)=ἀντικ., (ὅμεις)=ὑποκ. τοῦ ἄπαρ. (ταυτοπροσωπία), τὰ γεγεννημένα (ἐπιθ. μετ.)=ἀντικ. τοῦ κωλύσαι, τῇ βοηθεῖα=δοτ. ὄργαν., τῇ νυνὶ = ἐπιθετ. προσδ. (ἐπιρρ. μετ. τὸ ἄνθρον πρὸ αὐτοῦ λαμβάνεται ὡς ἐπ. θετ. προσδιορ.), ἀλλ' ὅς ἄν δείξῃ βραχυλογικῶς, ἀντί: ἀλλ' ἐνεῖνος εἰς δέον λέγει, ὅς ἄν δείξῃ δύο προτ. ἐξ ὧν ἡ α' =κυρία, ἡ β' =ἀναφορ., δείξῃ=ῥῆμα, ὅς=ὑποκ., δυνησεται=ῥῆμα, παρασκευῆ=ὑποκ., τις πόση=ἐπιθ. προσδ., πόθεν=ἐπιρρ. προσδ. τόπου. πορισθεῖσα=μετ. χρόν. ἢ ὑποθετ. (=ἐκὼν πορισθῇ ἢ ἐὰν πορισθῇ), διαμεῖναι (τελ. ἄπαρ.)=ἀντ. τοῦ δυνησεται, (παρασκευῆ)=ὑποκ. τοῦ διαμεῖναι (ταυτοπροσωπία). διαλυσώμεθα - περιγενώμεθα=ῥήματα, (ὅμεις)=ὑποκ., τὸν πόλεμον=ἀντικ. τοῦ διαλυσώμεθα, πεισθέντες = μετ. τροπ., τῶν ἐχθρῶν=ἀντικ. τοῦ περιγενώμεθα. πάσχοιμεν ἄν=ῥῆμα (δυνητ. εὐκτ. ἀπόδοσις ὑποθετ. προτάσεως ὑπολανθανούσης εἰς τὸ οὕτω=εἰ πορισθῇμεθα δύναιμι, ἦτις δυνησεται... γ' εἰδος σημ. ἀπλῆν σκέψιν τοῦ λέγοντος), (ὅμεις)=ὑποκ., κακῶς=ἐπιρρ. προσδ. τρόπον, τοῦ λοιποῦ (χρόνου)=γεν. ἐπιρρ. λαμβανομένη καὶ δηλοῦσα χρόνον. οἶμαι=ῥῆμα, ἐγὼ=ὑποκ., ἔχειν (εἰδ. ἄπαρ.)=ἀντικ. τοῦ οἶμαι, ἐγὼ=ὑποκ. τοῦ ἔχειν (ταυτοπροσωπία), λέγειν (τελ. ἄπαρ.)=ἀντικ. τοῦ ἔχειν, ἐγὼ=ὑποκ. τοῦ λέγειν, ταῦτα=ἀντικ. τοῦ λέγειν, μὴ κωλύων=μετ. τροπ., ἐπαγγέλλεται=ῥῆμα, τις=ὑποκ., ἄλλος = ἐπιθ. προσδ., τι=ἀντικ., (ἔστι)=ῥῆμα, ἡ ὑπόσχεσις=ὑποκ., μεγάλη=κατηγορ., δόσει=ῥῆμα, τὸ πρᾶγμα=ὑποκ., τὸν ἔλεγχον=ἀντικ., ἔσεσθε=ῥῆμα, ὅμεις=ὑποκ., κριταί=κατηγορ.

Πραγματικά: ὡς μὲν οὖν δεῖ... (§ 13), ἀπὸ τῆς παραγράφου

αὐτῆς ἀρχίζει τὸ γ' μέρος τοῦ παρόντος λόγου, ἡ Πρόθεσις, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναπτύσσεται ἡ πρότασις τοῦ ρήτορος. τὸ *πλήθος*, δηλ. τῶν στρατευομένων. *εἰς* δηλ. εἶναι ἀναγκαῖα. *καινὴν παρασκευήν*, ὅχι δηλ. τὴν συνηθισμένην, ἀλλὰ τὴν ἀρμόζουσαν καὶ συμφέρουσαν εἰς τὰς περιστάσεις. *τίς - πόση - πόθεν*, δηλ. τρία πράγματα πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν συγκρότησιν τῆς πολέμ. δυνάμεως : 1) τὸ εἶδος τῶν μελλόντων νὰ ἐκστρατεύσουν (ὀπλίται, ἱππεῖς, ναῦται, πολῖται, ξένοι), 2) ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν πλοίων καὶ 3) τὰ χρηματικά μέσα, δι' ὧν θὰ ἡτοιμάζετο καὶ θὰ διέμενε διαρκῶς ἡ πολεμικὴ δύναμις. *τὸν πόλεμον*, δηλ. τὸν κατὰ τοῦ Φιλίππου. *οὔτεω*, δηλ. εἰ *πορισαίμεθα δύναμιν, ἥτις δυνήσεται* κτλ. *ταῦτα*, δηλ. τίς παρασκευή, *πόση καὶ πόθεν* κτλ., ἡ ὑπόσχεσις, ὅτι δηλ. θὰ προτείνω, δι' ὧν ἡ θὰ καταπαύσωμεν τὸν πόλεμον διὰ συμβιβασμοῦ ἢ θὰ καταβάλωμεν τοὺς ἐχθρούς.

Δισθητικά : *ἐθέλοντας* *υπάρχειν* = περιφρασις (ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ *ἐθέλε* ν)· κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο μία ἔννοια ἐκφράζεται μὲ περισσοτέρως λέξεις, ἐνῶ ἡ δύνατο νὰ ἐκφρασθῇ μὲ μίαν. Διὰ τῆς περιφράσεως ἡ ἔννοια καθίσταται παραστικωτέρα καὶ χαρακτηριστικωτέρα. τὸ *πλήθος* - *δσον* - *οὔστινας* = ἐλλείψεις (ἀντί : τὸ *πλήθος τῶν στρατευομένων* - *δσον* *οἶομαι δεῖν εἶναι* - *οὔστινας* *οἶομαι δεῖν πορισθῆναι*). Κατὰ τὸ σχῆμα τῆς ἐλλείψεως παραλείπεται κάτι, δταν τοῦτο εὐκόλως ἐννοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ ἐκ τῆς χρήσεως). *κρίνατε, μή...προλαμβάνετε* = σχῆμα ἀντιθέσεως. *πρότερον προλαμβάνετε* = πλεονασμός (= ἀντίθετον τῆς ἐλλείψεως). *ἀλλ' ὅς ἂν δείξῃ* = βραχυλογίᾳ (ἀντί : *ἀλλ' οὗτος εἰς θέον λέγει, ὅς ἂν δείξῃ*). *ἐλεγχον* = μεταφορὰ (ἐκ τῶν δικαστηρίων).

Ἡθικά : *ἀπαντας ἐτοίμως*, ὁ ρήτωρ θέτει τὰς λέξεις αὐτὰς εἰς τὸ τέλος τῆς προτ., διὰ νὰ ἐντυπωθοῦν εἰς τοὺς ἀκροατὰς του, διὰ νὰ συναίσθανθοῦν δηλ. ὅτι ὅλοι ἀνεξαίρετως ὀφείλουν νὰ ἐπιδείξουν προθυμίαν. *καινὴν παρασκευήν...ἀναβάλλειν*, ὁ ρήτωρ φοβ ὤμενος μήπως κατηγορηθῇ ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων του, ὅτι προτείνων τὴν συγκρότησιν νέας πολέμ. δυνάμεως ἐπιδιώκει ἀναβολὴν τῆς ἐπιλύσεως τῆς καταστάσεως, διὰ τοῦτο προδιαθέτει εὐμενῶς ὑπὲρ ἑαυτοῦ τοὺς ἀκροατὰς καὶ ἐπικρίνει τοὺς ἄλλους ρήτορας οἱ ὁποῖοι θὰ προτείνουν ἄμεσον δρᾶσιν (: *ταχὺ - τήμερον*), χωρὶς ὁμῶς καὶ νὰ ὑποδεικνύουν πῶς θὰ συγκροτηθῇ ἡ μέλλουσα νὰ δράσῃ στρατιωτ. δύναμις. *πεισθέντες*, ὁ Δημοσθένης δὲν ἀποκλείει καὶ τὴν διὰ συμβιβασμοῦ ἐπίλυσιν τῆς καταστάσεως : οὕτω ἀποδεικνύει ὅτι δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀδιάλλακτος, ἀλλὰ σώφρων, διαλλακτικὸς καὶ ἀξιοπρεπὴς καὶ ἔχων πλήρη ἐπίγνωσιν τῆς σοβαρότητος τῆς καταστάσεως καὶ τῶν δυσκολιῶν, ἃς παρουσιάζει αὐτῇ.

Νόημα : Ὁ ρήτωρ, ἀφοῦ συνέστησεν εἰς τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐκ-

τελέσουν προθύμως τὸ καθήκον των, λέγει ὅτι θὰ ὑποδείξῃ εἰς αὐτοὺς ποιοὺς εἰδούς καὶ πόση πρέπει νὰ εἶναι ἡ πολεμικὴ παρασκευὴ καὶ μὲ ποῖα χρηματικὰ μέσα θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ πολέμου, ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν ἢ νὰ καταπαύσουν τὸν πόλεμον δι' ἐντίμου συμβιβασμοῦ ἢ νὰ ἐπιβληθοῦν διὰ τῶν ὅπλων. Ἐν συνεχείᾳ συνιστᾷ νὰ μὴ βιασθοῦν νὰ κρίνουν τὰς προτάσεις του, προτοῦ ἀκούσουν αὐτὰς μέχρι τέλους, καὶ νὰ μὴ νομισθῇ ὅτι προτείνων νέαν παρασκευὴν ἐπιδιώκει ἀναβολὴν ἐπιλύσεως τῆς καταστάσεως. Τέλος δὲν ἐμποδίζει νὰ προταθοῦν καὶ ἄλλαι λύσεις καὶ οἱ ἴδιοι θὰ κρίνουν ποῖαι εἶναι αἱ πλέον συμφέρουσαι.

Περὶληψις: Ὁ Δημοσθένης ὑπόσχεται ὅτι θὰ προτείνῃ ἄριστον τρόπον συγκροτήσεως πολεμικῆς δυνάμεως καὶ παρακαλεῖ τοὺς ἀκροατὰς νὰ μὴ σπεύσουν εἰς κρίσεις προτοῦ ἀκούσουν τὰς προτάσεις του ἐν τῷ συνόλῳ των.

Ἐπιγραφή: Ὁ ρήτωρ ὑπόσχεται ὑποδείξιν ἄριστου τρόπου πολεμικῆς προετοιμασίας.

§ 16—18

Πρῶτον μὲν τοῖνυν,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
φημι δεῖν παρασκευάσασθαι
τριήρεις πεντήκοντα,
εἴτ' αὐτοὺς (ὕμᾱς)
οὕτω τὰς γνώμας ἔχειν,
ὥς, ἐάν τι δέῃ,

πλευστέον (ἔστιν ὑμῖν)
αὐτοῖς ἐμβᾶσιν εἰς ταύτας.

Πρὸς δὲ τούτοις

κελεύω εὐτρεπίσαι
ἱππαγωγούς τριήρεις
τοῖς ἡμίσεισι τῶν ἱππέων
καὶ πλοῖα ἱκανά.
Ταῦτα μὲν οἶμαι δεῖν
υπάρχειν ἐπὶ
τὰς ἐξαίφνης ταύτας
στρατείας αὐτοῦ
ἀπὸ τῆς οἰκειᾶς χώρας

Πρῶτον μὲν λοιπόν,
ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
λέγω ὅτι πρέπει νὰ ἐτοιμάσετε
πεντήκοντα τριήρεις,
ἔπειτα (ὅτι) σείς) οἱ ἴδιοι
νὰ σκέπτεσθε ὥς ἐξῆς,
ὅτι δηλ. ἐὰν παρουσιασθῇ καμμία
ἀνάγκη.

πρέπει νὰ πλευσέτε,
ἀφοῦ σείς οἱ ἴδιοι ἐπιβιβάσθητε εἰς
αὐτάς.

Ἐκτὸς δὲ τούτων (: κοντὰ σ' αὐ-
τὰ δέ)

προτείνω νὰ ἐτοιμάσετε
ἱππαγωγούς τριήρεις
διὰ τὸ ἡμισυ τοῦ ἱππικοῦ
καὶ πλοῖα (φορτηγὰ) ἀρκετά.
Αὐτὰ μὲν νομίζω ὅτι πρέπει
νὰ ὑπάρχουν, διὰ νὰ ἐμποδίζουν
αὐτὰς τὰς αἰφνιδιαστικὰς
ἐκστρατείας αὐτοῦ
ἀπὸ τὴν ἰδικήν του χώραν

εἰς Πύλας καὶ Χερρόνησον

καὶ Ὀλυμπον
καὶ ὅποι βούλεται·
δεῖ γὰρ παραστήσαι
ἐν τῇ γνώμῃ ἐκείνῳ τοῦτο,

ὥς ὑμεῖς ἐκ
τῆς ἀμελείας ταύτης τῆς ἄγαν
ἴσως ἂν ὀρμήσατε,
ὥσπερ φασὶν
(ὀρμῆσαι) εἰς Εὐβοίαν
καὶ πρότερόν ποτε εἰς Ἀλῖαρτον

καὶ τὰ τελευταῖα πρόωγ
εἰς Πύλας.
(Τοῦτο) οὗτοι παντελῶς ἐστὶν
εὐκαταφρόνητον
οὐδ' εἰ μὴ ποιήσαιτ' ἂν τοῦτο,
ὥς ἐγωγε φημι
δεῖν (ποιῆσαι),
ἢ' ἢ διὰ τὸν φόβον
ἡσυχίαν ἔχη, εἰδὼς
εὐτρεπεῖς ὑμᾶς (ὄντας),
(εἴσεται γὰρ ἀκριβῶς·
εἰσὶ γάρ, εἰσὶν
παρ' ἡμῶν αὐτῶν

πλείους τοῦ δέοντος
οἱ ἐξαγγέλλοντες
ἐκείνῳ πάντα)
ἢ παριδὼν ταῦτα
ληφθῇ ἀφύλακτος,
μηδενὸς ὄντος ἐμποδῶν ὑμῖν
πλεῖν ἐπὶ τὴν ἐκείνου χώραν,

ἂν ἐνδῶ καιρόν.

εἰς τὰς Θερμοπύλας καὶ τὴν Χερ-
ρόνησον

καὶ τὴν Ὀλυμπον
καὶ ὅπου (ἄλλου) θέλει·
διότι πρέπει νὰ ἐμβάλετε
εἰς τὸν νοῦν ἐκείνου τοῦτο (: τὸ
ἔξης),

ὅτι δηλ. σεῖς ἀφήνοντες
αὐτὴν τὴν ὑπερβολικὴν ἀμέλειαν
ἴσως θὰ ἐξεστρατεύεσθε (: ἐκινεῖσθε),
ὅπως ἀκριβῶς λέγουσιν (: διηγοῦνται)
(ὅτι ἐξεστρατεύεσθε) εἰς τὴν Εὐβοίαν
καὶ προηγουμένως κάποτε εἰς τὴν
Ἀλῖαρτον

καὶ τελευταῖον πρὸ ὀλίγου
εἰς τὰς Θερμοπύλας.
(Τοῦτο) βέβαια δὲν εἶναι καθόλου
ἄξιον καταφρονήσεως
καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἐκάμνετε αὐτό,
καθὼς ἐγὼ τοῦλάχιστον προτείνω
ὅτι πρέπει (νὰ κάμετε),
ἵνα ἢ ἀπὸ τὸν φόβον (του)
ἡσυχάζη, γνωρίζων
ὅτι σεῖς εἴσθε παρεσκευασμένοι,
(διότι θὰ (τὸ) μάθῃ λεπτομερῶς·
διότι ὑπάρχουν, ὑπάρχουν
ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἰδίους (: μεταξὺ
μας)

περισσότεροι ἀπὸ ὅ,τι ἔπρεπε
ἐκείνοι οἱ ὅποιοι κάμνουν γνωστὰ
εἰς ἐκείνον ὅλα)
ἢ ἀδιαφορήσας δι' αὐτὰ
καταληφθῇ ἀπροφύλακτος,
ἀφοῦ τίποτε δὲν σᾶς ἐμποδίζει
νὰ πλεύσετε κατὰ τῆς χώρας ἐκεί-
νου,

ἂν (σᾶς) δώσῃ εὐκαιρίαν.

Γραμματικά - ἐρμηνευτικά: τριήρης=ἐπιθ. οὐσιαστικοποιηθὲν (κα-
τὰ παράλειψιν τῆς λέξεως ναῦς) γ' κλίσ. (=πολεμ. πλοῖον μὲ τρεῖς
σειράς κωπῶν· τριήρους, τριήρει, τριήρη, τριήρες - τριήρεις, τριήρων,
τριήρεσι, τριήρεις, - εις). *παρασκευάσασθαι*=ἄπαρ. μέσ. ἀορ. τοῦ
παρασκευάζομαι=προετοιμάζω. *εἰτ'* (=εἰτα)=ἐπειτα. *οὔτω ἔχω τὴν*
γνώμην=σκέπτομαι τοιουτοτρόπως, ἔτσι, ὥς ἐξῆς. ὥς, σύνδ. εἰδ.=
ὅτι. *δέη*=ὑποτ. ἐνεστ. τοῦ ἀπροσ. δεῖ (=παρουσιάζεται ἀνάγκη).

πλευστέον (ἐστὶν ὑμῖν) = δεῖ ὑμᾶς **πλεῦσαι** = πρέπει νὰ πλεύσετε.
ἐμβάσιν = μετ. ἄορ. β' δοτ. πληθ. ἄρσ. τοῦ ἐμβαίνειν (=ἐπιβιβάζομαι),
 ἐνέβαινον, ἐμβήσομαι, ἐνέβην (ὑποτ. ἐμβῶ, εὐκτ. ἐμβαίην, προστ. ἐμ-
 βῇ, ἀπαρ. ἐμβῆται, μετ. ἐμβάς, ἐμβάσα, ἐμβάν), ἐμβέβηκα, ἐνεβε-
 βήκειν. **τοῖς ἡμίσεσι** = δοτ. πληθ. ἄρσ. τοῦ ἐπιθ. γ' κλίσ. ἡμισυς, ἡ-
 μισαί, ἡμισυ (γεν. ἡμίσεος). **ἱππαγωγός**, ὄν, ἐπίθ. β' κλ. = μετακο-
 μίζων ἱππεῖς καὶ ἱππούς. **ἱκανός** = ἀρκετός, **εὐτρεπίζω** = τακτοποιῶ,
 ἐτοιμάζω. **κελεύω** = διατάσσω (ἀνώτερος πρὸς κατώτερον), παρακαλῶ
 (κατώτερος πρὸς ἀνώτερον), συμβουλεύω, προτείνω (ἴσος πρὸς ἴσον).
ἐξαίφνης ἐπίρρ. τροπ. = αἰφνιδίως· **αἱ ἐξαίφνης στρατεύται** = αἱ αἰφνι-
 διαστικαὶ ἐκστρατεύται. **οἱ**, ἐπίρρ. ἀναφορ. τοπ. = ὅπου. **παρασστή-
 σαι** = ἀπαρ. ἐνεργητ. ἄορ. α' τοῦ παρίστημι τι ἐν τῇ γνώμῃ τινός =
 = ἐμβάλλω εἰς τὸν νοῦν τινος κάτι. **ὥς**, εἰδ. σύνδ. = ὅτι **ἐκ**, ἡ πρόθ.
 δηλοῖ ἀφαίρεσιν = μακράν, **ἐξ** ὧ ἐδῶ ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ ῥῆμα ἐγκατα-
 λείπω, ἀφῆνω (κατὰ μέρος). **ἀγαν**, ἐπίρρ. ποσ. = πολύ, λίαν· **ἡ ἀγαν
 ἀμέλεια** = ἡ ὑπερβολικὴ ἀμέλεια. **ὥσπερ**, ἐπίρρ. ἀναφορ. τροπ. = ὅπως
 ἀκριβῶς. **φασίν** = ὀριστ. ἐνεστ. γ' πληθ. τοῦ φημί (=λέγω, διηγούμαι).
τὰ τελευταῖα, ἐπίρρ. χρον. = τελευταῖον, τὴν τελευταίαν φοράν. **πρώην**,
 ἐπίρρ. χρον. = πρὸ ὀλίγου. **δρμήσαιτε** = εὐκτ. ἄορ. α', β' πληθ. τοῦ
 ὁρμάω -ῶ (=κινεῖσθαι ἐναντίον τινός, ἐκστρατεύω, σπεύδω). **οὔτοι**
 (οὐ + τοι), βεβαιωτικὸν μόριον = βεβαίως δέν. **παντελῶς**, ἐπίρρημα
 ποσοτικόν = καθόλου· **οὕτοι παντελῶς** = οὐδόλως βέβαια. **ποιή-
 σαιτε** = εὐκτ. ἄορ. α', β' πληθ. τοῦ ποιεῖν -ῶ. **ὥς**, ἐπίρρημα ἀνα-
 φορικόν τροπικόν = ὅπως, καθώς. **εἰδώς**, εἰδυῖα, εἰδός = μετοχὴ
 τοῦ οἶδα (παρακ. μετ. σημ. ἐνεστ.) = γνωρίζω). ἤδειν καὶ ἤδη (ὑπερσ.
 μετ. σημ. παρατ.), εἶσομαι καὶ εἰδήσω. **εὐτρεπής** -ές, ἐπίθ. γ' κλίσ. =
 παρσκευασμένος, ἔτοιμος. **εἴσεται** = μέλλ. τοῦ οἶδα (βλ. ἀνωτέρω).
ἀκριβῶς, ἐπίρρ. τροπ. λεπτομερῶς, μετ' ἀκριβείας, βεβαίως, ἀσφα-
 λῶς. **ἐξαγγέλλω** = ἀναγγέλλω, κάμνω γνωστόν, καταδίδω. **ἡμῶν αὐ-
 τῶν** = αὐτοπαθὴς ἄντων. α' προσκ. γεν. πληθ., **πλείους** (καὶ **πλείονες**)
 = ὄνομ. πληθ. συγκριτ. βαθμ. τοῦ ἐπιθ. πολὺς, πλείων, πλείστος. **τοῦ
 δέοντος** = μετ. ἐνεστ. γεν. ἐν οὐδ. (τὸ **δεόν**) τοῦ ἀπροσ. ῥήμ. δεῖ =
 πρέπει· τὸ **δεόν** = τὸ πρόπον. **ἡσυχίαν ἀγω** = ἡσυχάζω, ζῶ ἡσυχῶς.
παριδῶν = μετ. ἄορ. β' τοῦ παροράω -ῶ (=περιφρονῶ, ἀδιαφορῶ),
 παρεώραν, παρόψομαι, παρεῖδον (ὑποτ. παρίδω, εὐκτ. παρίδοιμι,
 προστ. πάριδε, ἀπαρ. παριδεῖν, μετ. παριδών, οὔσα, ὄν), παρεώρακα,
 παρεώρακεν. **ἀφύλακτος** = ἀπροφύλακτος. **ληφθῇ** = ὑποτ. παθητ. ἄορ.
 γ' ἐ. τοῦ λαμβάνομαι, ἐλαμβανόμεν, ληφθῆσομαι, ἐλήφθην, εἴλημμαι,
 εἰλήμμην. **μηδενός** = γεν. ἐν. οὐδ. τῆς ἄορ. ἄντων. μηδεῖς, μηδεμία,
 μηδὲν (=κανείς). **ὄντος** = μετ. ἐνεστ. γεν. ἐν. οὐδ. τοῦ εἶμι. **ἐμποδῶν**
 (=ἐν ποσίν ὄν), ἐπίρρ. τοπ. **ἐμποδῶν εἰμι** = ἐμποδίζω, γίνομαι ἐμ-
 πῶδιον· **πλεῖν** = ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ πλέω, ἐπλεον, πλεῖσομαι (καὶ πλευ-
 σοῦμαι δωρ.), ἐπλευσα, πέπλευκα, ἐπεπλεύκειν. **ἐνθῶ** = ὑποτ. ἄορ.
 β', γ' ἐν. τοῦ ἐνδίδωμι (=ὑποχωρῶ, παρέχω), ἐνεδίδουν, ἐνδῶσω, ἐνέ-

δωκα (ὑποτ. ἐνδῶ, εὐκτ. ἐνδοίην, προστ. ἐνδος, ἀπαρ. ἐνδοῦναι, μετ. ἐνδούς, δοῦσα, δόν), ἐνδεδώκα, ἐνεδεδώκειν. καιρὸς=εὐκαιρία.

Ἀντικαταστάσεις : παρασκευάσασθαι, κάθ.= παρασκευάζεσθαι, παρασκευάσεσθαι, παρασκευάσασθαι, παρεσκευάσθαι. ἔχειν, κάθ. = ἔχειν, ἔξειν καὶ σχήσειν, σχεῖν, ἐαχηνέαι. ἐμβᾶσιν, κάθ.=ἐμβαίνουσι, ἐμβησομένοις, ἐμβᾶσιν, ἐμβεβηκόσι. βούλεται, κάθ. = βούλεται, ἐβούλετο καὶ ἠβούλετο, βουλήσεται, ἐβουλήθη καὶ ἠβουλήθη, βεβούληται, ἐβεβούλητο, ὀρίζ.=βούλεται, βούληται, βούλοιτο, βουλέσθω, (βούλεσθαι, βουλόμενος -η -ον). παραστήσει, κάθ.=παριστάναι, παραστήσειν, παραστήσαι· φασίν, κάθ.=φασίν, ἔφασαν, φήσουσι, ὀρίζ.=φασίν, φῶσιν, φῶειν, φάντων, (φάνει, φάσκων -ουσα -ον) ὁρμήσασθε, κάθ.=ὁρμῶτε, ὁρμήσοιτε, ὁρμήσασθε, ὀρίζ.=ὁρμήσατε, ὁρμήσητε, ὁρμήσασθε, ὁρμήσατε, (ὁρμήσαι, ὁρμήσας -σα -σαν). ποιήσασθε, ὀρίζ.=ἐποίησατε, ποιήσητε, ποιήσασθε, ποιήσατε, (ποιήσαι, ποιήσας -σα -σαν). εἰδώς, κάθ.=εἰδώς, εἰσόμενος καὶ εἰδήσων, εἴσεται, κάθ.=οἶδε, ἦδει, εἴσεται (καὶ εἰδήσει). ἐξαγγέλλοντες, κάθ.=ἐξαγγέλλοντες, ἐξαγγελοῦντες, ἐξαγγελλαντες, ἐξηγγελότες. ἔχη, κάθ. = ἔχη, σχῆ, ἐσχῆκη ἢ ἐσχηκώς ἢ, ὀρίζ.=ἔχει, ἔχη, ἔχοι, ἐχέτω, (ἔχειν, ἔχων -ουσα -ον). παριδῶν, κάθ.=παρορῶν, παρσφόμενος, παριδῶν, παρορακώς. ληφθῆ, κάθ.=λαμβάνεται, ληφθῆ, εἰλημμένος ἢ, ὀρίζ.=ἐλήφθη, ληφθῆ, ληφθείη, ληφθῆτω, (ληφθῆναι, ληφθεῖς -θεῖσα -θέν). πλεῖν, κάθ.=πλεῖν, πλεύσεσθαι (καὶ δωρ. πλευσεῖσθαι), πλεῦσαι, πεπλευκέναι. ἐνδῶ, κάθ.=ἐνδιδῶ, ἐνδῶ, ἐνδεδώκη καὶ ἐνδεδωκώς ἢ.

Ἀναγνώρισις προτάσεων : πρῶτον μὲν τοίνυν...δεῖν (κυρία). εἰτ' αὐτούς...ἔχειν (φημι δεῖν) (κυρία). ὥς πλευστέον (ὅμιν ἐστί) εἰς ταύτας...ἐμβᾶσιν (εἰδ. πρότ. χρησιμεύουσα ὥς ἐπεξήγησις τοῦ οὗτω). εἰάν τι δέη (ὑποθετ. πρότ. ἢ ἀπόδοσις : πλευστέον ἐστί=δ' εἶδος ὑποθετ. λόγου σημ. τὸ προσδοκώμενον). πρὸς δὲ τούτοις...κελεύω (κυρία) ταῦτα μὲν οἶμαι...καὶ Ὀλυνθον (κυρία). ὅποι βούλεται (ἀναφορ. πρότ.) δεῖ γάρ...παραστήσαι (κυρία). ὥς ὑμεῖς ἐκ...τῆς ἀγαν ἴσως ἂν ὁρμήσασθε (εἰδ. πρότ. χρησιμεύουσα ὥς ἐπεξήγησις τοῦ οὗτω). ὥσπερ εἰς Εὐβοίαν...εἰς Πύλας (ἀναφορ. πρότ.). οὗτοι παντελῶς εὐκαταφρόντων (ἐστί) (κυρία). οὐδ' εἰμῆ...τοῦτο (ἐνδ. πρότ.). ὥς ἔγωγε...δεῖν (ἀναφ. πρότ.). ἢ ἢ διὰ τὸν φόβον, εἰδώς εὐτρεπεῖς ὑμᾶς ἡσυχίαν ἔχη / ἢ παριδῶν...χώραν ὑμῖν (τελικάι προτ.). εἴσεται γὰρ ἀκριβῶς (κυρία). εἰσὶ γάρ, εἰσὶν οἱ... τοῦ δέοντος (κύριαί προτ.). ἂν ἐνδῶ καιρὸν (ὑποθετ. πρότ.).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις : φημι = ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., δεῖν (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ., παρασκευάσασθαι (τελ. ἀπαρ.)=ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. δεῖν, (ὅμᾶς)=ὑποκ. τοῦ παρασκευάσασθαι, τριήρεις = ἀντικ. τοῦ παρασκευάσασθαι, πενήκοντα = ἐπιθ. προσδ., (φημι) = ῥῆμα,

(ἐγὼ)=ὕποκ., (δεῖν) εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ., ἔχειν=ὕποκείμ. τοῦ ἀπροσ.
 (δεῖν), τὰς γνώμας=αἰτ. τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸ ἔχειν,
 εἶτα=εἶναι ἀπόδοσις εἰς τὸ πρῶτον μὲν, οὕτω=ἐπίρρ. προσδ. τρό-
 που. πλευστέον (ὅμιν ἐστι)=δεῖ ὅμῃς πλεῦσαι (ὅμιν)=δοτ. προ-
 σωπ. τῆς ἀπροσ. ἐκφράσεως πλευστέον ἐστι, ἐμβάσαι=μετ. χρονικ.
 (ἐτέθη εἰς δοτ. διὰ τὴν συμφωνήσῃ πρὸς τὸ (ὅμιν), αὐτοῖς=κατηγορ.
 προσδιор. εἰς τὸ (ὅμιν)=ἐπὶ ἅν (ὅμεις) αὐτοὶ ἐμβήτε), εἰς ταύτας=
 ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν τὸ μέσα εἰς, δέη=ρῆμα, τι=ὕποκ. τοῦ δέη
 (=ἐνδεῖα τις ἦ), καλεύω=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὕποκ., εὐτρεπίσαι (τελικ.
 ἀπαρ.)=ἀντικ., (ὅμῃς)=ὕποκ. τοῦ εὐτρεπίσαι (έτεροπροσωπία), τρεῖς-
 πλοῖα=ἀντικείμ. τοῦ εὐτρεπίσαι, ἱππαγωγὸς=ἐπιθετ. προσδ.
 τοῦ τρεῖς, ἱκανά=ἐπιθετ. προσδ. τοῦ πλοῖα, τοῖς ἡμίσεσι=δοτ.
 χαριστική, τῶν ἱππέων=γεν. διαρ. εἰς τὸ τοῖς ἡμίσεσι (: ἀντί :
 τῶ ἡμίσει τῶν ἱππέων), πρὸς τοῦτοις=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν προσ-
 θήκην οἶμαι=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὕποκ., δεῖν (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ οἶ-
 μαι, ὑπάρχειν (τελ. ἀπαρ.)=ὕποκ. τοῦ ἀπροσ. δεῖν, ταῦτα (αἰτιατ.)
 =ὕποκ. τοῦ ὑπάρχειν, ἐπὶ τὰς στρατείας=ἐμπρόθ. προσδιор. δηλῶν
 σκοπὸν, ταύτας=ἐπιθετ. προσδ., τὰς ἐξαίφνης=ἐπιθετ. προσδ. τοῦ
 ταύτας τὰς στρατείας (: ἐπίρρ. μὲ τὸ ἄρθρον πρὸ αὐτοῦ λαμβάνεται
 ὡς ἐπιθετ. προσδ.), αὐτοῦ=γεν. κτητ. τοῦ στρατείας, ἀπὸ τῆς χώ-
 ρας=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν προέλευσιν. τῆς οἰκίας = ἐπιθετ. προσδ.
 τοῦ χώρος. εἰς Πύλας καὶ (εἰς) Χερσ. καὶ (εἰς) Ὀλυνθόν=ἐμπρόθ.
 προσδ. δηλῶν ἐχθρικὴν διεύθυνσιν. βούλεται = ρῆμα, (αὐτός, δηλ. ὁ
 Φίλιππος)=ὕποκ., ὅποι=ἐπίρρ. προσδ. τόπου. δεῖ = ρῆμα (ἀπρόσ.),
 παραστήσαι=ὕποκ. τοῦ δεῖ, (ὅμῃς)=ὕποκ. τοῦ παραστήσαι, ἐκεί-
 νῳ—τοῦτο=ἀντικείμενα τοῦ παραστήσαι, ἐν τῇ γνώμῃ = ἐμπρόθ.
 προσδ. δηλῶν τὸ ἐντός, μέσα εἰς. δομήσαιτε ἄν=ρῆμα (δυνητ. εὐκτ.),
 ὅμεις=ὕποκ., ἐκ τῆς ἀμειλείας=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν ἀφαίρεσιν,
 ταύτης - τῆς ἄγαν=ἐπιθετ. προσδ., φασίν=ρῆμα, (οἱ ἄνθρωποι)=
 ὕποκ. (δομήσαι) (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ φασίν, (ὅμῃς)=ὕποκ. τοῦ
 (δομήσαι), εἰς Εὐβοίαν εἰς Ἀλῖαν—εἰς Πύλας=ἐμπρόθ. προσ-
 διор. δηλοῦντες ἐχθρ. διεύθυνσιν, πρότερον - τὰ τελευταία - περὶ=
 ἐπιρρ. προσδ. χρόνου. (ἔστιν)=ρῆμα, τοῦτο=ὕποκ., εὐκαταφρόνητον
 =κατηγορ., παντελῶς=ἐπίρρ. προσδ. ποσοῦ. ποιήσαιτ' ἄν = ρῆμα
 (δυνητ. εὐκτ.), (ὅμεις)=ὕποκ., τοῦτο = ἀντικ., φημι=ρῆμα, ἐγὼ =
 ὕποκ., δεῖν (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ., (ποιήσαι)=ὕποκ. τοῦ ἀπροσ. δεῖν.
 ἔχῃ=ρῆμα, (ἐκείνος, δηλ. ὁ Φίλιππος) = ὕποκ., ἡσυχίαν = ἀντικ.,
 διὰ τὸν φόβον=ἐμπρόθ. προσδ. τῆς αἰτίας. εἰδῶς=μετ. αἰ. πολ. (=
 ἐπειδὴ οἶδε), ὅμῃς=ἀντικ. τοῦ εἰδῶς (ὄντις) = μετοχ. κατηγορημ.
 (ἐκ τοῦ εἰδῶς), εὐτρεπεῖς=κατηγορ. εἴσεται = ρῆμα, (ἐκείνος, δηλ.
 ὁ Φ.)=ὕποκ., (τοῦτο)=ἀντικ., ἀκριβῶς=ἐπίρρ. προσδ. τρόπου, εἰσι-
 εἰσι=ρῆμα, οἱ ἐξαγγέλλοντες (ἐπιθετ. μετ.)=ὕποκ., πάντα - ἐκείνῳ =
 ἀντικ. τῆς μετ., παρ' ἡμῶν αὐτῶν=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν προέλευ-
 σιν, (ὄντες)=ἐπιθ. μετ., (οἱ ἐξαγγέλλοντες) = ὕποκείμ. τοῦ (ὄντες),
 πλείους=κατηγορ. τοῦ (ἐξαγγέλλοντες), τοῦ δέοντος=γεν. συγκριτ.

ληφθῇ=ρῆμα, (ἐκείνος, δηλ. ὁ Φ.)=ὑποκ., ἀφύλακτος = κατηγορ., παριδών=μετ ὑποθετ. (=ἐὰν παριδῇ), (ἐκείνος)=ὑποκ. τοῦ παριδών, ταῦτα=ἀντικ. τοῦ παριδών, ὄντος = γεν. ἀπόλ. αἰτιολ. μετ., μηδενός=ὑποκ. τοῦ ὄντος, ἐμποδών=κατηγορ. τοῦ μηδενός, ὑμῖν = δοτ. προσωπ. τοῦ ὄντος, πλεῖν (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τῆς περιφρ. μετ. ὄντος ἐμποδών, (ὅμας)=ὑποκ. τοῦ πλεῖν, ἐπὶ τὴν χώραν = ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν ἐχθρ. διεύθυνσιν, ἐκείνου=γενικὴ κτητ., ἐνδῶ = ρῆμα, (ἐκείνος, δηλ. ὁ Φ.)=ὑποκ., καιρὸν = ἀντικ., ἂν ἐνδῶ καιρὸν (=ὑπόθεσις), (οὐκ ἔσται ἐμποδών) = ὑποθετ. λόγος δ' εἰδους σημ. τὸ προσδοκώμενον.

Πραγματικά: τριήρεις, τούτων ὑπῆρχον τρία εἶδη: 1) αἱ στρατιώτιδες, αἱ ὁποῖαι μετέφερον τοὺς στρτιώτας, οἱ ὁποῖοι προωρίζοντο διὰ πεζομαχίαν, 2) αἱ ταχεῖαι, κατάλληλοι διὰ ναυμαχίαν καὶ 3) αἱ ἱππαγωγοί, πρὸς μεταφορὰν ἱππέων καὶ ἱππων. πεντήκοντα, οἱ Ἀθηναῖοι ἠδύναντο νὰ παρασκευάσουν 300-400 τριήρεις. αὐτοῖς, δηλ. νὰ ἐκστρατεύσουν οἱ Ἀθηναῖοι αὐτοπροσώπως καὶ νὰ μὴ στείλουν μισθοφόρους. ἡμίσεσι τῶν ἱππέων, οἱ ἱππεῖς ἦσαν 1000 ἐν συνόλῳ (100 ἐξ ἐκάστης φυλῆς) ἄρα ὁ Δημ. προτείνει τὴν ἀποστολὴν 500 ἱππέων. πλοῖα ἐννοεῖ τὰ μεταγωγικὰ πλοῖα τὰ μεταφέροντα τρόφιμα καὶ ἄλλα ἐφόδια. Πύλας, ἐννοεῖ τὰς Θερμοπύλας, τὰς ὁποίας ἀπεπειράθη νὰ καταλάβῃ ὁ Φ. τὸ 352 π.Χ., ἀλλ' ἀπεκρούσθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. Χερρόνησον, καὶ κατὰ τῆς Θρακικῆς χερσονήσου ἐξεστράτευσεν ὁ Φ. εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς Πύλας ἐκστρατείαν (352). Ὀλυνθον, πόλιν τῆς Χαλκιδικῆς κατ' αὐτῆς ἐξεστράτευσεν ὁ Φ. τὸ 351. Εὐβοίαν, οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὸ τὸν Τιμόθεον ἐξεστράτευσαν εἰς Εὐβοίαν (357) καὶ ἐξετόπισαν ἐκεῖθεν τοὺς κατέχοντας αὐτὴν Θηβαίους. Ἀλιάρτον, πόλιν τῆς Βοιωτίας, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τῶν Θηβίων, Κορινθίων καὶ Ἀργείων ἐνίκησαν τοὺς Λακεδαιμονίους φονεύσαντες καὶ τὸν στρατηγὸν αὐτῶν Λύσανδρον (395). φασίν' διότι ἡ ἐκστρατεία εἰς Ἀλιάρτον (395) ἔγινε πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Δημ., τοῦτο, δηλ. τὴν προτεινομένην προετοιμασίαν. οἱ ἐξαγγέλλοντες, νοοῦνται οἱ ἐν Ἀθήναις εὐνοοῦντες τὸν Φίλιππον, οἱ φιλιππίζοντες, ὡς ὁ Φίλοκράτης, ὁ Φρύνων, ὁ Ἀριστόδημος, ὁ Νεοπτόλεμος, ὁ Κτησιφῶν κ.ά.

Αἰσθητικά: εἰς Πύλας καὶ Χερρ. καὶ Ὀλυνθον καὶ οἱ βούλεται = σχῆμα πολυσύνδετον, διὰ νὰ προσδώσῃ ἐμφασιν. εἰσι γάρ, εἰσι=ἀναδίπλωσις, δηλ. ἄμεσος ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς λέξεως διὰ τοῦ σχήματος τούτου ὁ λόγος καθίσταται ἐντονώτερος καὶ τὸ πρᾶγμα ἐντυπωθεῖται ἰσχυρότερον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκροατῶν (βλ. καὶ εἰς § 10: πότι οὖν, πόθ').

Ἡθικά: αὐτοῖς ἐμβᾶσιν, ὀρθῶς φρονεῖ ὁ Δημ. ὅτι μόνον ἡ αὐτοπρόσωπος συμμετοχὴ εἰς τοὺς ἀγῶνας θὰ συγκρατήσῃ τὴν πρόδον τοῦ Φ., ἐπὶ ταύτας καὶ οἱ βούλεται, διὰ τούτων ὁ Δημ. θέλει νὰ

τονίση τὴν ἐπικίνδυνον διὰ τὰς Ἀθήνας ἐλευθερίαν δράσεως τοῦ Φ., ὡς ὑμεῖς ἐκ τῆς ἀμελείας ἴσως ἂν ὀρμήσαίτε, καὶ ἡ ὑπόψις τοῦ Φ. περὶ ἀλλαγῆς στάσεως τῶν Ἀθηναίων θὰ τὸν κάμῃ διστακτικὸν διὰ περαιτέρω δράσιν. εἰσὶ γάρ, εἰσὶν...μετὰ πάθους καὶ πικρίας ἀναφέρει ὁ Δημ. ὅτι ὑπάρχουν Ἀθηναῖοι μεταδίδοντες εἰς τὸν Φ. τὰ μυστικά τῆς πόλεως καὶ ἐργαζόμενοι διὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ Φ.

Στοιχεῖα πολιτισμοῦ: 1) ἡ ναυπήγησις πλοίων καὶ ἡ ὀργάνωσις στρατοῦ. 2) ἡ ὀργάνωσις πληροφοριῶν καὶ προπχάνδας.

Νόημα: Ὁ ρήτωρ προτείνει νὰ ἐτοιμάσουν: α) 50 τριήρεις, εἰς τὰς ὁποίας, ἂν παραστῇ ἀνάγκη, νὰ ἐπιβιβασθῶν ὡς στρατιῶται αὐτοπροσώπως οἱ Ἀθηναῖοι, β') ἱππαγωγούς τριήρεις διὰ τὴν μεταφορὰν 500 ἱππέων καὶ γ') ἀρκετὰ μεταγωγικά πλοῖα. Ἡ προετοιμασία α') θὰ ἐκφοβίσῃ τὸν Φ., ὥστε νὰ μὴ ἀποτολμήσῃ εἰς τὸ μέλλον αἰφνιδιαστικὰς ἐκστρατείας καὶ β') θὰ δείξῃ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἔθεσαν τέρμα εἰς τὴν ἀδράνειάν των καὶ εἶναι πλέον ἔτοιμοι νὰ κινηθῶν, ὅπως καὶ εἰς τὸ παρελθὸν ἐκινήθησαν εἰς Εὐβοίαν, Ἀλῖαρτον καὶ Θερμοπύλας. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἀναλάβουν δράσιν, ἡ πολεμικὴ των ἐτοιμότης ἢ θὰ ἐκφοβίσῃ τὸν Φ. καὶ θὰ ἡσυχάσῃ ἢ, ἂν ἀδιαφορήσῃ καὶ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Θράκης ἢ ἀλλαχοῦ, καταληφθῇ ἀπροφύλακτος διότι τίποτε δὲν θὰ τοὺς ἐμποδίσῃ νὰ πλεύσουν εἰς τὴν χώραν ἐκείνου.

Περίληψις: Ὁ Δημ. προτείνει τὴν ἐτοιμασίαν 50 τριήρων, ἱππαγωγῶν καὶ ἄλλων μεταγωγικῶν πλοίων καὶ καθορίζει τὸν σκοπὸν τῆς τοιαύτης ἐτοιμασίας.

Ἐπιγραφή: Πρότασις τοῦ ρήτορος περὶ ἐτοιμασίας στόλου καὶ σκοποῦς αὐτῆς.

§ 19

Ταῦτα μὲν ἐστίν,
ἃ φημὶ δεῖν
δεδόχθαι πᾶσι
καὶ οἴομαι προσήκειν
παρεσκευάσθαι·
πρὸ δὲ τούτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὶν ἂν αὐτὰ ὁμῶς, ἄνδρες Ἀθη-

νημὶ δεῖν ὑμᾶς
ποχειρίσασθαι δυνάμιν τινα,
ἢ συνεχῶς πολεμήσῃ
καὶ κακῶς ποιήσῃ ἐκεῖνον.

Αὐτὰ μὲν εἶναι,
ὅσα προτείνω ὅτι πρέπει
νὰ ἔχουν ἀποφασισθῇ ἀπὸ ὅλους σας
καὶ (ὅσα) νομίζω ὅτι πρέπει
νὰ ἔχουν προετοιμασθῇ·
ναῖοι,
προτείνω ὅτι πρέπει σεῖς
νὰ προετοιμάσετε κάποιαν δυνάμιν,
ἢ ὅποια συνεχῶς θὰ πολεμῇ
καὶ θὰ κακοποιῇ (: βλ. ἔπτη) ἐκεῖνον.

Μή μοι (εἴπη τις)
 μυρίους μηδὲ
 δισμυρίους ξένους,
 μηδὲ τὰς δυνάμεις ταύτας
 (τὰς) ἐπιστολιμαίους,

ἀλλὰ (φημι δεῖν ὑμᾶς
 προχειρίσασθαι δύναμιν),
 ἢ ἔσται τῆς πόλεως,
 κἂν ὑμεῖς χειροτονήσητε
 ἓνα στρατηγὸν
 κἂν πλείους κἂν τὸν δεῖνα
 κἂν ὄντινοῦν,
 τούτῳ πείσεται
 καὶ (τούτῳ) ἀκολουθήσει.
 Καὶ τροφήν ταύτη (τῇ δυνάμει)
 κελεύω πορίσαι.

Ἄς μὴ μοῦ (εἴπη κανεῖς)
 δέκα χιλιάδας μήτε
 εἴκοσι χιλιάδας μισθοφόρους,
 μήτε τὰς δυνάμεις ἐκείνας,
 αἱ ὁποῖαι γράφονται εἰς τὰς ἐπι-
 στολάς,
 ἀλλὰ (προτείνω ὅτι πρέπει σεῖς
 νὰ προετοιμάσετε δύναμιν),
 ἢ ὅποια θὰ ἀνήκη εἰς τὴν πόλιν,
 καὶ εἴτε σεῖς ἐκλέξετε
 ἓνα στρατηγὸν
 εἴτε περισσότερους εἴτε τὸν δεῖνα
 εἴτε ὅποιονδήποτε,
 εἰς αὐτὸν θὰ ὑπακούη
 καὶ (αὐτὸν) θὰ ἀκολουθῇ.
 Καὶ σιτηρέσιον δι' αὐτήν (τὴν δύ-
 ναμιν)
 προτείνω νὰ ἐξοικονομήσετε.

Γραμματικά—ἐρμηνευτικά : *δεδοχθαι* = ἀπαρέμφ. παθητ. πα-
 ρακ. τοῦ ἀπροσ. δοκεῖ, ἐδόκει, δόξει, ἐδοξε, δέδοκται, ἐδέδοκτο (τὸ
δέδοκται (= ἔχει ἀποφασισθῇ) κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς
 ἐκκλησίας). *παρεσκευάσθαι* = ὁ παρ. παθητ. παρακ. τοῦ παρασκευά-
 ζομαι. *προσῆκει* (ἀπρόσ.) = ἀρμόζει, πρέπει. *προχειρίσασθαι* = ἀπαρ.
 μέσ. ἀορ. τοῦ προχειρίζομαι = λαμβάνω εἰς χεῖρας μου, προετοιμάζω
 διὰ τὸν ἑαυτὸν μου. *κακῶς ποιεῖ* = κακοποιῶ, βλάπτω, *μῦροι, αι,*
α, ἀριθμ. ἐπίθ. = δέκα χιλιάδες (*μυριοι* = ἄπειροι). *ξένοι* = μισθοφόροι,
 μισθοφορικὰ στρατεύματα. *ἐπιστολιμαῖος* = ὁ περιεχόμενος εἰς ἐπι-
 στολάς, *δυνάμεις ἐπιστολιμαῖοι* = δυνάμεις μόνον εἰς ἐπιστολάς (: στὰ
 χαρτιά) γραμμένες. *κἂν* (κράσις) = καὶ ἂν (= εἴτε). *πλείους* (καὶ
πλείονας) = αἶτ. πληθ. ἀρσ. συγκριτ. βαθμ. τοῦ ἐπιθ. πολὺς (: πο-
 λὺς, πλείων, πλείστος). ὁ, ἡ, τὸ *δεῖνα* = ἄορ. ἄντων. (κλιτὴ καὶ ὁκλι-
 τος). *ὅστισοῦν, ἡτισοῦν, ὅτιοῦν*, ἄορ. ἄντων. = ὅποιοσδήποτε. *χειρο-*
τονήσητε = ὑποτ. ἀορ. β' πληθ. τοῦ χειροτονέω-αι = ἐκλέγω (δι' ἀνα-
 τάσεως τῶν χειρῶν). *πείσεται* = ὁριστ. μέσ. μέλλ. τοῦ πείθομαι =
 ὑπακούω. *πορίσαι* = ἀπαρ. ἀορ. τοῦ πορίζω (= ἐξοικονομῶ, χορηγῶ,
 προμηθεύω), ἐπόριζον, ποριῶ, ἐπόρισα, πεπόρικα, ἐπεπορίκειν, *κε-*
λεύω = προτείνω, συμβουλεύω.

Ἀντικαταστάσεις : *παρεσκευάσθαι*, κάθ. = παρασκευάζεσθαι,
 παρασκευάσεσθαι, παρασκευάσασθαι, παρεσκευάσθαι. *χειροτονήσητε*,
 κάθ. = χειροτονήτε, χειροτονήσητε, ὀρίζ. = χειροτονήσατε, χειροτονή-
 σητε, χειροτονήσαιτε, χειροτονήσατε, (χειροτονῆσαι, χειροτονήσας-
 -σαν). *πείσεται*, κάθ. = πείθεται, ἐπείθετο, πείσεται, ἐπείσθη, πέπει-

σται, ἐπέπειστο. *πορίσαι*, κάθ. = *πορίζειν*, *ποριεῖν*, *πορίσαι*, *πεπορικέναι*.

Ἀναγνώρισις προτάσεων : ταῦτα μὲν ἔστιν (κυρία πρότ.). *ἃ* πᾶσι...*δεῖν* (ἀναφ. πρότασ.). *καί*...*οἶμαι* (ἀναφ.). *πρὸ* δὲ τούτων...*δεῖν* ὑμᾶς (κυρία). *ἢ*...*πολεμήσει* | *καί*...*ποιήσῃ* (ἀναφωρ. προτάσεις). *μή* μοι (εἴπη τις).. *δυνάμεις* (κυρία). *ἀλλ'* *ἢ*...*ἔσται* (ἀναφωρ.). *κἄν* ὅμοις...*στρατηγὸν* (ὑποθετ., ἢ ἀπόδοσις : *τούτῳ* *πείσεται* *καὶ* *ἀκολουθήσῃ* = δ' εἶδος σημ. τὸ προσδοκώμενον). *ἢ* *τούτῳ* *πείσεται* | *καὶ* (*ἢ*) *ἀκολουθήσῃ* (ἀναφ. προτάσεις). *καὶ* *τροπὴν*... *κελεύω* (κυρία).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις : *ἔστιν*=*ρῆμα*, *ταῦτα*=*ὑποκ.* (ἀττ.σύντ.) *φημί*=*ρῆμα*, (*ἐγὼ*)=*ὑποκ.*, *δεῖν* (εἰδ. ἀπαρ.) = *ἀντικ.* τοῦ *φημί*, *δεδοχθαι*=*ὑποκ.* τοῦ ἀπρὸς. *δεῖν*, *ἃ* (αἰτ.)=*ὑποκ.* τοῦ *δεδοχθαι*, *πᾶσι*=*ποιητ.* αἰτ. (τὸ ποιητ. αἰτίον ἐπὶ τοῦ παθητ. παρακ., παθητ. ὑπερσ. καὶ ἐπὶ τῶν εἰς -τέος (καὶ -τός) ρημ. ἐπιθ. τίθεται κατὰ δοτ.). *οἶμαι*=*ρῆμα*, (*ἐγὼ*)=*ὑποκ.*, *προσθήκειν* (εἰδ. ἀπαρ.) = *ἀντικ.* τοῦ *οἶμαι*, *παρεσκευάσθαι*=*ὑποκ.* τοῦ ἀπρὸς. *προσθήκειν*, (*ἃ*)=*ὑποκ.* τοῦ *παρεσκευάσθαι*. *φημί*=*ρῆμα*, (*ἐγὼ*) = *ὑποκ.*, *δεῖν* = (εἰδ. ἀπαρ.) = *ἀντικ.* τοῦ *φημί*, *προχειρίσασθαι*=*ὑποκ.* τοῦ ἀπρὸς. *δεῖν*, *ὑμᾶς*=*ὑποκ.* τοῦ *προχειρίσασθαι*, (ἐτεροπροσωπία), *δύναμιν* = *ἀντικ.* τοῦ *προχειρίσασθαι*, *τινὰ*=ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς, *πρὸ* *τούτων*=ἐμπρόθ. προσδ. χρόνου. *πολεμήσει*=*ρῆμα*, *ἢ*=*ὑποκ.*, *συνεχῶς*=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου, *κακῶς* *ποήσῃ*=*ρῆμα*, *ἢ*=*ὑποκ.*, *ἐκεῖνον*=*ἀντικ.* *μή* (*εἴπη*)=*ρῆμα*, (*τις*)=*ὑποκ.*, *μοι*=δοτ. ἡθικῇ, *ξένους* *δυνάμεις*=*ἀντικ.*, *μυρίους* - *δισμυρίους*=ἐπιθετ. προσδ. τοῦ *ξένους*, *ταύτας* *ἐπιστολιμαίους*=ἐπιθ. προσδ. τοῦ *δυνάμεις*, *ἀλλὰ* (*φημί* *δεῖν* *ὑμᾶς* *προχερίσασθαι* *δύναμιν*), *ἢ*...=*ἔσται*=*ρῆμα*, *ἢ*=*ὑποκ.*, *τῆς* *πόλεως*=γεν. κτητ. κατηγορηματικῇ. *χειροτονήσητε*=*ρῆμα*, *ὅμοις*=*ὑποκ.*, *ἕνα* - *πλείους* - *τὸν* *δεῖνα* - *δενινοῦν*=*ἀντικ.*, *στρατηγὸν* = κατηγορ. τῶν ἀντικειμ., *πείσεται*=*ρῆμα*, (*ἢ*)=*ὑποκ.*, *πείσεται* - *ἀκολουθήσῃ*=*ρήματα*, (*ἢ*)=*ὑποκ.*, *τούτῳ* *ἀντικ.*, *κελεύω* *ρῆμα*, (*ἐγὼ*)=*ὑποκ.*, *πορίσαι* (τελ. ἀπαρ.) = *ἀντικ.*, *τροπὴν* - *ταύτην*=*ἀντικ.* τοῦ *πορίσαι*.

Πραγματικά : *πρὸ* δὲ *τούτων*, δηλ. πρὸ τῆς ἐτοιμασίας τῆς ναυ, τικῆς δυνάμεως (περὶ τῆς βλ. § 16) *δύναμιν*, δηλ. πεζικὴν. *τῆς* *πόλεως*, μετ' ἐμφάσεως λέγει τοῦτο. *χειροτονήσητε*, οἱ στρατηγοί, λόγῳ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἀξιώματος, ἦσαν χειροτονητοὶ καὶ ὄχι κληρωτοί.

Αἰσθητικά : *πρὸ* δὲ *τούτων* ἀπόδοσις εἰς τὸ *ταῦτα* μὲν. *δεδοχθαι* - *παρεσκευάσθαι*, ἐνῷ πρόκειται περὶ πράξεων μελλουσῶν, ὁ ρήτωρ χρησιμοποιεῖ παρακείμενον, διὰ τὸ παραστήσῃ τὰς πράξεις ὡς

τετελεσμένους, λόγω τῆς σπουδαιότητος καὶ τοῦ ἐπείγοντος αὐτῶν. **μή μοι**=ἐλλειψίς (ἀντί: **μή μοι εἴπω τις**) βλ. καὶ εἰς §12). **ἀλλ' ἢ**=ἐλλειψίς (ἀντί: **ἀλλὰ φημι δεῖν προχειρίσασθαι ὑμᾶς δύναμιν, ἢ...**), **πείσεται καὶ ἀκολουθήσει**=συνωνυμία, πρὸς ἐντονωτέραν παράστασιν τῆς ἐννοίας.

Ἡθικά: **δεδοχθαι - παρεσκευάσθαι**, ὁ ρήτωρ ἔχει πεισθῆ ὅτι εἶναι ἄμεσος καὶ ἐπείγουσα ἡ ἀνάγκη λήψεως ἀποφάσεως καὶ ἐκτελέσεως αὐτῆς. **κἂν...κἂν...κἂν...**, ὁ ρήτωρ ἀδιαφορεῖ διὰ τὰ πρόσωπα, ἅτινα θὰ ἀναλάβουν τὴν ἡγεσίαν τοῦ στρατεύματος. **μή μοι μυρίους...**, ὁ Δημ. φρονεῖ, ὅτι ἡ κρίσιμότης τῆς καταστάσεως δὲν ἐπιτρέπει τὴν χρησιμοποίησιν μισθοφόρων. **ἐπιστολιμαίους**, ὁ Δημ. εἰρωνεύεται καὶ φέγει τοὺς Ἀθ. διὰ τὴν ἐλαφρότητα, μεθ' ἧς ἐλάμβανον ἀποφάσεις καὶ ἔδιδον ὑποσχέσεις, τὰς ὁποίας ὅμως δὲν ἐπραγματοποιοῦν· συνιστᾷ δὲ εἰς αὐτοὺς νὰ ἀλλάξουν τακτικὴν.

Νόημα: Ὁ ρήτωρ προτείνει, ὅπως, πρὸ τῆς προετοιμασίας τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, συγκροτηθῇ μόνιμος δύναμις ἐξ Ἀθηνῶν πολιτῶν, ἡ ὁποία συνεχῶς θὰ πολεμῇ καὶ θὰ βλάβῃ τὸν Φίλιππον. Ἡ πεζικὴ αὕτη δύναμις θὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν πόλιν, θὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν στρατηγόν, τὸν ὅποιον θὰ ἐκλέξουν αὐτοὶ καὶ θὰ λαμβάνῃ σιτηρέσιον, ὅχι μισθόν.

Περίληψις: Ὁ ρήτωρ προτείνει ὅπως συγκροτηθῇ μόνιμος πεζικὴ δύναμις ἐκ πολιτῶν, ὑπακούουσα εἰς στρατηγόν καὶ λαμβάνουσα σιτηρέσιον.

Ἐπιγραφή: Πρότασις συγκροτήσεως μόνιμου δυνάμεως καὶ σκοπὸς αὐτῆς.

§ 20 - 22

Τίς δ' ἔσται
αὕτη ἡ δύναμις καὶ πόση
καὶ πόθεν ἔξει τὴν τροφήν
καὶ πῶς ἐθελήσει ποιεῖν ταῦτα;
Ἐγὼ φράσω, διεξιὼν

καθ' ἕκαστον τούτων χωρὶς.
Ξένους μὲν λέγω—
καὶ (σκοπεῖτε),
ὅπως μὴ ποιήσεθ',
ὁ πολλάκις ὑμᾶς ἐβλαψεν·

Ποίου δὲ εἶδους θὰ εἶναι
αὕτη ἡ δύναμις καὶ πόση
καὶ ἀπὸ ποῦ θὰ ἔχῃ τὸ σιτηρέσιον
καὶ πῶς θὰ θελήσῃ νὰ πράττῃ αὐτά;
Ἐγὼ θὰ (σᾶς) εἴπω, ἐκθέτων λε-
πτομερῶς
καθὲν ἀπὸ αὐτὰ χωριστά.
Μισθοφόρους μὲν προτείνω—
καὶ (προσέχετε),
πῶς νὰ μὴ κάμετε,
ἐκεῖνο τὸ ὅποιον πολλὰς φορές σᾶς
ἐβλαψεν·

νομίζοντες πάντ' εἶναι
 ἐλάττω τοῦ δέοντος
 καὶ αἰρούμενοι τὰ μεγίστ'
 ἐν τοῖς ψηφίσμασιν
 ἐπὶ τῷ πράττειν
 οὐδὲ τὰ μικρὰ ποιεῖτε·
 ἀλλὰ ποιήσαντες τὰ μικρὰ
 καὶ πορίσαντες (τροφὴν)
 προστίθετε τούτοις,
 ἂν ἐλάττω φαίνονται.
 Λέγω δὴ τοὺς πάντας
 δισχιλίους στρατιώτας,
 τούτων δέ φημι δεῖν
 εἶναι πεντακοσίους Ἀθηναίους,
 ἐξ ἧστινος ἡλικίας
 ὑμῖν ἂν δοκῇ καλῶς ἔχειν,
 στρατευομένους
 τακτὸν χρόνον,
 μὴ μακρὸν τοῦτον,
 ἀλλ' ὅσον ἂν δοκῇ
 καλῶς ἔχειν,
 ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις·

τοὺς δ' ἄλλους κελεύω
 ξένους εἶναι
 Καὶ μετὰ τούτων (κελεύω εἶναι)

ἱππέας διακοσίους
 καὶ τούτων τοῦλάχιστον
 πεντήκοντ' Ἀθηναίους,
 στρατευομένους
 τὸν αὐτὸν τρόπον
 ὥσπερ τοὺς πεζοὺς·
 καὶ ἱππαγωγούς (τριήρεις)
 (κελεύω) τούτοις.
 Εἴεν· τί ἔτι πρὸς τούτοις

(κελεύω);
 Ταχείας τριήρεις δέκα·
 δεῖ γὰρ ἡμῖν
 καὶ ταχειῶν τριήρων,
 ἔχοντος ἐκείνου ναυτικόν,
 ὅπως ἀσφαλῶς ἡ δύναμις πλὴν.

ἐνῶ δὴλ νομίζετε ὅτι ὅλα εἶναι
 μικρότερα ἀπὸ δ, τι πρέπει
 καὶ ἐνῶ ἐγκρίνετε τὰ μέγιστα
 εἰς τὰ ψηφίσματα (τῆς ἐκκλησίας),
 ὅταν φθάσῃ ὁ καιρὸς τῆς ἐνεργείας,
 οὔτε καὶ τὰ μικρὰ δὲν κάμνετε·
 ἀλλὰ, ἀποῦ ἐκτελέσετε τὰ μικρὰ
 καὶ ἐξοικονομήσετε (σιτηρήσιον),
 νὰ προσθέτετε εἰς αὐτά,
 ἂν (σᾶς) φαίνονται μικρότερα.
 Προτείνω λοιπὸν ἐν συνόλῳ
 δύο χιλιάδας (πεζοὺς) στρατιώτας,
 ἀπὸ αὐτοὺς δὲ λέγω ὅτι πρέπει
 νὰ εἶναι οἱ πεντακόσιοι Ἀθηναῖοι,
 ἀπὸ οἵανδήποτε ἡλικίαν
 σᾶς φαίνεται ὅτι εἶναι καλόν,
 ὑπηρετοῦντες εἰς τὸν στρατὸν
 ἐπὶ ὀρισμένον χρονικὸν διάστημα,
 καὶ αὐτὸ ὄχι μακρὸν,
 ἀλλ' ὅσον (σᾶς) φαίνεται
 ὅτι εἶναι καλὸν (: ἀρκετόν),
 ὥστε νὰ διαδέχεται ὁ ἕνας τὸν ἄλ-
 λον·

οἱ δὲ ὑπόλοιποι προτείνω
 νὰ εἶναι μισθοφόροι.
 Καὶ μαζὶ μὲ αὐτοὺς (προτείνω νὰ
 εἶναι)

διακόσιοι ἱππεῖς
 καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοῦλάχιστον
 πεντήκοντα Ἀθηναῖοι,
 ὑπηρετοῦντες εἰς τὸν στρατὸν
 κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον,
 ὅπως ἀκριβῶς οἱ πεζοί·
 καὶ ἱππαγωγούς (τριήρεις)
 (προτείνω) δι' αὐτοὺς.
 Ἔστω· τί (ἄλλο) ἀκόμη ἐκτὸς τού-
 των

(προτείνω);
 Δέκα ταχείας τριήρεις·
 διότι ἡμεῖς ἔχομεν ἀνάγκην
 καὶ ἀπὸ ταχείας τριήρων,
 ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἔχει ναυτικόν,
 διὰ νὰ πλὴν ἀσφαλῶς ἡ δύναμις
 (μας).

Πόθεν δὴ γενήσεται
ἡ τροφή τούτοις;
Ἐγὼ φράσω (ὁμῖν) καὶ τοῦτο
καὶ δείξω, ἐπειδὴν διδάξω,
διότι οἶμαι ἀποχρῆν
τηλικαύτην τὴν δύναμιν
καὶ (διότι) κελεύω
εἶναι πολίτας
τούς συστρατευομένους.

Ἀπὸ τοῦ λοιπὸν θὰ ἐξευρεθῇ
τὸ σιτηρέσιον δι' αὐτούς;
Ἐγὼ θὰ (σᾶς) εἶπω καὶ τοῦτο
καὶ θὰ ὑποδείξω, ἀφοῦ ἐξηγήσω,
διατὶ νομίζω ὅτι εἶναι ἀρκετὴ
τόσον μικρὰ ἡ δύναμις
καὶ (διατὶ) προτείνω
νὰ εἶναι (Ἀθηναῖται) πολῖται
ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐκστρατεύουν
μαζὶ (μὲ τοὺς μισθοφόρους).

Γραμματικά · δεμνηνευτικά: ἔσται=ὀριστ. μέλλ. γ' ἐν τοῦ εἰ-
μί. ἔξει=ὀριστ. μέλλ. γ' ἐν. τοῦ ἔχω. φράσω=μέλλ. τοῦ φράζω=
λέγω, ἐκφράζω. διεξιὼν=μετ. ἐνεστ. τοῦ διεξέρχομαι (=ἐκθέτω
λεπτομερῶς), διεξῆειν καὶ διεξῆα, διέξειμι, διεξῆλθον, διεξελήλυθα,
διεξεληλύθειν. χωρίς, ἐδῶ (ὅχι καταχρηστικὴ πρόθ., ἀλλὰ) ἐπίρρ.
τροπ.=χωριστά. ξένος=μισθοφόρος. ἐλάττω (καὶ ἐλάττωσα) = αἰτ.
πληθ. οὐδ. τοῦ συγκριτ. ἐπιθ. ἐλάττων, ἔλαττον (: μικρὸς - ἐλάττων
(καὶ ἐλάσσων), ἔλαττον - ἐλάχιστος). τὰ μέγιστα = αἰτ. πληθ. οὐδ.
τοῦ ὑπερθετ. ἐπιθ. μέγιστος, ἡ, ον (: μέγας - μειζων, μειζον - μέγι-
στος). αἰρούμενοι=μετ. μέσ. ἐνεστ. τοῦ αἰρέομαι - οὔμαι (=ἐκλέγω,
προτιμῶ, ἐγκρίνω), ἡρούμην, αἰρήσομαι, εἰλόμην, ἥρημαι, ἥρήμην
(παθητ. αἰρούμαι=ἐκλέγομαι). ἐπὶ τῷ πράττειν=ἐπάνω εἰς τὸν και-
ρὸν τῆς ἐνεργείας, ὅταν φθάσῃ ὁ καιρὸς τῆς ἐνεργείας προστίθετε=
προστ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ προστίθημι (=προσθέτω), προσετίθην,
προσθήσω, προσέθηκα, προστέθεικα, προσετέθεικιν. ἀν=σύνδ. ὑποθ.,
φαίνεται=ὑποτ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ φθίνομαι, φαίνόμην, φανοῦμαι -
φανήσομαι, ἐφηνάμην - ἐφάνην, πέφασμαι, ἐπεφάσμην (καὶ πέφηνα,
ἐπεφῆνιν). δῆ, σύνδ. συμπερ.=λοιπὸν. οἱ πάντες=τὸ ὅλον, ἐν συνό-
λῳ, ὅλοι - ὅλοι. ἦς+εινος (=ἦσινος) = γεν. ἐν. θηλ. τῆς ἀναφορ.
ἀντων. ὅστις, ὅτι = ὅποιος, οἷοσδήποτε. ταυτός, ἡ, ὄν. ρηματ.
ἐπιθ. (τοῦ τάσσω)=διατεταγμένος, ὠρισμένος. στρατεύομαι=ὑπηρε-
τῶ εἰς τὸν στρατόν, ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις = οὕτως ὥστε νὰ διαδέ-
χωνται οἱ μὲν τοὺς δέ. εἶεν. ἐπίρρ. δηλοῦν συγκατάθεσιν = ἔστω,
καλὰ (: ἄσχετον μὲ τὴν εὐκτ. τοῦ εἰμί). γενήσεται=ὀριστ. μέλλ. γ'
ἐν. τοῦ γίγνομαι. δείξω=μέλλ. ὀριστ. τοῦ δείκνυμι (=ὑποδεικνύω),
ἐδείκνυν, δείξω, ἐδειξα, δέδειχα, ἐδειδείχειν. ἐπειδὴν (ἐπειδὴ+ἀν),
σύνδ. χρον. = ὅταν. διότι, σύνδ. αἰτιολ. (ἐν πλαγίᾳ ἐρωτήσῃ = διὰ
ποῖον λόγον, διατὶ). τηλικαῦτος, τηλικαύτη, τηλικούτο(ν), δεικτικὴ
ἀντων.=τόσον μέγας ἢ (ὅπως ἐδῶ) τόσον μικρός. ἀποχρῆν = ἱπαρ.
ἐνεστ. τοῦ ἀποχρῆω-αῖ (=ἀρκῶ), ἀπέχρη, ἀποχρήσει, ἀπέγρησε (μετ.
ἀποχρῶν=ἐπαρκῆς, ἱκανός) ἐπίρρ. ἀποχρῶνως=ἐπαρκῶς, ἱκανῶς).
οἶμαι καὶ οἶομαι (=νομίζω), ὥμην καὶ ὥομην, οἴησμαι, ὥήσθην.
διδάξω=ὑποτ. ἀορ. τοῦ διδάσκω=ἐκθέτω, ἐξηγῶ, διαφωτίζω.

Ἀντικαταστάσεις: ἔσται, κάθ.=ἔστι, ἦν, ἔσται, ἐγένετο, γέγονε, ἐγεγόνει, ὀρίζ.=ἔσται, ἔσοιτο, (ἔσεσθαι, ἐσόμενος -η -ον). **ἔξει**, κάθ.=ἔχει, εἶχε, ἔξει καὶ σχήσει, ἔσχε, ἔσχηκε, ἔσχήκει, ὀρίζ.=ἔξει, ἔξοι. **διεξιῶν**, καθ.=διεξιῶν, διεξιῶν, διεξελθῶν, διεξεληλυθώς. **ἐβλαψε**, κάθ.=βλάπτει, ἐβλαπτε, βλάψει, ἐβλαψε, βέβλαψε, ἐβεβλάφει, ὀρίζ.=ἐβλαψε, βλάβη, βλάψαι καὶ βλάψει, βλαψάτω. **αἰρούμενος**, κάθ.=αἰρούμενοι, αἰρησόμενοι, ἐλόμενοι, ἡρημένοι. **πράττειν**, κάθ.=πράττειν, πράξειν, πρᾶξαι, πεπραχέναι. **προστίθετε**, ὀρίζ.=προστίθετε, προστιθῆτε, προστιθεῖτε, προστίθετε, (προστιθέναι, προστιθεῖς -θεῖσα -θέν). **φαίνεται**, ὀρίζ. φαίνεται. φαίνεται, χαί.οιτο, φινέσθω. **ἔχειν**, κάθ.=ἔχειν, ἔξειν καὶ σχήσειν, σχεῖν, ἐσχέκηναι. **δοκῇ**, ὀρίζ.=δοκεῖ, δοκῇ δοκοῖ, δοκεῖτω. **στρατευομένους**, κάθ.=στρατευομένους, -σομένους, -σαμένους, ἐστρατευμένους. **πλήν**, ὀρίζ.=πλεῖ, πλέη, πλέοι. πλείω. **γενήσεται**, κάθ.=γίνεται, ἐγίνεται, ἐγένετο, γεγένηται καὶ β' γέγονε, ἐγεγένητο καὶ β' ἐγεγόνει.

Ἀναγνώρισις προτάσεων: ἔσται καὶ πόση | καὶ πόθεν... ἔξει | καὶ πῶς... ποιεῖν (εὐθεῖα ἐρωτημ. προτ.).—ἐγὼ φράσω... χωρὶς (κυρία).—**ξένους μὲν λέγω** (κυρία).—καὶ (σκοπεῖται) (κυρία).—**ὅπως μὴ ποιήσετε** (πλαγία ἐρωτημ. πρότ. ἐξηρητημένη ἐκ τοῦ (σκοπεῖται)).—**δὲ πολλὰς ὑμᾶς ἐβλαψε** (ἀναφορ. πρότ.).—**πάντ' ἐλάττω**... ποιεῖτε (κυρία, ὡς ἐπεξηγήσας τοῦ δ... ἐβλαψε).—**ἀλλὰ τὰ μικρά... προστίθετε** (κυρία).—**ἂν ἐλάττω φαίνεται** (ὑποθετ. πρότ., ἢ ἀπόδοσις: **τούτοις προστίθετε** (=δ' εἶδος)).—**λέγω... διςχιλίους** (κυρία) **τούτων δ' Ἀθηναίους... πεντακοσίους χρόνον τακτὸν στρατευομένους μὴ μακρὸν τοῦτον ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις** (κυρία). **ἔξ ἧς ἂν... δοκῇ** (ἀναφορ. πρότ.). **ἀλλ' ὅσον ἂν... ἔχειν** (ἀναφορ. πρότ.). **τούς δ' ἄλλους. κελεύω** (κυρία). **καὶ μετὰ τούτων (κελεύω εἶναι) ἡπείας... τοῦλάχιστον τὸν αὐτόν... στρατευομένους** (κυρία). **ὥσπερ τοὺς πεζοὺς (=ὥσπερ οἱ πεζοὶ στρατεύονται)** (ἀναφορ. πρότ.). **καὶ ἡπαγωγὸς τούτοις** (κυρία). **εἰ πρὸς τούτοις ἔτι (κελεύω)** (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.) **ταχέας τριήρεις δέκα (κελεύω)** (κυρία). **δεῖ γάρ... τριήρων ἡμῖν** (κυρία). **ὅπως... πλήν** (τελική πρότ.) **πόθεν... γενήσεται** (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.). **ἐγὼ καὶ τοῦτο φράσω/καὶ δείξω** (κύρια προτ.). **ἐπειδὴν διδάξω** (χρονική πρότ.) **διότι τηλικαύτην.. τὴν δύναμιν/καὶ πόλιν... κελεύω** (πλαγία ἐρωτηματ. προτ. ἐξαρτώμενη ἐκ τοῦ διδάξω).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: ἔσται - ἔξει - ἐθέλησει=ρήματ. ἡ δύναμις=ὑποκ., αὐτὴ=ἐπιθετ. προσδ., εἰς - πόση=κατηγορ., τὴν τροφήν=ἀντικ. τοῦ ἔξει - πόθεν=ἐπιρρ. προσδ. δηλῶν προέλευσιν, ποιεῖν (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ ἐθέλησει, ἡ δύναμις=ὑποκ. τοῦ ποιεῖν (ἐτεροπροσωπία). **πῶς**=ἐπιρρ. προσδιορ. τρόπου. **φράσω**=ρήμα, **ἐγὼ**=ὑποκ., **διεξιῶν**=τροπ. μετ., **καθ'** ἐκαστον=ἐμπρόθ. προσδ. διανομῆς. **τούτων**=γεν. δια ρ. τοῦ καθ' ἐκαστον, **χωρὶς**=
Ε. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ Α' ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ 5

ἐπιρρ. προσδ. τρόπον. λέγω=ρῆμα, (ἐγώ)=ὑποκ., ξένους=άντικ., ποιήσετε=ρῆμα, (ὅμεις)=ὑποκ. ἢ ἀκολουθοῦσα ἀναφ. πρότ. εἶναι ἀντ. τοῦ ποιήσετε. ἐβλαψε=ρῆμα, δ=ὑποκ., ὅμᾶς=άντικ., πολλάνις=ἐπιρρ. προσδ. ποσοῦ. ποιεῖτε=ρῆμα, (ὅμεις)=ὑποκ., τὰ μικρά=άντικ., ἐπὶ τῷ πράττειν=ἐμπρόθ. προσδ. χρόνου, νομίζοντες - αἰρούμενοι=ένδοτικαί μετ. (=εἰ καὶ νομίζετε—εἰ καὶ αἰρεῖσθε). εἶναι (εἰδ. ἀπαρ.)=άντικ. τοῦ νομίζετε, πάντα (αἰτ.)=ὑποκ. τοῦ εἶναι (έτεροπροσωπία), ἐλάττω=κατηγ. τοῦ πάντα, τοῦ δέοντος=γεν. συγκριτ. τὰ μέγιστα=άντικ. τοῦ αἰρούμενοι, ἐν τοῖς ψηφίσμασιν=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν τὸ έντός. προστίθετε = ρῆμα. (ὅμεις)=ὑποκ., τούτοις=άντικ., ποιήσαντες καὶ πορίσαντες=μετ. χρόν., (=ἐπὶ ἀν ποιήσῃτε καὶ πορίσῃτε), τὰ μικρά=άντικ. τοῦ ποιήσαντες, (τροφὴν)=άντικ. τοῦ πορίσαντες. φαίνονται=ρῆμα τὰ μικρά=ὑποκ. (ἀττ. σύντ.), ἐλάττω=κατηγ., λέγω=ρῆμα, (ἐγώ)=ὑποκ., στρατιώτας=άντικ., διοχιλίους - τοὺς πάντας=ἐπιθ. προσδ. φημί=ρῆμα, (ἐγώ)=ὑποκ., δεῖν (εἰδ. ἀπαρ.)=άντικ. τοῦ φημί, εἶναι=ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. δεῖν, πεντακοσίους=ὑποκ. τοῦ εἶναι, Ἀθηναίους=κατηγορ. τούτων=γεν. διαίρ. τοῦ πεντακοσίους, στρατευομένους = τροπ. μετ., χρόνον=αἰτ. χρονικῆς διαρκείας, ταυτὸν - μὴ μακρὸν τοῦτον=ἐπ.θ. προσδ., ἐκ διαδοχῆς=ἐμπρόθ. προσδ. τρόπου, ἀλλήλοις=δοτ. άντικ. τοῦ διαδοχῆς. δοκῇ=ρῆμα (ἀπρόσ.), ἔχειν=ὑποκ., καλῶς = ἐπιρρ. προσδ. τρόπου, ὅμῖν=δοτ. προσωπ. τοῦ δοκῇ, ἐξ ἡλικίας = ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν προέλευσιν, ἡσένιτος=ἐπιθ. προσδ. δοκῇ=ρῆμα (ἀπρόσ.), ἔχειν=ὑποκ. τοῦ δοκῇ - ὅσεν=ἐπιθ. προσδ. τοῦ χρόνον. κελεύω=ρῆμα, (ἐγώ)=ὑποκ., εἶναι (τελ. ἀπαρ.)=άντικ., τοὺς ἄλλους=ὑποκ., τοῦ εἶναι (έτεροπροσωπία), ξένους=κατηγ., (κελεύω)=ρῆμα, (ἐγώ)=ὑποκ., (εἶναι) (εἰδ. ἀπαρ.)=άντικ. τοῦ (κελεύω). διακοσίους πεντήκοντα=ἐπιθ. προσδ., Ἀθηναίους=κατηγ., μετὰ τούτων=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν τὸ ὅπου, τούτων=γεν. διαίρ. τοῦ πεντήκοντα, τοῦλάχιστον=ἐπιρρ. προσδ. ποσοῦ, στρατευομένους=τροπ. μετ., τρόπον=αἰτ. τροπικῆ, τὸν αὐτὸν=ἐπιθ. προσδ.. ὥσπερ τοὺς πεζοὺς (=ὥσπερ οἱ πεζοὶ στρατεύονται· ἔλξις πρὸς τὸ στρατευομένους), (κελεύω)=ρῆμα (ἐγώ)=ὑποκ., (τριῆρεις)=άντικ., ἱππαγωγούς=ἐπιθετ. προσδ. αὐτοῖς=δοτ. χαριστική. (κελεύω)=ρῆμα, (ἐγώ)=ὑποκ., τί=άντικ., πρὸς τούτοις=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν προσθήκη. (κελεύω)=ρῆμα, (ἐγώ)=ὑποκ., τριῆρεις=άντικ., ταχείας δέκα=ἐπιθετ. προσδ., δεῖ=ρῆμα (ἀπρόσ.), ὑπικείμε. τοῦτου εἶναι ἢ ἀφηρημένη του έννοια=ένδειξις ἐπι, τριῆρων=άντικ., ταχειῶν=ἐπιθετ. προσδ., ἡμῖν = δοτ. προσωπ. τοῦ δεῖ, ἔχοντος γεν. ἀπολ. αἰτιολ μετ. (=ἐπειδὴ ἔχει), ἐκείνου=ὑποκ. τοῦ ἔχοντος. ναυτικὸν=άντικ. τοῦ ἔχοντος. πλήρη=ρῆμα, ἢ δύναμις=ὑποκ., ἀσφαλῶς=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου. γενήσεται=ρῆμα, ἢ τροφὴ=ὑποκ., τούτοις=δοτ. χαριστική. φράσσω καὶ δείξω=ρήματα, ἐγώ=ὑποκ., τοῦτο=άντικ., οἶμαι=ρῆμα, (ἐγώ)=ὑποκ., ἀποχερῆν=(εἰδ. ἀπαρ.)=άντικ. τοῦ οἶμαι, τὴν δύναμιν=ὑποκ. τοῦ ἀποχερῆν, τηλικαύτην=κατηγορ. (έννοεῖται ἢ μετ. οὔσαν). κε-

λέω=ρήμη, (ἐγώ)=ὑποκ., εἶναι (τελ. ἀπκρ.)=άντικ., τοὺς συστρατευομένους (ἐπιθετ. μετ.)=ὑποκ. τοῦ εἶναι (ἐτεροπροσωπία), πολίτας=κατηγορ.

Πραγματικά: τίς αὖτις ἡ δύναμις, ἡ ἄντων. τίς ἀναφέρεται εἰς τὸ εἶδος τῆς δυνάμεως, ἂν δηλ. θὰ τὴν ἀποτελοῦν ξένοι ἢ πολῖται, πεζοὶ ἢ ἱππεῖς. πόση, ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν. πάθεν, διὰ τίνων δηλ. χρηματικῶν μέσων. ταῦτα, νὰ ὑπακούῃ δηλ. εἰς τὸν στρατηγὸν τῆς πόλεως καὶ νὰ ἀκολουθῇ αὐτόν. προστίθετε τοῦτοις, δηλ. τοῖς μικροῖς «ἐξ ἡστίνος ἡλικίας», ἡ στρατεύσιμος ἡλικία ἦτο ἀπὸ 20—60 ἐτῶν, τοὺς δ' ἄλλους. δηλ. τοὺς 1500 ἱππαγωγούς (τριήρεις), ἐκάστη τούτων ἐχῶρει 30 ἱππους μὲ αὐτοὺς τοὺς ἱππεῖς. ἐκείνου, δηλ. τοῦ Φιλίππου. καὶ ταχειῶν τριήρων, δηλ. πλὴν τῶν ἱππαγωγῶν τριήρων, εἶχον ἀνάγκη καὶ ταχειῶν τριήρων, δηλ. πλοίων καταλλήλων πρὸς ναυμαχίαν.

Δισθητικά: ὅπως μὴ ποιήσετε = ἔλλειψις (ἀντί : σκοπεῖτε, ὅπως μὴ ποιήσετε). λέγω δὴ, ἐπαναλαμβάνεται ὁ διακοπεῖς λόγος. ὥσπερ τοὺς πεζοὺς = ἔλλειψις (πρὸς τὸ ἱππείας ἀντί : ὥσπερ οἱ πεζοὶ (στρατεύονται). καὶ τοῦτο=ἔλλειψις, ἀντί : καὶ τοῦτο, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα. φράσω καὶ δεῖξω=συνωνυμία τηλικαύτην—πολίτας, αἱ λέξεις τίθενται ἐν ἀρχῇ τῶν προτάσεων χάριν ἐμφάσεως.

Ἠθικά: ἐβελήσει ποιεῖν, λέγει τοῦτο, διὰ νὰ δείξῃ ὅτι ἐκ τῆς θελήσεως τῶν Ἀθηναίων ἐξαρτᾶται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ προτεινομένου σχεδίου καὶ ὄχι ἐκ τῆς δυνάμεως. ξένους, ὁ ρήτωρ ὁμιλεῖ περὶ μισθοφόρων πρῶτον, διὰ νὰ μὴ φανῇ δυσάρεστος εἰς τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὅποιοι ἀποφεύγοντες τὴν αὐτοπρόσωπον συμμετοχὴν εἰς τὰς κακουχίας καὶ τοὺς κινδύνους τῶν πολέμων, εἶχον τὴν συνήθειαν νὰ χρησιμοποιοῦν μισθοφόρους. Ἐπιζητεῖ λοιπὸν νὰ τοὺς πρὶ διαθέσῃ εὐμενῶς καὶ εὐθὺς ἀμέσως διακόπτει καὶ ὁμιλεῖ περὶ ὅλου τοῦ στρατοῦ καὶ συμβουλεύει τοὺς Ἀθηναίους νὰ μὴ καταφρονοῦν τὰς μικρὰς δυνάμεις. Ἀθηναίους πεντακοσίους..., ἡ πρότασις αὕτη τοῦ ρήτορος νὰ στρατεύωνται καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι, συνηθισμένοι μέχρι τοῦδε νὰ ἀπέχου, πάσης ἐκτρατείας. φυσικὸν ἦτο νὰ δυσχερεστήσῃ αὐτοῦς δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ὁ ρήτωρ καθιστᾷ τὴν πρότασίν του ἡπιωτέραν λέγων νὰ στρατεύωνται οἱ Ἀθηναῖοι 1) ἀπὸ οἰανδήποτε ἡλικίας θέλουσιν αὐτοί, 2) ἐπὶ ὀρισμένον βραχὺν χρόνον καὶ 3) διαδοχικῶς καὶ ἐκ περιτροπῆς. Πολὺ ψυχολογημένη εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ σχεδίου εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο. ταχείας τριήρεις δέκα, ἡ ναυτικὴ δύναμις τὴν ὁποίαν εἶχε συγκροτήσῃ ὁ Φίλιππος διὰ τὰς πολεμικὰς ἀνάγκας τοῦ οὐδέποτε κατῴρθωσε νὰ ἐξισωθῇ πρὸς τὴν νηυτικὴν δύναμιν τῶν Ἀθηναίων· διὰ τοῦτο ὁ Δημοσθένης θεωρεῖ ἐπαρκεῖς τὰς δέκα ταχείας τριήρεις.

Νόημα : Ὁ ρήτωρ προτείνει τὴν συγκρότησιν μικρᾶς πολεμικῆς δυνάμεως, ἡ ὁποία νὰ ἀποτελῇται ἐκ τριῶν τμημάτων, τὸ πρῶτον τμήμα θὰ περιλαμβάνῃ 2000 πεζούς, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 500 θὰ εἶναι Ἀθηναῖοι, στρατευόμενοι ἐξ οἰκισδῆποτε ἡλικίας, καθ' ὠρισμένον βραχὺ χρονικὸν διάστημα καὶ διαδοχικῶς, οἱ δὲ ἄλλοι 1500 θὰ εἶναι μισθοφόροι. Τὸ δεύτερον τμήμα θὰ περιλαμβάνῃ 200 ἵππεῖς, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 50 τοῦλάχιστον θὰ εἶναι Ἀθηναῖοι, στρατευόμενοι ὅπως καὶ οἱ πεζοί, μὲ τὰς ἀπαιτουμένας πρὸς μεταφορὰν τῶν ἱππαγωγῶς τρήρεις διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ πλοῦ τῆς πολεμικῆς δυνάμεως. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς διατροφῆς, ὑπόσχεται ὁ ρήτωρ νὰ ὁμιλήσῃ κατωτέρω, ἀφοῦ προηγουμένως ἐξηγήσῃ διατὶ τόσον μικρὰ δύναμις εἶναι ἄρκετὴ καὶ διατὶ ἐπιβάλλεται νὰ ἐκστρατεύσουν μαζὶ μὲ τοὺς μισθοφόρους καὶ πολῖται.

Περίληψις : Ὁ Δημοσθένης προτείνει τὴν συγκρότησιν μικρᾶς πολεμικῆς δυνάμεως καὶ καθορίζει τὸ εἶδος καὶ τὸ πλῆθος αὐτῆς.

Ἐπιγραφή : Εἶδος καὶ πλῆθος τῆς μονίμου πολεμικῆς δυνάμεως

§ 23 - 24

Τοσαύτην μὲν,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
οἶμαι ἀποχρῆν διὰ ταῦτα,
ὅτι οὐκ ἐνὶ ἡμῖν νῦν
πορίσασθαι δύναμιν
τὴν παραταξομένην ἐκεῖνῃ,
ἀλλ' ἀνάγκη (ἐστὶ) ληστεύειν

καὶ χρῆσθαι τὴν πρώτην
τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ πολέμου·
οὐδεῖς τοίνυν εἶναι
αὐτὴν ὑπέρογκον
τοῦ γὰρ ἐστὶ μισθὸς
(οὐδὲ τροφή)
οὐδὲ παντελῶς ταπεινὴν.
Κελεύω δὲ παρεῖναι
καὶ συμπλέειν πολίτας

διὰ ταῦτα,
ὅτι ἀκούω

Τόσον μὲν μικρὰ (δύναμις),
ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
(νομίζω ὅτι ἀρκεῖ) διὰ τοῦτο,
διότι δὲν δυνάμεθα ἡμεῖς τῶρα
νὰ ἐξοικονομήσωμεν δύναμιν
ἡ ὁποία θὰ εἶναι ἱκανὴ ν' ἀντιπα-
ραταχθῇ πρὸς τὴν δύναμιν ἐκείνου
ἀλλ' (εἶναι) ἀνάγκη νὰ διεξάγωμεν
ληστρικὸν πόλεμον (: κλεφτοπό-
λεμον)

καὶ νὰ ἐφαρμόζωμεν κατ' ἀρχὰς
αὐτὴν τὴν τακτικὴν τοῦ πολέμου·
δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ εἶναι
αὕτη (ἡ δύναμις) πολὺ μεγάλη
(διότι δὲν ὑπάρχει μισθὸς
οὐδὲ σιτηρέσιον)
οὔτε (ὅμως καὶ) ἐντελῶς μικρά.
Προτείνω δὲ νὰ παρευρίσκωνται
καὶ νὰ συμπλέουν (Ἀθηναῖοι) πο-
λίται

διὰ τοῦτο (: διὰ τὸ ἐξῆς),
διότι δηλαδὴ ἔχω ἀκούσει

τὴν πόλιν καὶ πρότερόν ποτε

τρέφειν ξενικὸν

ἐν Κορίνθῳ,

οὐ ἡγεῖτο

Πολύστρατος καὶ Ἰφικράτης
καὶ Χαβρίας καὶ ἄλλοι τινές,
καὶ αὐτοὺς ὁμᾶς συστρατεύεσθαι.

καὶ οἷδ' ἀκούων

ὅτι ἐνίκων Λακεδαιμονίους

οὗτοι οἱ ξένοι

παραταττόμενοι μεθ' ὁμῶν

καὶ ὁμεῖς μετ' ἐκείνων

(παραταττόμενοι ἐνικᾶτε).

Ἐξ οὗ δ' αὐτὰ καθ' αὐτὰ

τὰ ξενικά

στρατεύεται ὑμῖν,

νικᾷ τοὺς φίλους

καὶ τοὺς συμμάχους,

οἱ δ' ἐχθροὶ γεγόνασι

μείζους τοῦ δέοντος.

Καὶ παρακύψαντα

(τὰ ξενικά)

ἐπὶ τὸν πόλεμον

τῆς πόλεως.

οἴχεται πλέοντα

πρὸς Ἀρτάβαζον

καὶ πανταχοῦ μάλλον

(ἢ ἐπὶ τοὺς πολεμίους),

ὁ δὲ στρατηγὸς ἀκολουθεῖ,

εἰκότως.

οὐ γὰρ ἐστὶν ἄρχειν

μὴ διδόντα μισθόν.

ὅτι ἡ πόλις καὶ προηγουμένως κά-
ποτε

συνετῆρει μισθοφορικὸν στρατὸν

εἰς τὴν Κόρινθον,

τοῦ ὁποίου ἀρχηγὸς ἦτο

ὁ Πολύστρατος καὶ ὁ Ἰφικράτης

καὶ ὁ Χαβρίας καὶ μερικοὶ ἄλλοι,

καὶ ὅτι σεῖς οἱ ἴδιοι ἐξεστρατεύετε

μαζὶ με αὐτούς.

καὶ γνωρίζω ἐξ ἀκοῆς

ὅτι ἐνίκων τοὺς Λακεδαιμονίους

αὐτοὶ οἱ μισθοφόροι

παρατασσόμενοι μαζὶ με σᾶς

καὶ (ὅτι) σεῖς μαζὶ με ἐκείνους

(παρταχισσόμενοι τοὺς ἐνικᾶτε)

Ἀφ' οὗτου ὅμως ἐντελῶς μόντα των

τὰ μισθοφορικὰ στρατεύματα

ἐκστατεύουν διὰ λογαριασμόν σας,

νικοῦν (: βλάπτουν) τοὺς φίλους

καὶ τοὺς συμμάχους,

οἱ δὲ ἐχθροὶ ἔχουν γίνεαι

ἰσχυρότεροι ἀπὸ ὅσο πρέπει.

Καὶ ἀφοῦ ρίψουν ἐπιπολαίως ἐν

βλέμμα

(τὰ μισθοφορ. στρατεύματα)

εἰς τὸν πόλεμον,

τὸν ὁποῖον διεξάγει ἡ πόλις,

πλέουν ὀλοταχῶς (: ταχέως)

πρὸς τὸν Ἀρτάβαζον.

καὶ εἰς οἷονδὴποτε ἄλλο μέρος μάλ-

λον

(παρὰ κατὰ τῶν ἐχθρῶν),

ὁ δὲ στρατηγὸς (τὰ) ἀκολουθεῖ,

εὐλόγως.

διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀρχῇ (κα-

νεῖς),

ἐὰν δὲν δίδῃ μισθόν.

Γραμματικά - ἐρμηνευτικά: *τοσαύτην*=τόσον μικράν. *ὅτι*=
σύνδ. αἰτιολ. (=διότι). *ἐν* (=ἐνεσι), ἀπρόσ. ρῆμα=εἶναι δυνατόν.
πορίσασθαι, ἀπαρ. μέσ. ἀορ. α' τοῦ πορίζομαι=εξοικονομῶ *ληστεύω*
=διεξάγω ληστρικὸν πόλεμον, κλεφτοπόλεμον. *χρησθαι*=ἀπαρ. ἐνεστ.
τοῦ χρῶμαι=μεταχειρίζομαι, ἐδῶ: ἐφαρμόζω. *τὴν πρώτην* (ἐπιρρ.)=
κατ' ἀρχάς. *ὑπέρογκος*=ὑπερβολικός, πολὺ μεγάλος. *ἔστι*=ὑπάρχει.

ταπεινός=ἀσήμενος, μικρός. παρδῖναι=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ παρδῖναι=παρευρίσκομαι, εἶμαι παρών. συμπλεῖν=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ συμπλέω=πλέω μαζί. ἀκούω (ἀκήκοα)=ἔχω ἀκούσει. τρέφειν=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ τρέφω (συντηρῶ), ἔτρεφον, θρέψω, ἔθρεψα, τέτροφα, ἐτέτρεφειν. οὗ=γεν. ἐν. ἀρσ. τῆς ἀναφορ. ἀντων. ὅς, ἡ, ὁ. ἡγεῖτο=παρ. γ' ἐν. τοῦ ἀποθετ. ἡγεομαι -οῦμαι=εἶμι ἀρχηγός. συστρατεύομαι=ἐκστρατεύω μαζί. οἷδ' ἀκούων=γνωρίζω ἐξ ἀκοῆς ἐξ οὗ=(σύνδ. χρον.)=ἀφ' οὗ. αὐτὰ καθ' αὐτά=ἐντελῶς μόνα των. τοὺς φίλους νικῶ=βλάπτω τοὺς φίλους. μεῖζους (καὶ μεῖζονες)=ὄνομ. πληθ. ἀρσ. τοῦ συγκριτ. ἐπιθ. μεῖζων=μεγαλύτερος, ἰσχυρότερος (μέγας, μεῖζων, μέγιστος). γεγόνασι=ὄριστ. παρ. γ' πληθ. τοῦ γίγνομαι. παρακύναντα=μετ. ἀορ. ὄνομ. πληθ. οὐδ. τοῦ πρ. κύνω (=κύνω διὰ τὸ ἰδὼ ἐπιπολαῖως, ρίπτω ἐπιπολαῖως ἐν βλέμμα, κυττάζω κατὰ μὲ ἀδιαφορίαν), παρέκυντον, πρ. κύνω, παρέκυνξ, παρ. κύνω, παρ. κύνω. πανταχοί, ἐπιρρ. τοπ.=πρὸς οἷονδῆποτε μέρος (: τὰ εἰ- -οι καὶ σε λήγοντα ἐπιρρ. δηλοῦν τὴν εἰς τόπον κίνησιν). μᾶλλον=ἐπιρρ. συγκριτ. βαθ. ποσοτικόν (μάλα, μᾶλλον, μάλιστα). οἷχεται=ὄριστ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ ἀποθετ. οἷχομαι (μὲ σημ. πρ. οἷχ.)=ἔχω ἀπέλ- -θει, ὥχόμην (: συνήθως=ἀπῆλθον), οἷχσομαι, — ὥχηναι, ὥχηναι πλέοντα=μετ. ἐνεστ. ὄνομ. πληθ. ἀρσ. τοῦ πλέω. οἷχομαι πλέων=ὀλοταχῶς πλέω. εἰκότως, ἐπιρρ. τροπ.=εὐλόγως. ἔστιν (ἰπρότ.)=εἶναι δυνατόν. διδόντα=μετ. ἐνεστ. αἰτ. ἐν. ἀρσ. τοῦ δίδωμι, ἐδίδουν δῶσω, ἔδωκα, δέδωκα, ἐδέδωκεν.

Ἀντικαταστάσεις : παραταξομένην, καθ.=παραταττομένην, πα-
ραταξομένην, παραταξάμενην, παρατεταγμένην. χρῆσθαι, καθ.=χρῆ-
σθαι, χρῆσεσθαι, χρήσασθαι, κεχρήσθαι. συμπλεῖν, καθ.=συμπλεῖν,
συμπλεύσεσθαι (καὶ συμπλευσεῖσθαι), συμπλεύσασθαι, συμπεπλευκέ-
ναι. τρέφειν, καθ.=τρέφειν, θρέφειν, θρέψαι, τέτροφέναι. ἡγεῖτο, καθ.=
ἡγεῖται, ἡγεῖτο, ἡγήσεται, ἡγήτατο, ἡγήται, ἡγήτο ἀκούων, καθ.=
ἀκούων, ἀκουσόμενος, ἀκούσας, ἀκηκώς. ἐνίκων, καθ.=νικῶσι, ἐνί-
κων, νικῶσι, ἐνίκησαν, νενίκηκας, ἐνενικήκεσαν. νικᾷ, ὀρίζ.=νι-
κᾷ, νικᾷ, νικῶν, νικάτω, (νικάω, νικῶν -ῶσα -ῶν). γεγόνασι, καθ.=
γίγνονται, ἐγίγνοντο, γενήσονται, ἐγένοντο, γεγέννηται, καὶ β' γεγό-
νασι, ἐγεγέννητο καὶ ἐγεγόνεσαν. παρακύναντα, καθ.=παρακύνοντα,
παρακύνοντα, παρακύναντα, πρ. κύνω, πρ. κύνω. πλέοντα, καθ.=
πλέοντα, πλευσόμενα καὶ πλευσούμενα, πλεύσαντα, πεπλευκότα.
διδόντα, καθ.=διδόντα, δώσαντα, δόντα, δεδωκότα.

Ἀναγνώσεις προτάσεων : τοσαύτην μὲν (τὴν δύναμιν οἶμαι ἀπο-
χρῆν) διὰ ταῦτα (κυρία). δι. οὐκ ἐν... παραταξομένην (αἰτιολογ.
τρότ. ὡς ἐπεξήγησις τοῦ διὰ ταῦτα). ἀλλὰ ληστεύειν ἀνάγκη... τὴν
πρώτην (κυρία). οὐ τοίνυν ὑπέρρογκον αὐτὴν οὐδὲ παντελῶς... δεῖ
(κυρία). οὐ γὰρ ἔστι... τροφή (κυρία). πολίτας δε... κελεύω (κυρία).
δι. καὶ πρότερόν ποτέ... τὴν πόλιν... καὶ... συστρατεύεσθαι (αἰτιολογ.
τρότ. ὡς ἐπεξήγησις τοῦ διὰ ταῦτα). οὐ... ἡγεῖτο... καὶ ἄλλοι τινές

(ἡγοῦντο) (ἀναφορικῶς προτ.). καὶ οἱ δ' ἀκούων (κυρία). οἱ Λακεδ... καὶ ἡμεῖς μετ' ἐκείνων (παραταττόμενοι ἐνικᾶτε) εἰδικαί προτ. ὡς ἀντικείμεν. τοῦ οἶδα). ἐξ οὗ στρατεύεται (χρον. πρότ.). τοὺς φίλους... συμμάχους (κυρία). οἱ δ' ἐχθροὶ ..γεγόνاسι (κυρία), καὶ παρακώ-
ψαντα.. πλέοντα (κυρία). ὁ δέ...εἰκότως (κυρίως). οὐ γὰρ ἔστιν...
μισθὸν (κυρία).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: (οἶμαι)=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., ἀποχερῆν (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ., (τὴν δύναμιν)=ὑποκ τοῦ ἀποχερῆν (ἐτεροπροσωπία), τοσαύτην=κατηγορ., διὰ ταῦτα=ἐμπρόθ. προσδ. αἰτίας ἐνι (=ἐνεστι)=ρῆμα (ἀπρόσ.), πορίσασθαι=ὑποκ. τοῦ ἐνι, ἡμῖν =δοτ. προσωπ. τοῦ ἐνι καὶ ὑποκ. τοῦ παρίσασθαι, τὴν παραταξομένην = μετ. ἐπιθετ. (ἐδῶ ἡ μετοχὴ τοῦ μέλλ. μετὰ τοῦ ἄρθρου πρὸ αὐτῆς σημαίνει τὸν ἱκανὸν νὰ πράξῃ τὸ ὑπὸ τῆς μετ. σημαίνομενον), ἐκείνῳ =ἀντικ. τῆς μετ., ἀνάγκη (ἐστὶ)=ρῆμα (ἀπρόσ. ἔκφρασις), ληστεύειν -χερῆσθαι=ὑποκείμ., (ἡμᾶς)=ὑποκ. τῶν ἀπαρ., τῷ τρόπῳ = ἀντικ. τοῦ χερῆσθαι, τοῦ πολέμου=γεν. ὑποκ. τοῦ τῷ τρόπῳ, τούτῳ=ἐπιθ. προσδ., τὴν πρῶτην=ἐπίρρ. προσδ. χρόνου. δεῖ=ρῆμα (ἀπρόσ.), εἶναι =ὑποκ. αὐτὴν=ὑποκ. τοῦ εἶναι (ἐτεροπροσωπία), ὑλέρογκον-ταπεινὴν=κατηγορ. τοῦ αὐτὴν, παντελῶς=ἐπίρρ. προσδ. ποσοῦ ἔστι = ρῆμα (προσωπ.), μισθὸς-τροφὴ = ὑποκ., —, κελεύω=ρῆμα, (ἐγὼ) = ὑποκ., παρῆναι-συμπλεῖν (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικείμεν. τοῦ κελεύω-πολί-
τας=ὑποκ. τῶν ἀπαρ. (ἐτεροπροσωπία), διὰ ταῦτα=ἐμπρόθ. προσδ. αἰτίας. ἀκούω=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., τρέφειν-συστρατεύεσθαι (εἰδικὰ ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ ἀκούω, τὴν πόλιν=ὑποκ. τοῦ τρέφειν, ξενικὸν=ἀντικ. τοῦ τρέφειν, ἐν Κορίνθῳ=ἐμπρόθ. προσδ. τόπου, πρό-
τερὸν ποτε=ἐπίρρ. προτδ. χρόνου, ὑμᾶς=ὑποκ. τοῦ συστρατεύεσθαι αὐτοὺς=κατηγορ. προσδ. τοῦ ὑμᾶς ἡγεῖτο - (ἡγοῦντο) = ρήματα, Πολύστρατος - Ἰφ. - Χαβρίας=ὑποκ. τοῦ ἡγεῖτο οὐ=ἀντικ., ἄλ-
λοι τινες=ὑποκ. (τοῦ ἡγοῦντο). οἶδα=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., ἀκούων =μετ. κατηγορημ. (ἐκ τοῦ οἶδα ὡς γνώσεως σημαντικοῦ)· αἱ ἱκολου-
θεῖσαι εἰδ., προτ.=ἀντικ. τοῦ οἶδα: ἐνίκων - (ἐνικᾶτε)= ρήματα, οἱ
ξένοι=ὑποκ. τοῦ ἐνίκων, οὗτοι=ἐπιθ. προσδ. Λακεδαιμονίους=ἀν-
τικ., παραταττόμενοι=μετ. τροπ., μεθ' ὑμῶν=ἐμπρόθ. προσδ. δη-
λῶν συνέργειαν, ὑμεῖς=ὑποκ. τοῦ (ἐνικᾶτε), μετ' ἐκείνων=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν συνέργειαν. στρατεύεται=ρῆμα. τὰ ξενικά=ὑποκ. (ἕττ. σύντ.), αὐτὰ=κατηγορ. προσδ., καθ' αὐτὰ=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν
χωρισμὸν (καὶ διανομήν). ὑμῖν=δοτ. χαριστική. νικᾶ=ρῆμα, (τὰ ξε-
νικά)=ὑποκ. (ἕττ. σύντ.), τοὺς φίλους - τοὺς συμμάχους=ἀντικείμεν.
γεγόνاسι=ρῆμα, οἱ ἐχθροὶ=ὑποκ., μείζους=κατηγορ., τοῦ δέοντος.
(ἐπιθ. μετ.)=β' ὅρος συγκρίσεως. οἴχεται=ρῆμα, (τὰ ξενικά)=ὑποκ.
(ἕττ. σύντ.). πλέοντα=μετ. κατηγορημ. (ἐκ τοῦ οἴχεται ἡ μετ. ἐξη-
γεῖται μὲ ρῆμα, τὸ δὲ ρῆμα μὲ ἐπίρρ.=ταχέως πλέον), πρὸς Ἀριά-
βαζον=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν διεύθυνσιν. πανταχοῖ=ἐπίρρ. προσδ.
τόπου, μᾶλλον=ἐπίρρ. προσδ. ποσοῦ (ὡς β' ὅρ. συγκρίσεως τοῦ ἡ

ἐπὶ τοὺς πολεμίους), παρακύναντα=χρ.ν. μετ. (=ἐπὶ παρακύνῃ), (τὰ ξενικά)=ὑποκ. τῆς μετ. ἐπὶ τὸν πόλεμον=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν διεύθυνσιν, τῆς πόλεως=γεν. ὑποκειμ. τοῦ τὸν πόλεμον. ἀκολουθεῖ=ῤῥημα, ὁ στρατηγὸς=ὑποκ., εἰκότως=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου. ἔστιν=ῤῥημα (ἀπροσ.), ἀρχειν=ὑποκ., (τινὰ)=ὑποκ. τοῦ ἀρχειν, (τῶν στρατιωτῶν)=ἀντικ. τοῦ ἀρχειν, μὴ διδόντα=ὑποθετ. μετ. (=ἐὰν μὴ διδῷ), μισθὸν=ἀντικ. τῆς μετ. διδόντα.

Πραγματικά: αὐτήν, δηλ. τὴν δύναμιν. μισθὸς - τροφή, -εἰς τοὺς στρατιώτας ἐδίδετο καθ' ἑκάστην μισθὸς (ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ) καὶ σιτηρέσιον. Καὶ τὰ δύο ταῦτα ὁμοῦ (=ἐντελὲς μισθὸς) οὐδέποτε ὑπερέβαινον τὴν δραχμὴν καθ' ἑκάστην, οὔτε ἦσαν ὀλιγώτερα τῶν 4 ὀβολῶν. Ἡ τροφή ἐδίδετο εἰς χρῆμα, διότι δὲν ὑπῆρχεν ὠργανωμένη ἐπιμελητεία στρατοῦ, οἱ δὲ στρατηγοὶ ἐφρόντιζον ν' ἀκολουθῇται τὸ στράτευμα ἀπὸ πωλητὰς τροφίμων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ στρατιῶται ἡγόραζον τὰ τρόφιμά των. **πρότερόν ποτε**, δηλ. κατὰ τὸν Κορινθιακὸν πόλεμον (395—387 π. Χ.). **ξενικὸν ἐν Κορίνθῳ**, τὸ μισθοφορικὸν τοῦτο στράτευμα συγκροτηθὲν ὑπὸ τοῦ Κόνωνος προσέφερε πολλὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων. Τοῦτου μετὰ τὸν Κόνωνα ἡγήθησαν οἱ στρατηγοὶ Πολύστρατος, Ἰφικράτης, Χιβρίας κ. ἄ., —ἄλλοι τινές, δηλ. ὁ Στράβαξ, Καλλίας καὶ Φιλοκράτης. **Λακεδαιμονίους ἐνίκων**, ἐννεῖ τὴν περιφανῆ νίκην τοῦ Ἰφικράτους εἰς τὸ Λέχαιον, λιμένα τῆς Κορίνθου, ὅπου οὗτος ἡγούμενος τοῦ μισθοφορ. στρατοῦ καὶ τῶν Ἀθηναίων κατέστρεψε (: κατέκοψε) τὸ 392 π. Χ. ὀλόκληρον σπαρτιατικὴν **μόραν** (: τάγμα ἐκ 400 ἀνδρῶν). Τὸ κατόρθωμα τοῦτο τοῦ Ἰφικράτους ἐπηνέθη πολὺ καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα. **αὐτὰ καθ' αὐτά**, ἄνευ δηλ. συμμετοχῆς Ἀθηναίων πολιτῶν. **νικᾷ**, δηλ. δι' ἀρπαγῶν καὶ ἀργυρολογίας. **οἱ δι' ἐχθροί**, δηλ. οἱ Θηβαῖοι, Χῖοι, Ρόδιοι καὶ πρὸ πάντων ὁ Φίλιππος. **ἐπὶ τὸν τῆς πόλεως πόλεμον**, οἱ Ἀθηναῖοι διεξῆγον τότε δύο πολέμους: α') τὸν κατὰ τοῦ Φιλίππου περὶ τῆς Ἀμφιπόλεως, καὶ β') τὸν κατὰ τῶν συμμαχικῶν πόλεων ποὺ εἶχον ἀποστατήσαι. **πρὸς Ἀρτάβαζον**. . . **οἴχεται πλέοντα**, ὁ ρήτωρ ὑπονοεῖ τὸν στρατηγὸν Χάρητα, ὁ ὁποῖος μὴ ἔχων νὰ δώσῃ μισθὸν εἰς τὸν στρατὸν του, διέκοψε τὰς πολεμ. ἐπιχειρήσεις κατὰ τῶν ἀποστατῶν συμμάχων, κατὰ τῶν ἐποίων εἶχε σταλῇ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ὠδήγησε τὸν στρατὸν του εἰς τὸν σατράπην Ἀρτάβαζον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀποστατήσαι ἀπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξου τοῦ Γ'.

Διαισθητικά: τοσαύτην μὲν . . . διὰ ταῦτα= ἔλλειψις (ἀντὶ : τοσαύτην μὲν οἶμαι ἀποχερῆν τὴν δύναμιν . . . διὰ ταῦτα) ἐκείνῳ=βραχυλογίᾳ (ἀντὶ : τῇ ἐκείνου δυνάμει ληστεύειν—καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τὸν πόλεμον χρῆσθαι=ρητορικὸς πλατειασμός (: θὰ ἦρ-ει μόνον τὸ ληστεύειν ν' ἀποδώσῃ τὸ νόημα). **τὴν πρώτην** θέτει τὴν λέξιν εἰς τὸ

τέλος τῆς προτ. χάριν ἐμφάσεως αὐτοὺς *ὅμως*, προετάχθη τὸ αὐτοὺς χάριν ἐμφάσεως. *Δακεδαιμονίους*, εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς προτ χάριν ἐμφάσεως *καὶ ὑμεῖς μετ' ἐκείνων* (δηλ. *ἐνικᾶτε*)=σχῆμα ἐξ ἀναλόγου. *τοὺς φίλους νικᾷ*=σχῆμα ὁζύμωρον (: ὅταν παρατίθενται δύο ἀντιφατικά ἐννοιαί).

Ἡθικά: *ληστεύειν*, ὁ ρήτωρ δὲν προτείνει συστηματικὸν καὶ κατὰ μέτωπον πόλεμον, ἀλλὰ κλεφτοπόλεμον, δηλ. ἐπιχειρήσεις ἀντιπερισπασμοῦ, καταπονήσεως καὶ ἐξαντλήσεως τοῦ Φιλίππου. *καὶ ἄλλοι τινές*, οὗτοι ὡς ὀλιγώτερον σπουδαῖοι δὲν ἀναφέρονται ὀνομαστικῶς ὑπὸ τοῦ ρήτορος. *τοὺς φίλους νικᾷ καὶ τοὺς συμμάχους*, ὁ ρήτωρ μετὰ πολλῆς πικρίας εἰρωνεύεται καὶ χλευάζει τοὺς Ἀθηναίους, διότι ἐνῷ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐνδιαφεροῦν νὰ σώσουν τοὺς φίλους καὶ συμμάχους των, ἔστελλον μισθοφορικὸν στρατόν, ὁ ὁποῖος ἔλεηλάτει καὶ παντοιοτρόπως ἐβλαπτεν αὐτοὺς, *ἀκολουθεῖ, εἰκότως*, διὰ τοῦ πρώτου ὁ ρήτωρ ψέγει τὴν στάσιν τοῦ στρατηγοῦ (Χάρητος), ὁ ὁποῖος ἀντὶ νὰ προηγήται, ἀκολουθεῖ· διὰ τοῦ δευτέρου δικαιολογεῖ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ.

Γνωμικά: *οὐκ ἔστιν ἀρχεῖν τῶν στρατιωτῶν μὴ διδόντα μισθόν*.

Νόημα: Ὁ Δημοσθένης προτείνει εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὴν συγκρότησιν τόσον μικρᾶς δυνάμεως, διότι: α) εἶναι ἀνάγκη κατ' ἀρχὰς νὰ διεξάγουν κλεφτοπόλεμον καὶ β) δὲν ὑπάρχει μισθὸς καὶ σιτηρέσιον πρὸς συντήρησιν μεγαλυτέρας δυνάμεως. Ἐπιβάλλεται ἐπίσης μαζὶ με τοὺς μισθοφόρους νὰ στρατεύωνται καὶ Ἀθηναῖοι πολῖται, διότι καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, ὡς π.χ. κατὰ τὸν Κορινθιακὸν πόλεμον, ἡ τοιαύτη συνεργασία μισθοφόρων καὶ πολιτῶν ὠδήγησεν εἰς νίκας. Ὅταν ὁμοῦς ἀποστέλλωνται μόνον μισθοφόροι, ἐπειδὴ δὲν καταβάλλεται εἰς αὐτοὺς ὁ μισθός, ἐκτρέπονται εἰς λαφυραγωγίας τῶν φίλων καὶ συμμάχων καὶ οὕτως αὐξάνουν τοὺς ἐχθροὺς τῶν Ἀθηναίων ἢ ἀδιαφοροῦντες διὰ τὸν πόλεμον τὸν ὁποῖον διεξάγει ἡ πόλις, καταφεύγουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἄλλων, ὁ δὲ στρατηγὸς εἶναι ἡναγκασμένος νὰ τοὺς ἀκολουθῇ, διότι δὲν ἔχει νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς μισθόν.

Περίληψις: Ὁ Δημοσθένης ἐξηγεῖ διὰ ποίους λόγους προτείνει τὴν συγκρότησιν μικρᾶς πολεμικῆς δυνάμεως καὶ διατὶ ἐπιβάλλεται νὰ στρατεύωνται καὶ Ἀθηναῖοι πολῖται.

Ἐπιγραφή: Λόγοι δι' οὓς ὁ Δημοσθένης προτείνει τὴν συγκρότησιν μικρᾶς πολεμικῆς δυνάμεως καὶ τὴν στρατεύειν Ἀθηναίων πολιτῶν.

§ 25-27

Τὶ οὖν κελεύω;
(Κελεύω) ἀφελεῖν τὰς προφάσεις

καὶ τοῦ στρατηγοῦ
καὶ τῶν στρατιωτῶν,
πορίσαντας μισθὸν
καὶ παρακαταστήσαντας
στρατιώτας οἰκείους
ὥσπερ ἐπόπτας τῶν στρατηγουμέ-
νων.

ἐπεὶ νῦν γε
γέλως ἔσθ'
ὥς χρώμεθα τοῖς πράγμασιν.

Εἰ γὰρ ἔροιστο τις ὑμᾶς

«εἰρήνην ἄγετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι;
«Μὰ Δία ἡμεῖς γε
οὐκ (ἄγομεν εἰρήνην)»,
εἶποιτ' ἄν,
«ἀλλὰ Φιλίππῳ πολεμοῦμεν».

Οὐκ ἐχειροτονεῖτε δ' ἐξ ὑμῶν αὐτῶν Δὲν ἐξελέγετε δὲ ἀπὸ σᾶς τοὺς
ιδίους

δέκα ταξιάρχους καὶ στρατηγοὺς δέκα ταξιάρχους καὶ (δέκα) στρα-
τηγούς

καὶ (δέκα) φυλάρχους
καὶ δύο ἱππάρχους;

Τὶ οὖν οὗτοι ποιοῦσι;

Πλὴν ἑνὸς ἀνδρός,

ὃν ἂν ἐκπέμψῃτ'

ἐπὶ τὸν πόλεμον,

οἱ λοιποὶ ὑμῖν

τὰς πομπὰς πέμπουσιν

μετὰ τῶν ἱεροποιῶν.

χειροτονεῖτε γὰρ

τοὺς ταξιάρχους καὶ τοὺς φυλάρχους τοὺς ταξιάρχους καὶ τοὺς φιλά-
ρχους

εἰς τὴν ἀγοράν,

οὐκ ἐπὶ τὸν πόλεμον,

ὥσπερ οἱ πλάττοντες

τοὺς πηλίνους.

Τὶ λοιπὸν προτείνω (προτρέπω);
(Προτείνω) ν' ἀφαιρέσετε τὰς προ-
φάσεις

τοῦ στρατηγοῦ

καὶ τῶν στρατιωτῶν,

ἀφοῦ (τοὺς) ἐξοικονομήσετε μισθὸν

καὶ ἀφοῦ τοποθετήσετε πλησίον τῶν

στρατιώτας ἰδικούς σας

ὡς μάρτυρας τῶν πράξεων τοῦ
στρατηγοῦ.

διότι τώρα βεβαίως

εἶναι γελοῖον πρᾶγμα,

ὅπως ἀντιμετωπίζομεν τὰ πράγμα-
τα (τοῦ πολέμου).

Διότι, ἐὰν κανεὶς ἤθελε σᾶς ἐρω-
τήσει

«ἔχετε εἰρήνην, ἄνδρες Ἀθηναῖοι;»

«Μὰ τὸν Δία ἡμεῖς τοῦλάχιστον»

δὲν (ἔχομεν εἰρήνην)»,

ἤθελετε ἀπαντήσῃ,

«ἀλλὰ πολεμοῦμεν ἐναντίον τοῦ Φι-
λίππου».

Δὲν ἐξελέγετε δὲ ἀπὸ σᾶς τοὺς
ιδίους

δέκα ταξιάρχους καὶ (δέκα) στρα-
τηγούς

καὶ (δέκα) φυλάρχους

καὶ δύο ἱππάρχους;

Τὶ λοιπὸν κάμνουν αὐταί;

Ἐκτὸς ἑνὸς ἀνδρός.

τὸν ὁποῖον ἠθέλετε στείλει

πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου,

οἱ ὑπόλοιποι πρὸς εὐχαρίστησίν σας

προηγούνται τῶν πομπῶν

μαζὶ μὲ τοὺς ἱεροποιούς.

διότι ἐκλέγετε

τοὺς ταξιάρχους καὶ τοὺς φιλά-
ρχους

διὰ τὴν ἀγοράν,

ὄχι διὰ τὸν πόλεμον,

ὅπως ἀκριβῶς οἱ κατασκευάζοντες

τοὺς πηλίνους (ταξιάρχους καὶ φυ-
λάρχους).

Οὐ γὰρ ἐχρῆν,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
εἶναι ταξίαρχους παρ' ὑμῶν,
ἱππαρχον παρ' ὑμῶν,
ἄρχοντας οἰκείου·
ἐν' ἣν ὡς ἀληθῶς
ἡ δύναμις τῆς πόλεως;
Ἀλλ' εἰς μὲν Λῆμνον
δεῖ πλεῖν
τὸν παρ' ὑμῶν ἱππαρχον,
τῶν δ' ἀγωνιζομένων
ὑπὲρ τῶν κτημάτων τῆς πόλεως
ἱππαρχεῖν Μενέλαον;
Καὶ οὐ λέγω ταῦτα
μεμφόμενος τὸν ἄνδρα,
ἀλλ' ἔδει ὑφ' ὑμῶν
χειροτονηθένον εἶναι τοῦτον,
ὅστις ἂν ᾔ.

Δὲν ἔπρεπε λοιπόν,
ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
νὰ εἶναι οἱ ταξίαρχοι ἀπὸ σᾶς,
ὁ ἱππαρχος ἀπὸ σᾶς,
οἱ ἄρχοντες (ἐν γένει) ἰδικοὶ σας,
διὰ νὰ ἀνῆκε πραγματικῶς
ἡ δύναμις εἰς τὴν πόλιν;
Ἀλλ' εἰς μὲν τὴν Λῆμνον
πρέπει νὰ πλέῃ
ὁ ἰδικός σας ἱππαρχος,
τῶν δ' ἀγωνιζομένων
διὰ τὰς κτήσεις τῆς πόλεως
νὰ εἶναι ἱππαρχος ὁ Μενέλαος;
Καὶ δὲν λέγω αὐτὰ
κατηγορῶν τὸν ἄνδρα,
ἀλλ' ἔπρεπε ἀπὸ σᾶς
νὰ ἐχῇ ἐκλεγῇ αὐτός,
ὅποιοςδὴποτε καὶ ἂν εἶναι.

Γραμματικά - ἐρμηνευτικά: ἀφελεῖν=ἀπαρ. ἀορ. β' τοῦ ἀραι-
ρέω -ῶ, ἀφῆρουν, ἀφαιρήσω, ἀφείλον (ὑποτ. ἀφέλω, εὐκτ. ἀφέλοιμι,
προστ. ἀφελε, ἀπαρ. ἀφελεῖν, μετ. ἀφελών -οῦσζ -όν), ἀφῆρηκα, ἀφη-
ρήκειν. **πορίσαντας**=μετ. ἀορ. α', αἰτ. πληθ. ἀρσ. τοῦ πορίζω (=ἐξοι-
κονομῶ, προμηθεύω). **τὰ στρατηγούμενα** (μετ. ἐνεστ. οὐδ')=τὰ ὑπὸ
τοῦ στρατηγοῦ. **παρκαταστήσαντας**=μετ. ἀορ. α' αἰτ. πληθ. ἀρσ.
τοῦ παρκαθίστημι (=τοποθετῶ πλησίον), παρκαθίστην, παρκατα-
στήσω, παρκαθέστηθα. **γέλως**, ὥτος=αἰτία πρὸς γέλωτα, γελοῖον
πρᾶγμα. ὡς=ἐπίρρ. ἀναφορ. τροπ., **χρῶμεθα**=ὀριστ. ἐνεστ. α' πληθ.
τοῦ χρῶμαι **χρῶμαι τοῖς πράγμασι**=ἀντιμετωπίζω τὰ πράγματα,
τὴν κατάστασιν **ἔρωτο**=εὐκτ. μέσ. ἀορ. β' γ' ἐν. τοῦ ἐρωτάω -ῶ, ἡ-
ρώτων, ἐρωτήτω, καὶ ἐρώσομαι, ἠρώησα, καὶ ἠρόμην (ὑποτ. ἐρωμαι,
εὐκτ. ἐροίμην, προστ. ἐροῦ, ἀπαρ. ἐρέσθαι, μετ. ἐρόμενος -η -ον). ἡ-
ρώτηκα, ἠρωτήκειν. **ἄγετε**=ὀριστ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ ἄγω, ἤγον, ἄ-
ξω, ἤγαγον, ἤχα καὶ ἀγήοχα, ἤχειν καὶ ἠγήοχειν. **εἰρήνην ἄγω**=ἔχω
εἰρήνην. **μά**,=μόριον εὐχρηστον ἐπὶ ὅρκῳ. **εἰποιτε**=εὐκτ. ἀορ. β', β'
πληθ. τοῦ λέγω. **χειροτονεῖται**=πυχρτ. β' πληθ. τοῦ χειροτονέω -ῶ=
ἐκλέγω διὰ ἀνατάσεως τῆς χειρός. **ἐκπέμπητε**=ὑποτ. ἀορ., β' πληθ.
τοῦ ἐκπέμπω=ἀποστέλλω, στέλλω ἔξω. **πέμπω τὰς πομπὰς - ἡγοῦ-
μαι τῶν πομπῶν**=προηγούμεναι τῶν πομπῶν. **οἱ πλάττοντες**=μετ. ἐ-
νεστ. ὀνομ. πληθ. ἀρσ. τοῦ πλάττω (=πλάθω, κατασκευάζω), ἐπλατ-
τον, —ἐπλασα. **πῆλινος**=ὁ ἐκ πηλοῦ κιτεσκευασμένος. **γὰρ** (ἐπὶ ἐρω-
τήσεως)=λοιπόν **ἐχρῆν** (καὶ γρῆν)=πυχρτ. τοῦ ἀπροσ. χρή=πρέπει
(μέλλ. χρήσει). **ἦν**=παυχτ. γ' ἐν τοῦ εἰμί. ὡς, ἐπίρρ. ἐπιτεῖνον τὴν
σημ. τοῦ ἐπιρρ. **ἀληθῶς**=πραγματικῶς. **πλεῖν**=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ πλέω.

ἔστι=ῥῆμα, ὡς ὑποκ. αὐτοῦ χρησιμεύει ἡ ἀκολουθοῦσα ἀναφορ. *πρότ.*
 ὡς *χρῶμενα*... , *γέλως*=κατηγορ., *χρῶμεθα*=ῥῆμα, (*ἡμεῖς*)=ὑποκ.,
τοῖς πράγμασιν=ἀντικ., *εἰ ἔροίτο* (ὑπόθεσις), *εἴποτ' ἂν* (ἀπόδοσις)=
 ὑποθετ. λόγος γ' εἶδους σημ. τὴν ἀπλὴν σκέψιν τοῦ λέγοντος. *ἔροίτο*
 =ῥῆμα, *τις*=ὑποκ., *ὅμᾶς*=ἀντικ., *ἀγρετε*=ῥῆμα, (*ὅμεις*)=ὑποκ., *εἰρή-*
νην=ἀντικ., (*ἀγομεν*)=ῥῆμα, *ἡμεῖς*=ὑποκ., (*εἰρήνην*)=ἀντικ., *πολε-*
μοῦμεν=ῥῆμα, (*ἡμεῖς*)=ὑποκ., *Φιλίππων*=ἀντικ., *ἐχειροτονεῖτε*=ῥῆ-
 μα, (*ὅμεις*)=ὑποκ., *ταξίαρχους-στρατηγούς-φυλάρχους-ἱππάρχους*
 =ἀντικ., *δέκα*=ἐπιθ. προσδ., *ἐξ ὧν*=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν προ-
 ἔλευσιν, *αὐτῶν*=κατηγορ. προσδ. τοῦ ὧν. *ποιοῦσι*=ῥῆμα, *οὗτοι*=
 ὑποκ., *τί*=ἀντικ., —*πέμπουσιν*=ῥῆμα, *οἱ λοιποὶ*=ὑποκ., *τὰς πομ-*
πὰς=ἀντικ. *ὅμιν*=δοτ. ἡθικὴ, *μετὰ τῶν ἱεροποιῶν*=ἐμπρόθ.
 προσδ. δηλῶν συνέργειαν, *πλὴν ἀνδρός*=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν ἐξαι-
 ρεσιν, *ἐνός*=ἐπιθ. προσδ., *ἐκπέμψητε*=ῥῆμα, (*ὅμεις*)=ὑποκ., =*δν*
 ἀντικ., *ἐπὶ τὸν πόλεμον*=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν διεύθυνσιν. (*πλάτ-*
τουσι)=ῥῆμα, *οἱ πλάττοντες* (ἐπιθ. μετ.)=ὑποκ., (*τοὺς ταξίαρχους*
καὶ φυλάρχους)=ἀντικ., *τοὺς πηλίνους*=ἐπιθ. προσδ., (*αὐτοὺς*)=
 ἀντικ. τοῦ (*πλάττουσι*), *εἰς τὴν ἀγορὰν*=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν σκο-
 πόν. *χειροτονεῖτε*=ῥῆμα, (*ὅμεις*)=ὑποκ., *τοὺς ταξίαρχους καὶ φυ-*
λάρχους=ἀντικ., *εἰς τὴν ἀγορὰν*—*ἐπὶ τὸν πόλεμον*=ἐμπρόθ. προσδ.
 δηλοῦντες σκοπὸν. *εχρῆν*=ῥῆμα (ἀπρόσ.), *εἶναι*=ὑποκ., *ταξίαρχους-*
ἱππαρχον-ἀρχοντας=ὑποκ. τοῦ εἶναι (ἐτεροπροσωπίχ), *παρ' ὧν*—
παρ' ὧν=ἐμπρόθ. προσδ. δηλοῦντες προέλευσιν, *οἰκείους*=κατη-
 γορ. τοῦ ἀρχοντας. *ἦν*=ῥῆμα, ἡ *δύναμις*=ὑποκ., *τῆς πόλεως*=γεν.
 κατηγορημ. κτητικὴ, ἀληθῶς = ἐπιρρ. προσδ. τρόπον. *δεῖ*=ῥῆμα
 (ἀπρόσ.), *πλεῖν ἱππαρχεῖν*=ὑποκ. τοῦ *δεῖ*, *τὸν ἱππαρχον*=ὑποκ.
 τοῦ *πλεῖν*, *τὸν παρ' ὧν*—ἐπιθετ. προσδ., *εἰς τὴν Ἀθήνην*=ἐμπρόθ.
 προσδ. δηλῶν διεύθυνσιν. *Μενέλαον*=ὑποκ. τοῦ ἱππαρχεῖν, *τῶν ἀγω-*
νιζομένων (ἐπιθετ. μετ.)=ἀντικ. τοῦ ἱππαρχεῖν, *ὕπερ τῶν κτημά-*
των=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν ὑπεράσπισιν, *τῆς πόλεως*=γεν. κτητι-
 κή. *λέγω*=ῥῆμα, (*ἐγὼ*)=ὑποκ., *ταῦτα*=ἀντικ. *μαρφόμενος*=μετ.
 τροπ., *τὸν ἄνδρα*=ἀντικ. τῆς μετ., — *εἶδει*=ῥῆμα (ἀπρόσ.), *εἶναι*=
 ὑποκείμεν. τοῦ *δεῖ*, *τοῦτον*=ὑποκ. τοῦ *εἶναι*, *κεχειροτονημένον*=κα-
 τηγορ. (*κεχειροτονημένον εἶναι*=*κεχειροτονῆσθαι*), *ὅφ' ὧν*=
 ποιητ. αἰτ., *ἦ*=ῥῆμα, (*οὗτος*)=ὑποκ., *ὅστις*=κατηγορ.

Πραγματικά : τὰς προφάσεις ἀφελεῖν . . . , λέγει τοῦτο, διότι
 οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ στρατιῶται πολλάκις διέκοπτον τὸν κατὰ τοῦ Φι-
 λιπποῦ πόλεμον προφασίζόμενοι ὅτι δὲν ἐλάμβανον μισθόν, ἐπόπτας,
 οὕτως ἐκαλοῦντο οἱ ἀνώτατοι ἀξιωματοῦχοι τῶν Ἑλευσινίων μυστη-
 ρίων, οἵτινες εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ παρίστανται ὡς μάρτυρες τῶν τε-
 λουμένων εἰς τὸ τελεστήριον τοῦ ναοῦ τῆς Δήμητρος. Ὁ ρήτωρ προ-
 τείνει τὴν συμμετοχὴν Ἀθηναίων πολιτῶν, ἵνα οὗτοι παρίστανται ὡς
 μάρτυρες τῶν πράξεων τοῦ στρατηγοῦ. *Φιλίππῳ πολεμοῦμεν*, ἀφ'
 οὗτοῦ ὁ Φίλ. κατέλαβε τὴν Ἀμφίπολιν (357 π. Χ.) οἱ Ἀθηναῖοι ἀνέλα-

βον πόλεμον κατ' αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον διὰ μισθ-φόρων. *ταξίαρχους καὶ φυλάρχους καὶ ἑπάρχους*, κατ' ἔτος ἐξελέγοντο δέκα στρατηγοὶ διοικοῦντες τὸ πεζικὸν καὶ ἔχοντες ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν *δέκα ταξίαρχους*, εἵτινες ἐξελέγοντο ἕναστος ἐξ ἑκάστης φυλῆς. Ἐξ ἀπάντων τῶν πολιτῶν ἐξελέγοντο καὶ *δύο ὑπαρχοὶ* διοικεῦντες τὸ ἵππικόν καὶ ἔχοντες ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν *δέκα φυλάρχους*. Οἱ ἄρχοντες αὗτοι, λόγῳ τῆς σεβαρότητος τῆς ἀποστολῆς τῶν, ἔπρεπε νὰ εἶναι πρόσωπα κύρους καὶ κοινῆς ἀναγνωρίσεως καὶ διὰ τοῦτο ἦσαν *χειροτονητοὶ* καὶ *οὐκ κλήρωτοί*. τὰς *πομπὰς πέμπουσιν*, οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτὰς (Παναθήναια, Διονύσια κλπ.) ἐτέλουν μεγαλοπρεπεῖς πομπὰς, κατὰ τὰς ὁποίας πρὸ πάντων διέπρεπον οἱ ἱππεῖς (ὡς φαίνεται τοῦτο καὶ ἐκ γλυπτῶν παραστάσεων ἐπὶ τοῦ Παρθενῶνος). *ἱεροποιοί*, οὗτοι ἦσαν δέκα ἄρχοντες κατ' ἔτος ἐκλεγόμενοι διὰ κλήρου καὶ ἔργον ἔχοντες τὴν διοργάνωσιν τῶν ἐορτῶν καὶ τὴν ἐποπτείαν τῶν θυσιῶν, *οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίνους*, ἐννεύνται οἱ κοροπλάθοι ἢ κοροπλάσται (ἢ πηλοπλάθοι), οἱ ὅποιοι κατεσκεύαζον ποικίλα πηλίνα παιδικὰ παιγνίδια (κόρας, γυναῖκας, μυθικά πρόσωπα, στρατιώτας, στρατηγούς κλπ. ὡς τὰ σημερινά: κοῦκλες, στρατιωτάκια καὶ τὰ παντὸς εἶδους ὁμοιώματα) τὰ ὁποῖα ἐξέθετον εἰς τὴν ἀγορὰν πρὸς πώλιν. *ἑπάρχον*, ὁ ρήτωρ χρησιμοποιεῖ ἐνικὸν ἀριθμόν, διότι ἔχει ὑπ' ὄψιν του ὅτι ἐκ τῶν δύο ἑπάρχων ὁ εἰς ἐστέλλετο εἰς τὸν πόλεμον, ὁ δὲ ἕτερος ἔμενεν εἰς τὴν πόλιν, διὰ νὰ φροντίξῃ διὰ τὰς ἐορτὰς καὶ πομπὰς. *Ἀἴματος*, αὕτη ἦτο κτήσις τῶν Ἀθηναίων, πρὸς δι-οίκεισιν τῆς ὁποίας ἀπέστελλον κατ' ἔτος σῶμα ἱππέων ὑπὸ ἑνα ἑπάρχον. *Μενέλαος*, ἑτεροθαλῆς (ὁμοπάτριος) ἀδελφὸς τοῦ Φιλίππου. Οὗτος φοβούμενος καὶ μισῶν τὸν ἀδελφόν του κατέφυγε εἰς τὰ μισθο-φορικά στρατεύματα τῶν Ἀθηναίων, ὅπου οἱ ξαναγοὶ τοῦ ἀνέθεσαν τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἱππικεῦ. Τὴν ἐκλογὴν τούτου προτείνει ὁ ρήτωρ, ἐφ' ὅσον δὲν προτείνεται Ἀθηναῖος πολίτης ὡς ἑπάρχος. *δστις ἂν ᾖ*, δηλ. εἴτε εἶναι καλὸς εἴτε κακός.

Αἰσθητικά: ὥσπερ ἐπόπτας = μεταφορὰ (ἐκ τῶν Ἑλευσινίων μυστηρίων) ὥσπερ οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίνους = σχῆμα παρομοιώσεως (ἢ παρομοιώσις) *παρ' ὕμῶν—παρ' ὕμῶν*=σχῆμα ἐπαναφορᾶς (ἢ ἐπαναφορά). Διὰ τοῦ σχήματος τούτου ὁ λόγος καθίσταται σφοδρότερος καὶ παθητικώτερος.

Ἠθικά: *γέλως ἐσθ'* ὡς *χρώμεθα*, ὁ Δημ. οἰκτίρει τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὸ κατάντημά των. *οὐκ ἐχειροτονεῖτε...*, *τί ποιοῦσι*; ὁ Δημ. ἔρωτων ἐξελέγχει τὴν ραθυμίαν καὶ τὴν κουφότητα τῶν Ἀθηναίων. *ταξίαρχους* (—στρατηγούς)—*φυλάρχους*—*ἑπάρχους*, ὁ ρήτωρ διὰ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν εἰς *ἀρχους* συνθέτων εἰρωνεύεται τὴν κομπορρημοσύνην καὶ τὴν ματαίαν ἐπίδειξιν τῶν Ἀθηναίων. *πλὴν ἐνδὸς ἀνδρός*, στωπτικῶς λέγεται καὶ τοῦτο. ὥσπερ οἱ πλάττοντες, ὁ ρήτωρ

πικρῶς εἰρωνεύεται τὴν ἔλλειψιν σοβαρότητος ἐκ μέρους τῶν Ἀθηναίων καὶ προσπαθεῖ νὰ κάμῃ αὐτοὺς νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν κρίσιμον κατάστασιν μὲ συναίσθησιν εὐθύνης. **πηλίνους**, ὁ Δημ. ψέγει τοὺς Ἀθηναίους. διότι οἱ στρατηγοὶ τοὺς ὁποίους ἐκλέγουν χρησιμεύουν μόνον ὡς διακοσμητικὸν στοιχεῖον τῶν πομπῶν καὶ παρελάσεων καὶ ὄχι διὰ τὸν πόλεμον.

Στοιχεῖα πολιτισμοῦ: 1) ἡ τέλεσις πομπῶν κατὰ τὰς ἐορτάς. 2) κατασκευὴ παιδικῶν παιγνιδίων. 3) ἡ λειτουργία ἀγορᾶς.

Νόημα: Ὁ ρήτωρ συνιστᾷ εἰς τοὺς Ἀθηναίους α) νὰ ἀφαιρέσουν τὰς προφάσεις τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν στρατιωτῶν διὰ τῆς παροχῆς μισθοῦ καὶ διὰ τῆς ἀποστολῆς πολιτῶν στρατιωτῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπιβλέπουν τὰς πράξεις τοῦ στρατηγοῦ. β') νὰ ἀφήσουν τὴν γελόαν συνήθειαν νὰ ἐκλέγουν κατ' ἑτος 10 στρατηγούς, 10 ταξιάρχους, 10 φυλάρχους καὶ 2 ἱππάρχους καὶ ἐξ αὐτῶν νὰ ἀποστέλλουν ἓνα μόνον εἰς τὸν πόλεμον, τοὺς δὲ ἄλλους νὰ χρησιμοποιοῦν μόνον εἰς τὰς πομπὰς καὶ γ') νὰ ἐκλέγουν τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς λοιποὺς ἄρχοντας ἐξ αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ νὰ μὴ διοικῇ τὸν στρατὸν τοῦ ἀγωνίζεσθαι ὑπὲρ τῶν κτήσεων τῆς πόλεως πρόσωπον ξένον καὶ μὴ ἐκλεγόμενον ὑπ' αὐτῶν.

Περίληψις: Ὁ ρήτωρ συμβουλεύει τοὺς Ἀθηναίους πῶς θὰ καταστήσουν τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν ἀξιόμαχον καὶ ἀξιόπιστον καὶ ἐν συνεχείᾳ τοὺς προτρέπει νὰ ἐκλέγουν τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς λοιποὺς ἄρχοντας ἐξ αὐτῶν τῶν ἰδίων.

Ἐπιγραφή: Ὁ ρήτωρ συνιστᾷ μεταβολὴν τοῦ τρόπου, δι' οὗ οἱ Ἀθηναῖοι φροντίζουν περὶ τοῦ πολέμου.

§ 28 — 29

Ἴσως δὲ ἡγεῖσθε
τὰν μὲν ὁρθῶς λέγεσθαι,
ποθεῖτε δὲ μάλιστα ἀκοῦσαι

τὸ τῶν χρημάτων,
πόσα (ἔσται)
καὶ πόθεν ἔσται.
Τοῦτο δὲ καὶ περαινῶ.

Χρήματα τοίνυν

Ἴσως δὲ νομίζετε
ὅτι αὐτὰ μὲν ὁρθῶς λέγονται,
ἐπιθυμεῖτε δὲ πρὸ πάντων νὰ ἀκού-
σετε

τὸ (ζήτημα) τῶν χρημάτων,
πόσα δηλαδὴ (θὰ εἶναι)
καὶ ὅπο ποῦ θὰ ἐξοικονομηθοῦν.
Αὐτὸ ἄμέσως καὶ θὰ διαπραγμα-
τευθῶ.

Ὡς πρὸς τὰ χρήματα λοιπὸν
(ὡς λέγω τὰ ἐξῆς).

ἔστι μὲν ἡ τροφή,
σιτηρέσιον μόνον
τῇ δυνάμει ταύτῃ,
τάλαντ' ἐνεθήκοντα
καὶ μικρόν τι πρόσ,
δέκα μὲν ναυσὶ ταχεαῖς
τετταράκοντα τάλαντα
εἴκοσι μναὶ εἰς τὴν ναῦν
τοῦ μηνὸς ἑκάστου,
δισχιλίους δὲ στρατιώταις
τοσαυτ' ἕτερα,
ἵνα λαμβάνῃ ὁ στρατιώτης

δέκα δραχμὰς τοῦ μηνὸς σιτηρέσιον,
τοῖς δ' ἱππεῦσι
διακοσίοις οὖσιν,
ἐὰν λαμβάνῃ ἕκαστος
τριάκοντα δραχμὰς τοῦ μηνός,
δώδεκα τάλαντα.
Εἰ δὲ τις οἶεται
μικρὰν ἀφορμὴν εἶναι
(τὸ ὑπάρχειν τοῖς στρατευομένοις
σιτηρέσιον,
οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκεν·
ἐγὼ γὰρ οἶδα σαφῶς
ὅτι, ἂν γένηται τοῦτο,
προσποριεῖ τὰ λοιπὰ
αὐτὸ τὸ στράτευμα
ἀπὸ τοῦ πολέμου,

οὐδένα τῶν Ἑλλήνων ἀδικοῦν,

οὐδὲ τῶν συμμάχων,
ὥστ' ἔχειν μισθὸν ἐντελεῖ.
Ἐγὼ συμπλέω, ἐθελοντῆς
ἔτοιμός (εἰμι) πάσχειν ὅτιοῦν,

ἐὰν μὴ ταῦθ' οὕτως ἔχῃ.
Πόθεν οὖν

ὁ πόρος τῶν χρημάτων (γενήσεται),
ἀ κελεύω
γενέσθαι παρ' ὑμῶν
τοῦτ' ἤδη λέξω.

ὑπολογίζεται μὲν ἡ διατροφή,
δηλ. μόνον τὸ σιτηρέσιον
διὰ τὴν δυνάμιν αὐτήν,
εἰς ἐνεθήκοντα τάλαντα
καὶ ὀλίγον ἀκόμη ἐπὶ πλέον,
(ἦτοι) διὰ τὰ δέκα μὲν ταχέα πλοῖα
τεσσαράκοντα τάλαντα,
εἴκοσι δηλ. μναὶ διὰ κάθε πλοῖον
κάθε μῆνα,
διὰ δύο δὲ χιλιάδας στρατιώτας
ἄλλα τόσα,
διὰ τὰ λαμβάνῃ ὁ (κάθε) στρατιώ-
της

δέκα δραχμὰς τὸν μῆνα σιτηρέσιον,
διὰ δὲ τοῖς ἱππεῖς,
οἱ ὅποιοι εἶναι δικήσοι,
ἐὰν ὁ καθένας λαμβάνῃ
τριάκοντα δραχμὰς τὸν μῆνα,
δώδεκα τάλαντα.
Ἐὰν δὲ κανεὶς νομίζῃ
ὅτι εἶναι μικρὸν βοήθημα
(τὸ) νὰ ἔχουν οἱ στρατιῶται
σιτηρέσιον (μόνον),
δὲν κρίνει ὀρθῶς.
διότι ἐγὼ γνωρίζω καλῶς
ὅτι, ἂν ἐξασφαλισθῇ αὐτό,
θὰ ἐξοικονομῇ τὰ ὑπόλοιπα
μόνον τοῦ τοῦ στράτευμα
ἀπὸ τὸν πόλεμον (: ἀπὸ τὰ λάφυ-
ρα τοῦ πολέμου),

χωρὶς νὰ ἀδικῇ (: βλάβῃ) κανένα
ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας,

οὔτε ἀπὸ τοὺς συμμάχους,
ὥστε νὰ ἔχῃ πλήρη μισθόν.
Ἐγὼ πλέω μαζί ὡς ἐθελοντῆς
(εἰμαι) πρόθυμος νὰ πάσχω (ὅτι-
δήποτε,

ἐὰν αὐτὰ δὲν ἔχουν ἔτσι.

Ἀπὸ ποῦ λοιπὸν

θὰ ἐξοικονομηθοῦν τὰ χρήματα,
τὰ ὅποια προτείνω
νὰ ἐξευρεθοῦν ἀπὸ σᾶς,
αὐτὸ θὰ (τὸ), εἰπω ἀμέσως.

Γραμματικά ἐρμηνευτικά: ἡγεῖσθε=ὀριστ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ ἀποθετ. ἡγέομαι -οῦμαι=νομίζω. λέγεσθαι=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ λέγομαι, ἐλεγόμην, ρηθῆσμαι καὶ λεχθῆσμαι, ἐρρήθην καὶ ἐλέχθην, εἶρημαι, εἰρήμην. ἔσται=ὀριστ. μέλλ. γ' ἐν. τοῦ εἰμί. ποθεῖτε=ὀριστ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ ποθέω -ῶ=ἐπιθυμῶ σφοδρῶς. ἀκοῦσαι=ἀπαρ. ἄορ. τοῦ ἀκοῦω. δῆ, ἐπίρρ. χρον.=εὐθύς, ἀμέσως. περαινῶ (=φέρω εἰς πέρας, τελειώνω διαπραγματεύομαι), ἐπέραινον, περανῶ, ἐπέρανα. ἔστι=ὕπολογίζεται. τροφή=συντήρησις, διατροφή. πρὸς=προσέτι, ἀκόμῃ. μναῖ=ὄνομ. πληθ. τοῦ συνηρημ, οὐς τῆς α' κλίσ. ἡ μνάα -μνά. οὔσι=μετ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ οἶμαι καὶ οἶμαι (=νομίζω), ὄδμην καὶ ὄμην, οἶσσομαι, ὤθηθην, ἀφορμή=μέσον, κεφάλαιον, πόρος βοήθημα. ἔγνωκεν=ὀριστ. παρακ. γ' ἐν. τοῦ γινώσκω (=γνωρίζω, ἔχω τὴν γνώμην, κρίνω, ἐγίνωσκον, γινώσομαι, ἔγνω, ἔγνωκα, ἔγνώκειν. σαφῶς=καλῶς (συγκριτ. σαφέστερον, σιφέστατα). γένηται=ὑποτ. ἄορ. β', γ' ἐν. τοῦ γίγνομαι, ἐγινόμην, γενήσομαι, ἐγενόμην, γεγέννημαι καὶ β' γέγονα, ἐγεγενήμην καὶ β' ἐγεγόνειν. προσποριεῖ=ὀριστ. μέλλ. γ' ἐν. τοῦ προσπορίζω (=πορίζω προσέτι, ἐξοικονομῶ προσέτι), προσπεπρίζον, προσποριῶ, προσπεπρίσα, προσπεπρίκα, προσπεπορίκειν. τὰ λοιπὰ=τὰ λοιπὰ (ἐκθλιψίς). ἀδικοῦν=μετ. ἐνεστ. ὄνομ. ἐν. οὐδ. τοῦ ἀδικέω -ῶ. ἐντελῆ=αἰτ. ἐν. ἄρσ. τοῦ ἐπιθ. τῆς γ' κλίσ. ἐντελής, -ές=πλήρης, τέλειος. συμπλέων=μετ. ἐνεστ. τοῦ συμπλέω=πλέω μαζί. πάσχειν=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ πάσχω, ἐπασχον, πείσομαι, ἐπαθον, πέπονθα, ἐπεπόνθειν. δειοῦν=αἰτ. ἐν. οὐδ. τῆς ἀναφ. ἄντων. ὅστισοῦν, ἤτισοῦν, ὅτιοῦν=ὅστισδήποτε. εἰοιμος=πρόθυμος. γενέσθαι=ἀπαρ. ἄορ. β' τοῦ γίγνομαι. ἤδη, ἐπίρρ. χρον.=ἀμέσως. λέξω=ὀριστ. μέλλ. τοῦ λέγω.

Ἀντικαταστάσεις: ἡγεῖσθαι καθ.=ἡγεῖσθε, ἡγεῖσθε, ἡγήσεσθε, ἡγήσασθε, ἡγησθε, ἡγησθε, ὀρίζ.=ἡγεῖσθε, ἡγήσθε, ἡγοῖσθε, ἡγεῖσθε. λέγεσθαι, καθ.=λέγεσθαι, ρηθῆσεσθαι καὶ λεχθῆσεσθαι, ρηθῆναι καὶ λεχθῆναι, εἰρησθαι. ἀκοῦσαι, καθ.=ἀκοῦειν, ἀκούσεσθαι, ἀκοῦσαι, ἀκηκοέναι. λαμβάνη, καθ.=λαμβάνη, λάβη, εἰληφώς ἢ, ὀρίζ.=λαμβάνει, λαμβάνη, λαμβάνοι, λαμβανέτω. οἶται, καθ.=οἶται, ᾤετο, οἴησεται, ᾤθη, ὀρίζ.=οἶται, οἴηται, οἶοιτο, οἶέσθω. ἔγνωκεν, καθ.=γινώσκει, ἐγίνωσκεν, γινώσεται, ἔγνω, ἔγνωκε, ἔγνώκει. γένηται, ὀρίζ.=ἐγένετο, γένηται, γένοιτο, γενέσθω. ἀδικοῦν, καθ.=ἀδικοῦν, ἀδικῆσον, ἀδικῆσαν, ἡδικηκός. ἔχειν, καθ.=ἔχειν, ἔξειν καὶ σχήσειν, σχεῖν, ἐσχηκέναι. συμπλέων, καθ.=συμπλέων, συμπλευσόμενος καὶ συμπλευσόμενος, συμπλεύσας, συμπεπλευκώς. πάσχειν, καθ.=πάσχειν, πείσεσθαι, παθεῖν, πεπονθέναι. ἔχη, καθ.=ἔχη, σχῇ, ὀρίζ.=ἔχει, ἔχη, ἔχοι, ἐχέτω.

Ἀναγνώρισις προτάσεων: ὥσως δέ... λέγεσθαι (κυρία). τὸ δὲ τῶν χρημάτων μάλιστα ποθεῖτε ἀκοῦσαι (κυρία). πόσα καὶ πό-

θεν ἔσται (πλαγία ἐρωτηματ. πρότ. χρησιμεύουσα ὡς ἐπεξήγησις τοῦ τῶν χρημάτων). τοῦτο δὴ καὶ περαινῶ (κυρία). χρήματα τοίνυν (λέγω ὑμῖν τάδε) (κυρία). ἔστι μὲν ἡ τροφή... τοσαυτὴ ἔτετρα... τοῖς δ' ἱππεῦσι... δώδεκα τάλαντα (κυρία). ἵνα... λαμβάνῃ (τελική). ἐὰν τριάκοντα... τοῦ μηνὸς (ὑποθετ. πρότ., ἡ ἀπόδοσις: ἔστι δώδεκα τάλαντα (=δ' εἶδος σημ. τὸ προσδοκώμενον). εἰ δέ τις οἶεται (ὑποθετ. πρότ., ἡ ἀπόδοσις: οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκε (=α' εἶδος σημ. τὸ πραγματικόν). οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκεν (κυρία). ἐγὼ γὰρ οἶδα σαφῶς (κυρία). ὅτι προσπορεῖ τὰ λοιπὰ... τῶν συμμάχων (ειδική πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ οἶδα)... τοῦτ' ἂν γένηται (ὑποθ. πρότ., ἡ ἀπόδοσις: προσπορεῖ (=δ' εἶδος σημ. τὸ προσδοκώμενον). ὥστ' ἔχειν μισθὸν ἐντελῇ (συμπερασμ. πρότ. ἀπαρεμφατική). ἐγὼ συμπλέων... ἔτοιμός (εἰμι) δ' εἶδος σημ. τὸ προσδοκώμενον). πόθεν οὖν... χρημάτων (γενήσεται) πλαγία ἐρωτημ. ὡς ἀντικ. τοῦ λέξω). ἃ παρ' ὑμῶν... γενέσθαι (ἀναφορ. πρότ.) τοῦτ' ἤδη λέξω (κυρία).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: ἡγεῖσθε=ρῆμα, (ὅμεις)=ὑποκ., λέγεσθαι (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ., ταῦτα (αἰτ.)=ὑποκ. τοῦ λέγεσθαι (ἐταιροπροσωπία), ὥσως-ὀρθῶς=ἐπιρρ. προσδ. τρόπον. ποθεῖτε=ρῆμα, (ὅμεις)=ρῆμα, ἀκοῦσαι (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ ποθεῖτε, (ὅμεις)=ὑποκ. τοῦ ἀκοῦσαι (ταυτοπροσωπία). τὸ τῶν χρημάτων=ἀντικ. τοῦ ἀκοῦσαι μάλιστα=ἐπιρρ. προσδ. ποσοῦ. ἔσται=ρῆμα, (τὰ χρήματα)=ὑποκ. (ἀττ. σύντ.), πόσα=κατηγ., πόθεν=ἐπιρρ. προσδ. τόπου. περαινῶ=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., τοῦτο=ἀντικ., δὴ=ἐπιρρ. προσδ. χρόνον. (λέγω)=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., (ὅμειν-τάδε)=ἀντικείμεν. τοῦ (λέγω), χρήματα=αἰτ. τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς. ἔστι=ρῆμα, ἡ τροφή=ὑποκ., σιτηρέσιον=ἐπεξήγησις τοῦ ἡ τροφή, τῇ δυνάμει=ναυσί-στρατιώταις-τοῖς ἱππεῦσι=δοτ. κτητικαὶ τοῦ ἔστι, ταύτη=ἐπιθ. προσδ. τοῦ τῇ δυνάμει, τάλαντα καὶ τι-τάλαντα=μναί-τοσαυτα-τάλαντα=κατηγ., ἐνεθήκοντα-τεταράκοντα=ἐλκοσι-ἔτετρα-δώδεκα=ἐπιθ. προσδ., μικρὸν=ἐπιθ. προσδ. τοῦ τί, πρὸς=ἐπιρρ. προσδ. δηλῶν προσθήκην, ταχείαις=ἐπιθ. τοῦ ναυσί, εἰς τὴν ναῦν=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν σκοπόν, τι μὲν μηνὸς=γεν. χρον., ἑκάστου=κατηγ. προσδ., δι' ἑκατομῶν=ἐπιθ. προσδ. τοῦ στρατιώταις, οὗσι=ἐπιθ. μετ. (οὗ εἰσι), τοῖς ἱππεῦσι=ὑποκ. τῆς μετ. οὗσι, διακοσίαις=κατηγ. τοῦ τοῖς ἱππεῦσι, λαμβάνῃ=ρῆμα, ὁ στρατιώτης=ὑποκ., δραχμας=ἀντικ., δέκα=ἐπιθ. προσδ., σιτηρέσιον=κατηγ., τοῦ μηνὸς=γεν. χρον., —λαμβάνῃ=ρῆμα, ἕκαστος=ὑποκ., δραχμας=ἀντικ., τριάκοντα=ἐπιθ. προσδ., τοῦ μηνὸς=γεν. χρον., —οἶεται=ρῆμα, τις=ὑποκ., εἶναι (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ., (τὸ) ὑπάρχειν=ὑποκ. τοῦ εἶναι, ἀφ' ἧς=κατηγ., μικρὰν=ἐπιθ. προσδ., σιτηρέσιον=ὑποκ. τοῦ ὑπάρχειν, τοῖς στρατευομένοις κτλ. τοῦ ὑπάρχειν (ἐπιθ. μετ.)=δοτ. κτητ. τοῦ ὑπάρχειν, ἔγνωκεν=ρῆμα, (τις)=ὑποκ., ὀρθῶς=ἐπιρρ. προσδ. τρόπον. οἶδα=ρῆμα, ἐγὼ=ὑποκ., σαφῶς=ἐπιρρ. προσδ. τρόπον, ἡ ἀκολουθοῦσα εἰδ. πρότ. εἶναι ἀντικ.

τοῦ οἷδα. προσποριεῖ=ρῆμα, τὸ στράτευμα=ὑποκ., τὰ λοιπὰ=ἀντικ., αὐτὸ=κατηγορ. προσδ., ἀπὸ τοῦ πολέμου=ἐμπρόθ. προσδ. τρόπου, ἀδικοῦν=μετ. τροπική, τὸ στράτευμα=ὑποκ. τῆς μετ., οὐδένα=ἀντικ., τῶν Ἑλλήνων—τῶν συμμάχων=γεν. διαίρ. τοῦ οὐδένα. γένηται=ρῆμα, τοῦτο=ὑποκ., —ἐχειν=ρῆμα, (τὸ στράτευμα)=ὑποκ., μισθὸν=ἀντικ., ἐντελῆ=κατηγορ., —(εἰμί)=ρῆμα, ἐγὼ=ὑποκ., ἔτοιμος=κατηγορ., πάσχειν (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ ἔτοιμος (εἰμί), ἐγὼ=ὑποκ. τοῦ πάσχειν (ταυτοπροσωπία), οἷον=σύστ. ἀντικ. τοῦ πάσχειν συμπλέων=τροπ. μετ., ἐθελοντῆς=κατηγορ., —ἐχῃ=ρῆμα, ταῦτα=ὑποκ. (ἀττ. σύντ), οὕτως=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου. (γενήσεται)=ρῆμα, ὁ πόρος=ὑποκ., χρημάτων=γεν. ἀντικειμ. τοῦ ὁ πόρος. κεύω=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., γενέσθαι (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ., ἃ (αἰτ.)=ὑποκ. τοῦ γενέσθαι, (ἐτεροπροσωπία), παρ' ὧν=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν προέλευσιν. λέγω=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., τοῦτο=ἀντικ., ἡδὴ=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου.

Πραγματικά : ἡ τροφή, ἐπειδὴ διὰ τῆς λέξεως αὐτῆς δύναται νὰ νοηθῇ πλὴν τοῦ σιτηρέσιου καὶ ὁ μισθός, διὰ τοῦτο ὁ ρήτωρ ἐπεξηγεῖ τὴν ἔννοιαν διὰ τοῦ σιτηρέσιον μόνον. τῇ δυνάμει ταύτῃ, δηλ. διὰ τὴν μόνιμον στρατιωτικὴν δύναμιν. **τάλαντον**—**μνα**, ὀνομασίαι χρηματικοῦ ποσοῦ καὶ ὄχι νομίσματα, **τάλαντον**=6.000 δραχμαί· **μνα**=100 δρχ. ἐπομένως 60 **μναί**=1 **τάλαντον**. Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ρήτορος τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν ὀλίκων ποσὸν ἦτο 92 **τάλαντα** κατ' ἔτος· ἦτοι 1) 20 **μναί** κατὰ μῆνα×12 μῆνας=240 **μναί**×10 **ναῦς**=2 400 **μναί**=40 **τάλαντα**. 2) 10 δραχμαὶ κατὰ μῆνα×2000 **πεζοὺς**=20 000 δρχ.=12 μῆνας=240.000 δρχ.=40 **τάλαντα**. 3) 30 δρχ. κατὰ μῆνα×200 **ἵππεῖς**=6.000 δρχ.=1 **τάλαντον**×12 μῆνας=12 **τάλαντα**. Ἐπομένως ἔχομεν ἐν συνολῷ 40+40+12=92 **τάλαντα**, ἦτοι **ἐνενηήκοντα καὶ μικρόν τι πρὸς**, δηλ. **δύο τοῖς σιτρατιώταις**, ἐννοεῖ τοὺς **πεζοὺς** στρατιώτας. **τοῦτ' ἂν γένηται**, δηλ. ἂν ἐξασφαλισθῇ τὸ σιτηρέσιον. **τὰ λοιπὰ** (=τὰ λοιπὰ), δηλ. τὸν κυρίως μισθόν. **ἐντελής**, δηλ. ὁ κυρίως μισθός καὶ τὸ σιτηρέσιον μαζί.

Διορθητικά : **περαίνω** (ἀντὶ μέλλ. **περανῶ**), ἐνῶ πρόκειται περὶ μελλούσης πράξεως, ἐτέθη ἐδῶ ἐνεστώς, διότι ὁ ρήτωρ θέλει νὰ παραστήσῃ ὡς παρὸν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ γίνῃ εἰς τὸ μέλλον, ἐν τῇ πεποιθήσει περὶ τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ. **χρήματα τοίνυν**=ἐλλειψίς (ἀντί: **χρήματα τοίνυν λέγω ὧμιν τάδε**). ἔστι μὲν ἡ τροφή, ἡ ἀπόδοσις τοῦ μὲν εὐρίσκεται εἰς τὴν § 29 **καὶ δέ τις οἶεται...** **δέκα...** **ἵνα δέκα...** **ἴαν τριάκοντα...**, ὁ ρήτωρ εἰς τοὺς τρεῖς ἀλλεπαλλήλους λογαριασμοὺς μετέβαλε τὸν συντακτικὸν τύπον χάριν ποικιλίας. **τοῦτ' ἂν**, προετάρχη ἡ ἀντων. τοῦ **ἂν** χάριν ἐμφάσεως, **ἐγὼ συμπλέων ἐθελοντῆς...**, ἡ πρότ. ὁ σύνδετος πρὸς τὰ προηγούμενα χάριν ἐμφάσεως οὕτω δηλ. καθίσταται βεβαιότερα ἢ πεποιθήσις τοῦ ρήτορος περὶ τῆς

ὀρθότητος τῆς γνώμης του. *πόθεν οὖν ὁ πόρος τῶν χρημάτων* (γενήσεται) = σχῆμα ἐξ ἀναλόγου (τὸ ῥῆμα *γενήσεται* νοεῖται ἐκ τοῦ ἐπομένου ἀπαρ. *γενέσθαι*· περὶ τοῦ σχήματος τούτου βλ. καὶ §17). *τοῦτο*, ἐπαναλαμβάνει τὸ πόθεν ὁ πόρος τῶν χρημάτων.

Ἡθικά: *ἐγὼ συμπλέων ἐθελοντῆς πάσχειν διοῦν ἐτοιμός* (εἰμι), διὰ τούτων δεικνύεται ὅχι μόνον ἡ βεβαία πεποίθησις τοῦ ῥήτορος περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς γνώμης του, ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη αὐτοῦ.

Νόημα: Ὁ Δημοσθένης ἀναλύων τὸ χρηματικὸν ζήτημα λέγει ὅτι διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς μονίμου στρατιᾶς. δυνάμει ἀπικιτῶνται, κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς του διὰ τὸ σιτηρῆσιον μόνον 92 τάλαντα κατ' ἔτος, ἤτοι: 40 τάλαντα διὰ τὰς δέκα ταχεῖα, τριήρεις, 40 τάλαντα διὰ τοὺς δισχιλίους στρατιώτας καὶ 12 τάλαντα διὰ τοὺς διακοσίους ἵππεῖς· τὸν δὲ κυρίως μισθὸν μόνον του τοῦ στρατεύμα θὰ ἐξοικονομῇ ἐκ τῶν λαφύρων τοῦ πολέμου. Περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ σχεδίου του πιστεύει ἀπολύτως καὶ ἐν κατακλιθεὶς δηλοῖ ὅτι θὰ ὁμιλήσῃ περὶ τοῦ τρόπου ἐξευρέσεως τῶν χρημάτων.

Περίληψις: Ὁ Δημοσθένης ὑπολογίζει τὸ χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὁποῖον θὰ ἀπαιτῆται κατ' ἔτος διὰ τὴν συντήρησιν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμει.

Ἐπιγραφή: Τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς συντήρησιν τῆς μονίμου δυνάμει ποσόν.

ΠΟΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ

(Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ Δημοσθένης παρέδωκεν εἰς τὸν γραμματέα κατάλογον, ἐφ' οὗ ἀνεγράφοντο οἱ χρηματικοὶ πόροι. Ὁ κατάλογος οὗτος λείπει ἀπὸ τὸν λόγον, διότι, προφανῶς, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν του ὑπὸ τοῦ γραμματέως κατετέθη εἰς τὸ μητρώον).

§ 30

Ἄ μὲν ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,	Ὅσα μὲν ἡμεῖς, ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
δεδυνήμεθ' εὐρεῖν,	ἔχομεν δυνήθῃ νὰ ἐξεύρωμεν,
ταῦτ' ἐστίν.	αὐτὰ εἶναι.
Ἐπειδὴν δ' ἐπιχειροτονῆτε τὰς	Ὅταν δὲ ὑποβάλετε τὰς γνώμας εἰς
γνώμας,	τὴν διὰ χειροτονίας κρίσιν,
ἂν ὑμῖν ἀρέσκη, χειροτονήσετε,	ἂν ἀρέσκουν εἰς σᾶς, ἐγκρίνατε,
ἵνα μὴ πολεμῆτε Φιλίππῳ	διὰ νὰ μὴ πολεμῆτε κατὰ τοῦ Φιλίππου

μόνον ἐν τοῖς ψηφίσμασι
καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς,
ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις.

μόνον διὰ τῶν ψηφισμάτων
καὶ τῶν ἐπιστολῶν,
ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἔργων.

Γραμματικά — ἑρμηνευτικά : *δεδυνήμεθα* = παρακ. ὀριστ. β' πληθ. τοῦ δύναμαι. *εὐρεῖν* = ἀπαρ. ἀορ. β' τοῦ εὐρίσκω, εὕρισκον καὶ ἡύρισκον, εὐρήσω, εὔρον καὶ ἡύρον, εὔρηκα, εὐρήκειν. *ἐπιχειροτονήτε* = ὑποτ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ *ἐπιχειροτονῶ* τὰς γνώμας = ὑποβάλλω (διὰ τοῦ προέδρου τῆς ἐκκλησίας) τὰς γνώμας εἰς τὴν διὰ χειροτονίας κρίσιν. *ἀρέσκη* = ὑποτ. ἐνεστ. τοῦ ἀρέσκω, ἤρεσκον, ἀρέσω, ἤρεσα. *χειροτονήσετε* = ὀριστ. μέλλ. β' πληθ. (ἀντὶ προστ. : χειροτονήσατε) τοῦ χειροτονῶ = ψηφίζω δι' ἀνατάσεως τῶν χειρῶν, ἐγκρίνω, ἀποφασίζω (τὸ ρῆμα τοῦτο κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῶν πολιτῶν, ἐνῶ τὸ ἐπιχειροτονῶ ἐπὶ τοῦ ἐπιστάτου τῶν πρυτάνεων). *πολεμήτε* = ὑποτ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ πολεμέω -ῶ.

Ἀντικαταστάσεις : *δεδυνήμεθα*, κάθ. = δυνάμεθα, ἐδυνάμεθα καὶ ἡδυνάμεθα, δυνησόμεθα, ἐδυνήθημεν καὶ ἡδυνήθημεν, δεδυνήμεθα, ἐδεδυνήμεθα. *εὐρεῖν*, κάθ. = εὐρίσκειν, εὐρήσειν, εὔρεῖν, εὔρηκέναι. *ἀρέσκη*, κάθ. ἀρέσκη, ἀρέση, ὀρίζ. = ἀρέσκει, ἀρέσκη, ἀρέσκοι, ἀρεσκέτω. *χειροτονήσετε*, κάθ. = χειροτονεῖτε, χειροτονήσετε, ἐχειροτονήσατε. *πολεμήτε*, ὀρίζ. = πολεμεῖτε, πολεμήτε, πολεμοῖτε, πολεμεῖτε.

Ἀναγνώρισις προτάσεων : ἃ μὲν... *εὐρεῖν* (ἀναφ. πρότ.). (ταῦτ' ἐστίν (κυρία). *ἐπειδάν*... τὰς γνώμας (χρον. πρότ.). *ἂν ἡμῖν ἀρέσκη* (ὑποθετ. πρότ., ἡ ἀπόδοσις : *χειροτονήσετε* (δ' εἶδος σημ. τὸ πρεσδοκώμενον). *χειροτονήσετε* (κυρία). *ἵνα μή*... *Φιλίππῳ* (τελικὴ πρότ.). ἀλλὰ (ἵνα) καὶ τοῖς ἔργοις (*πολεμήτε*) τελικὴ πρότ.

Συντακτικὴ ἀνάλυσις : *δεδυνήμεθα* = ρῆμα, *ἡμεῖς* = ὑποκ., *εὐρεῖν*, (τελ. ἀπαρ.) = ἀντικ., *ὅμοις* = ὑποκ. τοῦ *εὐρεῖν* (: ταυτοπροσωπία), *ἃ* (αἰτ) = ἄντικ. τοῦ *εὐρεῖν*. *ἐστίν* = ρῆμα ἡ ἀναφ. πρότ. = ὑποκ. τοῦ *ἐστίν*. *ταῦτα* = κατηγορ., *ἐπιχειροτονήτε* = ρῆμα, (*ὅμοις*) = ὑποκ., τὰς γνώμας = ἀντικ., *ἀρέσκη* = ρῆμα, (*ἃ ἐγὼ γέγραφα*) = ὑποκ., *ὅμοις* = ἀντικ., *πολεμήτε* = ρῆμα. (*ὅμοις*) = ὑποκ., *Φιλίππῳ* = ἀντικ., *ἐν τοῖς ψηφίσμασι καὶ (ἐν) ταῖς ἐπιστολαῖς καὶ (ἐν) τοῖς ἔργοις* = ἐμπρόθ. προσδ. δηλοῦντες τὸ ὄργανον ἢ τὸν τρόπον.

Πραγματικά : *ἡμεῖς*, διὰ τῆς λέξεως ταύτης ὁ Δημ. ἐννοεῖ ὅχι μόνον τὸν ἑαυτὸν του, περὶ οὗ ἄλλωστε οὐδέποτε χρησιμοποιεῖ τὸν πληθ. ὄριθ. ἀλλὰ καὶ τοὺς πολιτικοὺς του φίλους καὶ τοὺς οἰκονομικοὺς συμβούλους, οἱ ὅποιοι τὸν ἐβοήθησαν εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῆς ἀποδείξεως. *ταῦτα*, δηλ. τὰ ἀναγραφόμενα εἰς τὸν κατάλογον, ἅτινα

ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ γραμματέως. **ἐπιχειροτονήτε τὰς γνώμας**, αἱ γνώμαι τῶν ρητόρων ὑπεβύλλοντο (διὰ τοῦ προέδρου τῆς ἐκκλησίας) εἰς τὴν διὰ χειροτονίας κρίσιν. **ἐν ταῖς ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς**, δηλ. διὰ τῶν δυνάμεων αἱ ὁποῖαι ἀνεγράφοντο εἰς τὰ ψηφίσματα τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου καὶ εἰς τὰς ἐπιστολάς πρὸς τοὺς στρατηγούς.

Αἰσθητικά: **ἐπιχειροτονήτε-χειροτονήσετε**=παρήχησις. **χειροτονήσετε**, ὁ ρήτωρ χρησιμοποιεῖ μέλλοντα ἀντὶ τῆς προστακτικῆς (χειροτονήσατε), διὰ νὰ μετριάσῃ τὴν προσταγὴν.

Ἡθικά: **ἐν ταῖς ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς πολεμήτε Φίλιππον**, ὁ Δημοσθένης πικρῶς εἰρωνεύεται τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὁποῖοι συνήθιζον νὰ πολεμοῦν τὸν Φίλιππον διὰ λόγων καὶ δι' ἐπιστολῶν πρὸς τοὺς στρατηγούς των, διὰ τῶν ὁποίων ἔδιδον ὑποσχέσεις εἰς αὐτοὺς περὶ ἀποστολῆς μεγάλων δυνάμεων, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ πραγματοποιοῦν τὰς ὑποσχέσεις των (βλ. καὶ § 19 «τὰς ἐπιστολιμαίους ταύτας δυνάμεις»).

Νόημα: Ὁ Δημοσθένης προτρέπει τοὺς Ἀθηναίους ὅπως ὅταν ὑποβληθοῦν πρὸς ἔγκρισιν αἱ προτάσεις τῶν ρητόρων, ἐγκρίνουν τὴν ἱδικήν του, διότι τότε μόνον θὰ πολεμήσουν τὸν Φίλιππον μὲ ἔργα καὶ ὄχι μὲ ψηφίσματα καὶ ἐπιστολάς (ὅπως ἔπραττον ἕως τότε).

Περίληψις: Ὁ Δημ. προτρέπει τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐγκρίνουν τὴν πρότασίν του, διότι τότε θὰ πολεμηθῇ ὁ Φίλ. δι' ἔργων.

Ἐπιγραφή: Προτροπὴ τοῦ ρήτορος ὅπως ἐγκριθῇ ἡ πρότασίς του.

Δ' ΠΙΣΤΙΣ (§ 31-50)

§ 31—32

Δοκεῖτε δὲ μοι
πολὺ βέλτιον ἂν βουλευσάσθαι
περὶ τοῦ πολέμου
καὶ ὅλης τῆς παρασκευῆς,
εἰ ἐνθυληθείητε,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τὸν τόπον τῆς χώρας,
πρὸς ἣν πολεμεῖτε,
καὶ (εἰ) λογίσαισθ',

Μοῦ φαίνεται δὲ
ὅτι πολὺ καλύτερον δύνασθε νὰ
σκεφθῆτε περὶ τοῦ πολέμου
καὶ τῆς ὅλης προετοιμασίας,
ἐὰν ἠθέλετε λάβει ὑπ' ὄψιν σας,
ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τὴν γεωγραφικὴν θέσιν τῆς χώρας,
πρὸς τὴν ὅποیان πολεμεῖτε,
καὶ (ἐὰν) ἠθέλετε σκεφθῆ,

ὅτι Φίλιππος τοῖς πνεύμασι

καὶ ταῖς ὥραις τοῦ ἔτους

προλαμβάνων διαπράττεται τὰ
πολλά,
καὶ φυλάξας τοὺς ἐτησίαις
ἢ τὸν χειμῶνα ἐπιχειρεῖ,

ἢ νῖκ' ἂν ἡμεῖς μὴ δυνάμεθ'
ἐκεῖσ' ἀφικέσθαι.

Δεῖ τοίνυν ταῦτ' ἐνθυμουμένους
μὴ πολεμεῖν βοηθείαις

(ὕστεριούμεν γὰρ ἀπάντων),

ἀλλὰ συνεχεῖ παρασκευῇ
καὶ (συνεχεῖ) δυνάμει.
Ὑπάρχει δ' ὑμῖν χρῆσθαι
χειμαδίῳ μὲν τῇ δυνάμει

Λήμνῳ καὶ Θάσῳ
καὶ Σκιάθῳ καὶ ταῖς νήσοις
(ταῖς) ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ,
ἐν αἷς καὶ λιμένες
καὶ οὔτος καὶ πάνθ',
ἃ χρὴ (ὑπάρχειν)
στρατεύματι, ὑπάρχει
τὴν δ' ὥραν τοῦ ἔτους,

ὅτε ῥαδίον (ἔστι)
καὶ πρὸς τῇ γῇ γενέσθαι
καὶ (ὅτε) τὸ τῶν πνευμάτων
ἀσφαλές (ἔστι),
ῥαδίως ἔσται
πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ
καὶ πρὸς τοῖς στόμασι
τῶν ἐμπορίων.

ὅτι ὁ Φίλιππος μὲ τὴν βοήθειαν
τῶν (καταλλήλων) ἀνέμων
καὶ τῶν (καταλλήλων) ἐποχῶν τοῦ
ἔτους

προλαμβάνων κατορθώνει τὰ πε-
ρισσότερα,
καὶ ἀφοῦ περιμείνη τὰ μελέμια
ἢ τὸν χειμῶνα κάμνει τὰς ἐπιχει-
ρήσεις (του).

ὅταν ἡμεῖς δὲν θὰ ἡδυνάμεθα
νὰ φθάσωμεν ἐκεῖ.

Πρέπει λοιπὸν αὐτὰ ἔχοντες ὑπ'
ὄψιν (μας) νὰ μὴ πολεμῶμεν μὲ
ἐπικουρικά στρατεύματα
(διότι εἰς ὅλα ἐν γένει θὰ καθυστε-
ροῦμεν),

ἀλλὰ μὲ συνεχῇ προπαρασκευῇ
καὶ μὲ (μόνιμον) δυνάμιν.

Δύνασθε δὲ σεῖς νὰ χρησιμοποιήτε
ὡς τόπον μὲν διαχειμάσεως διὰ
τὴν στρατιωτικὴν αὐτὴν δυνάμιν
τὴν Λήμνον καὶ τὴν Θάσον
καὶ τὴν Σκιάθον καὶ τὰς νήσους
(τὰς κειμένας) εἰς αὐτὸν τὸν τόπον,
εἰς τὰς ὁποίας καὶ λιμένες
καὶ οὔτος καὶ ὅλα

ὅσα εἶναι ἀπαραίτητα (νὰ ὑπάρχουν)
δι' ἓνα στράτευμα ὑπάρχουν,
τὴν κατάλληλον δὲ ἐποχὴν τοῦ
ἔτους,

ὅτε εὐκόλον (εἶναι ἡ δύναμις)
καὶ εἰς τὴν ξηρὰν νὰ προσεγγίσῃ
καὶ (ὅτε) οἱ ἄνεμοι εἶναι ἀκίνδυνοι,

εὐκόλως θὰ διατρίβῃ (ἡ δύναμις)
πλησίον αὐτῆς τῆς χώρας
καὶ παρὰ τὰ στόμια
τῶν ἐμπορικῶν λιμένων (τῆς).

Γραμματικά - ἔρμηνευτικά: δοκεῖτε=ὀριστ. ἐνεστ. β' πληθ.
τοῦ δοκέω - ὦ=φαίνονται· δοκῶ μοι=ἡ δοκεῖται μοι=μou φαίνεται. **βέλ-
τιον**=ἐπὶ. συγκριτ.=καλύτερον (θετ εὖ ὑπερθετ βέλτιστα). **βου-
λεύσασθαι**=ἀπαρ. ἀορ. τοῦ βουλεύομαι=σκέπτομαι. τόπος=γεωγρα-
φικὴ θέσις. **ἐνθυμηθεῖτε**=εὐκτ. παθητ. ἀορ. (ὡς ἐνεργητ.) β' πληθ.
τοῦ ἀποθετ. ἐνθυμέομαι - οὔμαι (=λαμβάνω ὑπ' ὄψιν, σκέπτομαι), **ἐ-**

νεθυμούμην, ἐνθυμήσομαι, ἐνεθυμήθην, ἐντεθύμημαι, ἐνετεθυμήμην.
λογίσαισθε=εὐκτ. μέσ. ἀορ., β' πληθ. τοῦ ἀποθετ. λογίζομαι (=λογαριάζω, σκέπτομαι). ἐλογιζόμην, λογιόυμαι, ἐλογισάμην, λελόγισμαι, ἐλελόγισμην. **τὰ πνεύματα**=ἄνεμοι (κατάλληλοι). **ὥρα**=ἐποχή. **τὰ πολλὰ**=**τὰ πλείω** (ἢ **τὰ πλείονα**)=τὰ περισσότερα. **διαπράττομαι**=κατορθώνω. **φυλάξας**=μετ. ἀορ. τοῦ φυλάττω=ἀναμένω, περιμένω. **οἱ ἐτησίαι** (τῶν ἐτησίων)=περιοδικοὶ ἄνεμοι, τὰ μετέτμια. **ἐπιχειρῶ**=κάνω ἐπιχειρήσεις. **ἡνίκω**, σύνδ. χρον.=ὅτε. **δυναίμεθα**=εὐκτ. ἐνεστ. τοῦ δύναμαι. **ἐκεῖσε**, ἐπίρρ. τοπ δηλοῦν τὴν εἰς τόπον κίνησιν. **ἀφικέσθαι**=ἀπαρ. ἀορ. β' τοῦ ἀποθετ. ἀφικέσμαι -οῦμαι (=φθάνω), ἀφικνούμην, ἀφίζομαι, ἀφικόμην, ἀφίγμαι, ἀφίγμην. **βοήθειαι**=ἐπικουρικὰ στρατεύματα. **ὕστεριον**=ὀριστ. μέλλ. τοῦ ὑστερίζω (=ἔρχομαι βραδύτερον, μένω ὀπίσω, καθυστερῶ), ὑστερίζον. ὑστεριῶ, ὑστερίσα. **ὑπάρχει**, ἀπρόσ.=**ἔξοσι**=εἶναι δυνατόν. **χειμάδιον**=τόπος διαχειμάσεως, χειμαδιό. **χρησθαι**=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ χρῶμαι=χρησιμοποιοῦ. **ὑπάρχει**, ἐδῶ προσωπ. τοῦ ὑπάρχω. **ὥρα**=ἡ καλὴ ἐποχὴ τοῦ ἔτους (ἔαρ - θέρος). **γενέσθαι**=ἀπαρ. ἀορ. β' τοῦ γίγνομαι. **γίγνομαι πρὸς τῇ γῇ**=προσεγγίζω εἰς τὴν ξηράν. **ῥάδιος**=εὐκολος (συγκριτ. ῥᾶν, ὑπερθετ. ῥᾶστος). **τὸ τῶν πνευμάτων**=οἱ ἄνεμοι. **ἐμπόριον**=ἐμπορικὸς λιμὴν, σκάλα. **στόμα**=στόμιον. **ἔσται**=θα διατρίβῃ, θα διαμένη.

Ἀντικαταστάσεις : **βουλευσασθαι**, κάθ.=βουλευέσθαι, βουλευέσθαι, βουλευσασθαι, βεβουλευσαι. **πολεμεῖτε**, κάθ. = πολεμεῖτε, ἐπολεμεῖτε, πολεμήσετε, ἐπολεμήσατε, πεπολεμήκατε, ἐπεπολεμήκατε, ὀρίζ.=πολεμεῖτε, πολεμήτε, πολεμοῖτε, πολεμεῖτε. **ἐνθυμηθήητε**, ὀρίζ.=ἐνεθυμήθητε, ἐνθυμηθῆτε, ἐνθυμηθείητε, ἐνθυμήθητε (ἐνθυμηθῆναι, ἐνθυμηθεῖς -θεῖσα, -θέν). **λογίσαισθε**, ὀρίζ. = ἐλογίσασθε, λογισθήσθε, λογίσαισθε, λογίσασθε. **προλαμβάνων**, καθ. = προλαμβάνων, προληψόμενος, προλαβών, προειληφώς. **διαπράττεται**, κάθ. = διαπράττεται, διεπράττετο, διαπράζεται, διεπράξατο, διαπέπρακται, διεπέπρακτο, ὀρίζ.=διαπράττεται, διαπράττεται, διαπράττετο, διαπράττετο, ὀρίζ.=διαπράττεται, διαπράττεται, διαπράττετο, διαπράττετο. **δυναίμεθα**, ὀρίζ.=δυνάμεθα, δυνώμεθα, δυναίμεθα, —. **ἀφικέσθαι**, κάθ.=ἀφικνεῖσθαι, ἀφίξεσθαι, ἀφικέσθαι, ἀφίχθαι. **ὕστεριον**, κάθ.=ὕστερίζομεν, ὑστερίζομεν, ὑστεριόυμεν, ὑστερίσαμεν. **χρησθαι**, κάθ.=χρῆσθαι, χρήσεσθαι, χρήσασθαι, κεχρησθαι. **γενέσθαι**, κάθ.=γίγνεσθαι, γενήσεσθαι, γενέσθαι, γεγενῆσθαι καὶ β' γεγονέναι.

Ἀναγνώρισις προτάσεων : **δοκεῖτε δέ μοι..βουλευσασθαι** (κυρία). **εἰς τὸν τόπον τῆς χώρας ἐνθυμηθείητε** / **καὶ (εἰ) λογίσαισθε** (ὑποθ. προτάσεις ἢ ἀπόδοσις : (βουλευσασθαι ἢ) βουλευσάσθε **ἄν**=γ' εἶδος σημ. ἀπλὴν σκέψιν τοῦ λέγοντος). **πρὸς ἣν πολεμεῖτε** (ἀναφορ. πρότας.). **ὅτι τοῖς πνεύμασι..διαπράττεται Φίλιππος καὶ (ὅτι) φυλάξας τοὺς ἐτησίαις..ἐπιχειρεῖ** (εἰδικαὶ προτ. χρησιμεύουσαι

ὥς ἀντικ. τοῦ λογίσασθαι). δεῖ τοίνυν . . . πολεμεῖν, ἀλλὰ παρα-
σκεῇ... δυνάμει (κυρία). ὑστεριοῦμεν γὰρ ἀπάντων (παρανευτική
κυρία). ὑπάρχει δ' ὑμῖν.. νήσοις (κυρία). ἐν αἷς... καὶ σίτος καὶ
πάνθ' ὑπάρχει (ἀναφορ. πρότ.). ἡ γὰρ στρατεύματι (ἀναφ. πρότας.).
τὴν δ' ὥραν τοῦ ἔτους πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ καὶ... ῥαδίως ἔσται.
ὅτε καὶ πρὸς τῇ γῇ... ῥαδίον (ἔστι) | καὶ τὸ τῶν πνευμάτων ἀσφα-
λές (ἔστι).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: δοκεῖτε=ῥῆμα, (ὅμοιος) = ὑποκ. μοι =
δοτ. προσωπ., βουλεύσασθαι ἄν (εἰδ. δυνητ. ἀπαρ.) = ἀντικ. τοῦ δο-
κεῖτε (τὸ δυνητ. ἀπαρ. βουλεύσασθαι ἄν ἰσοδυναμεῖ μὲ δυνητ. εὐκτ.
=ὅτι βούλαιοιθε ἄν, (ὅμοιος) = ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. (ταυτοπροσωπία),
βέλτιον=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου, πολὺ=ἐπιρρ. προσδ. ποσοῦ, περὶ τοῦ
πολέμου καὶ (περὶ) παρασκευῆς = ἐμπρόθ. πρόσδ. τῆς ἀναφορᾶς,
ἁλῆς=ἐπιθ. προσδ. ἐνθυμηθεῖτε - λογίσαιοιθε = ῥήματα, (ὅμοιος) =
ὑποκ., τὸν τόπον=ἀντικ. τοῦ ἐνθυμηθεῖτε. τῆς χώρας = γεν. ὑποκ.
τοῦ τὸν τόπον. πολεμεῖτε=ῥῆμα, (ὅμοιος)=ὑποκ., πρὸς ἣν = ἐμπρ.
προσδ. δηλῶν ἐχθρικὴν ἐνέργειαν· αἱ ἀκολουθοῦσαι δύο εἰδ. προτ.=
ἀντικ. τοῦ λογίσαιοιθε. διαπραττεται - ἐπιχειρεῖ = ῥήματα, Φίλιπ-
πος=ὑποκ. τὰ πολλὰ = ἀντικ. τοῦ διαπραττεται, τοῖς πνεύμασι—
ταῖς ὥραις=δοτ. ὁργανικαί, τοῦ ἔτους = γεν. τοῦ ὅλου, φυλάξας =
μετ. χρον., τοὺς ἐτησίους—τὸν χειμῶνα=ἀντικ. τοῦ φυλάξας. δυ-
ναίμεθα ἄν=ῥῆμα (δυνητ. εὐκτ.), ἡμεῖς = ὑποκ., ἀφικέσθαι (τελ.
ἀπαρ.)=ἀντικ., (ὅμοιος) = ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. (ταυτοπροσωπία), ἐκείσε =
(ἐπιρρ.προσδ.τόπου). δεῖ=ῥῆμα (ἀπρόσ.), μὴ πολεμεῖν=(τελ.ἀπαρ.):
=ὑποκ., (ἡμᾶς) = ὑποκ. τοῦ ἀπαρ, βοηθούμαι=παρασκευῇ—δυνά-
μει=δοτ. ὁργαν., συνεχεῖ=ἐπιθετ. προσδ. προσδιορίζων τὸ παρα-
σκευῇ καὶ τὸ δυνάμει, ἐνθυμουμένους=μετ. τροπ., (ἡμᾶς)=ὑποκ.,
τῆς μετ., ταῦτα = ἀντικ. τῆς μετ. ὑστεριοῦμεν = ῥῆμα, (ἡμεῖς) =
ὑποκ., ἀπάντων=(οὐδ.)=ἀντικ., ὑπάρχει=ῥῆμα (ἀπρόσ.=ἐξεσι),
χρησθαι=ὑποκ., ὑμῖν=δοτ. προσωπ. τοῦ ὑπάρχει καὶ ὑποκ. τοῦ
χρησθαι, Δήμων—Θάσφ—Σκιάθφ—ταῖς νήσοις=ἀντικ. τοῦ χρη-
σθαι, χειμαδίφ=κατηγορ. τῶν ἀντικειμ., τῇ δυνάμει=δοτ. χαριστι-
κή. ἐν τῷ τόπῳ=ἐμπρόθ. προσδ. τόπου, τούτῳ=ἐπιθ. προσδ., ὑπάρ-
χει=ῥῆμα (προσωπ.), καὶ λιμένες καὶ οἶτος καὶ πάντα = ὑποκ. τοῦ
ὑπάρχει (ἄττ. σύντ.), γὰρ = ῥῆμα (ἀπρόσ.), (ὑπάρχειν) = ὑποκ., ἡ
(αἷτ.)=ὑποκ. τοῦ (ὑπάρχειν), στρατεύματι=δοτ. χαριστική (ἢ δοτ.
προσωπ. κτητική εἰς τὸ (ὑπάρχειν), ἔσται=ῥῆμα, (ἡ δύναμις)=ὑποκ.,
πρὸς τῇ χώρᾳ—πρὸς τοῖς σιόμασι=ἐμπρόθ. προσδ. δηλοῦντες τὸ
πλησίον, αὐτῇ=ἐπιθ. προσδ. τῶν ἐμπορίων=γεν. κτητ., ῥαδίως =
ἐπιρρ. προσδ. τρόπου, τὴν ὥραν=αἷτ. δηλοῦσα διάρκειαν χρόνου, τοῦ
ἔτους=γεν. τοῦ ὅλου. ῥαδίον (ἔστι)=ῥῆμα (ἀπρόσ. ἐκφρασις), γενέ-
σθαι=ὑποκ., (τὴν δύναμιν)=ὑποκ. τοῦ γενέσθαι (ἐτεροπροσωπία),
πρὸς τῇ γῇ=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν τὸ πλησίον. (ἔστι)=ῥῆμα, τὸ τῶν
πνευμάτων=ὑποκ., ἀσφαλές=κατηγορ.

Πραγματικά: Ἀπὸ τῆς § 31 ἀρχίζει τὸ δ' μέρος τοῦ παρόντος λόγου, ἢ *πίστις*, τὸ ὁποῖον συμπληρώνει καὶ ἐξηγεῖ τὴν διήγησιν. *τῆς χώρας*, δηλ. τῆς Μακεδονίας. *τοῖς πνεύμασι*, ἐννοεῖ τοὺς ἐτησίους (κοινῶς μελτέμια)· οὗτοι εἶναι οἱ ΒΔ ἄνεμοι οἱ πνέοντες τακτικῶς κατὰ τὸ θέρος εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος καὶ δυσχεραίνοντες τὸν πρὸς Βορρᾶν πλοῦν, προλαμβάνων, δηλ. πιθανὴν ἐνέργειαν τῶν Ἀθηναίων. *βοήθειαι*, ἐπικουρικά στρατεύματα τὰ ὁποῖα ἐπιστρατεύόμενα ἐσπευσμένως καὶ παρασκευαζόμενα προχεῖρως ἵππεστέλλοντο τὴν τελευταίαν στιγμὴν τῆς ἀνάγκης. *Ἀῆμος, Θάσος, Σκιάθος, νῆσοι*, (= Σκύρος. Σκόπελος, Ἰμβρος), ἐκ τῶν νήσων τούτων ἄλλαι ἦσαν σύμμαχοι τῶν Ἀθηναίων καὶ ἄλλαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν. *ράδιον—ραδίως*, ἡ διαχείμασις εἰς τὰς νήσους θὰ καθιστᾷ εὐκόλον τὴν διαρπυγὴν τῶν πλοίων τῶν ἐισερχομένων εἰς τοὺς λιμένας ἢ ἐξερχομένων ἐξ αὐτῶν καὶ τὴν παρενόχλησιν καὶ λεηλασίαν τῆς χώρας τοῦ Φιλίππου καὶ οὕτω θὰ ἐξοικονομῇται ὁ ἐντελής μισθός.

Διορθητικά: ἐνθυμηθεῖτε=λογίσαισθε=συνωнуμία. *μὴ βοηθεῖαι*—ἀλλὰ *παρασκευῇ συνεχεῖ καὶ δυνάμει*=ἀντίθεσις. *ὑπάρχει—ὑπάρχει*=ἐπανάληψις *Ἀῆμων καὶ Θάσων καὶ Σκιάθων καὶ ταῖς... νήσοις*=σχῆμα πολυσύνδετον. καὶ *λιμένες καὶ σίτος καὶ πάντα*=σχῆμα πολυσύνδετον. ἃ *χερὶ στρατεύματι* (ὑπάρχειν)=σχῆμα ἐξ ἀναλόγου· τὸ ἀπαρ. *ὑπάρχειν* ἐννοεῖται ἐκ τοῦ ἐπομένου *ὑπάρχει* (βλ. καὶ § 17 *«ὥσπερ εἰς Εὐβοίαν (ὠρμήσατε)»*)· κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο λέξις παραλειπομένη νοεῖται ἐκ τῶν προγουμένων ἢ (ὥπως ἐδῶ) ἐκ τῶν ἐπομένων μεταβεβλημένη κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς συντάξεως). *ράδιον—ραδίως*=ἐπανάληψις. τὸ *τῶν πνευμάτων*=περίφρασις (ἀντί: τὰ πνεύματα).

Ἠθικά: *ὑπάρχει—ὑπάρχει, ράδιον—ραδίως | Ἀῆμων καὶ Θάσων καὶ Σκιάθων καὶ ταῖς νήσοις | καὶ λιμένες καὶ σίτος καὶ πάντα*, διὰ τῶν ἐπαναλήψεων καὶ τῶν πολυσυνδέτων ὁ ρήτωρ ζητεῖ νὰ πείσῃ τοὺς Ἀθηναίους ὅτι εἶναι εὐκόλος καὶ ἀποτελεσματικὴ ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ Φιλίππου, ἐὰν ἀποδεχθοῦν τὴν πρότασιν του.

Στοιχεῖα πολιτισμοῦ: ἡ γνῶσις τῶν τοπογραφικῶν καὶ κλιματολογικῶν συνθηκῶν τῆς Μακεδονίας καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους.

Νόημα: Ὁ ρήτωρ λέγει εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι πρέπει νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν τὴν γεωγραφικὴν θέσιν τῆς Μακεδονίας καὶ νὰ σκεφθοῦν ὅτι ὁ Φίλιππος διεξάγει τὰς πολεμικάς του ἐπιχειρήσεις καθ' ὃν χρόνον πνέουν τὰ μελτέμια καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα, ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι ἀδυνατοῦν, λόγῳ τῆς κακοκαιρίας, νὰ σπεύσουν ἐκεῖ. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ἐπιβάλλεται νὰ ἔχουν μόνιμον στρατόν, ὁ ὁποῖος διαχειμάζων εἰς Ἀῆμον, Θάσον, Σκιάθον καὶ εἰς ἄλλας νή-

σους θὰ δύνῃται, ὁρμώμενος ἐκεῖθεν κατὰ τὸ ἔαρ, καὶ ἀποβάσεις νὰ ἐπιχειρῇ εἰς τὰ παράλια τῆς χώρας τοῦ Φιλίππου καὶ νὰ ἐλέγχῃ τοὺς λιμένας αὐτῆς.

Περίληψις: Ὁ ρήτωρ ὑποδεικνύει εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὰς ὠφελείας, τὰς ὁποίας θὰ ἔχουν, ἐὰν ἀποδεχθῶν τὴν πρότασιν τοῦ καὶ ἐὰν ἀκολουθήσουν καὶ αὐτοὶ τὴν τακτικὴν τοῦ Φιλίππου.

Ἐπιγραφή: Ὡφέλειαι ἐκ τῆς ἀποδοχῆς τῆς προτάσεως τοῦ ρήτορος.

§ 33

Ἄ μὲν οὖν χρήσεται
τῇ δυνάμει καὶ πότε,
βουλευέσεται παρὰ τὸν καιρὸν

ὁ καταστάς ὑφ' ὑμῶν

κύριος τούτων·

ἃ δὲ δεῖ ὑπάρξαι παρ' ὑμῶν,
ταῦτ' ἐστίν, ἃ γὰρ γέγραφα.

Ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πορίσῃτε Ἄν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐξοικονομή-
σετε

ταῦτα τὰ χρήματα πρῶτον,
ἃ λέγω,
εἰτα (ἄν) παρασκευάσαντες
καὶ ἄλλα, τοὺς στρατιώτας,
τὰς τριήρεις, τοὺς ἱππέας
κατακλείσῃτε νόμῳ
ἐντελῇ, πᾶσαν τὴν δύναμιν
μένειν ἐπὶ τῷ πολέμῳ,
γινόμενοι μὲν (ὑμεῖς) αὐτοὶ
ταμίαι καὶ πορισταὶ
τῶν χρημάτων,
ζητοῦντες δὲ παρὰ τοῦ στρατηγοῦ
τὸν λόγον τῶν πράξεων,
παύσεσθε βουλευόμενοι αἰεὶ
περὶ τῶν αὐτῶν
καὶ οὐδὲν πλέον ποιοῦντες.

Ποῖαν μὲν λοιπὸν χρῆσιν θὰ κάμῃ
(αὐτῆς) τῆς δυνάμεως καὶ πότε,
θὰ σκεφθῇ εἰς τὴν, κατάλληλον σι-
γμὴν

ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ διορισθῇ ἀπὸ
σᾶς

στρατηγὸς εἰς αὐτά.

ὅσα δὲ πρέπει νὰ γίνωνται ἀπὸ σᾶς,
εἶναι αὐτά, τὰ ὁποῖα ἐγὼ ἐγγρά-
φως ἔχω προτείνει.

Ἄν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐξοικονομή-
σετε

αὐτὰ τὰ χρήματα πρῶτον,
τὰ ὁποῖα (σᾶς) εἶπον,
ἔπειτα (ἄν) ἀφοῦ πρῆτοιμάσετε
καὶ τὰ ἄλλα, δηλ. τοὺς στρατιώτας·
τὰς τριήρεις, τοὺς ἱππεῖς,
ἀναγκάσετε διὰ νόμου
τελείαν ὄλην τὴν δύναμιν
νὰ μένῃ εἰς τὸ πεδῖον τοῦ πολέμου,
γινόμενοι μὲν (σεῖς) οἱ ἴδιοι
ταμίαι καὶ πορισταὶ
τῶν χρημάτων,
ζητοῦντες δὲ ἀπὸ τὸν στρατηγὸν
λογοδοσίαν διὰ τὰς πράξεις (του),
θὰ παύσεσθε νὰ σκέπτεσθε διαρκῶς
διὰ τὰ ἴδια (πράγματα)
καὶ τίποτε νὰ μὴ κατορθώνετε.

Γραμματικὰ - ἑρμηνευτικὰ: *χρήσεται* = ὀρίστ. μέλλ. γ' ἐν. τοῦ
χρῶμι = μεταχειρίζομαι, χρησιμοποιοῦ, κάμνω *χρῆσιν παρὰ τὸν και-*

ρὸν=εἰς τὴν κατάλληλον στιγμήν. κύριος=ὁ ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τινος, ὁ στρατηγός. καταστάς=μετ. ἄορ. β' τοῦ καθίσταμαι (=διορίζομαι), καθιστάμην, καταστήσομαι, κατέστην, καθέστηκα, καθειστήκειν. βουλευέσεται=ὀριστ. μέλλ. γ' ἐν. τοῦ βουλευόμεναι=σκέπτομαι. ὑπάρξει ἀπαρ. ἄορ. τοῦ ὑπάρχω. ἡ γὰρ (κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ ε)=ἐγώ. γέγραφα=ὀριστ. παρακ. τοῦ γράφω=ἐγγράφως προτείνω. πορίσητε=ὑποτ. ἄορ., β' πληθ. τοῦ πορίζω=ἐξοικονομῶ. λέγω ἀντὶ εἰπον. τὰ ἅλλα (κράσι)=τὰ ἅλλα. ἐντελής, εἰς ἐπιθ. γ' κλίσ.=τέλειος, πλήρης. κατακλείσητε=ὑποτ. ἄορ., β' πληθ. τοῦ κατακλείω=ἀναγκάζω, ὑποχρεώνω. ἐπὶ τῷ πολέμῳ=εἰς τὸ πεδίον τοῦ πολέμου. λόγος=λογοδοσία. παύσεσθε=ὀριστ. μέλλ. β' πληθ. τοῦ παύομαι. πλέον=εὐδ. συγκριτ. ἐπιθ. (πελὺς, πλείων-πλέον, πλείστος) πλέον ποιῶ=κάμνω περισσό-τερον, κατορθώνω.

Ἀντικαταστάσεις: χρήσεται, κάθ. χρῆται, ἐχρήτο, χρήσεται, ἐχρήσατο, κέχρηται, ἐκέχρητο. καταστάς, κάθ.=καθιστάμενος, καταστησόμενος, καταστάς-κατασταθείς, καθεστηκώς. πορίσητε, ὀριζ.=επορίσατε, πορίσητε, πορίσαιτε, πορίσατε. κατακλείσητε, ὀριζ.=κατεκλείσατε, κατακλείσητε, κατακλείσαιτε, κατακλείσατε. μένειν, κάθ.=μένειν, μείνειν, μῆναι, μεμενηκέναι. παύσεσθε, κάθ.=παύεσθε, ἐπαύεσθε, παύσεσθε, ἐπαύσασθε, πέπαυθε, ἐπέπαυθε.

Ἀναγνώρισις προτάσεων: ἃ μὲν οὖν...τῇ δυνάμει (πλαγία ἐρωτηματ. πρότ. ἐξαρθρωμένη ἐκ τοῦ βουλευέσεται). παρὰ τὸν καιρὸν (...βουλευέσεται (κυρία). ἃ...παρ' ὁμῶν (ἀναφορ. πρότ.). ταῦτ' ἐστὶν (κυρία). ἃ ἡ γὰρ γέγραφα (ἀναφορ. προτ.). ἂν ταῦτ'...πρῶτον/καὶ τὰ ἅλλα...κατακλείητ'...ζητοῦντες (ὑποθετ. προτάσεις ἢ ἀπόδοσις: παύσεσθε...ποιοῦντες (=δ' εἶδος σημ. τὸ προσδοκώμενον). παύσεσθ' αἰ...ποιοῦντες (κυρία).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: χρήσεται=ρήμα, ὁ καταστάς=ὑποκ. (ἐπιθ. μετ.=ὅς ἂν καταστή), ἃ - τῇ δυνάμει=ἀντικ. τοῦ χρήσεται=(τὸ ἃ=οὐστ. ἀντικ.=τίνα χρῆσιν χρήσεται), πότε=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου. βουλευέσεται=ρήμα, ὁ καταστάς=ὑποκ., παρὰ τὸν καιρὸν=ἐμπρόθ. προσδ. χρόνου, κύριος=κατηγορ., τούτων=γεν ἀντικειμ. τοῦ κύριος, ὅψ' ὁμῶν=ποιητ. αἰτ. τοῦ καταστάς. δεῖ=ρήμα (ἀπρόσ. προσδ. δηλῶν προέλευσιν. ἐστὶν=ρήμα, ταῦτα=ὑποκ. (ἀττ. σύντ.), γέγραφα=ρήμα, ἡ γὰρ=ὑποκ., ἃ=ἀντικ. πορίσητε - κατακλείσητε=ρήματα (τῶν ὑποθετ. προτ.), (ὅμεις)=ὑποκ., τὰ χρήματα=ἀντικ. τοῦ πορίσητε, ταῦτα=ἐπιθετ. προσδ. πρῶτον=ἐπιρρ. πρόσδιρ. χρόνου, παρασκευάσαντες=μετ. χρόν. (=ἐπὰν παρασκευάσητε), τὰ ἅλλα=ἀντικ. τῆς μετ., τοὺς στρατιώτας=τὰς τριήρεις=τοὺς ἱππέας=ἐπεξήγησις τοῦ τὰ ἅλλα, τὴν δύναμιν=ἀντικ. τοῦ κατακλείητε, ἐν-τελῆ=κατηγορ., πᾶσαν=κατηγορ. προσδ., νόμῳ=δοτ. ὄργαν. μένειν

(τελ. ἀπρ.) ἀντικ. τοῦ κατακλείετε, τὴν δύναμιν=ὑποκ. τοῦ μένειν, ἐπὶ τῷ πολέμῳ=ἐμπρόθ. προσδ. τόπου, γιγνόμενοι - ζητοῦντες=μετ. τροπ., (ὅμοις)=ὑποκ. τῶν μετ., αὐτοὶ=κατηγορ. προσδ. τοῦ (ὅμοις), ταμίαι—πορισταὶ=κατηγορ., τῶν χρημάτων = γεν. ἀντικ. εἰς τὸ ταμίαι καὶ πορισταὶ, τὸν λόγον, παρὰ τοῦ στρατηγοῦ = ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν προέλευσιν. λέγω=ῤῥιμ, (ἐγὼ)=ὑποκ., ἃ=ἀντ. παύσεσθε=ῤῥιμ, (ὅμοις)=ὑποκ., βουλευόμενοι - ποιοῦντες=μετοχ. κατηγορημ. (ἐκ τοῦ παύσεσθε ὡς ῤῥιμ. λήξεως σημαντικοῦ), περὶ τῶν αὐτῶν=ἐμπρόθ. προσδ. τῆς ἀναφορᾶς, πλέον=ἀντικ. τοῦ ποιοῦντες, οὐδὲν=ἐπιθετ. προσδ. τοῦ πλέον.

Πραγματικά: γέγραφα, οἱ ἀγορεύοντες ὄφειλον πρότερον νὰ παρὰδίδουν ἐγγράφως τὰς γνώμας τῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἔπειτα νὰ ἀγορεύουν πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν· ἐὰν ἡ γνώμη ἐπεκυροῦτο κατὰ τὴν ψηφοφορίαν, τότε τὸ ἐγγράφως προταθὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐκαλεῖτο *ψήφισμα*. τὰ χρήματα—τῶν χρημάτων, ἐννοεῖ τὰ 92 τάλαντα, περὶ τῶν ὁποίων ὁ ρήτωρ ὠμίλησεν ἀνωτέρω (§ 28). αὐτοί, δηλ. σεῖς οἱ ἴδιοι καὶ ὄχι οἱ στρατηγοί, οἱ ὅποιοι ἕως τότε ἐφρόντιζον διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ στρατοῦ χρημάτων. πορισταὶ καὶ ταμίαι, οὗτοι ἦσαν οἰκονομικοὶ ἄρχοντες· ἔργον τῶν ποριστῶν ἦτο νὰ ὑποδεικνύουν δημοσίους πόρους πρὸς συνᾶθροισιν χρημάτων, τῶν δὲ ταμιῶν ἔργον ἦτο νὰ φυλάττουσι τὰ εἰσπραχθέντα καὶ διαθέσιμα χρήματα· ἕως τότε τὸ ἔργον τῶν ποριστῶν καὶ ταμιῶν εἶχον οἱ στρατηγοί.

Αἰσθητικά: ἃ μὲν=ἃ δ' ὑπάρξαι=ἀντίθεσις. ἃ γὰρ (=ἃ ἐγὼ), ἀφαίρεσις τοῦ ε πρὸς ἀποφυγὴν κκορωνίως, ἂν ταῦτ', ὧ ἄνδρες κτλ.=σχῆμα ἀσύνδετον ὡς συγκεφαλαιωτικὴ ἐπανάληψις τῶν εἰρημέων. ἐντελὴ πᾶσαν=πλεονασμός. κατακλείετε=μεταφορὰ (ἡ λέξις κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῶν προβάτων, βοῶν καὶ ἄλλων ζώων, τὰ ὅποια κλείονται εἰς μάνδραν (μαντρώνονται). ταμίαι καὶ πορισταὶ =σχῆμα πρωθύστερον (κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο λέγεται πρῶτον ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον χρονικῶς καὶ λογικῶς εἶναι δεύτερον). Ἐδῶ ὁ ρήτωρ ἔπρεπε νὰ εἴπῃ πορισταὶ καὶ ταμίαι, διότι πρῶτον οἱ πορισταὶ ἐξεύρισκουν τὰ χρήματα καὶ ἔπειτα οἱ ταμίαι ἀναλαμβάνουν τὴν φύλαξιν αὐτῶν.

Ἠθικά: Τὰ χρήματα πρῶτον· ὁ Δημ. φρονεῖ, καὶ πολὺ ὀρθῶς, ὅτι ἡ ἐξεύρεσις χρημάτων ἀποτελεῖ τὴν βασικὴν προϋπόθεσιν διὰ τὴν συγκρότησιν στρατιωτικῆς δυνάμεως καὶ διὰ πᾶσαν περαιτέρω ἐνέργειαν. τῶν πράξεων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τὸν λόγον ζητοῦντες, ἐὰν οἱ Ἀθηναῖοι διώριζον ποριστὰς καὶ ταμίας, τότε οἱ στρατηγοί, ἀπηλλαγμένοι πλέον ἀπὸ τὴν φροντίδα ἐξευρέσεως χρημάτων, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀφοσιώνωνται εἰς τὸ καθαρῶς στρατιωτικὸν τῶν ἔργων καὶ νὰ

λογοδοτοῦν διὰ τὰς πράξεις των, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀπέφευγον ἕως τότε προφασιζόμενοι ἔλλειψιν χρημάτων κλπ.

Στοιχεῖα πολιτισμοῦ: 1) ὁ διορισμὸς οἰκονομικῶν ἀρχόντων. 2) ἡ λογοδοσία τῶν ἀρχόντων (ἐδῶ τῶν στρατηγῶν).

Νόημα: Ὁ ρήτωρ συνεχίζων λέγει ὅτι, ἐὰν γίνουσι δεκτὰ ἔσα ἐγγράφως ἔχει προτείνει, ἐὰν δηλ. ἐξευρεθοῦν τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα, ἐὰν προετοιμασθοῦν οἱ στρατιῶται, οἱ ἱππεῖς, αἱ τριήρεις καὶ ἐὰν ὅλη αὕτη ἡ δύναμις ὑποχρεωθῇ διὰ νόμου νὰ μένῃ εἰς τὸ πεδῖον τοῦ πολέμου, ἐὰν προσέτι οἱ ἴδιοι οἱ Ἀθηναῖοι γίνουσι παριστάται καὶ ταμίαι, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτοὺς ἃ ζητοῦν λογοδοσίαν ἀπὸ τοῦ στρατηγοῦ διὰ τὰς πράξεις των, τότε θὰ παύσουν νὰ δικαιολογοῦνται διαρκῶς διὰ τὰ ἴδια πράγματα, χωρὶς νὰ κατορθώνουν τίποτε.

Περίληψις: Ὁ ρήτωρ λέγει ὅτι ἐὰν ἡ πρότασις τοῦ γίνῃ ἀποδεκτὴ καὶ ἐὰν οἱ ἴδιοι οἱ Ἀθηναῖοι γίνωνται ποριστάται καὶ ταμίαι, τότε θὰ παύσουν νὰ σκέπτονται διαρκῶς περὶ τῶν ἰδίων πραγμάτων.

Ἐπιγραφή: Ἀλλὰ ὠφέλεια ἐκ τῆς ἀποδοχῆς τῆς προτάσεως τοῦ ρήτορος.

§ 34

Καὶ ἔτι πρὸς τοῦτω
πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀφαιρήσεσθε τὸν μέγιστον τῶν πόρων ἐκείνου.

Ἔστι δ' οὗτος τις;
Ἀπὸ τῶν ὑμετέρων συμμάχων

πολεμεῖ ὑμῖν,
ἄγων καὶ φέρων
τοὺς πλείοντας τὴν θάλατταν.

Ἐπειτα τί
πρὸς τοῦτω (γενήσεται);
(Ἰμεῖς) αὐτοὶ ἔξω γενήσεσθε τοῦ κακῶς πάσχειν,
οὐχ (οὕτως ἔξει τὰ πράγματα)
ὥσπερ τὸν παρελθόντα χρόνον

ἐμβαλὼν εἰς Λῆμνον
καὶ Ἴμβρον

Καὶ ἀκόμη ἐκτὸς τούτου,
πρῶτον μὲν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θὰ ἀφαιρέσετε τὸν μεγαλύτερον ἀπὸ τοῦ πόρου ἐκείνου.

Ποῖος δὲ εἶναι αὐτός;
Μὲ τὰ χρήματα τῶν ἰδικῶν σας συμμάχων

πολεμεῖ ἐναντίον σας,
λεηλατῶν δηλαδὴ
τοὺς πλείοντας τὴν θάλασσαν.

Ἐπειτα τί (ἄλλο)
ἐκτὸς τούτου (θὰ συμβῇ);
(Σεῖς) οἱ ἴδιοι θὰ ἀπαλλαγῇτε ἀπὸ κάθε κακοπάθειαν,
δὲν (θὰ συμβοῦν τὰ πράγματα ἔτσι),
ὅπως ἀκριβῶς κατὰ τὸν παρελθόντα χρόνον,

ἀφοῦ δηλ. εἰσέβαλε εἰς τὴν Λῆμνον
καὶ εἰς τὴν Ἴμβρον

ᾧχετ' ἔχων
 αἰχμαλώτους
 πολίτας ὑμετέρους,
 πρὸς τῷ Γεραιστῷ
 συλλαβὼν τὰ πλοῖα
 ἐξέλεξεν ἀμύθητα χρήματα,
 τὰ τελευταῖ'
 εἰς Μαραθῶν' ἀπέβη
 καὶ ᾧχετο ἀπὸ τῆς χώρας
 ἔχων τὴν ἱερὰν τριήρη,
 ὑμεῖς δ' οὔτε ταῦτα
 δύνασθε καλύειν
 οὔτε βοηθεῖν
 εἰς τοὺς χρόνους
 οὓς ἂν προθῆσθε.

ἀπῆλθε φέρων μαζί του
 ὡς αἰχμαλώτους
 πολίτας ἰδικούς σας,
 (καὶ) πλησίον τοῦ Γεραιστοῦ
 ἀφοῦ συνέλαβε τὰ (ἐμπορικά) πλοῖα
 συνέλεξε ἀμέτρητα χρήματα,
 (καὶ) τελευταῖον
 εἰς τὸν Μαριθῶνα ἀπεβίβασθη
 καὶ ἀπῆλθεν ἀπὸ τὴν χώραν
 φέρων μαζί του τὴν ἱερὰν τριήρη,
 ἐνῷ σεῖς οὔτε αὐτὰ
 ἤμπορεῖτε νὰ ἐμποδίζετε
 οὔτε νὰ στέλλετε βοήθειαν
 κατὰ τὸν χρόνον,
 τὸν ὅποιον ἠθέλετε προσδιορίσει.

Γραμματικά—ἐρμηνευτικά : τούτῳ = δοτ. ἐν. οὐδ. τῆς δεικτ. ἀντων. οὗτος, αὕτη, τοῦτο. **μέγιστος**=ἐπίθετ. ὑπερθετ. βαθμ. (μέγας, μείζων, μέγιστος). **ἀφαιρῆς ἐσθι**=ὀριστ. μέλλ. β' πληθ. τοῦ μέσου μέλλ. β' πληθ. τοῦ ἀφαιρέομαι-οῦμαι, ἀφηρούμην, ἀφαιρήσομαι, ἀφειλόμην, ἀφήρημαι; ἀφῆρήμην. **ἔστι**, τονίζεται εἰς τὴν παραλήγουσαν, διότι εὐρίσκειται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς προτάσεως. **ἄγω καὶ φέρω**=ληλατῶ (**ἄγω**, ἤγον, ἄξω, ἤγαγον, ἤχα καὶ ἄγχοχα, ἤχειν καὶ ἡγῶχειν **φέρω**, ἔφερον, οἶσω, ἤνεγκα καὶ β' ἤνεγκον, ἐνήνοχα, ἐνηνόchein). **πλέοντας**=μετ. ἐνεστ. τοῦ πλέω, ἔπλεον, πλεύσομαι καὶ πλεουσούμαι, ἐπλευσα, πέπλευκα, ἐπιπλεύκειν. **πάσχειν**=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ πάσχω, ἐπασχον, παίσομαι, ἐπαθον, πέπονθα, ἐπεπόνθειν. **κακῶς πάσχω**=κακοποιούμαι, βλάπτομαι, δεινοπαθῶ. **γενήσεσθε**=ὀριστ. μέλλ. β' πληθ. τοῦ γίγνομαι. **γίγνομαι ἔξω τινός**=εἶμαι μακρὰν τινος, ἀπχλᾶσσομαί τινος. τὸ **πάσχειν κακῶς** (ἐναρθρον ἀπαρ ἢ ὀνομαστικόν)=ἡ κακοπάθεια. **παρελθόντα**=μετ. ἀορ. β' τοῦ περέρχομαι. **ἐμβάλων**=μετ. ἀορ. β' τοῦ ἐμβάλλω (=εἰσβάλλω, εἰσπορῶ), ἐνέβαλλον, ἐμβάλῳ, ἐνέβαλον, ἐμβέβληκα, ἐνεβεβλήκειν. **ᾧχετο**=παρ. γ' ἐν. τοῦ οἰχομαι (μὲ σσημ. παρακ.)=ἔχω ἀπέλθει, ᾧχόμην, οἰχήσομαι. **ἔχων**=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ ἔχω, εἶχον, ἔξω καὶ σχήσω, ἔσχον, ἔσχηκα, ἐσχέκειν **συλλαβὼν**=μετ. ἀορ. β' τοῦ συλλαμβάνω, συνελάμβανον, συλλήψομαι, συνέλαβον, συνείληφα, συνείληφειν. **ἀμύθητος**, ὄν, ἐπίθ β' κλίσ.=ἀνεκδιήγητος, ἀναριθμητος, ἀπειρος. **ἐξέλεξεν**=ὀριστ. ἀορ. τοῦ ἐκλέγω (=συλλέγω, φορολογῶ, εἰσπράττω). ἐξέλεγον, ἐκλέξω, ἐξέλεξα. **τὰ τελευταῖα**, ἐπίρρ.=τελευταῖον. **ἀπέβη**=ὀριστ. ἀορ. β', γ' ἐν τοῦ ἀποβαίνω (=ἀποβιβάζομαι), ἀπέβαινον, ἀποβήσομαι, ἀπέβην, ἀπεβέβηκα, ἀπεβεβήκειν. **δύνασθε**=ὀριστ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ ἀποθετ. δύναμαι. **καλύω**=ἐμποδίζω. **προθῆσθε**=ὑποτ. μέσ. ἀορ. β' τοῦ προτίθεμαι (=προσδιορίζω), προυθέμην, προθήσομαι, προυθέμην (ὑποτ.

προθῶμαι, εὐκτ. προθείμην, προστ. προθοῦ, ἀπαρ. προθέσθαι, μετ. προθέμενος -η -ον), προτέθειμαι, προτεθείμην. *βοηθῶ* = στέλλω βοηθῆιαν.

Ἀντικαταστάσεις: ἀφαιρήσεσθε, κάθ.=ἀφαιρεῖσθε, ἀφηρεῖσθε, ἀφιρήσεσθε, ἀφείλεσθε, ἀφήρησθε, ὀρίζ.=ἀφαιρήσεσθε, ἀφαιρήσοισθε. ἄγων, κάθ.=ἄγων, ἄζων, ἀγαγών, ἀγηροχώς. φέρων, κάθ.= φέρων. οἰσων, ἐνεγκών, ἐνηνοχώς. πλέοντας, κάθ.=πλέοντας, πλευσσομένους καὶ πλευσσομένους, πλεύσαντας, πεπλευκότας. πάσχειν, κάθ.=πάσχειν, πείσεσθαι, παθεῖν, πεπονθέναι. γενήσεσθε, κάθ.=γίγνεσθε, ἐγίγνεσθε, γενήσεσθε, ἐγένεσθε, γεγένησθε καὶ β' γεγόνατε, ἐγεγένησθε καὶ ἐγεγόνετε. παρελθόντα, κάθ.=παριόντα, παριόντα, παρελθόντα, παρεληλυθότα. ἐμβαλόν, κάθ.=ἐμβάλλων, ἐμβαλόν, ἐμβεβληκώς. ἔχων, κάθ.=ἔχων, ἔξων καὶ σχήσων, σχών, ἐσχηκώς. συλλαβών, κάθ.=συλλαμβάνων, συλληψόμενος, συλλαβών, συνειληφώς. ἐξέλεξεν, κάθ.=ἐκλέγει, ἐξέλεγεν, ἐκλέξει, ἐξέλεξεν, ὀρίζ.=ἐξέλεξεν, ἐκλέξει, ἐκλέξει ἢ ἐκλέξειε, ἐκλεξάτω. ἀπέβη, κάθ.=ἀποβαίνει, ἀπέβαινε, ἀποβήσεται, ἀπέβη, ἀποβέβηκε, ἀπεβεβήκει, ὀρίζ.=ἀπέβη, ἀποβῆ, ἀποβαίη, ἀποβήτω, (ἀποβῆναι, ἀποβάς, ἀποβάσα, ἀποβάν). προθήσθε, ὀρίζ.=προὔθεσθε, προθεῖσθε, πρόθεσθε, (προθέσθαι, προθέμενος-η-ον).

Ἀναγνώρισις προτάσεων: καὶ ἔτι...ἀφαιρήσεσθε (κυρία). ἔστι δ' οὗτος τίς; (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.). ἀπὸ τῶν ὑμετέρων... τὴν θάλατταν (κυρία). ἔπειτα τί...τούτῳ (γενήσεται); (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.). τοῦ πάσχειν...γενήσεσθε (κυρία). οὐχ ὥσπερ τόν...ἔχων, πρὸς τῷ Γεραιστῷ...ἐξέλεξεν, τὰ τελευταῖα...ἀπέβη καὶ τὴν...τριήρη (ἀναφορ. προτάσεις ἀσυνδέτως ἐκφερόμεναι). ὑμεῖς δι' οὗτε. τοὺς χρέονους βοηθεῖν (κυρία). οὐς ἂν προθήσθε (ἀναφορ. ὑποθετ. πρότ.).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: ἀφαιρήσεσθε=ρῆμα, (ὑμεῖς)= ὑποκ., τὸν μέγιστον=ἀντικ., τῶν πόρων=γεν. διαιρ., ἐκείνου=γεν. κτητ., πρὸς τούτῳ=ἐμπρόθ. προσδιορ. δηλῶν προσθήκην, πρῶτον=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου. ἔστι=ρῆμα, οὗτος=ὑποκ., τίς=κατηγορ., πολεμεῖ=ρῆμα, (ἐκεῖνος, δηλ. ὁ Φίλ.)=ὑποκ., ὑμῖν=ἀντικ., ἀπὸ τῶν συμμάχων=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν τὸ μέσον, τῶν ὑμετέρων=ἐπιθ. προσδ., ἄγων καὶ φέρων=μετοχαὶ τροπ. ἐπεξηγοῦσαι τὸ ἀπὸ τῶν συμμάχων, τοὺς πλείοντας (ἐπιθετ. μετ.)= ἀντικ. τοῦ ἄγων καὶ φέρων, τὴν θάλασσαν=ἀντικ. τῆς μετ. πλείοντας. (γενήσεται)= ρῆμα, τί=ὑποκ., πρὸς τούτῳ=ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς δηλῶν προσθήκην. γενήσεσθε=ρῆμα, (ὑμεῖς)=ὑποκ., αὐτοῖς=κατηγορ. προσδ., ἔξω=ἐπιρρ. προσδ., τοῦ κακῶς πάσχειν=γεν. ἀφαιρ. τοῦ ἔξω. οὐχ (ἔξει)=ρῆμα, (τὰ πράγματα)=ὑποκ., (οὕτως)=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου. (ἔσχε)=ὑποκ., (τὰ πράγματα)=ὑποκ. (ἄττ. σύντ.), τὸν χρέονον=αἰτ. τοῦ

χρόνου, τὸν παρελθόντα=ἐπιθ. προσδ., ὥχετο=ῥῆμα, (οὗτος, δηλ. ὁ Φίλ.)=ὑποκ., ἔχων=μετ. τροπ., πολίτας=ἀντικ. τῆς μετ. ἔχων. ὁμετέρους=ἐπιθ. προσδ., αἰχμαλώτους=κατηγορ., ἐμβαλὼν=μετ. χρογ. (=ἐπεὶ ἐνέβαλε), εἰς Ἀθημον καὶ Ἴμβρον=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν διεύθυνσιν. ἐξέλεξε=ῥῆμα, (οὗτος)=ὑποκ., χρήματα=ἀντικ., ἀμύθητα=ἐπιθ. προσδ., συλλαβὼν=μετ. χρογ. (=ἐπεὶ συνέλαβε), τὰ πλοῖα=ἀντικ. τῆς μετ. συλλαβὼν, πρὸς τῷ Γεραισιῷ=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν τὸ πλησίον. ἀπέβη καὶ ὥχετο=ῥήματα, (οὗτος)=ὑποκ., εἰς Μαραθῶνα=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν διεύθυνσιν, τὰ τελευταῖα=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου, ἀπὸ τῆς χώρας=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν ἀπὸ τόπου κίνησιν, ἔχων=τροπ. μετ., τὴν τριήρη=ἀντικ. τῆς μετ., τὴν ἱερὰν=ἐπιθ. προσδ., δύνασθε=ῥῆμα, ὅμεις=ὑποκ., κωλύειν=βοηθεῖν (τελ. ἀπκρ.)=ἀντικείμεν. τοῦ δύνασθε, ὅμεις=ὑποκ. τῶν ἀπαρ., ταῦτα=ἀντικ. τοῦ κωλύειν, εἰς τοὺς χρόνους=ἐμπρόθ. προσδ. χρόνου-προσθῆσθε=ῥῆμα, οὕς=ἀντικ.

Πραγματικά: ἐκείνου, δηλ. τοῦ Φιλίππου. ἀπὸ τῶν ὁμετέρων συμμάχων, αἱ περισσότεραι ἐκ τῶν νήσων καὶ τῶν παραλίων πόλεων, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ἐπλεον εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Εὐζείνου Πόντου καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους χάριν ἐμπορίου, συνεμάχουν μὲ τοὺς Ἀθηναίους. τοὺς πλείοντας τὴν θάλασσαν, δηλ. χάριν ἐμπορίου ἐμβαλὼν, αἱ ἐδῶ ἀναφερόμεναι ἐπιδρομαὶ καὶ κακουργαίαι τοῦ Φιλίππου ἐγίναν πιθανῶς τὸ 352 π. Χ. πολίτας ὁμετέρους, οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Ἴμβριοι ὡς κληροῦχοι Ἀθηναῖοι ἐθεωροῦντο Ἀθηναῖοι πολῖται. Γεραισιῶς, ἀκρωτήριον καὶ κόμμη τῆς Εὐβοίας μὲ λιμένα, ὅπου ἐστάθμευον οἱ πλείοντες ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς Ἀθήνας. τὰ πλοῖα, τὰ εἰς τὸν λιμένα τοῦ Γεραισιῶς ἡγκυροβολημένα ἐμπορικὰ πλοῖα, εἶσιμα νὰ ἐκπλεύσουν εἰς Ἀθήνας. ἐξέλεξε, ὡς λύτρα πρὸς ἀπόδοσιν τῶν συλληφθέντων πλοίων. ἐμβαλὼν, ἡ ἐπιδρομὴ τοῦ Φιλίππου κατὰ τῆς Λήμνου καὶ Ἴμβρου, καθὼς καὶ αἱ ἄλλαι, αἱ ἐδῶ ἀναφερόμεναι, κακοπραγίαι αὐτοῦ ἐγίναν ἴσως τὸ 353 ἢ 352 π. Χ. ἀπὸ τῆς χώρας, δηλ. ἀπὸ τοῦ Μαραθῶνος. τὴν ἱερὰν τριήρη, οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον δύο ἱερὰς τριήρεις, τὴν Πάραλον καὶ τὴν Σαλαμινίαν, τὰς ὁποίας ἐχρησιμοποιοῦν εἰς σπουδαίας δημοσίας ὑπηρεσίας· ἐδῶ ἐννοεῖται ἡ Πάραλος, ἡ ὁποία κατ' ἔτος μέλλουσα νὰ μεταφέρῃ τοὺς θεωροῦς (: ἀντιπροσώπους τῆς πόλεως) εἰς Δῆλον ἡγκυροβόλει πλησίον νοῦ Μαραθῶνος, ὅπου ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ ἱερέως τοῦ Ἀπόλλωνος ἡλόγοετο καὶ ἐστέφετο διὰ δάφνης ἢ πρύμνα της. ταῦτα, δηλ. τὰς λεηλασίας καὶ ἄλλας κακοπραγίας τοῦ Φιλίππου.

Αἰσθητικά: ἔπειτα (ἀνευ τοῦ δὲ) ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ πρῶτον μὲν. τί πρὸς τούτῳ=ἐλλειψις (ἀγτί: τί πρὸς τούτῳ (γενήσεται) ἔσται). οὐχ ὥσπερ=βραχυλογία, ἀντί: οὐχ οὕτως ἔξει τὰ πράγματα, ὥσπερ ἔσχε κτλ. εἰς Ἀθημον=πρὸς τῷ Γεραισιῷ=τὰ τελευταῖα εἰς Μαραθῶνα=σχῆμα ἀσύνδετον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ λόγος ἀποκτᾷ γοργότητα καὶ ζωηρότητα καὶ τὰ πολλὰ νοήματα περυσία-
Ε. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ Α' ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ 7

ζονται ἡνωμένα εἰς ἓν ὅλον. Νὰ παρατηρηθῇ ἡ ὁλοὴν αὐξανομένη ἀπληστία καὶ αὐθάδεια τοῦ Φιλ. καὶ ἡ κορύφωσις αὐτῆς μὲ τὴν ἀπόβασιν εἰς Μαραθῶνα καὶ τὴν ἐκεῖθεν ἀπάγωγὴν τῆς ἱερᾶς τριήρους.

Ἡθικά: εἰς *Λήμνον* κλπ., διὰ τῶν παραδειγμάτων τούτων ὁ ρήτωρ ὑποδεικνύει εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὴν κρισιμότητα τῆς καταστάσεως ἐνώπιον τῆς ὁποίας εὐρίσκονται καὶ τὸν ἄμεσον κίνδυνον ἐκ τῆς ἐπεκτατικῆς δραστηριότητος τοῦ Φιλίππου. εἰς *Μαραθῶνα*, τὸ ὄνομα τοῦ Μαραθῶνος τονίζεται ἰδιαιτέρως ὑπὸ τοῦ ρήτορος, διὰ τὸ ὑπενθυμίσει εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὴν ἀπόβασιν τῶν Περσῶν (490 π. Χ.), τοὺς ὁποίους κατενίκησαν. Δι' ὧν τούτων τῶν παραδειγμάτων καὶ δὴ διὰ τῆς ὑπενθυμίσεως τῆς ἀποβάσεως τοῦ Φιλίππου εἰς τὸν Μαραθῶνα καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἀπαγωγῆς τῆς ἱερᾶς τριήρους, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀπετέλει ἱεροσυλίαν καὶ προσβολὴν τῆς τιμῆς τῶν Ἀθηναίων, προσπαθεῖ ὁ ρήτωρ νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς Ἀθηναίους καὶ νὰ τοὺς φανατίσῃ κατὰ τοῦ Φιλίππου.

Νόημα: Ὁ Δημοσθένης συνεχίζων λέγει, ὅτι, ἐὰν οἱ Ἀθηναῖοι ἀποδεχθῶν τὰς προτάσεις του, τότε θὰ στερήσουν τὸν Φίλιππον ἀπὸ τοὺς σπουδαιοτέρους πόρους του, τοὺς ὁποίους ἔχει ἐκ τῆς λεηλασίας τῶν συμμάχων. Ἐπίσης θὰ ἀπαλλαγῶν ἀπὸ τὰς ἐπιδρομας τοῦ Φιλίππου, αἱ ὁποῖαι ἐστέρησαν τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν Λήμνον καὶ Ἰμβρον, τὰ χρήματα τῶν εἰς Γεραιστὸν λεηλατηθέντων ἐμπορικῶν πλοίων καὶ τὴν τιμὴν διὰ τῆς ἀρπαγῆς τῆς ἱερᾶς τριήρους ἀπὸ τὸν Μαραθῶνα, ὅπου ἀπεβιβάσθη.

Περίληψις: Ὁ Δημοσθένης λέγει, ὅτι ἐὰν γίνωνται δεκταὶ αἱ προτάσεις του, θὰ στερηθῇ ὁ Φίλιππος τῶν σπουδαιοτέρων πόρων του καὶ θὰ ἀπαλλαγῶν οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τὰς ἐπιδρομας του.

Ἐπιγραφή: Ἄλλαι ὠφέλειαι ἐκ τῆς ἀποδοχῆς τῶν προτάσεων τοῦ ρήτορος.

§ 35 - 36 - 37

Καίτοι τί δήποτ'
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε
τὴν μὲν τῶν Παναθηναίων ἑορτὴν
καὶ τὴν τῶν Διονυσίων γίγνεσθαι
αἰεὶ τοῦ καθήκοντος χρόνου,
ἂν τε δεινοὶ λάχωσιν
ἂν τ' ἰδιῶται
οἱ ἐπιμελούμενοι
ἐκατέρων τούτων,

Καὶ ὅμως διατί ἄρα γε,
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε
ὅτι ἡ μὲν ἑορτὴ τῶν Παναθηναίων
καὶ ἡ (ἑορτὴ) τῶν Διονυσίων γίνεται
πάντοτε κατὰ τὸν ὠρισμένον χρόνον,
εἴτε ἀναδειχθῶν διὰ κλήρου ἐμπει-
ροὶ εἴτε ἀπειροὶ
οἱ ἐπιμεληταὶ
καὶ τῶν δύο αὐτῶν (ἑορτῶν),

εἰς ἃ τοσαῦτ' ἀναλίσκεται χρή-
ματα
δοῦ' οὐδ' εἰς ἓνα τῶν ἀποστόλων,
καὶ (ἃ ἔχει)
τοσοῦτον ὄχλον
καὶ παρασκευήν,
δοσὴν οὐκ οἶδ'
εἰ ἔχει τι
τῶν ἀπάντων,
τοὺς δ' ἀποστόλους ἡμῖν
πάντας ὑστερίζειν τῶν καιρῶν,

τὸν εἰς Μεθώνην,
τὸν εἰς Παγασάς, τὸν εἰς Ποτεΐ-
δαιαν;

"Ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἅπαντα
νόμῳ τέτακται
καὶ πρόοιδεν
ἕκαστος ἡμῶν ἐκ πολλοῦ,
τίς (ἔσται) χορηγὸς
ἢ γυμνασίαρχος τῆς φυλῆς,
πότε καὶ παρὰ τοῦ
καὶ τί λαβόντα
τί δεῖ ποιεῖν,
οὐδὲν ἐν τούτοις ἡμέληται
ἀνεξέταστον
οὐδ' ἀόριστον·
ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ πολέμου
καὶ (ἐν) τῇ παρασκευῇ τούτου
ἅπαντά (ἐστίν)
ἄτακτα, ἀδιόρθωτα,
ἀόριστα.
Τοιγαροῦν
ἅμ' ἀκηχάμεν τι
καὶ καθίσταμεν τριηράρχους
καὶ ποιούμεθα τούτοις ἀντιδόσεις

καὶ σκοποῦμεν
περὶ πόρου χρημάτων,
καὶ μετὰ ταῦτ' ἔδοξεν (ἡμῖν)
ἐμβαίνειν τοὺς μετοίκους
καὶ τοὺς χωρὶς οἰκούντας,

εἶτα πάλιν (ἔδοξεν ἡμῖν

διὰ τὰς ὁποίας δαπανῶνται τόσα
χρήματα,
ὅσα δι' οὐδεμίαν ἀπὸ τὰς ναυτικὰς
ἀποστολάς,
καὶ (αἱ ὁποῖαι ἑορταὶ ἀπαιτοῦν)
τόσον πλῆθος ἀνθρώπων
καὶ (τόσην) προετοιμασίαν,
δοσὴν δὲν γνωρίζω
ἂν ἀπαιτῇ κανὲν ἄλλο
ἀπὸ ὧν ἐν γένει (τὰ πράγματα),
αἱ δὲ ναυτικαὶ σὰς ἀποστολαὶ
ὄλαι (ὅτι) φθάνουν ἀργὰ διὰ τὰς πε-
ριστάσεις (: κατόπιν τῶν περιστ.),
π. χ. ἢ (ἀποστολῇ) εἰς Μεθώνην,
ἢ εἰς Παγασάς ἢ εἰς Ποτεΐδαιαν;

Διότι ἐκεῖνα μὲν ὧν ἐν γένει
διὰ νόμου ἔχουν ρυθμισθῇ
καὶ ἐκ τῶν προτέρων γνωρίζει
ὁ καθένας ἀπὸ σᾶς πρὸ πολλοῦ,
ποῖος (θα εἴναι) ὁ χορηγὸς
ἢ ὁ γυμνασίαρχος τῆς φυλῆς (του),
πότε καὶ ἀπὸ ποῶν
καὶ τί ἀφοῦ λάβῃ
τί πρέπει νὰ κάμνῃ,
τίποτε εἰς αὐτὰ δὲν ἔχει παραμελη-
θῇ, ὥστε νὰ εἶναι ἀνεξέταστον
οὔτε καὶ ἀκαθόριστον·
εἰς τὰ ἀφορῶντα ὅμως τὸν πόλεμον
καὶ τὴν προετοιμασίαν αὐτοῦ
ὧν ἀνεξαίρετως (εἶναι)
χωρὶς τάξιν, ἀκανόνιστα,
ἀκαθόριστα.

Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς λοιπὸν
μόλις ἀκούομεν κάτι,
καὶ τριηράρχους διορίζομεν
καὶ ἐπιτρέπομεν εἰς αὐτοὺς νὰ κά-
μουν ἀνταλλαγὴν περιουσιῶν
καὶ σκεπτόμεθα
περὶ ἐξευρέσεως χρημάτων,
καὶ μετὰ ταῦτα ἀποφασίζομεν
νὰ ἐμβαίνειν (εἰς τὰ πλοῖα) οἱ μέ-
τοικοι καὶ οἱ κατοικοῦντες χωρι-
στά (: οἱ ἀπελεύθεροι),
ἔπειτα πάλιν (ἀποφασίζομεν

ἐμβαίνειν ἡμᾶς) αὐτούς.
εἴτ' ἀντεμβιβάζειν,

εἴτ' ἐν ὄσῳ ταῦτα μέλλεται,
προαπόλωλε
τὸ ἐφ' ὃ ἂν ἐκπλέωμεν·

τὸν γὰρ χρόνον τοῦ πράττειν
ἀναλίσκομεν εἰς τὸ παρασκευά-
ζεσθαι

οἱ δὲ καιροὶ τῶν πραγμάτων

οὐ μένουσι τὴν ἡμετέραν
βραδυτῆτα καὶ εἰρωνείαν.

Ἄς δὲ δυνάμεις οἰόμεθα

ὑπάρχειν ἡμῖν
τὸν μεταξὺ χρόνον,
ἐξελέγχονται οὐδὲν οἷαί τ' εἶσαι
ποιεῖν ἐπ' αὐτῶν τῶν καιρῶν.

Ὁ δ' ἐλήλυθεν
εἰς τοῦθ' ὕβρεως,
ὥστε ἐπιστέλλειν ἤδη Εὐβοεῦσι
τοιαύτας ἐπιστολάς·

νὰ ἐμβαίνωμεν ἡμεῖς) οἱ ἴδιοι,
ἔπειτα ἀντὶ ἡμῶν νὰ ἐπιβιβάζωμεν
τοὺς μετοίκους καὶ τοὺς κατοι-
κοῦντας χωριστὰ (: ἀπελευθέρους),
ἔπειτα ἐν ὄσῳ αὐτὰ ἀναβάλλονται,
ματαιοῦνται ἐκ τῶν προτέρων
ὁ σ' ὁπός, διὰ τὸν ἐποῖον θέλομεν
νὰ ἐκπλεύσωμεν·

διότι τὸν χρόνον τῆς δράσεως
τὸν ἐξοδεύομεν εἰς τὴν προετοι-
μασίαν

αἱ δὲ εὐνοϊκαὶ περιστάσεις πρὸς
δραῖσιν

δὲν περιμένουν τὴν ἰδικὴν μας
βραδυτῆτα καὶ προσποίησιν (ὅτι
δὲν ἔχομεν χρήματα).

Αἱ δὲ (μισθοφορ.) δυνάμεις τὰς ὁ-
ποίας νομίζομεν

ὅτι εἶναι ἀρκεταὶ δι' ἡμᾶς
κατὰ τὸν μεταξὺ χρόνον,
ἀποδεικνύονται ὅτι τίποτε δὲν δύ-
νανται νὰ κάμουν εἰς αὐτὰς τὰς
περιστάσεις.

Ἐκεῖνος δὲ ἔχει φθάσει
εἰς τοιοῦτον σημεῖον αὐθαδείας,
ὥστε νὰ στέλλῃ πλέον εἰς τοὺς Εὐ-
βοεῖς τοιαύτας ἐπιστολάς.

Γραμματικὰ - ἐρμηνευτικὰ: καίτοι, σύνδ. ἀντιθετ. = καὶ ὁμως.
τι = διατί. **δήποτε** = ἄρά γε. **ὁ καθήκων** (μετ. ἐνεστ. τοῦ καθήκω)
χρόνος = ὁ καθωρισμένος χρόνος. **ἂν τε - ἂν τε**, σύνδ. διαζευτικοί =
εἴτε - εἴτε. **δεινός** = ἐμπειρος. **λάχωσιν** = ὑποτ. ἄορ. β', γ' πληθ. τοῦ
λαγχάνω (= ἀναδεικνύομαι διὰ κλήρου), ἐλάγχανεν, λήξομαι, ἐλαχον,
εἴληχα, εἴληχεν. **ἰδιώτης** = ἄπειρος. **ἐπιμελέομαι** - οὔμαι = φροντίζω.
οἱ ἐπιμελούμενοι = οἱ ἐπιμεληταί. **ἐκότερος**, α, ον, ἄντων. ἄορ. ἐπι-
μεριστική, καθεὶς ἀπὸ τοὺς δύο: **ἀναλίσκομαι** (= δαπανῶμαι, ἐξοδεύο-
μαι), ἀνγλίσκομην, ἀναλωθήσομαι, ἀνγλώθην, ἀνήλωμαι, ἀνγλώμην.
ἀπόστολος = ναυτικὴ ἀποστολή. **ὄχλος** = πλῆθος ἀνθρώπων. **οἶδα** = γνω-
ρίζω. **τῶν ἀπάντων**, γεν. πληθ. οὐδ. (**τὰ πάντα** = **ὅλα** ἀνεξαίρετως,
ἐν γένει). **ὕστερῶ** = ἔρχομαι, βραδύτερον, ἀργά· μένω ὀπίσω, καθυ-
στερῶ **κειροί** = (εὐνοϊκαί) περιστάσεις. **ὅτι**, σύνδ. αἰτιολ. = διότι. **τέ-
τακται** = ὀριστ. παθητ. παρακ. γ' ἐν. τοῦ τάττωμαι = ὀρίζομαι, ρυθμι-
ζομαι. **πρόοιδα** (**πρό** + **οἶδα**) = ἐκ τῶν προτέρων γνωρίζω. **ἐκ πολλοῦ**
(**χρόνου**) = πρὸ πολλοῦ. **τοῦ καὶ τίνος** = ἐρωτημ. ἄντων. γεν. ἐν. ἄρσ.,

λαμβάνω=μετ. ἄορ. β' αἰτ. ἐν. ἄρσ. τοῦ λαμβάνω. **ἀδριςτος**=ἀκαθόριστος. **ἡμέλῃται**=ὀριστ. παθητ. παρκ. τοῦ ἀμελεῖσθαι -οῦμαι=παρμελοῦμαι. **ἀδιόρθωτος**=ἀκάνονιστος. **τοιγαροῦν**, σύνδ. συμπερ. δι' οὗ ἐκφράζεται ἰσχυρὰ πεποιθήσις=διὰ τοῦτο ἀκριβῶς λοιπόν. **ἄμα**, ἐπίρρ. χρον.=εὐθὺς ὥς, μόλις. **ἀκηκόαμεν**=ὀριστ. παρκ. τοῦ ἀκούω. **καθίσταμεν**=ὀριστ. ἐνεστ. α' πληθ. τοῦ καθίσταμι (=διορίζω), καθίστην, καταστήσω, κατέστησα. **ποιοῦμαι τινι ἀντίδοσιν**, τὸ μέσον ἀντὶ τοῦ ἐνεργητ. =**ποιῶ τινι ἀντίδοσιν**=ἐπιτρέπω εἰς κάποιον νὰ κάμῃ ἀντίδοσιν. **ἀντίδοσις** (τῆς οὐσίας)=ἀνταλλαγή (τῆς περιουσίας). **σκοποῦμεν**=ὀριστ. ἐνεστ. τοῦ σκοπέω -ῶ (=σκέπτομαι, ἐξετάζω), ἐσκόπου, σκέψομαι, ἐσκεψάμην, ἐσκεμμαι, ἐσκέμην. **ἐμβαίνειν**=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ ἐμβαίνω, ἐνέβαινον, ἐμβήσομαι, ἐνέβην, ἐμβέβηκα, ἐνεβέβηκειν. **ἔδοξε**=ὀριστ. ἄορ. τοῦ ἀπρσ. δοκεῖ=φαίνεται καλόν. **δοκεῖ μοι**=ἀποφασίζω. **ἔδῳ ὁ ἄορ.** **ἔδοξε** εἶναι γνωμικός=**δοκεῖ**. **χωρίς**, ἐπίρρ.=χωριστά. **οἱ χωρὶς εἰκοῦντες**=οἱ κατοικοῦντες χωριστὰ (ἀπὸ τοὺς πρώην κυρίους των), οἱ ἄπελεύθεροι, **ἀντεμβιβάζειν**=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ ἀντεμβιβάζω (=ἐμβιβάζω κάποιον εἰς πλοῖον ἀντὶ κάποιου ἄλλου), ἀντεμβίβαζον, ἀντεμβιβῶ (-ᾶς, -ᾶ, -ῶμεν, -ᾶτε, -ῶσι), ἀντενεβίβασα. **ἐλλέγεται**=ὀριστ. παθητ. ἐνεστ.=ἀναβάλλεται, ἐπιβραδύνεται. **προαπόλλω**=ὀριστ. παρκ. τοῦ προαπόλλυμαι (=χάνομαι ἐκ τῶν προτέρων, ματαιοῦμαι), προαπώλλω, προαπολλοῦμαι, προαπωλόμην, προαπόλωλα, προαπωλώλειν. **τὸ ἐφ' ὃ ἂν ἐκπλέωμεν** ἐκεῖνο διὰ τὸ ὅποιον θέλομεν νὰ ἐκπλεύσωμεν, ὁ σκοπὸς τοῦ ἀπόπλου μας. **ὁ χρόνος τοῦ πράττειν**=ὁ χρόνος τῆς ἐνεργείας, τῆς δράσεως. **ἀναλίσκομεν**=ὀριστ. ἐνεστ. τοῦ ἀναλίσκω (=δαπανῶ, ἐξοδεύω), ἀνήλισκον, ἀναλώσω, ἀνήλωσα (ἐνῶ κατηνάλωσα), ἀνήλωκα, ἀνήλωκειν. **οἱ καιροὶ τῶν πραγμάτων**=**οἱ καιροὶ τοῦ πράττειν**=αἱ εὐνοικαὶ περιστάσεις πρὸς δρᾶσιν. **μένω**=περιμένω. **βροδυτής**, τῆτος=βραδύτης, ἀναβλητικότης. **εἰρωνεία**=προσποίησις (ἐλλείψεως χρημάτων). **ὑπάρχω**=εἶμαι ἱκανὸς (ἀρκετός), ὄρκω. **οἶαί τ' οὖσαι**=μετ. ἐνεστ. τοῦ **οἶός τ' εἶμι**=δύναμαι. **ἐξελέγχονται**=ὀριστ. ἐνεστ. τοῦ ἐξελέγχωμαι (=ἐποδεικνύομαι), ἐξηλεγχόμην, ἐξελεγχθήσομαι, ἐξηλέγχθην, ἐξελέγχεμι, ἐξηλέγχεμην. **ὑβρις**=αὐθάδεια, θρασύτης. **ἐλήλυθεν**=ὀριστ. παρκ. γ' ἐν. τοῦ ἔρχομαι, ἦεν καὶ ἦν, εἶμι, ἦλθον, ἐλήλυθα, ἐληλύθειν. **ἐπιστέλλω**=στέλλω.

Ἀντικαταστάσεις: **λάχωσιν**, κάθ.=λαγχάνωσιν, λάχωσιν, εἰληχότες ὦσιν, ὀρίζ.=ἐλαχον, λάχωσιν, λάχοιεν, λαχόντων ἢ λαχέτωσαν, (λαχεῖν, λαχών, λαχοῦσα, λαχόν). **ἀναλίσκεται**, κάθ.=ἀναλίσκεται, ἀνήλίσκετο, ἀναλωθήσεται, ἀνήλωθη, ἀνήλωται, ἀνήλωτο. **τέτακται**, κάθ.=τάττεται, ἐτάττετο, ταχθήσεται, ἐτάχθη, τέτακται, ἐτέτακτο. **πρόοιδεν**, κάθ.=πρόοιδεν, προῆδει, προείσεται (καὶ προειδήσει). **λαμβάνω**, κάθ.=λαμβάνοντα, ληψόμενον, λαβόντα, εἰληφότα. **ἡμέλῃται**, κάθ.=ἀμελεῖται, ἡμελεῖτο, ἀμεληθήσεται, ἡμελήθη, ἡμέληται, ἡμέλητο. **καθίσταμεν**, κάθ.=καθίσταμεν, καθίσταμεν, καταστή-

σομεν, κατεστήσαμεν, ὀρίζ.=καθίσταμεν, καθιστῶμεν, καθισταίμεν-
καθισταίμεν. σκοποῦμεν, κάθ.=σκοποῦμεν, ἐσκοποῦμεν, σκεψόμεθα,
ἐσκεψόμεθα, ἐσκέμμεθα, ἐσκέμμεθα, ὀρίζ. σκοποῦμεν, σκοπῶμεν, σκο-
ποῖμεν. ἐμβαίνειν, κάθ.=ἐμβαίνειν, ἐμβήσεται, ἐμβῆναι, ἐμβεβηκέ-
ναι. προαπώλωλε, κάθ.=προαπόλλυται, προσπώλλυτο, προαπολεῖται.
προαπώλωτο, προαπώλωλε, προαπωλώλει. μένουσι, κάθ.=μένουσι, ἐ-
μενον, μενούσι, ἔμειναν, μεμενήκασι, ἐμεμενήκεσαν, ὀρίζ.=μένουσι,
μένωσι, μένοιν, μενόντων ἢ μενέτωσαν. οἴομεθα, κάθ.=οἴομεθα, ὥο-
μεθα, οἶησόμεθα, ὥήθημεν. ἐλήλυθεν, κάθ.=ἔρχεται, ἦει, εἴσι, ἦλθεν,
ἐλήλυθεν, ἐλήλυθει. ἐπιστέλλειν, κάθ.=ἐπιστέλλειν, ἐπιστελλεῖν, ἐπι-
στεῖλαι, ἐπεσταλκέναι.

Ἀναγνώρισις προτάσεων: καίτοι τί...γίγνεσθαι, τοὺς δ' ἀπο-
στολούς πάντας...εἰς Ποτεΐδειαν; (εὐθεία ἐρωτηματ. πρότ.). ἂν τε
δεινοί...ἐπιμελούμενοι (ὑποθετ. πρότ., ἡ ἀπόδοσις: ἡ ἐορτὴ γίγνε-
ται (=δ' εἶδος). εἰς ἄ...χρήματα (ἀναφορ. πρότ.). ὅσα οὐδ'... τῶν
ἀποστόλων (ἀναλίσκεται) ἀναφορ. πρότ.) καὶ (ἃ ἔχει) τοσοῦτον...
παρασκευὴν (ἀναφορ. προτ.). ὅσην οὐκ οἶδα (ἀναφορ. πρότ.). εἴ τι
ἔχει (πλάγια ἐρωτηματ. ἐκ τοῦ οἶδα). ὅτι ἐκεῖνα μὲν...τέτακται/καὶ
πρόβιδεν...ἐκ πολλοῦ/οὐδέν...ἡμέληται (αἰτιολογ. προτάσεις). τίς
χορηγὸς ἡ γυμνασίαρχος τῆς φυλῆς (ἔσται),/πότε καὶ παρὰ τοῦ...
ποιεῖν (πλάγια ἐρωτηματ. προτ. ἐκ τοῦ πρόβιδε). ἐν δὲ τοῖς... ἄ-
παντα (ἔστι) αἰτιολογ. πρότ. (ἐκ τοῦ ὅτι). τοιγαροῦν...τι (κυρία πρότ.).
καὶ τριηράρχους καθίσταμεν (κυρία). καί...ποιούμεθα (κυρία). καὶ
...σκοποῦμεν (κυρία). καὶ μετὰ ταῦτ'...οἰκοῦντας (κυρία). εἰτ' αὐ-
τοὺς πάλιν (ἔδοξεν ἐμβαίνειν) (κυρία). εἰτ' ἀντεμβιβάζειν (ἔδοξεν
ἡμῖν ἐκείνους) (κυρία). εἰτα προαπώλωλε τὸ ἐφ' ὃ ἂν ἐκπλέωμεν
(κυρία). ἐφ' ὃ ἂν ἐκπλέωμεν (ἀναφορ. πρότ.). ἐν ὅσῳ ταῦτα μέλλε-
ται (χρον. πρότ.). τὸν γάρ...ἀναλίσκομεν (κυρία πρότ.). οἱ δὲ τῶν...
εἰρωνείαν (κυρία πρότ.). ἃς δέ...ὑπάρχειν (ἀναφορ. πρότ.). οὐδὲν
οἶμαι τ' οὐσαι...ἐξελέγχονται (κυρία πρότ.). ὃ δ' εἰς...ἐλήλυθεν (κυ-
ρία). ὥστ' ἐπιστέλλειν...ἐπιστολὰς (συμπερασματ. πρότ. ἀπαρεμφα-
τική).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: νομίζετε=ρῆμα. (ὅμοις)=ὑποκ., γίγνε-
σθαι-ὑστερίζειν (εἰδικὰ ἀπαρ.)=ἀντικειμ., τὴν ἐορτὴν=ὑποκ. τοῦ
γίγνεσθαι (ἐτεροπροσωπία), τῶν Παναθηναίων-τῶν Διονυσίων=
γεν. ἀντικειμ. τοῦ τὴν ἐορτὴν, αἰ=ἐπιπρ. προσδ. χρόνου, τοῦ χρό-
νου=γεν. χρόνου, τοῦ καθήκοντος=ἐπιθετ. προσδ., τί=αἰτ. τῆς αἰ-
τίας, τοὺς ἀποστόλους=ὑποκ. τοῦ ὑστερίζειν (ἐτεροπροσωπία), πάν-
τας=κατηγορημ. προσδ., τῶν καιρῶν=ἀντικ. τοῦ ὑστερίζειν, ὅμιν
=δοτ. ἡθικὴ (ἰσοδυναμοῦσα πρὸς γεν. κτητικὴν (=ὅμῳ) τὸν εἰς
Μεθώνην, τὸν εἰς Παγ., τὸν εἰς Πον.=διασάφεισις τοῦ τοὺς ἀπο-
στόλους πάντας. λάχουσιν=ρῆμα, οἱ ἐπιμελούμενοι (ἐπιθ. μετ.)=

ὑποκ., *τούτων*=άντικ. τῆς μετ., *ἐκατέρωθεν*=ἐπιθετ. προσδ., *δειγοί*
-ιδιῶται=κατηγ., *ἀναλίσκεται*=ρῆμα, *χρήματα*=ὑποκ. (ἀττ. σύντ.),
τοσαῦτα=ἐπιθετ. προσδ., *εἰς ἅ*=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν σκοπόν. (*ἀ*-
ναλίσκεται)=ρῆμα, *ὅσα*=ὑποκ. (ἀττ. σύντ.), *εἰς ἕνα*=ἐμπρόθ. προσδ.
 δηλῶν σκοπόν, *τῶν ἀποστόλων*=γεν. διαιρ. εἰς τὸ εἰς ἕνα (*ἔχει*)=
 ρῆμα, (*ἅ*)=ὑποκ., *ὄχλον καὶ παρασκευὴν*=άντικ., *τοσοῦτον*=ἐπιθετ.
 προσδ., *οὐκ οἶδα*=ρῆμα, (*ἐγὼ*)=ὑποκ., *δσσην*=άντικ., *ἔχει*=ρῆμα, *τι*
 ὑποκ., *τῶν ἀπάντων*=γεν. διαιρ. εἰς τὸ τι. *τέτακται*=πρόοιδε-ἡμέλη-
 ται=ρῆματα, *ἐκείνα*=ὑποκ. τοῦ *τέτακται* (ἀττ. σύντ.), *ἅπαντα*=
 κατηγορ. προσδ., *νόμῳ*=δοτ. ὄργαν., *ἐκαστος*=ὑποκ. τοῦ *πρόοιδε*,
ὁμῶν=γεν. διαιρ. εἰς τὸ *ἐκαστος*, *ἐκ πολλοῦ*=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν
 χρόνον, *οὐδὲν*=ὑποκ. τοῦ *ἡμέληται*, *ἀνεξέταστον-ἀόριστον*=προλη-
 πτικὰ κατηγορ., (*ἔσται*)-*δεῖ*=ρῆματα, *τίς*=ὑποκ. τοῦ (*ἔσται*), *χορη*-
γός-γυμνασιαρχος=κατηγορ., *τῆς φυλῆς*=γεν. κτητ., *ποιεῖν*=ὑποκ.
 τοῦ ἄπροσ. *δεῖ*, (*τὸν χορηγὸν ἢ γυμνασιαρχόν*) = ὑποκείμ. τοῦ
ποιεῖν, *τί*=άντικ. τοῦ *ποιεῖν*, *λαβόντα*=μετ. χροιν. (= *ἐπὶ ἀν λάβῃ*),
τί=άντικ. τῆς μετ. *λαβόντα*, *παρὰ τοῦ* = ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν
 προέλευσιν, *πότε*=ἐπιτρ. προσδ. χρόνου, (*ἔστι*)=ρῆμα, (*ἅπαντα*)=
 ὑποκ. (ἀττ. σύντ.), *ἅπαντα-ἀδιόρθωτα-ἀόριστα*=κατηγορ., *ἐν τοῖς*
... (πράγμασι)—(*ἐν*) *τῇ παρασκευῇ*=ἐμπρόθ. προσδ. δηλοῦντες τὸ ἐντός,
περὶ τοῦ πολέμου=ἐμπρόθ. προσδ. τῆς ἀναφορᾶς, *τούτου*=γεν. ἄ-
 ντικείμ. τοῦ *παρασκευῇ*. *ἀνηκόαμεν*=ρῆμα, (*ἡμεῖς*)=ὑποκ., *τούτοις*
-ἂν τιδούσεις=ἀντικείμενα. *σκοποῦμεν*=ρῆμα, (*ἡμεῖς*)=ὑποκ., *περὶ*
πόρου=ἐμπρόθ. προσδ. τῆς ἀναφορᾶς, *χρημάτων*=γεν. ἀντικείμ. εἰς
 τὸ *πόρου*. *ἔδοξε*=ρῆμα (ἄπρος.), *ἐμβαίνειν*=ὑποκ., (*ἡμῖν*) = δοτ.
 προσωπ. εἰς τὸ *ἔδοξε*, *τοὺς μετοίκους καὶ τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας*=
 = ὑποκ. τοῦ ἄπρ. *ἐμβαίνειν*, *μετὰ ταῦτα*=ἐμπρόθ. προσδ. χρόνου.
(ἔδοξεν)=ρῆμα, (*ἐμβαίνειν*)=ὑποκ. τοῦ ἄπροσ. (*ἔδοξεν*), (*ἡμᾶς*)=
 ὑποκ. τοῦ (*ἐμβαίνειν*), *αὐτοὺς*=κατηγορ. προσδ. τοῦ (*ἡμᾶς*). *ἀντεμ*-
βιβάζειν=ὑποκ. τοῦ (*ἔδοξεν*). (*ἡμῖν*)=δοτ. προσωπ. τοῦ *ἔδοξεν* καὶ
 ὑποκ. τοῦ *ἀντεμβιβάζειν*, (*ἐκείνους*, δηλ. *τοὺς μετοίκους καὶ τοὺς*
χωρὶς οἰκοῦντας)=άντικ. τοῦ *ἀντεμβιβάζειν*. *προσπύλλωλε*=ρῆμα,
τὸ ἐφ' ὃ ἂν ἐκπλέωμεν=ὑποκ. (τὸ ἄρθρον τὸ οὐσιαστικὸν ποιεῖ τὴν
 πρότ.). *ἐκπλέωμεν*=ρῆμα, (*ἡμεῖς*)=ὑποκ., *ἐφ' ὃ*=ἐμπρόθ. προσδ.
 δηλῶν σκοπόν *ἡμέλειται*=ρῆμα, *ταῦτα*=ὑποκ. (ἀττ. σύντ.) *ἀναλίσκο*-
μεν=ρῆμα, (*ἡμεῖς*)=ὑποκ., *τὸν χρόνον*=άντικ., *τοῦ πράττειν*
 (ἐναρθρον ἄπαρ.) = γεν. τοῦ σκοποῦ, *εἰς τὸ παρασκευάζεσθαι*=
 ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν σκοπόν. *μένουσι*=ρῆμα, *οἱ καιροὶ*=ὑποκ.,
τῶν πραγμάτων (=τοῦ *πράττειν*)=γεν. τοῦ σκοποῦ. *τὴν βραδυτητα*
καὶ εὐρωειαν=ἀντικείμ., *τὴν ἡμετέραν*=ἐπιθ. προσδ. *οἰόμεθα*=ρῆ-
 μα, (*ἡμεῖς*)=ὑποκ., *ὕπάρχειν* (εἰδ. ἄπρ.) = ἀντικ., *ἃς δυνάμεις*=
 ὑποκ. τοῦ *ὕπάρχειν* (ἰντί: *αἱ δυνάμεις*, *ἃς*) *ὑμῖν*=δοτ. προσωπ.
 κτητ. τοῦ *ὕπάρχειν*, *τὸν μεταξὺ χρόνον*=αἰτ. τοῦ χρόνου. *ἐξελέγχον*-
ται=ρῆμα, *αἱ δυνάμεις*=ὑποκ., *οἷα τ' οὖσαι*=μετ. κατηγορημτ.
 (ἐκ τοῦ *ἐξελέγχονται* ὡς ἐλέγχου σημαντικοῦ), *ποιεῖν* (τελ. ἄπαρ.)=

ἀντικ. τῆς μετ. οἶαί τ' οὔσαι αἱ δυνάμεις= ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. ποιεῖν (ταυτοπροσωπία), εὐδὲν=ἀντικ. τοῦ ποιεῖν, ἐπ' αὐτῶν τῶν καιρῶν =ἐμπρίθ. προσδ. χρόνου (προσδιορίζων τὸ διελέγχονται). ἐλήλυθεν =ρῆμα, ὃ δὲ (δὴλ. ὁ Φίλ.)=ὑποκ., εἰς τοῦτο=ἐμπρίθ. προσδ. δηλῶν διεύθυνσιν, ὕβρεως=γεν. διαίρ. εἰς τὸ εἰς τοῦτο. ἐπιστέλλειν=ρῆμα, ὃ δὲ (δὴλ. ὁ Φίλ.)=ὑποκ., Εὐβοεῦσιν =ἐμμ. ἀντικ., ἐπιστολὰς =σύστ. ἀντικ., τοιαύτας=ἐπιθετ. προσδ., ἥδη=ἐπίρρ. προσδ. χρόνου.

Πραγματικά: Παναθήναια, ἐορταί τῶν Ἀθηναίων πρὸς τιμὴν τῆς Ἀθηνᾶς. Τὰ μεγάλα Παναθήναια ἐτελοῦντο ἀνὰ πᾶν τέταρτον ἔτος κατὰ μῆνα Ἑκατομβαιῶνα (Ἰούλιον—Αὐγουστον), τὰ δὲ μικρὰ Παναθήναια ἐτελοῦντο κατ' ἔτος. Διονύσια, ἐορτὴ τῶν Ἀθηναίων πρὸς τιμὴν τοῦ Διόνυσου· ταῦτα ἦσαν: 1) τὰ κατ' ἀγροὺς ἢ τὰ μικρὰ Διονύσια, τελούμενα κατὰ μῆνα Ποσειδεῶνα (: Δεκέμβριον), 2) τὰ Λήναια ἢ τὰ ἐν Λίμναις κατὰ μῆνα Γαμηλιῶνα (: Ἰανουάριον—Φεβρουάριον), 3) τὰ Ἀνθεστήρια κατὰ μῆνα Ἀνθεστηριῶνα (: Φεβρουάριον—Μάρτιον) καὶ 4) τὰ ἐν ἄστει ἢ τὰ μεγάλα κατὰ μῆνα Ἐλαφηβολιῶνα (: Μάρτιον—Ἀπρίλιον). Τὰ Διονύσια ἐτελοῦντο κατ' ἔτος. οἱ ἐπιμελούμενοι, τῶν μὲν Παναθηναίων ὀργανῶνται ἦσαν οἱ δέκα ἀθλοθέται (εἰς ἐξ ἐκάστης φυλῆς), τῶν δὲ Διονυσίων ὁ ἐπὶ ὀνυμος ἄρχων. *τοσαῦτ' ἀναλίσκονται χρήματα*, ἐξ ἐπιγραφῶν μανθάνομεν ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 411 π. Χ. οἱ ἀθλοθέται ἔλαβον ἐκ τοῦ ταμεῖου τῆς πολιᾶδος Ἀθηνᾶς πέντε τάλαντα καὶ χίλιας δραχμὰς διὰ τὰς ἐορτάς τῶν μεγάλων Παναθηναίων. *σχῶλος*, δὴλ. χρευταί, αὐληταί, ἀθληταί, χορηγοί, γυμνασίαρχοι κτλ. *παρασκευήν*, δὴλ. πολυτελῆ σκευή, ἐνδύματα, ἀγγεῖα, ἀπαραίτητα διὰ τὰς ἐορτάς. *Μεθώνην—Παγασὰς—Ποτειδαίαν*, τὴν Μεθώνην κατέλαβεν ὁ Φίλ. τὸ 353, τὰς Παγασὰς τὸ 352 καὶ τὴν Ποτειδαίαν τὸ 356· καὶ εἰς τὰς τρεῖς περιπτώσεις οἱ Ἀθηναῖοι ἔστελλον βοήθειαν, ἀλλὰ πάντοτε «κατόπιν ἐορτῆς», δὴλ. μετὰ τὴν ἐκπόρθησιν τῶν πόλεων ὑπὸ τοῦ Φιλίππου. *Μεθώνη—Ποτειδαία*, βλ. § 4. *Παγασαί*, πόλις παράλιος τῆς Θεσσαλίας καὶ ἐπὶ νειον τῶν Φερῶν. *ἐκεῖνα*, δὴλ. τὰ ἀφορῶντα τὰς ἐορτάς *χορηγός*, ὁ διαθέτων τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα διὰ τὴν προετοιμασίαν τοῦ χοροῦ, ὁ ὁποῖος ἐλάμβανε μέρος εἰς τὰς τραγωδίας ἢ κωμωδίας ἢ τὰς θρησκευτικὰς ἐορτάς. *γυμνασίαρχος*, ὁ καταβάλλων τὴν δαπάνην διὰ τὴν ἐκγύμνασιν καὶ διατροφήν τῶν ἀθλητῶν ὡς καὶ διὰ τὴν ἐξωραϊσμόν τοῦ χώρου, ὅπου θὰ ἐτελοῦντο οἱ γυμνικοὶ ἀγῶνες. *τι*, δὴλ. πολεμικὴν τινα ἐνέργειαν τοῦ Φιλίππου. *τριήραρχος*, ὁ καταβάλλων τὴν δαπάνην διὰ τὴν ἐξοπλισμὸν τριήρους, τὴν ὁποιάν παλαιότερον μὲν παρελάμβανε παρὰ τῆς πόλεως κενήν, βραδυτέρον δὲ ἐξωπλισμένην, ὅποτε ὑπερχρεῖτο νὰ συντηρῇ μόνον αὐτήν. Ἡ *χορηγία* καὶ ἡ *γυμνασιαρχία* θεωροῦντο ὡς αἱ σπουδαιότεραι τῶν *λειτουργιῶν*. *λειτουργία* δὲ ἐκαλοῦντο αἱ χρηματικαὶ ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ἡ πολιτεία ἐπέβαλλεν εἰς τοὺς πλουσιωτέρους ἐκ τῶν πολιτῶν, ὀριζόμενους ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἀρχόντων ἢ φυλῶν. Ἡ *τριηραρχία* ἦτο ἡ πλέον

δαπανηρά. ἀντίδοσις, οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ διαδικασία, καθ' ἣν πᾶς πολίτης, εἰς τὸν ὅποιον ἀνετίθετο μία λειτουργία, εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ καλέσῃ ἄλλον πολίτην, τὸν ὅποιον ἐθεώρει πλουσιώτερόν του, εἰς ἀνταλλαγὴν περιουσιῶν ἢ νὰ ἀναλάβῃ ἐκεῖνος τὴν δαπάνην τῆς λειτουργίας. *ἐμβαίνειν*, δηλ. εἰς τὰς τριήρεις. *μετοίκιοι*, ἦσαν οἱ ξένοι οἱ ὅποιοι κατῴκουν εἰς τὰς Ἀθήνας καταβάλλοντες ὡς φόρον τὸ μετοίκιον (12 δραχμαὶς ἑτησίως). Οἱ πλουσιώτεροι ἐξ αὐτῶν ἐστρατεύοντο ὡς ὀπλίται, οἱ δὲ λοιποὶ ὡς κωπηλάται εἰς τὸ ναυτικόν τὴν ἰδίαν ὑποχρέωσιν εἶχον καὶ οἱ *χωρὶς οἰκοῦντες*, δηλ. οἱ ἀπελεύθεροι. *εἰργασίαι*, προσποίησις ἐλλείψεως χρημάτων. *ἄς δέ... θυνάμεις*, ἐννοοῦνται τὰ μισθοφορικὰ στρατεύματα, τὰ ὅποια διέμενον ἀνὰ τὸ βόρειον Αἰγαῖον, κακῶς τρεφόμενα καὶ κακῶς μισθοδοτούμενα. *τὸν μετὰ ξὺ χρόνον*, δηλ. μέχρι τῆς ἀφίξεως τῆς προετοιμαζομένης ναυτικῆς δυνάμεως. *τοιαύτας*, ὅποια ἡ μέλλουσα νὰ ἀναγνωσθῇ:

Ἀθροητικά : *οὐδ' οὐδ' εἰς ἕνα τῶν ἐποιστόλων* = σχῆμα ἀπὸ κοινοῦ (: κατὰ τοῦτο μία λέξις ἢ φράσις, ἡ ὅποια παραλείπεται, νοεῖται ἐκ τῶν προηγουμένων ἀμετάβλητος' ἐδῶ νοεῖται τὸ ρῆμα *ἀναλίσκεται* (ἐκ τῆς προηγουμένης προτάσεως). *οὐδ' εἰς ἕνα*, ἐντονώτερον τοῦ: *εἰς οὐδένα. καὶ τοσοῦτον*. . . = ἔλλειψις. ἀντί: *καὶ ἃ ἔχει τοσοῦτον*. . ., *παρὰ τοῦ καὶ τί λαβόντα τί δεῖ ποιεῖν* = παρήχχσις. *οὐδὲν ἀνεξέταστον*. . . *ἡμέληται* = σχῆμα ἀσύνδετον, δι' οὗ ἐδῶ συγκεφαλαιοῦνται τὰ προηγούμενα. *ἄτακτα, ἀδιόρθωτα, ἀόριστα*, τὸ ἀσύνδετον σχῆμα, τὰ ἀλλεπάλληλα φωνήεντα, τὸ ὁμοιοτέλευτον, ἡ χασμωδία καὶ ὁ ἀκανόνιστος ρυθμὸς συντελοῦν εἰς τὸ νὰ ἐξαρθῇ ἡ ἔννοια τῆς ἐπικρατούσης ἀταξίας εἰς τὰ στρατιωτικὰ καὶ νὰ λάβῃ ὁ λόγος ζωρότητα καὶ πάθος. *ἀκηκόαμεν*. . . : *καὶ—καὶ—καὶ*, πᾶσαι αἱ πράξεις παρίστανται ὡς σύγχρονοι ἐνῶ ἡ πρώτη ὄφειλε νὰ εἶναι ὑποτεταγμένη εἰς τὰ ἄλλας (: *ἐπεὶ τάχιστα' ἀκηκόαμεν τι κτλ.*). *καὶ τριηράρχους καὶ... καὶ σκοπιῶμεν* = σχῆμα πολυσύνδετον δι' οὗ ἐδῶ εἰκονίζονται αἱ ἀλλεπάλληλοι φροντίδες τῶν Ἀθηναίων. *εἴτ'... εἴτ'... εἴτ'* = σχῆμα ἐπαναφορᾶς δι' ἧς εἰκονίζε' αἱ ἐδῶ ὁ παλίμβουλος καὶ ἄστατος χαρακτήρ τῶν Ἀθηναίων. (Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο ἡ αὐτὴ λέξις ἢ αἱ αὐτὰ λέξεις ἐπαναλαμβάνονται εἰς τὴν ἄρχὴν ἀλλεπαλλήλων προτάσεων ἢ κώλων). *εἴτ' αὐτοὺς πάλιν* = σχῆμα ἀπὸ κοινοῦ (ἀντί: *εἴτα' αὐτοὺς πάλιν ἔδοξεν ἐμβοῖναι*) *εἴτ' ἀντεμβιβάζειν* = σχῆμα ἀπὸ κοινοῦ (ἀντί: *εἴτα ἔδοξεν ἡμῖν ἀντεμβιβάζειν τοὺς μετοίκιους καὶ τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας*). *ἄς δὲ θυνάμεις* = σχῆμα ἑξέως (ἀντιστρέφου). Κατὰ τοῦτο ἔλκεται τὸ ὄνομα, εἰς ὃ ἀναφέρεται ἡ ἀναφορ. ἄντων. καὶ ἐκφέρεται κατὰ τὴν πτῶσιν ἐκείνης : *ἄς δέ... θυνάμεις* = *εἰ δὲ θυνάμεις*, ἄς...).

Ἡρώικά : *ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ πολέμου κτλ.*, ὁ ρήτωρ μετὰ πολλῆς πικρίας διαπιστώνει τὴν ἀσυγχώρητον ἀδιαφορίαν τῶν Ἀθηναίων διὰ τὰ πολεμικὰ πράγματα ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ μέγα ἐνδιαφέρον αὐ-

τῶν διὰ τὰς ἑορτάς. *εἰρωνεύειαν*, λέγει τοῦτο ὁ ρήτωρ, διὰ νὰ ὑπενθυμίση εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὴν ἀπροθυμίαν των, ὅπως ἀναλαμβάνουν οἰκονομικὰς ὑποχρεώσεις πρὸς κάλυψιν τῶν πολεμικῶν δαπανῶν.

Στοιχεῖα πολιτισμοῦ : ἡ τέλεσις τῶν μεγαλοπρεπῶν ἑορτῶν Παναθηναίων καὶ Διονυσίων.

Γνωμικά : «Οἱ τῶν πραγμάτων οὐ μένουσι καιροὶ τὴν ἡμετέραν βραδυτῆτα καὶ εἰρωνεύειαν».

Νόημα : Συνεχίζων ὁ ρήτωρ ὑπενθυμίζει εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι διὰ μὲν τὰς ἑορτάς τῶν Παναθηναίων καὶ τῶν Διονυσίων ἐπιδεικνύουν μέγα ἐνδιαφέρον καὶ πολλὰ δαπανῶνται δι' αὐτάς καὶ πάντοτε τελοῦνται κατὰ τὸν ὀρισμένον χρόνον, ἐνῷ αἱ ναυτικαὶ ἀποστολαὶ αὐτῶν φθάνουν πάντοτε καθυστερημέναι, ὅπως λ.χ. εἰς τὴν Μεθώνην, Παγασὰς καὶ Ποτείδαιαν. Τοῦτο συμβαίνει, διότι εἰς μὲν τὰς ἑορτάς ὅλα ἔχουν καθορισθῇ διὰ νόμου, ἐνῷ εἰς τὰ ἀφορῶντα τὸν πόλεμον ὅλα εἶναι χωρὶς πρόγραμμα καὶ τάξιν, ἀκανόνιστα, ἀκαθόριστα.

Ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης καταστάσεως εἶναι νὰ λαμβάνωμεν τὰ κατάλληλα μέτρα, ὅταν ἀκούωμεν κάποιαν πολεμ. ἐνέργειαν τοῦ Φιλ. καὶ νὰ λαμβάνωμεν ἀποφάσεις ἀλληλοσυγκρουομένας μετ' ἀποτέλεσμα τὴν ματαίωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀπ' αὐτοῦ μας. Κατόπιν ὅλων τούτων ὁ Φιλ. ἔχει φθάσει εἰς τόσῃν ἀναιδείαν, ὥστε νὰ μᾶς ἐμπαίζη εἰς ἐπιστολὴν του πρὸς τοὺς Εὐβοεῖς.

Περίληψις : Ὁ ρήτωρ παραβάλλει τὴν τάξιν τὴν ἐπικρατοῦσαν εἰς τὰς ἑορτάς πρὸς τὴν ἀταξίαν τὴν ἐπικρατοῦσαν εἰς τὰ ἀφορῶντα τὸν πόλεμον καὶ δεικνύει τὴν ἐκ τῆς τάξεως ὠφέλειαν καὶ τὴν βλάβην ἐκ τῆς ἀταξίας.

Ἐπιγραφή : Ἡ τάξις ἡ ἐπικρατοῦσα εἰς τὰς ἑορτάς καὶ ἡ περὶ τὰ στρατιωτικὰ ἀταξία τῶν Ἀθηναίων.

ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ

[Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τοῦ λόγου τοῦ ὁ Δημοσθένης, διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν λεγομένων του, ἀναγιγνώσκει ἐπιστολὴν, τὴν ὁποίαν ὁ Φίλιππος εἶχε στείλει πρὸς τοὺς Εὐβοεῖς, συμμάχους τῶν Ἀθηναίων, εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος, ἐπιδιώκων νὰ ἀποσπάσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὴν ἀθηναϊκὴν συμμαχίαν (πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπέτυχε ὀλίγον βραδύτερον, τῷ 350 π.Χ.), τοὺς συνεβούλευε νὰ μὴ ἐλπίζουν εἰς τοὺς Ἀθηναίους, διότι οὗτοι δὲν εἶναι πλέον ἱκανοὶ οὔτε τοὺς ἑαυτοὺς των νὰ σφύσουν. Ἡ ἐπιστολὴ λείπει ἀπὸ τὸν λόγον].

§ 38 - 39

Τούτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τῶν ἀνεγνωσμένων
τὰ πολλὰ ἀληθῆ μέν ἐστι,
ὥς οὐκ ἔδει,
οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως οὐχ ἡδέ,
ἀκούειν.
'Αλλ' εἰ μὲν,
ὅς' ἂν τις ὑπερβῇ
τῷ λόγῳ,
ἵνα μὴ λυπήσῃ.
καὶ τὰ πράγματα' ὑπερβήσεται,
δεῖ δημηγορεῖν πρὸς ἡδονήν.

εἰ δ' ἡ τῶν λόγων χάρις,
ἂν ἢ μὴ προσήκουσα,
ἔργῳ ζημία γίγνεται,
αἰσχρὸν ἐστὶ
φεινακίζειν ἑαυτούς,
καὶ ἅπαντ' ἀναβαλλομένους,
ἂν ἢ δυσχερῇ,
ὕστερεῖν πάντων τῶν ἔργων,

καὶ μὴδὲ τοῦτο δύνασθαι μαθεῖν,

ὅτι οὐ δεῖ
τούς ὀρθῶς χρωμένους πολέμῳ

ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν,
ἀλλ' αὐτοὺς ἐμπροσθεν εἶναι
τῶν πραγμάτων,
καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον,
ὥσπερ ἀξιῶσιν τις ἂν

τὸν στρατηγὸν ἡγεῖσθαι
τῶν στρατευμάτων,
οὕτω (δεῖ ἀξιῶν)

καὶ τοὺς (εὖ) βουλευομένους
(ἡγεῖσθαι) τῶν πραγμάτων,
ἵν', ἂν ἐκείνοις δοκῇ,

Ἐκ τούτων, ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τὰ ὅποια ἔχουν ἀναγνωσθῇ,
τὰ περισσώτερα εἶναι μὲν ἀληθῆ,
ὅπως δὲν ἔπρεπε,
ἀλλ' ὅμως ἴσως ὅχι εὐχάριστα
νὰ (τὰ) ἀκούῃ (κανεῖς).
'Αλλ' εἰ μὲν,
ὅσα κανεῖς ἀποσιωπήσῃ
εἰς τὸν λόγον του,
διὰ νὰ μὴ (σᾶς) λυπήσῃ,
καὶ ἡ πραγματικότης θὰ (τὰ) ὑπερ-
πηδήσῃ (τότε) πρέπει νὰ ὁμιλῇ
πρὸς εὐχαρίστησιν (τῶν ἀκροα-
τῶν του).

εἰ μὲν ὅμως οἱ εὐχάριστοι λόγοι,
ὅπου δὲν ἀρμόζουν,
πράγματι καταλήγουν εἰς βλάβην,
(τότε) εἶναι ἐντροπὴ
νὰ ἐξαπατᾶτε τοὺς ἑαυτούς σας,
καὶ ὅλα ἐν γένει ἀναβάλλοντες,
ὅσα τυχὸν εἶναι δυσάρεστα,
νὰ καθυστερῆτε εἰς ὅλας τὰς ἐπι-
χειρήσεις,
καὶ νὰ μὴ δύνασθε οὔτε τοῦτο νὰ
ἀντιληφθῆτε,
ὅτι δηλ. δὲν πρέπει

οἱ θέλοντες νὰ διεξάγουν ἐπιωφελεῶς
τὸν πόλεμον

νὰ ἀκολουθοῦν τὰ γεγονότα,
ἀλλ' αὐτοὶ (πρέπει) νὰ προηγοῦνται
τῶν γεγονότων,
καὶ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον,
ὅπως ἀκριβῶς θὰ εἶχε κανεῖς τὴν
ἀξιῶσιν

ὁ στρατηγὸς νὰ προηγῆται
τῶν στρατευμάτων (του),
τοιούτοτρόπως (πρέπει νὰ ἔχη κα-
νεῖς τὴν ἀξιῶσιν)

καὶ οἱ ὀρθῶς σκεπτόμενοι
(νὰ προηγοῦνται) τῶν πραγμάτων,
ἵνα, ὅσα φαίνονται καλὰ εἰς αὐτούς,

ταῦτα πράττηται
καὶ μὴ ἀναγκάζονται
διώκειν τὰ συμβάντα.

αὐτὰ ἐκτελῶνται
καὶ μὴ ἀναγκάζονται
νὰ ἀκολουθοῦν τὰ γεγονότα.

Γραμματικά - ἐρμηνευτικά: ἀνεγνωσμένων=μετ. παθητ. παρ. γεν. πληθ. οὐδ τοῦ ἀναγιγνώσκομαι, ἀνεγιγνώσκω, ἀναγνώσθω, ἀνεγνώσθην, ἀνέγνωμαι, ἀνεγνώσμην. **ἔδει**=παρ. τοῦ ἀπρος. δεῖ=πρέπει. ὥς οὐκ ἔδει=ὅπως δὲν ἔπρεπε (δυστυχῶς νὰ εἶναι). οὐ μὴν ἀλλὰ=ἀλλ' ὅμως, ἡδέα=εὐχάριστα (: ἡδύς, ἡδεῖα, ἡδὺ) ὑπερβῆ=ὑποτ. ἀορ. β', γ' ἐν. τοῦ ὑπερβαίνω, ὑπερέβαινον, ὑπερβήσονται, ὑπερέβην, ὑπερέβηκα, ὑπερέβεβήκειν. ὑπερβαίω τῷ λόγῳ=ἀποσιωπῶ εἰς τὸν λόγον, παρалаίπω: λυπήσῃ=ὑποτ. ἀορ. γ' ἐν. τοῦ λυπέω -ῶ. τὰ πράγματα=ἡ πραγματικότητα. ὑπερβήσεται=ὀριστ. μέλλ. γ' ἐν. τοῦ ὑπερβαίνω=ὑπερπηδῶ. δημιουργῶ πρὸς ἡδονήν=ἀγορεύω πρὸς εὐχαρίστησιν (τῶν ἀκροατῶν). ἡ τῶν λόγων χάρις=οἱ εὐχάριστοι λόγοι. μὴ προσήκουσα=μὴ ἀρμόζουσα. ἔργον=πράγματι. φανακίζω=ἐξαπατῶ (φανάκη=ἡ περρούκα τὴν ὁποῖαν ἐφόρουν οἱ φαλακροί). ἀναβαλλομένους=μετ. μέσ. ἐνεστ. αἰτ. πληθ. ἀρσ. τοῦ ἀναβάλλομαι. δυσχερὴς=δυσάρεστος. ὅστερῶ τινος=καθυστερῶ εἰς κάτι. μαθεῖν=ἵπαρ. ἀορ. β' τοῦ μαθάνω, ἐμάνθανον, μαθήσομαι, ἐμαθον, μεμάθηκα, ἐμεμαθήκειν. οἶ=εἶδ. σύνδ., χρωμένους=μετ. ἐνεστ. τοῦ χρῶμαι. ὀρθῶς=ἐπωφελῶς. πράγματα=γεγονότα. δξιώσεις=εὐκτ. ἀορ. τοῦ ἀξιώω -ῶ. πράττεται=ὑποτ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ πράττομαι. τὰ συμβάντα=μετ. ἀορ. β' αἰτ. πληθ. οὐδ. τοῦ συμβαίνω. διώκω=ἀκολουθῶ (ἀντίθ. ἐμπροσθέν εἰμι)

Ἀντικαταστάσεις: ἀνεγνωσμένων, κάθ.=ἀναγιγνώσκομένων, ἀναγνώσθω, ἀναγνώσθην, ἀνεγνώσθω, ἀνεγνώσθην, ἀνεγνώσμαι, ἀνεγνώσμην. ἀκούειν, κάθ.=ἀκούειν, ἀκούσεται, ἀκούσαι, ἀκηκοέναι. ὑπερβῆ, ὑπερβαίη, ὑπερβάτω, (ὑπερβῆναι - ὑπερβάς, βᾶσα, βάν). λυπήσῃ, ὀρίζ.=ἐλύπησε, λυπήσῃ, λυπήσαι ἢ λυπήσεις, λυπησάτω, (λυπήσαι - λυπήσας, σασα, σαν). ὑπερβήσεται, κάθ.=ὑπερβαίνει, ὑπερέβαινε, ὑπερβήσεται, ὑπερέβην, ὑπερέβηκα, ὑπερέβεβήκει. γίγνεται, κάθ.=γίγνεται, ἐγίγνετο, γενήσεται, ἐγένετο, γεγένηται, ἐγγένητο. μαθεῖν, κάθ.=μανθάνειν, μαθήσεται, μαθεῖν, μεμαθήκεναι. ἀκολουθεῖν, κάθ.=ἀκολουθεῖν, ἀκολουθήσειν, ἀκολουθήσαι, ἀκολουθηκέναι. δξιώσεις, ὀρίζ.=ἡξίωσε, ἀξιώσῃ, ἀξιώσαι καὶ ἀξιώσεις, ἀξιώσάτω. πράττεται, ὀρίζ.=πράττεται, πράττεται, πράττειτο, πραττέσθω. συμβάντα, κάθ.=συμβαίνοντα, συμβησόμενα, συμβάντα, συμβεβηκότα. διώκειν, κάθ.=διώκειν, διώξειν, διώξει, δεδιωχέναι.

Ἀναγνώσεις προτάσεων: τούτων...τὰ πολλὰ (κυρία). ὥς οὐκ ἔδει (ἀληθὴ εἶναι) (ἀναφορ. πρότ.) οὐ μὴν...ἡδέα (εἰσὶν) ἀκούειν (κυρία). ἀλλ' εἰ μὲν καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται (ὑποθετ. πρότ.,

ἡ ἀπόδοσις: δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν=α' εἶδος σημ. τὸ πραγμα-
τικόν). δσ' ἂν...τῷ λόγῳ (ἀναφορ. ὑποθετ. πρότ.) ἵνα μὴ λυπησῇ (τε-
λική πρότ.). δεῖ...δημηγορεῖν (κυρία). εἰ δ' ἡ τῶν λόγων χάρις ἐργῶ
ζημία γίνεται (ὑποθετ. πρότ. ἡ ἀπόδοσις: αἰσχρόν ἐστι...ἀναβαλ-
λομένους πάντων...μαθεῖν=α' εἶδος σημ. τὸ πραγματικόν). ἂν ᾗ μὴ
προσθήκουσα (ὑποθετ. πρότ.). αἰσχρόν ἐστι...ἀναβαλλομένους πάντων
...μαθεῖν (κυρία). ἂν (=ἂ ἂν) ᾗ δυσχερῆ (ἀναφορ. ὑποθ.). οὐ δεῖ...
τρόπον οὕτω...τοὺς βουλευομένους (εἰδική πρότ. ἐπεξηγοῦσα τὸ τοῦ-
το). ὥσπερ...ἡγεῖσθαι (ἀναφορ. προτ.). ἵνα ταῦτα πράττηται/καὶ
(ἵνα) μὴ...διώκειν (τελ. προτάσεις). ἂν ἐκείνοις δοκῇ (=ἂ ἂν...)
(ἀναφορ. ὑποθ. πρότ.).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: ἐστι=ρῆμα, τὰ πολλὰ=ὑποκ. (ἄττ.
σύντ.), ἀληθῆ=κατηγορ., τούτων=γεν. διαιρ., τῶν ἀνεγνωσμένων=
ἐπιθετ. μετ., ἐδει=ρῆμα (ἀπρόσ.), (εἶναι)=ὑποκ., (εἰσὶν)=ρῆμα, (τὰ
πολλὰ)=ὑποκ., ἡ δέα=κατηγορ., ἀκούειν=ἀπαρ. τῆς ἀναφορᾶς ὑπερ-
βήσεται=ρῆμα, τὰ πράγματα=ὑποκ. (ἄττ. σύντ.), ἡ ἀναφορ. πρότ.
δσ' ἂν τις ὑπερβῇ τῷ λόγῳ=ἀντικ. τοῦ ὑπερβήσεται. ὑπερβῇ=ρῆ-
μα, τις=ὑποκ., δσα=ἀντικ., τῷ λόγῳ=δοτ. ὄργαν., λυπησῇ=ρῆμα,
(τις) ὑποκ., (ὅμᾳς)=ἀντικ., δεῖ=ρῆμα (ἀπρόσ.), δημηγορεῖν=ὑποκ.
τοῦ δεῖ, (τοῦτο)=ὑποκ. τοῦ δημηγορεῖν, πρὸς ἡδονὴν=ἐμπρόθ.
προσδ. δηλῶν σκοπόν. γίνεται=ρῆμα, ἡ χάρις=ὑποκ., ἡ τῶν λό-
γων=ἐπιθετ. προσδ., ζημία=κατηγορ., ἐργῶ=δοτ. ὄργαν., αἰσχρόν
ἐστι=ρῆμα, (ἀπρόσ. ἐκφρασις), φενακίζειν - ὑστερεῖν - δύνασθαι
(τελ. ἀπαρ.)=ὑποκείμε. τοῦ αἰσχρόν ἐστι, (ὅμᾳς)=ὑποκείμε. τῶν τρι-
ῶν ἀπαρ., ἐαυτοὺς=ἀντικ. τοῦ φενακίζειν, ἀναβαλλομένους=τροπ.
μετ., (ὅμᾳς)=ὑποκ. τῆς μετ., ἀπαντα=ἀντικ. τῆς μετ., τῶν ἐργῶν
=ἀντικ. τοῦ ὑστερεῖν, πάντων=ἐπιθετ. προσδ., μαθεῖν(τελ. ἀπαρ.)=
ἀντικ. τοῦ δύνασθαι, τοῦτο=ἀντικ. τοῦ μαθεῖν. ᾗ=ρῆμα, ἂ=ὑποκ.
(ἄττ. σύντ.), δυσχερῆ=κατηγορ., δεῖ=ρῆμα (ἀπρόσ.), ἀκολουθεῖν -
εἶναι (τελ. ἀπαρ.)=ὑποκ. τοῦ δεῖ, τοὺς χρωμένους (ἐπιθετ. μετ.)=
ὑποκ. τοῦ οὐκ ἀκολουθεῖν, πολέμῳ=ἀντικ. τῆς μετ., ὀρθῶς=ἐπιρρ.
προσδ. τρόπου, τοῖς πράγμασιν=ἀντικ. τοῦ οὐκ ἀκολουθεῖν, αὐτοὺς
=ὑποκ. τοῦ εἶναι, ἐμπροσθεν=ἐπιρρ. προσδ. τόπου, τῶν πραγμάτων
=γεν. ἀντικ., (δεῖ)=ρῆμα (ἀπρόσ.), (ἀξιοῦν)=ὑποκ. τοῦ (δεῖ), (τινα)
=ὑποκ. τοῦ (ἀξιοῦν), ἡγεῖσθαι=ἀντικ. τοῦ (ἀξιοῦν), τῶν πραγμά-
των=ἀντικ., τοῦ ἡγεῖσθαι, τὸν αὐτὸν τρόπον=αἰτ. τρόπον, οὕτω=
ἐπιρρ. προσδ. τρόπου. ἀξιώσειε=ρῆμα, τις=ὑποκ., ἡγεῖσθαι (τελ.
ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ ἀξιώσειε, τῶν στρατευμάτων=ἀντικ. τοῦ ἡγε-
σθαι, πράττεται=ρῆμα, ταῦτα=ὑποκ., (ἄττ. σύντ.). δοκῇ=ρῆμα
(προσωπ.), ἂ=ὑποκ (ἄττ. σύντ.), ἐκείνοις=δοτ. προσωπ. τοῦ δοκῇ.
ἀναγκάζονται=ρῆμα, (ἐκείνοι)=ὑποκ., διώκειν=(τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ.
(ἐκείνοι)=ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. (ταυτοπροσωπία), τὰ συμβαίετα (ἐπιθετ.
μετ.)=ἀντικ. τοῦ διώκειν.

Πραγματικά : τῶν ἀνεγνωσμένων, εἰς τὴν πρὸς τοὺς Εὐβοεῖς ἐπιστολὴν τοῦ Φιλίππου.

Αἰσθητικά : οὐ μὴν ἀλλ' — ἀκούειν, εἰ . . . ὑπερβήσεται· εἰ δέ . . . γίγνεται, περιέχεται εἰρωνεία καὶ σαρκασμός. τῷ λόγῳ—ἐργῷ=ἀντίθεσις. φενακίζειν=μεταφορὰ (τὸ ρῆμα κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῶν φαλακρῶν, οἱ ὅποιοι, διὰ νὰ κρύψουν τὴν γυμνότητα τῆς κεφαλῆς των, φοροῦν φενάκην (: περρούκαν). τὸν αὐτὸν τρόπον—οὕτω=πλεονασμός. ἐμπροσθεν εἶναι—διώκειν (=ἀντίθεσις)=μεταφορὰ ἐκ τῶν ἐπιτυχῶς σταδιοδρομούντων εἰς τὴν ζωὴν.

Ἠθικά : οὐ μὴν ἀλλὰ . . . ὁ ρήτωρ διὰ τούτων ἀπευθύνεται πρὸς ἐκείνους ἐκ τῶν ἀκροατῶν του, οἱ ὅποιοι θὰ ἐξέφρασαν δυσἀρεσκεῖαν διὰ τὴν προσβλητικὴν ἐπιστολὴν τοῦ Φιλίππου, τὴν ὁποῖαν μόλις πρὸ ὀλίγου ἀνέγνωσε. ἂν ἢ μὴ προσήκουσα, λέγει τοῦτο ὁ ρήτωρ, διότι εἰς τινὰς περιστάσεις δύναται τις νὰ μεταχειρισθῇ ἐντίμως καὶ ἐπωφελῶς τὸ πρὸς ἡδονὴν λέγειν. Ὁ Δημ. μετὰ σαρκασμοῦ καὶ εἰρωνείας διδάσκει τοὺς Ἀθηναίους νὰ προηγοῦνται τῶν γεγονότων καὶ νὰ μὴ ἀφήνουν νὰ παρὰσφύρωνται ὑπ' αὐτῶν.

Στοιχεῖα πολιτισμοῦ : 1) ἡ ἐφεύρεσις καὶ χρῆσις τῆς γραφῆς
2) ἡ ἀνταλλαγὴ ἐπιστολῶν.

Γνωμικά : 1) «Αἰσχρὸν φενακίζειν ἑαυτοῦς».

2) «Αἰσχρὸν ἅπαντ' ἀναβαλλομένους, ἂν (=ἂν) ἢ δυσχερῇ, πάντων ὑστερεῖν τῶν ἔργων».

3) «Δεῖ τοὺς ὀρθῶς πολέμῳ χρωμένους οὐκ ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' αὐτοὺς ἐμπροσθεν εἶναι τῶν πραγμάτων».

Νόημα : Ὁ ρήτωρ, ἀφοῦ ἀνάγνωσε τὴν πρὸς τοὺς Εὐβοεῖς ἐπιστολὴν τοῦ Φιλίππου, λέγει ὅτι πολλὰ ἀπὸ τὰ ἀναγνωσθέντα εἶναι ἀληθῆ, ἀλλ' ὅμως δὲν εἶναι καθόλου εὐχάριστα νὰ τὰ ἀκούῃ κανεὶς. Ὁ ρήτωρ ὅμως θεωρεῖ ὑποχρέωσίν του νὰ μὴ ἀποκρύψῃ τὴν ἀλήθειαν, ὅσον πικρὰ καὶ ἂν εἶναι αὕτη, παρὰ, ἀποκρύπτων αὐτήν, νὰ φανῇ εὐχάριστος εἰς τοὺς ἀκροατάς του. Τοῦτο ὅμως θὰ ἀπέβαινε ἐπὶ ζημίᾳ αὐτῶν, διότι αὐτῶν κατ'ὸν νόμον θὰ ἔμεναν καθυστερημένοι εἰς ὅλα, ἀναβάλλοντες αὐτά, καὶ δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ἀντιληφθοῦν, ὅτι τὸ συμφέρον εἶναι νὰ προηγοῦνται τῶν γεγονότων καὶ ὅχι νὰ ἀκολουθοῦν αὐτά.

Περίληψις : Ὁ ρήτωρ λέγει, ὅτι ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἐπιστολὴ περιέχει δυστυχῶς πολλὰς ἀληθείας, αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἀποκρύπτονται διότι οὕτω θὰ παύσουν νὰ ἔχουν αὐταπάτας καὶ νὰ ἀντι-

ληφθούν ὅτι συμφέρον των εἶναι νὰ προλαμβάνουν τὰ γεγονότα καὶ νὰ μὴ εἶναι οὐραγοὶ τῶν γεγονότων.

Ἐπιγραφή: Ὁ Δημοσθένης δραττόμενος τῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἀλθειῶν συμβουλεύει τοὺς Ἀθηναίους νὰ προηγοῦνται τῶν γεγονότων καὶ ὄχι νὰ ἀκολουθοῦν αὐτά.

§ 40 - 41

Ὑμεῖς δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ἔχοντες πλείστην δύναμιν

ἀπάντων, τριῆρεις, ὀπλίτας,
ἱππέας, χρημάτων πρόσδοτον,
τούτων μὲν

μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας
οὐδενὶ πώποτε κέχρησθε
εἰς δέον τι,
οὐδὲν δ' ἀπολείπετε
πολεμεῖν Φίλιππῳ οὕτω,

ὥσπερ πυκτεύουσιν οἱ βάρβαροι.

Καὶ γὰρ ἐκείνων ὁ πληγείς

ἔχεται ἀεὶ τῆς πληγῆς,

κἂν ἐτέρωσε πατάξης

ἐκεῖσ' εἰσὶν αἱ χεῖρες

προβάλλεσθαι δ'

ἢ βλέπειν

ἐναντίον.

οὐτ' οἶδεν οὐτ' ἐθέλει.

Καὶ ὑμεῖς, ἂν πύθησθε

Φίλιππον (ὄντα) ἐν Χερρονήσῳ,

ψηφίζεσθε βοηθεῖν ἐκεῖσε,

ἂν ἐν Πύλαις, ἐκεῖσε,

ἂν ἄλλοθι που,

συμπαρεῖτ' ἄνω κάτω,

καὶ στρατηγεῖσθ' ὕπ' ἐκείνου,

αὐτοὶ δ' οὐδὲν συμφέρον

βεβούλευσθε

περὶ τοῦ πολέμου,

Σεῖς δέ, ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ἂν καὶ ἔχετε τὴν μεγαλυτέραν δύ-
ναμιν

ἀπὸ ὅλων, τριῆρεις, ὀπλίτας,
ἱππεῖς, χρηματικά ἔσοδα,
ἀπὸ αὐτὰ μὲν

μέχρι τῆς σημερινῆς ἡμέρας
κανέν ποτὲ ἕως τῶρα δὲν ἔχετε
χρησιμοποιεῖσαι προσηκόντως,
διόλου δὲ δὲν παύετε

νὰ πολεμῆτε τὸν Φίλιππον κατὰ
τοιοῦτον τρόπον,

ὥσπερ ἀκριβῶς πυγμαχοῦν οἱ βέρ-
βαροι.

Διότι καὶ ἀπὸ ἐκείνους ὁποῖος κτυ-
πηθῇ,

πιάνεται πάντοτε ἀπὸ τοῦ κτυπηθέν
μέρος,

καὶ ἂν εἰς ἄλλο μέρος τὸν κτυπή-
σης,

ἐκεῖ φέρονται αἱ χεῖρες του·

νὰ προτεῖνῃ ὁμοῦς (τὰς χεῖρας του)

ἢ νὰ βλέπῃ (τὸν ἀντίπαλόν του)

κατὰ πρόσωπον

οὔτε γνωρίζει οὔτε θέλει.

Καὶ σεῖς, ἂν πληροφορηθῆτε

ὅτι ὁ Φίλ. εἰναι εἰς τὴν Χερρονήσον

ἀποφασίζετε νὰ στέλλετε βοήθειαν

ἐκεῖ, ἂν εἰς τὰς Θερμοπύλας, ἐκεῖ,

ἂν εἰς κάποιο ἄλλο μέρος,

τρέχετε ὀπισθὲν τοῦ ἀτάκτως,

καὶ διευθύνεσθε ἀπὸ ἐκεῖνον, ὥσταν

νὰ ἦτο στρατηγὸς σας,

σεῖς ὁμοῦς οἱ ἴδιοι κανέν ὠφέλιμον

δὲν ἔχετε ἀποφασίσει

περὶ τοῦ πολέμου,

οὐδὲ προορᾷτ' οὐδὲν
 πρὸ τῶν πραγμάτων,
 πρὶν ἂν πύθῃσθε
 ἢ γεγεννημένον
 ἢ γιγνόμενόν τι.
 Ταῦτα δ' ἴσως
 πρότερον μὲν ἔνῃν·
 νῦν δ' ἦκει
 ἐπ' αὐτὴν τὴν ἀκμὴν,
 ὥστ' οὐκέτ' ἐγχωρεῖ.

οὔτε προβλέπετε τίποτε
 πρὸ τῶν γεγονότων,
 προταῦθ ἡλ. πληροφορηθῆτε
 ἢ ὅτι ἔχει γίνεαι
 ἢ ὅτι γίνεται κάτι.
 Αὐτὰ δὲ ἴσως
 προηγουμένως μὲν ἦσαν δυνατά·
 τώρα ὅμως (ἢ κατάστασις) ἔχει φθά-
 σει εἰς τόσον κρίσιμον σημεῖον,
 ὥστε δὲν ἐπιτρέπεται πλέον (ὁ τοι-
 οὔτος τρόπος διεξαγωγῆς τοῦ πο-
 λέμου).

Γραμματικά—ερμηνευτικά: μέχρι τῆς τήμερον=μέχρι τῆς ση-
 μερινῆς ἡμέρας. *χρῶμαι τι εἰς δέον τι*=χρησιμοποιοῦ κάτι προση-
 κόντως πῶς, πρεπόντως. *κέχρησθε*=παρακ. ὀριστ. β' πληθ. τοῦ *χρῶ-
 μαι* (=χρησιμοποιοῦ, ἐχρώμην, χρήσομαι, ἐχρησάμην, κέχρημαι,
 ἐκεχρήμην. *ἀπολείπετε*=ὀριστ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ ἀπολείπω (=παύω),
 ἀπέλειπον, ἀπολείψω, ἀπέλιπον, ἀπολέλοιπα, ἀπελελοίπειν, *πυκτεύω*
 =πυγμαχῶ. *πληγείς*=μετ. παθητ. ἄορ. β' τοῦ πλήττομαι (=κτυπῶ-
 μαι), ἐπληττόμην, πληγῆσομαι, ἐπλήγην, πέπληγμαι, ἐπεπλήγμην.
ἐχομαι=κρατοῦμαι, πιάνομαι. *ἐτέρωσε*, ἐπίρρ. τοπ.=εἰς ἕτερον (: ἄλ-
 λο) μέρος. *πατάξῃς*=ὑποτ. ἄορ. τοῦ πατάσσω (=κτυπῶ), ἐπάτασσον,
 πκτάξω, ἐπάταξα. *ἐκείσε*, ἐπίρρ. τοπ.=εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος. *προβάλλ-
 εσθαι*=ἀπαρ. μέσ. ἐνεστ. τοῦ προβάλλομαι=ἐκτείνω (ἐδῶ τὰς χεῖ-
 ρας). *ἐναντίον*=κατὰ μέτωπον. *πύθῃσθε*=ὑποτ. ἄορ. β' τοῦ ἀποθετ.
 ρήμ. πυνθάνομαι (=ἐρωτῶ νὰ μάθω, πληροφοροῦμαι), ἐπυνθανόμην,
 πεύσομαι, ἐπυθόμην, πέπυσμαι, ἐπεπύσμην. *ψηφίζομαι*=ἀποφασίζω.
συμπαράθετε=ὀριστ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ συμπαράθεω (τρέχω ὁμοῦ
 παραπλεύρως), συμπαρέθεον, συμπαράθεύσομαι, συμπαρέδραμον, συμ-
 παραδεδράμηκα, συμπαρεδεδραμήκειν. *ἄνω κάτω*=ἀτάκτως. *στρα-
 τηγείσθε*=ὀριστ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ στρατηγέομαι -οῦμαι (=διευ-
 θύνωμαι ὡς ἀν στρατιώτης. *βεβούλευσθε*=ὀριστ. μεσ. παρακ. β' πληθ.
 τοῦ βουλευόμαι, (=ἀποφασίζω, σκέπτομαι), ἐβουλευόμην, βουλευσο-
 μαι, ἐβουλευσάμην, βεβούλευμαι, ἐβεβουλευμην. *συμφέρον*=ὠφέλι-
 μον. *προορᾷτε*=ὀριστ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ προοράω -ῶ=προβλέ-
 πω. *ἐνῇν*=παρατ. τοῦ ἐνεῖμι. *ἀκμῇ*=τὸ κρίσιμον σημεῖον (κυρίως ἡ
 κόψις τοῦ μαχαιριοῦ, ξυραφιοῦ), *ἦκει*=ἐνεστ. (μὲ σημ. παρακ.) τοῦ
 ἦκω=ἔχω φθάσει. *ἐγχωρεῖ*=ἐπιτρέπεται.

Ἀντικατατάσεις: ἔχοντες, κάθ=ἔχοντες, ἔχοντες καὶ σχήσον-
 τες, σχόντες, ἐσχηκότες. *κέχρησθε*, κάθ.=χρῆσθε, ἐχρῆσθε, χρῆσε-
 σθε, ἐχρήσασθε, κέχρησθε, ἐκέχρησθε, ἀπολείπετε, ὀριζ.=ἀπολεί-
 πετε, ἀπολείπητε, ἀπολείποιτε, ἀπολείπετε. *πολεμεῖν*, κάθ. πολεμεῖν,
 πολεμήσειν, πολεμήσχι, πεπολεμηκέναι. *πληγείς*, κάθ.=πληττόμενος,

πληγῆσθμενος, πληγείς, πεπληγμένος. ἔχεται, κάθ.=ἔχεται, εἶχετο, ἔζεται, ἔσχετο, ἔσχηται, ἔσχητο. πατάξῃς, ὀρίζ.=ἐπάταξας, πατάξῃς, πατάξαις ἢ πατάξεαις, κάταξον. προβάλλεσθαι, κάθ.=προβάλλεσθαι, προβαλεῖσθαι, προβαλέσθαι, προβεβλήσθαι. πύθῃσθε, ὀρίζ.=ἐπύθεσθε, πύθησθε, πύθοισθε, πύθεσθε, (πυθέσθαι, πυθόμενος -η -ον). ψηφίζεσθε, κάθ.=ψηφίζεσθε, ἐψηφίζεσθε, ψηφιεῖσθε, ἐψηφίσασθε, ἐψηφισθε, ἐψηφισθε, ὀρίζ.=ψηφίζεσθε, ψηφίζῃσθε, ψηφίζοισθε, ψηφίζεσθε. βεβούλευσθε, κάθ.=βουλεύεσθε, ἐβουλεύεσθε, βουλεύεσθε, ἐβουλεύσασθε, βεβούλευσθε, ἐβεβούλευσθε.

Ἀναγνώρισις προτάσεων: ὑμεῖς δέ... κέχησθε (κυρία)... οὐδὲν δ' ἀπολείπετε οὕτω πολεμεῖν Φίλιππῳ (κυρία). ὥσπερ... πυκτεύουσιν (ἀναφορ. πρότ.). καὶ γάρ... ἔχεται (κυρία). κἂν... πατάξῃς (ὑποθετ. πρότ.). ἐκεῖσ' εἰσὶν αἱ χεῖρες (κυρία). προβάλλεσθαι... οὗτ' οἶδεν | οὗτ' ἐθέλει (κύρια προτ.). καὶ ὑμεῖς ἐκεῖσε... ψηφίζεσθε (κυρία). ἂν... πύθησθε Φίλιππον (ὑποθετ. πρότ.). ἂν ἐν Πύλαις (πύθησθε Φίλ.) (ὑποθετ. πρότ.). ἐκεῖσε (βοηθεῖν ψηφίζεσθε) (κυρία). ἂν ἄλλοθί που (πύθησθε Φίλ.) (ὑποθετ. πρότ.). συμπαθεῖτ' ἄνω καίτω (κυρία). καί... ὅπ' ἐκείνου (κυρία). βεβούλευσθε... πολέμου (κυρία). οὐδὲ πρὸς... οὐδὲν (κυρία). πρὶν ἂν... πύθησθε (χρονικὴ ὑποθετ. πρότ.). ταῦτα δ' ἴσως... ἐνῆν (κυρία). νῦν δ'... τὴν ἀκμὴν (κυρία). ὥστ' οὐκέτ' ἐγχαρεῖ (συμπερ. πρότασις.).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: κέχησθε=ρῆμα, ὑμεῖς=ὑποκ., οὐδενί=ἀντικ., πῶποτε=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου, εἰς θεόν=ἐμπρόθ. προσδ. τρόπου (ἀντὶ τοῦ ἐπιρρ. θεόντως), ἔχοντες=μετ. ἐναντιωμ. (=εἰ καὶ ἔχετε), θάναμιν=ἀντικ. τῆς μετ., πλείστην=ἐπιθ. προσδ., ἀπάντων=γεν. διαιρ., τριήρεις=ἰσπέας—χρηματικὴν πρόσσοδον=ἐπεξηγ. τοῦ θάναμιν, τούτων=γεν. διαιρ. τοῦ οὐδενί, μέχρι τῆς ἡμέρας=ἐμπρόθ. προσδ. χρόνου, τῆς ἡμέρας=ἐπιθ. προσδ., ἀπολείπετε=ρῆμα, (ὑμεῖς)=ὑποκ., οὐδὲν=ἐπιρρ. προσδ. ποσού, πολεμεῖν (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ ἀπολείπετε, (ὑμεῖς)=ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. (ταυτοπροσωπία), Φίλιππῳ=ἀντικ. τοῦ ἀπαρ., πυκτεύουσιν=ρῆμα, σὶ βάρεβαροι=ὑποκ., ἔχεται=ρῆμα, ὁ πληγείς (ἐπιθ. μετ.)=ὑποκ., ἐκείνων=γεν. διαιρ., τῆς πληγῆς=ἀντικ., αἶ = ἐπιρρ. προσδ. χρόνου., πατάξῃς=ρῆμα, (σὺ)=ὑποκ., ἐτέρωσε=ἐπιρρ. προσδ. τόπου., εἰσὶν=ρῆμα, αἱ χεῖρες=ὑποκ., ἐκεῖσε=ἐπιρρ. προσδ. τόπου. οἶδεν—ἐθέλει=ρῆμα, (ὁ πληγείς)=ὑποκ., προβάλλεσθαι—βλέπειν (τελικὰ ἀπαρ.)=ἀντικ. τῶν ρημ. (ὁ ὑποθετ. λόγος: κἂν πατάξῃς (ὑπόθεσις), εἰσὶν (ἀπόδοσις)=δ' εἶδος (ἀόριστος ἐπανάληψις εἰς τὸ παρὸν ἢ τὸ μέλλον). ψηφίζεσθε=ρῆμα ὑμεῖς = ὑποκ., βοηθεῖν (τελ. ἀπαρ.), ὑμεῖς=ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. (ταυτοπροσωπία), ἐκεῖσε=ἐπιρρ. προσδ. τόπου πύθησθε=ρῆμα, ὑμεῖς=ὑποκ., Φίλιππον=ἀντικ., (δντα)=κατηγορημ. μετ. (ἐκ τοῦ πύθησθε ὡς γνώσεως σημαντικοῦ), ἐν Χερ-

Ε. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, Α' ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ

σνήσω=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν τὴν ἐν τόπῳ στάσιν (ὁ ὑποθετ. λόγος: *ἂν πύθῃσθε, ψηφίζεσθε*=δ' εἰδους (ἀόριστος ἐπανάληψις εἰς τὸ παρὸν ἢ μέλλον), *ἂν ἐν Πύλαις (πύθῃσθε), ἐκείσε (ψηφίζεσθε βοηθεῖν), ἂν ἄλλοθί που (πύθῃσθε), συμπαραθεῖτε* (=δύο ὑποθετ. λόγοι δ' εἰδους). (ὅμεις)=ὑποκ. τῶν ρημ., *ἄνω κάτω*=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου. *στρατηγεῖσθε*=ῤῥημα, (ὅμεις)=ὑποκ., *ὕπ' ἐκείνου*=ποιητ. αἷτιον. *βεβούλευσθε*=ῤῥημα, (ὅμεις)=ὑποκ., *αὐτοὶ*=κατηγορ. προσδ., *οὐδὲν*=σύστ. ἀντικ., *συμφέρον*=κατηγορ., *περὶ τοῦ πολέμου*=ἐμπρόθ. προσδ. τῆς ἀναφορᾶς. *προορᾶτε*=ῤῥημα, (ὅμεις)=ὑποκ., *οὐδὲν*=ἀντικ., *πρὸ τῶν πραγμάτων*=ἐμπρόθ. προσδ. χρόνου. *πρὶν ἂν...* *πύθῃσθε*=ἐπεξήγησις τοῦ *πρὸ τῶν πραγμάτων* *πύθῃσθε*=ῤῥημα., (ὅμεις)=ὑποκ., *γεγεννημένον—γιγνόμενον*=μετοχαὶ κατηγορημ. (ἐκ τοῦ *πύθῃσθε* ὡς γνώσεως σημαντικοῦ), *τι*=ἀντικ. τοῦ *πύθῃσθε* καὶ ὑποκ. τῶν μετ., *ἐνῆν*=ῤῥημα, *ταῦτα*=ὑποκ. (ἀττ. σύντ.), *πρότερον*=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου. *ἦκει*=ῤῥημα, (ταῦτα)=ὑποκ. (ἀττ. σύντ.), *νῦν*=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου, *ἐπὶ τὴν ἀκμὴν*=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν τὸ ἐπάνω, *αὐτὴν*=κατηγορημ. προσδ., *ἐγχορεῖ*=ῤῥημα, (ταῦτα)=ὑποκ. (ἀττ. σύντ.).

Πραγματικά : ὥσπερ οἱ βάρβαροι πυκτεύουσιν, ἐννοεῖ τοὺς ἀ-
 πείρους περὶ τὴν πυγμαχίαν, οἱ ὅποιοι παρὰ τὰς προσπάθειάς των οὐδὲν
 ἐπιτυχάνουν· ἡ λέξις *βάρβαρος* εἶναι πεποιημένη ἐκ τοῦ ἀνάρθρου
 φθόγγου *βαρ - βαρ*, τὸν ὅποιον ἐκβάλλουν οἱ ἀγροῖκοι καὶ ἀπαίδευτοι.
τῆς πληγῆς ἔχεται—*ἐκεῖσ'* εἰσὶν οἱ *χεῖρες*, ὁ πληττόμενος δηλ. θέ-
 τει τὰς χεῖρας εἰς τὸ κτυπηθὲν μέρος τοῦ σώματος, ὅχι διότι ἐπόνεσε,
 ἀλλὰ διὰ τὴν προφυλάξῃ τὸ μέρος αὐτό. *πληγῇ*, τὸ ἐκ τοῦ κτυπήματος
 ἔλκος ἀλλὰ καὶ τὸ ἴδιον τὸ κτύπημα. *ἐκεῖσ' εἰσὶν αἱ χεῖρες*, ἐκφρά-
 ζει τὴν ταχύτητα μεθ' ἣν κινεῖνται αἱ χεῖρες εἰς παρομοίας περιστά-
 σεις. *πατάσσω*, λέξις πεποιημένη ἐκ τοῦ παραγομένου κατὰ τὸ κτύ-
 πημα κρότου (: *πάτ.*). *προβάλλεσθαι*, δηλ. τὰς χεῖρας πρὸς ἀπό-
 κρουσιν τοῦ κτυπήματος (: *πληγῆς*). *βλέπειν ἐναντίον*, τὸ νόημα: ὁ
 ὁ ἀδείξιος πυγμάχος περιορίζεται μόνον εἰς τὸ νὰ προσπαθῇ ὅπως
 προφυλάσῃ τὸ κτυπηθὲν μέρος τοῦ σώματος, ἐνῶ ὁ ἐπιδέξιος καὶ ἱκα-
 νὸς παρακολουθῇ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν του τὰς κινήσεις τοῦ ἀντιπάλου
 καὶ λαμβάνει τὰ ἀνάλογα προφυλακτικὰ μέτρα. *πρότερον*, ὅτε δηλ. οἱ
 Ἀθηναῖοι κατεῖχον τὰ ἐν Μακεδονίᾳ φρούρια ὁ δὲ Φίλιππος ἤτο
 ἀκόμῃ ἀνίσχυρος.

Αἰσθητικά : *τριήρεις, δολίτας, ἱππέας, χρημάτων πρόσδοον*
 =σχῆμα ἀσύνθετον, δι' οὗ ὁ λόγος καθίσταται ζωηρότερος. *ἀπολεί-
 πετε...Φίλιππῳ | ὁ πληγεὶς...παιάξης | ἐκεῖσ'...αἱ χεῖρες*=σχῆμα-
 ματα παρηχῆσεων ἢ παρηχῆσεις, ὅπου ἐπαναλαμβάνονται οἱ φθόγγοι
 π, λ, σ ὁμοίως καὶ κατατέρω: *πύθῃσθε. βεβούλευσθε*, ὅπου ἐπα-
 ναλαμβάνεται τὸ *θ*. *συμπαραθεῖτε*=μεταφορὰ ἐκ τῶν πεζῶν, οἱ

ὁποῖοι τρέχουν ὁμοῦ καὶ πκραπλεύρως τῶν ἐφίππων ἢ τῶν ἐπὶ ἄρμά-
των φερομένων. *πρὸ—προορᾶτε*=πλεονασμός (τοῦ *πρὸ*).

Ἡθικά : οὐδὲν ἀπολείπετε πολεμεῖν, ὁ ρήτωρ ἐπιτιμᾷ τοὺς Ἀθηναίους, διότι ἡ ἀκρίσια καὶ ἡ προχειρότης ἦσαν τὰ χαρακτηριστικὰ πάσης κατὰ τοῦ Φιλίππου ἐνεργείας τῶν. *ὥσπερ οἱ βάρβαροι*, γνωστοῦ ὄντος ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐμίσουν πᾶν τὸ βάρβαρον, ὁ ρήτωρ ἐξομοιοῖ τούτους πρὸς τοὺς βαρβάρους, διὰ τὰ ἐξεγείρη τὴν ἐθνικὴν τῶν φιλοτιμίαν. Ὁ Δημοσθένης διὰ παρομοιώσεων μεστῶν πικρᾶς εἰρωνείας καὶ θλίγων τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν τῶν Ἀθηναίων προσπαθεῖ ἀπεγνωσμένως νὰ ἀφυπνίσῃ τούτους κατὰ τοῦ Φιλίππου.

Στοιχεῖα πολιτισμοῦ : ἡ ἐπίδοσις εἰς τὴν πυγμαχίαν καὶ γενικῶς εἰς τὸν ἀθλητισμόν.

Νόημα : Συνεχίζων ὁ Δημ. λέγει πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι, ἐνῶ ἔχουν μεγάλην δύναμιν, στρατιωτικὴν καὶ οἰκονομικὴν, δὲν χρησιμοποιοῦν αὐτὴν ἐπωφελῶς, ἀλλ' ὥς ἀδέξιοι πυγμάχοι μεταχειρίζονται αὐτὴν ἀκρίτως καὶ ἀνωφελῶς· περιορίζονται δηλ. εἰς τὸ νὰ παρακολουθοῦν ἀπλῶς τὰς κινήσεις τοῦ Φιλίππου, χωρὶς νὰ λαμβάνουν μέτρα ἀποτελεσματικῆς ἀντιμετωπίσεως αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ τακτικὴ αὐτῇ, ἡ ὁποία εἰς τὸ παρελθὸν πιθανὸν νὰ ἦτο ἀκίνδυνος, τώρα εἶναι ἄκρως ἐπικίνδυνος, ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέπεται ἡ συνέχισίς της.

Περίληψις : Ἡ πολεμικὴ τακτικὴ τῶν Ἀθηναίων ὁμοιάζει μὲ τὴν τακτικὴν τοῦ ἀπείρου καὶ ἀδέξiou πυγμάχου. Ἀντὶ δηλ. νὰ ἀναλάβουν πρωτοβουλίαν δράσεως, ἀκολουθοῦν ἀπλῶς τὰς κινήσεις τοῦ Φιλίππου. Ἀλλ' ἡ τακτικὴ αὐτῇ, ἡ ὁποία πρότερον δυνατόν νὰ ἦτο ἀκίνδυνος καὶ ἐπιτρεπτή, τώρα εἶναι ἐπικίνδυνος καὶ δι' αὐτὸ ἀσυγχώρητος.

Ἐπιγραφή : Ὁ Δημοσθένης μέμφεται τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν μέχρι τοῦδε τακτικὴν τῶν.

§ 42

Δοκεῖ δέ μοι θεῶν τις,
ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
αἰσχυρόμενος ὑπὲρ τῆς πόλεως

τοῖς γιγνομένοις,
ἐμβαλεῖν Φιλίππῳ
ταύτην τὴν φιλοπραγμοσύνην.
Εἰ γὰρ ἔχων, ἂ κατέστραπται

Μοῦ φαίνεται δὲ ὅτι κάποιος ἀπὸ
τοὺς θεούς,
ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ἐπειδὴ ἐντρέπεται διὰ λογαριασμόν
τῆς πόλεως
δι' ὅσα συμβαίνουν,
ἐνέβαλεν εἰς τὸν Φίλιππον
αὐτὴν τὴν φιλοπραγμοσύνην.
Διότι, ἐὰν κατέχων, ὅσα ἔχει ὑποτάξει

καὶ προεἰληφεν,
ἤθελεν ἡσυχίαν ἔχειν
καὶ μηδὲν ἐπραττεν ἔτι,
δοκεῖ μοι ἐνίοις ὑμῶν
ἀποχρῆν ἂν
ἐξ ὧν
ὠφληκότες ἂν ἤμεν δημοσίᾳ

αἰσχύνην καὶ ἀνανδρίαν
καὶ πάντα τὰ αἰσχίστα·
νῦν δ' ἐπιχειρῶν ἀεὶ τινι

καὶ ὀρεγόμενος τοῦ πλείονος,
ἴσως ἂν ἐκκαλέσαιθ' ὑμᾶς,

εἴπερ μὴ ἀπεγνώκατε
παντάπασιν.

καὶ ἔχει προκαταλάβει,
ἤθελε νὰ ἡσυχάζῃ
καὶ τίποτε δὲν ἐπεχειρεῖ πλέον,
μοῦ φαίνεται ὅτι μερικοὶ ἀπὸ σᾶς
θὰ ἔμεναν ἱκανοποιημένοι
(ἀπὸ αὐτά), διὰ τὰ ὅποια
ἠθέλαμεν ἐπισύρει κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ
μας δημοσίᾳ
αἰσχύνην καὶ κατηγορίαν δειλίας
καὶ ὅλα τὰ αἰσχίστα·
τώρα ὁμως, ἐπειδὴ ἐπιχειρεῖ πάν-
τοτε κάτι (νέον)
καὶ ἐπιθυμεῖ τὸ περισσότερον,
ἴσως θὰ σᾶς ἐξήγειρε (ἀπὸ τὴν νω-
θρότητα),
ἐὰν βεβαίως δὲν ἔχετε ἀπελπισθῇ
καθ' ὁλοκληρίαν (: τελείως).

Γραμματικά - ἐρμηνευτικά: αἰσχυρόμενος=μετ. ἐνεστ. τοῦ αἰσχύνομαι (=ἐντρέπομαι), ἡσχυρόμην, αἰσχυνοῦμαι—αἰσχυνθήσομαι, ἡσχυνάμην—ἡσχυνθῆν, ἡσχυμαι, ἡσχύμην. φιλοπραγμοσύνη=δραστηριότης. ἐμβάλειν=ἀπαρ. ἀορ. β' τοῦ ἐμβάλλω, κατέστραπται=ὀριστ. παρακ. γ' ἐν. τοῦ καταστρέφωμαι (=ὑποτάσσω), κατεστρεφόμεν, καταστρέψομαι, κατεστρεφάμην, κατέστραμμαι, κατεστράμμην. προεἰληφεν=ὀριστ. παρακ. γ' ἐν. τοῦ προλαμβάνω, προελάμβηνον, προλήψομαι, προέλαβον, προεἶλφα, προεἶλφειν. ἀποχρῆν=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ ἀποχρῶ (ἀποχρῶ)=ἀρκῶ, εἶμαι (μένω) ἱκανοποιημένος) οἱ χρόνοι τοῦ ρημ.: ἀποχρῶ παρατατ. εἰς τὸ γ' ἐνικὸν ἀπέχρη (προσωπ.), ἀποχρήσω, ἀπέχρησα· μετ. ἐνεστ. ἀποχρῶν ἐπίρρ. ἀποχρώντως (=ἐπαρκῶς). τὸ ρῆμα τοῦτο ἀπαντᾷ καὶ ἀπροσώπως: (ἀποχρῆ), ἀπέχρη, ἀποχρήσει, ἀπέχρησε. Ἐδῶ τὸ ἀποχρῆν εἶναι ἀπρόσωπον. ἐνίοι, αἱ, α, ἀόρ. ἐπιμεριστικὴ ἀντωνυμία=μερικοί. ὠφληκότες=μετοχ. παραινέμενου τοῦ ὀφλίσκάνω, ὀφλίσκανον, ὀφλήσω ὄφλον, ὄφληκα, ὄφληκειν (τὸ ρ. κυριολεκτεῖται ἐπὶ χρέους πρὸς τὸ δημόσιον, ἐνῶ τὸ ὀφείλω ἐπὶ ἰδιωτικοῦ χρέους)· ὠφληκότες ἤμεν=περιφραστικὸς ὑπερσυντ. τοῦ ὀφλίσκάνω. αἰσχύνην ὀφλίσκάνω=αἰσχύνην ἐπισύρω κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ μου. ὀρεγόμενος=μετ. ἐνεστ. τοῦ ἀποθετ. ὀρέγομαι (=ἐπιθυμῶ), ὠρεγόμεν, ὀρέζομαι, ὠρεξάμην - ὠρέχθην, ὠρεγμαι καὶ ὠρώρεγμαι, ὠρέγμην καὶ ὠρωρέγμην· ἐκκαλέσαιτο=εὐκτ. ἀορ. γ' ἐν. τοῦ ἐκκαλέομαι - οὔμαι (=προκαλῶ τινὰ νὰ ἐξέλθῃ ἐξεγείρω), ἐξεκαλούμην, ἐκκαλοῦμαι (ἐκκαλέσομαι) - ἐκκληθήσομαι, ἐξεκαλεσάμην, —ἐξεκληθῆν, ἐκκέκλημαι, ἐξεκεκλημην. παντάπασιν, ἐπίρρ. ποσοτ.=καθ' ὁλοκληρίαν, τελείως. ἀπεγνώκατε=ὀριστ. παρακ. β' πληθ. τοῦ ἀπογινώσκω (=ἀπελπίζομαι), ἀπεγίνωσκον, ἀπογνώσομαι, ἀπέγνω, ἀπέγνωκα, ἀπεγνώκειν.

Ἀντικαταστάσεις: *γιγνομένοις*, κάθ.=γιγνομένοις, γενησόμενοις, γενομένοις, γεγενημένοις. *αἰσχυνόμενος*, κάθ.=αἰσχυνόμενος, αἰσχυνούμενος - αἰσχυνθόμενος, αἰσχυνάμενος - αἰσχυνθείς, ἡσχυμμένος. *ἐμβαλεῖν*, κάθ.=ἐμβάλλειν, ἐμβαλεῖν, ἐμβεβληκέναι. *κατέστραπται*, κάθ.=καταστρέφεται, κατεστρέφεται, καταστρέφεται, κατεστρέψατο, κατέστραπται, κατέστραπτο. *προεῖληφεν*, κάθ.=προλαμβάνει, προελάμβανεν, προλήψεται, προέλαβεν, προεῖληφεν, προεῖλήφει. *ὠφληκότες ἦμεν*, κάθ.=ὀφλισκάνομεν, ὠφλισκάνομεν, ὀφλήσομεν, ὠφλομεν, ὠφλήκαμεν καὶ ὠφληκότες ἐσμέν, ὠφλήκαμεν καὶ ὠφληκότες ἦμεν. *ἐκκαλέσαιτο*, ὀριζ.=ἐξεκαλέσατο, ἐκκαλέσεται, ἐκκαλέσαιτο, ἐκκαλεσάσθω, (ἐκκαλέσασθαι, ἐκκαλεσάμενος - η -ον). *ἀπεγνώκατε*, κάθ.=ἀπογιγνώσκετε, ἀπεγιγνώσκετε, ἀπογνώσεσθε, ἀπέγνωτε, ἀπεγνώκατε, ἀπεγνώκατε.

Ἀναγνώρισις προτάσεων: *δοκεῖ δέ μοι... Φίλιππῳ* (κυρία πρότ.) *εἰ γὰρ ἔχων ἡσυχίαν ἔχειν ἠθέλε/καὶ μὴδὲν ἔπραττεν ἔτι* (ὑποθετ. προτ. διπλῇ ὑπόθεσις· ἡ ἀπόδοσις: *ἀπέχρη ἂν*..=β' εἶδους, σημ. τὸ μὴ πραγματικόν· τὸ πραγματικὸν ἐκφέρεται κατωτέρω διὰ τοῦ *νῦν δέ..*). *ἃ κατέστραπται/καὶ προεῖληφεν* (ἀναφορ. προτάσεις). *ἀποχρῆν... ἂν μοι δοκεῖ* (κυρία πρότ.) *ἐξ ὧν... δημοσίᾳ* (ἀναφορ. πρότ.) *νῦν δ' ἐπιχειρῶν... ὑμᾶς* (κυρία πρότ.) *εἶπερ μὴ... ἀπεγνώκατε* (ὑποθετ. πρότ. ἡ ἀπόδοσις: *ἴσως ἂν ἐκκαλέσαιτο ὑμᾶς*=α' εἶδος σημ. τὸ πραγματικόν).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: *δοκεῖ*=ρῆμα (προσωπ.), *τις*=ὑποκείμεν., *θεῶν*=γεν. διαир., *μοι*=δοτ. προσ. τοῦ *δοκεῖ*, *ἐμβαλεῖν* (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ., *Φίλιππῳ*-φιλοπραγμοσύνην=ἐμμ.-ἄμ. ἀντικ. τοῦ *ἐμβαλεῖν*, *ταύτην*=ἐπιθετ. προσδ., *αἰσχυνόμενος*=αἰτιολ. μετ., *ὕπερ τῆς πόλεως*=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν ὑπεράσπισιν, *τοῖς γιγνομένοις* (ἐπιθετ. μετ., οὐδ.)=δοτ. τῆς αἰτίας. *ἠθέλε - ἔπραττεν*=ρῆματα, (*Φίλιππος*)=ὑποκ. ἔχειν (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ *ἠθέλε*, (*Φίλιππος*)=ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. (ταυτοπροσωπία), *ἡσυχίαν*=ἀντικ. τοῦ ἀπαρεμφ., *μὴδὲν*=ἀντικ., *ἔχων*=τροπ. μετ., ἡ ἀκολουθοῦσα ἀναφορ. πρότασις=ἀντικ. τῆς μετ. *ἔχων. κατέστραπται - προεῖληφεν*=ρῆματα, (*Φίλιππος*)=ὑποκ., *ἃ*=ἀντικ., *δοκεῖ*=ρῆμα (ἀπρόσ.), *ἀποχρῆν ἂν*=ὑποκ. τοῦ *δοκεῖ*, *μοι*=δοτ. προσωπ. τοῦ *δοκεῖ*, *ἐνίοις*=δοτ. προσωπ. τοῦ *ἀποχρῆν*, *ὕμῶν*=γεν. διαир., *ὠφληκότες ἂν ἦμεν*=ρῆμα, (*ἡμεῖς*)=ὑποκ., *αἰσχύνην*-ἀνανδρίαν-τὰ αἰσχίστα=ἀντικείμεν., *ἐξ ὧν*=ἐμπρόθ. προσδιορ. δηλῶν τὸ ἀναγκαστικὸν αἷτιον, *δημοσίᾳ*=ἐπιρρ. προσδ. δηλῶν τὸ ἐνώπιον, *πάντα*=κατηγορ. προσδ., *ἐκκαλέσαιτο ἂν*=ρῆμα, (*Φίλιππος*)=ὑποκ., *ὕμᾶς*=ἀντικ., *ἐπιχειρῶν - ὀρεγόμενος*=αἰτιολ. μετ., *τιμὴ*=ἀντικ. τοῦ *ἐπιχειρῶν*, *τοῦ πλείονος*=ἀντικ. τοῦ *ὀρεγόμενος*. *ἀπεγνώκατε*=ρῆμα, (*ὕμεῖς*)=ὑποκ., *παντάπασις*=ἐπιρρ. προσδ. ποσοῦ.

Ἡθικά : Θεῶν τις ὑπὲρ τῆς πόλεως αἰσχυρόμενος, ὁ Δημοσθένης ἐμμέσως ἐλεεινολογεῖ τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν ἀδιαφορίαν των διὰ τὴν τύχην τῆς πόλεως καὶ διὰ τὴν αὐτοεγκατάλειψιν των. Ἰσως **ἂν ἐγκαλέσαιθ' ὑμᾶς**, ὁ ρήτωρ ἐκφράζει τὴν ὀδύνην του διὰ τὸ θλιβερόν κατάντημα τῶν Ἀθηναίων.

Νόημα : Φαίνεται, λέγει ὁ Δημοσθένης, ὅτι, ἐφ' ὅσον σεῖς οἱ Ἀθηναῖοι ἀδιαφρεῖτε διὰ τὴν πόλιν σας, κάποιος θεὸς ποὺ ἐντρέπεται διὰ τὸ κατάντημα τῆς πόλεως ἐνέβαλεν εἰς τὸν Φίλιππον τόσην δραστηριότητα, ὥστε διὰ τῶν συνεχῶν ἀρπαγῶν νὰ σᾶς διεγείρῃ, ἐάν βεβαίως δὲν ἔχετε τελείως ἀπελπισθῇ.

Περὶληψις : Ὁ ρήτωρ δηλοῖ τὸν σκοπόν, διὰ τὸν ὅποιον κάποιος θεὸς ἐνέβαλεν εἰς τὸν Φίλιππον τὴν φιλοπραγμοσύνην.

Ἐπιγραφή : Μία ἀκόμη προσπάθεια τοῦ ρήτορος ὅπως ἀφυπνίσῃ τοὺς Ἀθηναίους.

§ 43 — 44

Θαυμάζω δ' ἐγώ γε,
εἰ μηδείς ὑμῶν μήτ' ἐνθυμεῖται
μήτ' ὀργίζεται,
ὄρων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ πολέμου
γεγενημένην
περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι Φίλιππον,
τὴν δὲ τελευταίην
οὖσαν ἤδη ὑπὲρ τοῦ μὴ κακῶς
παθεῖν ὑπὸ Φιλίππου.
Ἀλλὰ μὴν ὅτι γ' οὐ στήσεται,
δῆλόν (ἐστὶ),
εἰ μὴ τις κωλύσει.
Εἴτα ἀναμενοῦμεν τοῦτο,
καὶ οἴεσθε πάντ' ἔχειν καλῶς,
ἂν ἀποστείλῃτε τριήρεις κενὰς
καὶ τὰς ἐλπίδας
(τὰς) παρὰ τοῦ δεῖνος ;
Οὐκ ἐμβησόμεθα ;
οὐκ ἐξιμεν νῦν (ἡμεῖς) αὐτοὶ

μέρει γέ τιτι
οἰκειῶν στρατιωτῶν,
εἰ καὶ μὴ πρότερον ;

Ἐγὼ δὲ τοῦλάχιστον ἀπορῶ,
διότι κανεῖς ἀπὸ σᾶς οὔτε σκέπτε-
ται οὔτε ὀργίζεται,
μολονότι βλέπει, ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ὅτι ἡ μὲν ἀρχὴ τοῦ πολέμου
ἔχει γίνεαι
διὰ τὴν τιμωρήσωμεν τὸν Φίλιπ-
πον, τὸ δὲ τέλος (αὐτοῦ)
ὅτι τῶρα πλέον εἶναι, διὰ τὴν μὴ
κακοποιηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Φιλίππου.
Ἀλλὰ καὶ ὅτι βεβηχίως δὲν θὰ στα-
ματήσῃ, εἶναι φανερόν,
ἐάν δὲν θὰ (τὸν) ἐμποδίσῃ κανεῖς.
Ἐπειτα θὰ (τὸ) περιμένωμεν αὐτό,
καὶ νομίζετε ὅτι ὅλα ἔχουν καλῶς,
ἂν ἀποστείλετε τριήρεις κενὰς
καὶ τὰς ἐλπίδας (τὰς παρεχομένας)
ἀπὸ τοῦτον ἢ ἐκείνον (τὸν ρήτορα) ;
Δὲν θὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ πλοῖα ;
δὲν θὰ ἐκστρατεύσωμεν τῶρα ἡμεῖς
οἱ ἴδιοι
μὲ ἓνα μέρος τοῦλάχιστον,
ἰδικῶν μας στρατιωτῶν,
ἀφοῦ δὲν (τὸ ἐκάμαμε) πρωτύτερα ;

οὐκ ἐπὶ τὴν ἐκεῖνου πλευρόμεθα; Δὲν θὰ πλευσώμεν ἐναντίον τῆς χώ-
 ρας ἐκεῖνου ;
 «Ποῖ οὖν προσορμιούμεθα ;» «Εἰς ποῖον μέρος λοιπὸν θὰ προσ-
 ορμισθῶμεν ;»
 ἤρετό τις. θὰ ἡδύνατο νὰ μὲ ἐρωτήσῃ κανεὶς.
 Τὰ σαθρὰ τῶν πραγμάτων ἐκεῖ- Τὰ ἀσθενῆ σημεῖα τῶν πραγμάτων
 νου, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐκεῖνου, ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 εὐρήσει αὐτὸς ὁ πόλεμος, θὰ (τὰ) ἀποκαλύψῃ αὐτὸς ὁ πό-
 λεμος,
 ἂν ἐπιχειρῶμεν ἂν (τὸν) ἐπιχειρήσωμεν
 ἂν μέντοι καθώμεθ' οἴκοι, ἂν ὁμως καθήμεθα (ἀδρανεῖς) στὰ
 σπίτια μας,
 ἀκούοντες τῶν λεγόντων ἀκούοντες τοὺς ρήτορας
 λοιδορουμένων (ἀλλήλους) νὰ ἀλληλοὑβρίζωνται
 καὶ αἰτιωμένων ἀλλήλους, καὶ νὰ ἀλληλοκατηγοροῦνται,
 (δράω-τε), μὴ οὐδέποτε οὐδὲν (προσέχετε), μὴ δὲν παραχθῇ τίπο-
 ἡμῖν γένηται τῶν δεόντων. τε ποτὲ ἀπὸ ἡμᾶς, ἀπὸ ὅσα πρέπει.

Γραμματικά - ἐρμηνευτικά : **θαυμάζω**=ἀπορῶ, παραξενεύομαι.
εἰ=διότι. **ἐνθυμεῖται**=ὀριστ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ ἐνθυμέομαι-οῦμαι, ἐνε-
 θυμούμην, ἐνθυμήσομαι, ἐνεθυμήθην, ἐντεθύμηναι, ἐνετεθυμήμην. **θρ-
 γίζεται**=ὀριστ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ ὀργίζομαι, ὀργίζομην, ὀργιόυμαι -
 ὀργισθήσομαι, ὀργίσθην, ὀργισμαι, ὀργίσμην. **θρῶν**=μετ. τοῦ
 ὀράω-ῶ. **γενενημένην**=μετ. παρὰκ. τοῦ γίγνομαι. **τιμωρήσασθαι**=
 ἀπαρ. μέσ. ἀορ. τοῦ τιμωρέομαι - οῦμαι (=τιμωρῶ, ἐκδικοῦμαι), ἐτι-
 μωρούμην, τιμωρήσομαι, ἐτιμωρησάμην, τετιμώρημαι, ἐτετιμωρήμην.
παθεῖν=ἀπαρ. ἀορ. β' τοῦ πάσχω, ἔπασχον, πέισομαι, ἔπαθον, πέπονθα,
 ἐπεπόνθειν. **κακῶς πάσχω**=κακοποιόυμαι. **στήσεται**=ὀριστ. μέσ. μέλλ.
 γ' ἐν. τοῦ ἵσταμαι=σταματῶ. **δηλόν (ἔστι)**=εἶναι φανερόν. **κωλύσει**
 =ὀριστ. μέλλ. τοῦ κωλύω (=ἐμποδίζω), ἐκώλυον, κωλύσω, ἐκώλυσα,
 κεκώλυκα, ἐκεκώλυkein. **εἶτα**, ἐπίρρ. χρον.=ἔπειτα. **ἀναμενοῦμεν**=
 ὀριστ. μέλλ. α' πληθ. τοῦ ἀναμένω, ἀνέμενον, ἀνχμενῶ, ἀνέμεινα,
 ἀναμεμένηκα, ἀνεμεμενήκειν. **δεινός**=δεικτ. ἀντων. γεν. ἐν. (ὄνομ. ὁ
 δεινός). **ἀποστείλῃτε**=ὑποτ. ἀορ. α', β' πληθ. τοῦ ἀποστέλλω, ἀπέ-
 στελλον, ἀποστελῶ, ἀπέστειλα, ἀπέσταλκα, ἀπεστάλκειν. **οἴεσθε**=
 ὀριστ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ οἶκομαι (καὶ οἶμαι) = νομίζω. **ἐμβησόμεθα**
 ὀριστ. μέλλ. α' πληθ. τοῦ ἐμβάλω. **ἔξιμεν**=μέλλ. α' πληθ. τοῦ ἐξέρ-
 χομαι = ἐκστρατεύω. **πλευσόμεθα**=ὀριστ. μέλλ. α' πληθ. τοῦ πλέω,
 ἔπλεον, πλευσομαι καὶ πλευσοῦμαι, ἔπλευσα, πέπλευκα, ἐπεπλεύκειν.
ποῖ, ἐπίρρ. τοπικ. = εἰς ποῖον μέρος, ποῦ. **προσορμιούμεθα**=ὀριστ.
 μέλλ. α' πληθ. τοῦ προσορμίζομαι (=ὁδηγῶ τὸ πλοῖον εἰς ὄρμον),
 προσωρμιζόμην, προσορμιόυμαι — προσωρμισθήσομαι, προσωρμισά-
 μην—προσωρμίσθην, προσώρμισμαι, προσωρμίσμη. **ἤρετο**=ὀριστ. μέσ.
 ἀορ. β', γ' ἐν. τοῦ ἐρωτάω-ῶ, ἠρώτων, ἐρωτήσω — ἐρήσομαι, ἠρώτη-

σα—ἡρόμην, ἡρώτηκα, ἡρωτήκειν. *εὐρήσεις* = ὄριστ. μέλλ. γ' ἐν. τοῦ εὐρίσκω, εὐρισκον καὶ ἡύρισκον, εὐρήσω, εὐρον καὶ ἡύρον, εὐρήκα καὶ ἡύρηκα, εὐρήκειν καὶ ἡύρήκειν. τὰ *σασθῶ*=τὰ ἀσθενῇ (*σημεῖα*). *ἐπιχειρῶμεν*=ὑποτ. ἐνεστ. α' πληθ. τοῦ ἐπιχειρέω ὤ. *καθῶμεθα*=ὑποτ. παρακ. α' πληθ. τοῦ καθέζομαι (παρακ. μέ σημ. ἐνεστ. *κάθημαι*, ὑποτ. *καθῶμαι*, εὐκτ. *καθήμην*, προστ. *κάθησο*, ἀπαρ. *καθῆσθαι*, μετ. *καθήμενος*), ὑπερσ. (μέ σημ. παρατ.). *ἐκαθήμην καὶ καθήμην. οἴ-κοι*, ἐπίρρ. τοπ. δηλοῦν τὴν ἐν τόπῳ στάσιν = ἐν τῇ πατρίδι, ἐν τῷ οἴκῳ, σὺ σπίτι. *λοιδορουμένων* = μετ. ἐνεστ. ὕγεν. πληθ. ἀρσ. τοῦ λοιδορέομαι-οῦμαι (=ὑβρίζομαι), ἐλοιδορούμην, λοιδορήσομαι - λοιδορηθήσομαι, ἐλοιδορησάμην - ἐλοιδορήθην, λελοιδορήμαι, ἐλελοιδορήμην. *αἰτιωμένων*=μετ. ἐνεστ. γεν. πληθ. ἀρσ. τοῦ αἰτιάομαι - ὦμαι (=καπηγοῦμαι), ἡτιῶμην, αἰτιάσομαι — αἰτιαθήσομαι, ἡτιασάμην—ἡτιάθην, ἡτίαμαι, ἡτιάμην. *τῶν λεγόντων*=τῶν ρητόρων. *γένηται*=ὑποτ. ἀορ. β', γ' ἐν. τοῦ γίγνομαι. *τῶν δεόντων*=τῶν προεπόντων.

*Ἀντικαταστάσεις: ἐνθυμεῖται, καθ' = ἐνθυμεῖται, ἐνθυμεῖτο, ἐνθυμῆσεται, ἐνθυμήθη, ἐντεθύμηται, ἐντεθύμητο, ὀριζ. = ἐνθυμείται, ἐνθυμῆται, ἐνθυμοῖτο, ἐνθυμείσθω. ὀρῶν, καθ. = ὀρῶν, ὀφόμενος, ἰδῶν, ἔορα-
κώς. γεγεννημένην, καθ. = γιγνομένην, γεννησομένην, γενομένην, γεγεννημέ-
νην. τιμωρήσασθαι, καθ. = τιμωρεῖσθαι, τιμωρήσεσθαι, τιμωρήσασθαι,
τετιμωρῆσθαι. παθεῖν, καθ. = πάσχειν, πείσεσθαι, παθεῖν, πεπονθένει.
στήσεται, καθ. = ἵσταται, ἵστατο, στήσεται, ἔστη, ἔστηκε, εἰστήκει. ἀναμε-
νοῦμεν, καθ. ἀναμένομεν, ἀνεμένομεν, ἀναμενοῦμεν, ἀναιμένομεν, ἀναμενε-
νῆκαμεν, ἀνεμενένηκαμεν. ἀποστείλῃτε, ὀριζ. = ἀπεστείλατε, ἀποστείλῃτε
ἀποστείλαιτε, ἀποστειλάντων ἢ ἀποστείλατάωσιν, (ἀποστείλαι, ἀποστείλας
- στείλασα - στείλαν). οἶδεσθε, καθ. = οἶσατε, ᾤσατε, οἴσησθε, ᾤθη-
τε. ἐμβησόμεθα, καθ. = ἐμβαίνομεν, ἐνβαίνομεν. ἐμβησόμεθα, ἐνέβη-
μεν, ἐμβεβήκαμεν, ἐνεβεβήκαμεν. ἐξιμεν, καθ. = ἐξερχόμεθα, ἐξή-
μεν, ἐξιμεν, ἐξήλομεν, ἐξεληλύθαμεν, ἐξεληλύθεμεν. πλεούμεθα, καθ. =
πλέομεν, ἐπλέομεν, πλευσόμεθα καὶ πλευσούμεθα, ἐπλεύσαμεν, πε-
πλεύκαμεν, ἐπεπλεύκαμεν. προσορμιούμεθα, καθ' = προσορμιζόμεθα,
προσωρμιζόμεθα, προσορμιούμεθα, προσωρμιτάμεθα, προσωρμίσμεθα,
προσωρμίσμεθα. ἤρετο, καθ. = ἔρωτᾷ, ἠρώτα, ἐρήσεται (καὶ ἐ-
ρωτῇσεται), ἤρετο (καὶ ἠρώτησε), ἠρώτηκε, ἠρωτῇκει. ὀριζ. = ἤρετο, ἔ-
ρωται, ἔροιτο, ἐρέσεται (ἐρέσθαι, ἐρόμενος - ἡ - ον). εὐρήσῃ, καθ. = εὐ-
ρίσκει, εὕρισκε καὶ ἠύρισκε, εὕρηται, εὔρε καὶ ἠύβρε, εὕρηκε καὶ ἠύ-
ρηκε, εὕρήκει καὶ ἠύρήκει. γένηται, ὀριζ. = ἐγένετο, γένηται, γένοιτο,
γενέσθω, (γενέσθαι, γενόμενος - ἡ - ον),*

"Αναγνώρισις προτάσεων: θαυμάζω δ' ἔγωγε (κυρία πρ.). εἰ... μὴ" ἐνθυμεῖται/μὴτε ὀργίζεται...ὐπὸ Φιλίππου (αἰτιολ. προτάσεις, εἰσαγόμεναι διὰ τοῦ εἰ, διότι ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ θαυμάζω, ῥήματος ψυχικοῦ πάθους σημαντικοῦ). ἀλλὰ μὴν ὅτι...σθῆσεται (εἰδικὴ πρότ.)

δηλόν (ἔστι) (κυρία). εἰ μὴ τις κωλύσει (ὑποθετ. πρότ.) εἶτα τοῦτ' ἀναμενοῦμεν (κυρία). καὶ τριήρεις... ἂν ἀποστείλῃτε (ὑποθετ. πρότ.) πάντ' ἔχειν οἷσθε καλῶς (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.). οὐκ ἐμβησόμεθα (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.) οὐκ ἔξιμεν... νῦν (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.). εἰ καὶ μὴ πρότερον (ἐξήλθομεν) (παραχωρητ. πρότ.) οὐκ... πλευσόμεθα (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.). ποῖ οὖν προσορμιούμεθα (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ.). ἤρετό τις (ἀντί: ἔροιτο ἂν τις) (κυρία). εὐρήσει τὰ σαθρά... ὁ πόλεμος (κυρία). ἂν ἐπιχειρῶμεν (ὑποθετ. πρότ.). ἂν μέντοι... λεγόντων (ὑποθετ. πρότ.). (ὁρᾷτε)=κυρία. οὐδέποτε· οὐδὲν ἡμῖν μὴ γένηται τῶν δεόντων (ἐνδοιαστική πρότ. (ἐκ τοῦ (ὁρᾷτε))).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: θαυμάζω=ρῆμα, ἐγὼ=ὑποκ., ἐνθυμεῖται - ὀργίζεται=ρῆματα, μηδεὶς=ὑποκ., ὕμῶν=γεν. διαιρ., ὁρῶν=μετ. ἐννεντιωμ. (: ἐνδοτ.), τὴν ἀρχὴν - τὴν τελευτήν=ἀντικείμε. τῆς μετ., γεγεννημένην - οὖσαν=κατηγορημ. μετ. ἐκ τῆς μετ. ὁρῶν, τοῦ πολέμου=γεν. ὑποκειμ. τῶν τὴν ἀρχὴν - τὴν τελευτήν, περὶ τοῦ τιμωρῆσασθαι - ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν (ἐναρθρα ἀπαρ.)=ἐμπρόθ. προσδ. τοῦ σκοποῦ, (ὕμῃς)=ὑποκ. τῶν ἀπαρ., Φίλιππον=ἀντικ. τοῦ τιμωρῆσασθαι, κακῶς=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου, ὑπὸ Φιλίππου=ποιητ. αἵτ., οὐ στήσεται=ρῆμα, (οὗτος, δηλ. ὁ Φίλ.)=ὑποκ., ὅτλην (ἔστιν)=ρῆμα (ἀπρόσ. ἐκφρασις). ἡ προηγηθεῖσα εἰδ. πρότ. ὑποκ. τῆς ἀπρος. ἐκφράσεως. κωλύσει=ρῆμα, τίς=ὑποκ., (τοῦτον)=ἀντικ. (ὁ ὑποθετ. λόγος: εἰ μὴ κωλύσει, οὐ στήσεται=α' εἰδους σημ. τὸ πράγματικόν). ἀναμενοῦμεν=ρῆμα, (ἡμεῖς)=ὑποκ., τοῦτο (δηλ. τὸ προσιέναι αὐτὸν)=ἄντικ., ἀποστείλῃτε=ρῆμα, (ὕμῃς)=ὑποκ., τριήρεις - τὰς ἐλπίδας=ἀντικ., κενὰς=ἐπιθ. προσδ., τὰς παρὰ τοῦ δαίμονος=ἐπιθετ. προσδ. οἷσθε=ρῆμα, (ὕμῃς)=ὑποκ., ἔχειν (εἰδ. ἀπαρ.)=ἀντικ., πάντα (αἰτ. οὐδ.)=ὑποκ. τοῦ ἔχειν (ἐτεροπροσωπία), καλῶς=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου (ὁ ὑποθετ. λόγος: ἂν ἀποστείλῃτε, οἷσθε=δ' εἰδους σημ. ὁρίστον ἐπανάληψιν εἰς τὸ παρὸν ἢ τὸ μέλλον). οὐκ ἐμβησόμεθα=ρῆμα, (ἡμεῖς)=ὑποκ., οὐκ ἔξιμεν=ρῆμα, (ἡμεῖς)=ὑποκ., αὐτοὶ=κατηγορημ. προσδ., μέρει=δοτ. ὄργαν., τινι=ἐπιθ. προσδ., στρατιωτῶν=γεν. διαιρ. οἰκείων=ἐπιθετ. προσδ., νῦν=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου. (ἐξήλθομεν)=ρῆμα, (ἡμεῖς)=ὑποκ., πρότερον=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου. πλευσόμεθα=ρῆμα, (ἡμεῖς)=ὑποκ., ἐπὶ τὴν (χώραν)=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν ἐχθρικὴν διέθυσιν, ἐκείνου=γεν. κτητ, προσορμιούμεθα=ρῆμα, (ἡμεῖς)=ὑποκ., ποῖ=ἐπιρρ. προσδ. τόπου. ἤρετο=ρῆμα, τις=ὑποκ., εὐρήσει=ρῆμα, ὁ πόλεμος=ὑποκ., αὐτὸς=κατηγορ. προσδ., τὰ σαθρά=ἀντικ., τῶν πραγμάτων=γεν. τοῦ ὅλου, ἐκείνου=γεν. κτητ., ἐπιχειρῶμεν=ρῆμα, (ἡμεῖς)=ὑποκ. (ὁ ὑποθετ. λόγος: ἂν ἐπιχειρῶμεν, εὐρήσει=δ' εἰδους, σημ. τὸ προσδοκώμενον). καθ' ὡς=ρῆμα, (ἡμεῖς)=ὑποκ., οἵκoi=ἐπιρρ. προσδ. δηλῶν τὴν ἐν τόπῳ στάσιν, ἀκούοντες=τροπ. μετ., τῶν λεγόντων (ἐπιθ. μετ.)=ἀντικ. τοῦ ἀκούοντες (αὐτηχοῖα) καὶ ἀντικ. τῶν λοιδορουμένων - αἰτιωμένων=μετ. κατηγορημ. (ἐκ τοῦ ἀκούοντες), ἀλ-

λήλους=άντικ. τῶν κατηγορημ. μετ., (δράτε)=ρήμα, (ὅμεις)=ὕποκ., μὴ γένηται=ρήμα=οὐδὲν=ὕποκ., τῶν δεόντων=γεν. διαιρ., ἡμῖν=ποιητ. αἷτιον (ἐδῶ τὸ γένηται=παθητ. διαθέσεως), οὐδέποτε=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου (ὁ ὑποθετ. λόγος: ἂν καθώμεθα, (δράτε=προστ. ἐνεστ). =δ' εἰδους σημ. τὸ προσδοκώμενον.

Πραγματικά: τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου, οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τοῦ 357 π.Χ. ἀνέλαβον τὸν κατὰ τοῦ Φιλίππου πόλεμον, διὰ νὰ τὸν τιμωρήσουν, διότι δὲν ἀπέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν Ἀμφίπολιν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐκπολιορκήσει. οὐ σιτήσεται, δὲν θὰ ἀρκεσθῇ δηλ. εἰς τὰς ἐν Μακεδονίᾳ κατακτήσεις, ἀλλὰ θὰ κατέλθῃ καὶ νοτιώτερον. τοῦτο, δηλ. τὴν πρὸς νότον κάθοδον τοῦ Φιλίππου κενάς, δηλ. δυνάμει ἐξ Ἀθηναίων πολιτῶν. ἂν καθώμεθα, ὅπως δηλ. πράττουν οἱ νωθοὶ καὶ οἱ ἀπράγμονες (: ἀδρανεῖς).

Αἰσθητικά: ...πάντ' ἔχειν οἴεσθε καλῶς; οὐκ ἐμβησόμεθα;... πρῶτερον;... πλευσόμεθα;... προσοσμίουμεθα; = συσσωρεύσεις ἐρωτήσεων, διὰ τῶν ὁποίων ὁ λόγος καθίσταται σφοδρότερος καὶ παθητικώτερος. τὰ σαθρά=μεταφορὰ (ἐκ τῶν πεπαλκισμένων ἀντικειμένων).

Ἠθικά: θαυμάζω κτλ., ὁ Δημ. ἐκφράζει τὴν κατάπληξιν του διὰ τὴν κατάληξιν τῆς πολεμικῆς προσπάθειας τῶν Ἀθηναίων καὶ διὰ τὴν μέχρις ἀναισθησίας ἀπάθειάν των, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπικρέμαται ἐπὶ τῆς πόλεως ὁ ἐκ τοῦ Φιλίππου κίνδυνος. ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν κακῶς ὑπὸ Φιλίππου, ὁ τόνος τῆς φωνῆς τοῦ ρήτορος βαίνει μειούμενος, ὥσάν νὰ παρκοινοῦσθαι τὴν κατιοῦσαν ἐξέλιξιν τῆς πολεμικῆς προσπάθειας τῶν Ἀθηναίων, ἣ ὁποία ἤρχισε θορυβωδῶς καὶ μὲ μεγάλους σκοποὺς καὶ κατέληξεν εἰς περιωρισμένους τοιοῦτους (: καμὴ κακῶς παθεῖν ὑπὸ Φιλίππου), εἰς ἄμβλυνσιν τοῦ πολεμικοῦ των μένους κατὰ τοῦ Φιλίππου καὶ εἰς πλήρη ἀπάθειαν πρὸ τοῦ διαγραφομένου κινδύνου. εἶτα ἀναμενοῦμεν... οὐ πλευσόμεθα; διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐρωτήσεων ὁ ρήτωρ ἐκφράζει τὴν ὀργὴν καὶ τὴν ἀγανάκτησιν του, ἣ ὁποία κορυφῶται εἰς τὴν ἐρώτησιν: καὶ ἐπὶ τὴν ἐκείνου πλευσόμεθα; αὐτὸ οὐδὲν μὴ γένηται, ὁ ρήτωρ διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἀρνήσεων ἐκφράζει τὴν πικρίαν καὶ τὴν ἀπογοήτευσίν του ἐκ τῆς στάσεως τῶν Ἀθηναίων. Συγχρόνως δὲ καὶ μὲ ἔμμεσον τρόπον ἀπευθύνει πρὸς αὐτοὺς ἐκκλησίαν, ὅπως φανοῦν ἄξιοι τῶν περιστάσεων καὶ ἀναλάβουν δράσιν τῶρα ἀμέσως, διότι ὀλίγον κατόπιν ἴσως εἶναι ἀργά.

Γνωμικά: Εὐρήσει τὰ σαθρά τῶν πραγμάτων αὐτὸς ὁ πόλεμος».

Νόημα: Ὁ Δημ. λέγει ὅτι τοῦ προξενεῖ κατάπληξιν ἡ ἀπάθεια τῶν Ἀθηναίων, οἱ ὅποιοι ἐνῶ ἤρχισαν τὸν πόλεμον διὰ νὰ τιμωρή-

σουν τὸν Φίλιππον, ἔχουν καταλήξει νὰ σκέπτονται μόνον πῶς νὰ μὴ κακοπαθήσουν ἐξ αἰτίας αὐτοῦ. Συνεχίζων λέγει, ὅτι ὁ Φίλ. δὲν θὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὰ κεκτημένα, ἀλλ' ὅπωςδήποτε θὰ ἐπέλθῃ καὶ κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἂν δὲν τὸν ἐμποδίσῃ κανεὶς. Δὲν ἐπιτρέπεται, ἐπομένως, νὰ τὸν περιμένωμεν ἐδῶ, ἀδρανοῦντες, οὔτε νὰ στηρίζωμεν τὰς ἐλπίδας εἰς οἷονδήποτε ἄλλον χωρὶς ἡμεῖς οἱ ἴδιοι νὰ ἐκστρατεύσωμεν κατὰ τῆς Μακεδονίας, ὅπου θὰ εὗρεθoῦν τὰ ἀδύνατα σημεῖα τῆς ὅλης καταστάσεως τοῦ Φιλίππου, διὰ νὰ ἐκμεταλλευθῶμεν αὐτά. Ἀντιθέτως, ἂν ἀδρανοῦμεν, περιοριζόμενοι εἰς τὸ νὰ παρκαλουθῶμεν τὰς πρὸς ἀλλήλους ὕβρεις καὶ κατηγορίας τῶν ρητόρων, μετ' ὀλίγον θὰ εἶναι ἀργὰ καὶ τίποτε πλέον δὲν θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ πράξωμεν ἀπὸ ὅσα πρέπει.

Περίληψις: Ὁ Δημοσθένης ἀπορεῖ διὰ τὴν νωθρότητα καὶ ἀδράνειαν τῶν Ἀθηναίων καὶ τονίζει ὅτι διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν καθόδον τοῦ πρέπει νὰ ἐκστρατεύσουν τώρα οἱ ἴδιοι.

Ἐπιγραφή: Ὁ Δημοσθένης ἀπορεῖ διὰ τὴν ἀδράνειαν τῶν Ἀθηναίων καὶ παρακινεῖ αὐτοὺς εἰς ἀνάληψιν δράσεως.

§ 45 - 46

Ὅποι μὲν γάρ, οἶμαι,
μέρος τι τῆς πόλεως
ἂν συναποσταλῇ

κἂν μὴ πᾶσα,

καὶ τὸ τῶν θεῶν εὐμενές (ἔστι)
καὶ τὸ τῆς τύχης
συναγωνίζεται (ἡμῖν)
ὅποι δ' ἂν ἐκπέμψῃτε
στρατηγὸν καὶ ψήφισμα κενὸν

καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος
ἐλπίδας,
οὐδὲν ὑμῖν γίνεται
τῶν δεόντων,
ἀλλ' οἱ μὲν ἐχθροὶ καταγελῶσιν,
οἱ δὲ σύμμαχοι
τεθνῶσι τῷ δέει
τοὺς τοιούτους ἀποστόλους.
Οὐ γάρ ἐστιν
οὐκ ἐστὶν ἓν ἄνδρα

Διότι, νομίζω, ὅπου μὲν
ἓν μέρος ἐκ τῶν πολιτῶν
ἀποσταλῇ μαζί (μὲ τοὺς μισθοφό-
ρους),
καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἀποσταλοῦν ὅλοι
(οἱ πολῖται),
(ἐκεῖ) καὶ οἱ θεοὶ εἶναι εὐμενεῖς
καὶ ἡ τύχη
μᾶς βοηθεῖ
ὅπου ὁμῶς ἀποστείλετε
(ἓνα) στρατηγὸν καὶ ψήφισμα ἀνε-
κτέλεστον
καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος
(παρεχομένας) ἐλπίδας,
(ἐκεῖ) τίποτε δὲν γίνεται διὰ σᾶς
ἀπὸ ὅσα πρέπει,
ἀλλ' οἱ μὲν ἐχθροὶ ἐμπαίζουν,
οἱ δὲ σύμμαχοι
φοβοῦνται μέχρι θανάτου
τὰς τοιαύτας ἀποστολάς.
Διότι δὲν εἶναι δυνατόν,
δὲν εἶναι δυνατόν ἓνας ἄνθρωπος

δυνηθῆναι ποτε πράξει ὑμῖν
πάντα ταῦτα, ὅσα βούλεσθε·
ὑποσχεσθαι μέντοι καὶ φῆσαι
καὶ αἰτιάσασθαι τὸν δεῖνα
καὶ τὸν δεῖνα ἔστιν,
τὰ δὲ πράγματ'
ἐκ τούτων ἀπόλωλεν.

“Ὅταν γὰρ ὁ μὲν στρατηγὸς ἡγῇ-
ται ἀθλίων ἀπομίσθων ξένων,

ἐνθάδε δὲ ῥαδίως ὦσιν
οἱ ψευδόμενοι πρὸς ὑμᾶς
ὕπερ ὧν ἂν ἐκεῖνος πράξῃ,
ὑμεῖς δ', ἐξ ὧν ἂν ἀκούσητε,
ψιφίζησθε, ὅ,τι ἂν τύχητε,
τί χρὴ καὶ προσδοκᾶν;

νὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ σᾶς κάμῃ
ὅλα αὐτά, ὅσα δηλ. θέλετε·
νὰ ὑποσχεθῇ ὁμῶς καὶ νὰ βεβαιώσῃ
καὶ νὰ κατηγορήσῃ τοῦτον
καὶ ἐκεῖνον εἶναι δυνατόν,
τὰ δὲ (ἐκάστοτε) ζητήματά (μας)
ἐνεκα τούτων χάνονται.

Διότι ὅταν ὁ μὲν στρατηγὸς ἔχῃ
ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀθλίου ἀμι-
σθους μισθοφόρους,
(ὅταν) δὲ ἐδῶ εὐκόλως ὑπάρχουν
ἐκεῖνοι, οἵτινες ψεύδονται πρὸς σᾶς
δι' ὅσα ἐκεῖνος ἤθελε πράξει,
σεῖς δέ, σύμφωνα μὲ ὅσα ἀκούσετε,
ἀποφασίζετε, ὅ,τι τύχῃ,
τί πρέπει καὶ νὰ περιμένῃ κανεῖς

Γραμματικὰ—ἐρμηνευτικὰ. *δοι*, ἐπίρρ. ἀναφ. δηλοῦν τόπον =
δοῦν. *οἶμαι* = νομίζω. *τῆς πόλεως* = τῶν πολιτῶν. *συναποσταλῆ* =
ὑποτ. παθητ. ἄορ. β', γ' ἐν. τοῦ συναποστέλλομαι (= ἀποστέλλομαι
μαζὶ μὲ ἄλλους), συναπεστελλόμεν, συναποσταλήσομαι, συναπεστά-
λῃν, συναπέσταλμαι, συναπεστάλμην· *συναποσταλῆ* = ἀποσταλῆ μαζὶ
μὲ τοὺς ξένους μισθοφόρους. *κἂν* (κράσις) = καὶ ἂν. *πᾶσα* (ἡ πόλις)
= πάντες οἱ πολῖται. *τὸ τῶν θεῶν* = οἱ θεοί. *εὐμενῆς* = εὐνοϊκός. *εὐ-
μενῆς εἰμί* = διάκειμαι εὐμενῶς. *τύχης* = ἡ τύχη. *συναγωνίζεται* =
ὄριστ. ἐνεστ. γ' ἐν. τοῦ συναγωνίζομαι (= βοηθῶ, ὑποστηρίζω), συνη-
γωνιζόμεν, συναγωνιῶμαι—συναγωνισθήσομαι, συνηγωνισάμην—συν-
γωνίσθην, συνηγωνίσμαι, συνηγωνίσμην. *ψήφισμα κενὸν* = ψήφισμα
ἀνεκτέλεστον. *ἐκπέμψητε* = ὑποτ. ἄορ. β' πληθ. τοῦ ἐκπέμπω (= ἀπο-
στέλλω), ἐξέπεμπον, ἐκπέμψω, ἐξέπεμψα, ἐκπέπονθα, ἐξεπεπόνθειν.
τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος = τὰς παρεχομένας ἀπὸ τοῦ ρητορικοῦ βήματος.
καταγελάσω = ὄριστ. ἐνεστ. γ' πληθ. τοῦ καταγελάω-ω (= ἐμπαίζω,
χλευάζω), κατεγέλων, καταγελάσομαι, κατεγέλασα. *τεθνᾶσι* = ὄριστ.
παρακ. γ' πληθ. (συγκεκριμένους τύπος, ἀντί: τεθνήκασι· ὁμοίως τὸ
ἔστηκα καὶ *δέδοικα* συγκόπτουν τὸ κ) τοῦ ἀποθνήσκω, ἀπέθνησκον,
ἀποθανοῦμαι, ἀπέθνον, τέθνηκα, ἐτεθνήκειν (: τέθνηκα, κας, τέ-
θναμεν, τέθνατε, τεθνᾶσι). *τῷ δέει* = δοτ. ἐν. τοῦ τριτοκλίτου οὗς. *τὸ
δέος* = (γεν. τοῦ δέους, δοτ. τῷ δέει) = ὁ φόβος· *τεθνᾶσι τῷ δέει* = φο-
βοῦνται μέχρι θανάτου. *ἀπόστολος* = (ναυτικῇ) ἀποστολῇ. *ἔστιν*, ἀπρόσ.
= εἶναι δυνατόν, *δυνηθῆναι* = ἀπαρ. παθητ. ἄορ. τοῦ δύναμαι, ἐδυνά-
μην καὶ ἡδυνάμην, δυνήσομαι, ἐδυνήθην καὶ ἡδυνήθην, δεδύνημαι,
ἐδεδυνήμην. *πράξει* = ἀπαρ. ἄορ. τοῦ πράττω. *βούλεσθε* = ὄριστ. ἐνεστ.
β' πληθ. τοῦ βούλομαι = θέλω. *ὑποσχεσθαι* = ἀπαρ. μέσ. ἄορ. β' τοῦ
ὑπισχνέομαι-εῖμαι, ὑπισχνόμην, ὑποσχέσομαι, ὑπεσχόμην—ὑπεσχέ-
θην, ὑπέσχημαι, ὑπεσχέμην. *φῆσαι* = ἀπαρ. ἄορ. τοῦ φημί (= λέγ-,

βεβαιῶ), ἔφην, φήσω, ἔφητα. τὸν δεῖνα=αἰτ. ἐν. τῆς δεικτ. ἀντων. ὁ δεῖνα. αἰτιάσασθαι=ἀπαρ. μέσ. ἀορ. α' τοῦ αἰτιάομαι-ῶμαι (=κατηγορῶ) βλ § 44). τὰ πράγματα = ὑποθέσεις, ζητήματα. ἐν τούτων=ἐνεκα τούτων. ἀπόλλωλεν = ὀριστ. παρ.κ. γ' ἐν. τοῦ ἀπόλλυμαι (=καταστρέφομαι, χάνομαι), ἀπωλλύμην, ἀπολοῦμαι, ἀπωλόμην, ἀπόλωλα, ἀπωλώλειν ἡγῆται=ὑποτ. ἐνεστ. τοῦ ἀποθετ. ἡγέομαι - οὔμαι (=εἶμαι ἐπὶ κεφαλῆς), ἡγούμην, ἡγήσομαι, ἡγησάμην, ἡγήμαι, ἡγήμην. ἀπόμισθος=ἄμισθος. ξένος = μισθοφόρος. ὦν=γεν. πληθ. οὐδ. τῆς ἀναφορ. ἀντων. ὅς, ἡ, ὅ. ψευδόμενοι=μετ. μέσ. ἐνεστ. ὀνομαστ. πληθ. ἀρσ. τοῦ ψεύδομαι (=λέγω ψέματα, εἶμαι ψεύστης), ἐψευδόμην, ψεύσομαι, ἐψευσάμην, ἐψυσμαι, ἐψεύσμην. ῥαδίως=εὐκόλως (συγκρ. ῥῶν, ὑπερθετ. ῥᾶστα). τύχητε=ὑποτ. ἀορ. β', β' πληθ. τοῦ τυγχάνω, ἐτύγχανον, τεύζομαι, ἐτυχον (ὑποτ. τύχω, εὐκτ. τύχοιμι, προστ. τύχε, ἀπαρ. τυχεῖν, μετ. τυχῶν-οὔσα-όν), τετύχηκα, ἐτετυχήκειν. ψηφίζησθε=ὑποτ. μέσ. ἐνεστ. β' πληθ. τοῦ ψηφίζομαι = ἀποφασίζω. προσδοκᾶν=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ προσδοκάω-ῶ=περιμένω. καί, ἐπιδοτικός.

Ἀντικαταστάσεις : συναποσταλῆ, ὀρίζ.=συναπεστάλη, συναποσταλῆ, συναποσταλεῖν, συναποσταλήτω, (συναποσταλήναι, συναποσταλεῖς -λεῖσα-λέν), συναγωνίζεται, κάθ.=συναγωνίζεται, συνηγωνίζεται, συνηγωνισται, συνηγωνισατο, συνηγωνισται, συνηγωνιστο, ὀρίζ.=συναγωνίζεται, -ηται, -οιτο, -έσθω ἐκπέμψητε, κάθ.=ἐκπέμπητε, ἐκπέμψητε, ἐκπεπομφότες ἦτε, ὀρίζ.=ἐξεπέμψατε, ἐκπέμψητε, ἐκπέμψατε, ἐκπέμψατε, (ἐκπέμψαι, ἐκπέμψας -ψασα -ψαν). καταγελῶσιν, ὀρίζ.=καταγελῶσιν, καταγελῶσιν, καταγελῶεν, καταγελώντων ἢ καταγελᾶ-τωσαν (καταγελᾶν, καταγελῶν -ῶσα -ῶν). τεθνήσκει, κάθ.=ἐποθνήσκουσι, ἀπέθνησκον, ἀποθανοῦνται, ἀπέθκνον, τεθνήσκει. δυνήσθηναι, κάθ.=δύνασθαι, δυνήσεσθαι, δυνήθηναι, δεδυνῆσθαι. ὑποσχέσθαι, κάθ.=ὑπισχνεῖσθαι, ὑποσχεθήσεσθαι, ὑποσχέσθαι—ὑποσχεθῆναι, ὑπεσχῆσθαι. φῆσαι, κάθ.=φάναι, φήσιν, φῆσαι. αἰτιάσασθαι, κάθ.=αἰτιάσθαι, αἰτιάσεσθαι, αἰτιάσασθαι, ἡτιᾶσθαι. ἀπόλλωλεν, κάθ.=ἀπόλλυται, ἀπόλλυτο, ἀπολείται, ἀπόλετο, ἀπόλωλεν, ἀπωλώλει. ἡγῆται, ὀρίζ.=ἡγῆται, ἡγῆται, ἡγοῖτο, ἡγείσθω, (ἡγείσθαι, ἡγούμενος -η -ον). τύχητε, κάθ.=τυγχάνητε, τύχητε, τετυχηκότες ἦτε, ὀρίζ.=ἐτύχετε, τύχητε, τύχοιτε, τύχετε, (τυχεῖν, τυχῶν -οὔσα -όν). ψηφίζησθε, κάθ.=ψηφίζησθε, ψηφίσθητε, ἐψηφισμένοι ἦτε, ὀρίζ.=ψηφίζεσθε, ψηφίζησθε, ψηφίζοισθε, ψηφίζεσθε, (ψηφίζεσθαι, ψηφιζόμενος -η -ον).

Ἀναγνώσεις προτάσεων : δποι... ἂν μέρος... συναποσταλῆ. (ἀναφορ. ὑποθετ. πρότ.). κἂν μὴ πᾶσα (ἀποσταλῆ) ὑποθετ. πρότ. ἢ ἀπόδοσις τῆς διπλῆς ὑπ.θέσεως εἶναι : καί...εὐμενές ἐστι | καὶ συναγωνίζεται (διπλῇ ἀπόδοσις)=δ' εἰδους ὑποθετ. λόγος σημ. ἀόριστον ἐπανάλειψιν εἰς τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον). οἶμαι (χυρία παρενθετ). καὶ τὸ τῶν θεῶν εὐμενές (ἐστι) | καί...συναγωνίζεται (χύριαι προτ.).

ὅποι δ' ἄν...ἐκπέμψῃτε (ἀναφορ. ὑποθετ. πρότ. ἡ ὑπόθεσις ἔχει τριπλὴν ἀπόδοσιν : οὐδέν...γίγνεται, || ἀλλ' οἱ...καταγελῶσιν, | οἱ δέ...τεθνῶσι=δ' εἰδους ὑποθετ. λόγος, ὡς καὶ ὁ προηγούμενος). οὐδέν...γίγνεται, | ἀλλ' οἱ μὲν...καταγελῶσιν, | οἱ δέ...ἀποστόλους (κυρίαί προτ.). οὐ γὰρ ἔστιν (κυρία). οὐκ ἔστιν...πάντα (κυρία). ὅσα βούλεσθε (ἀναφορ. πρότ.). ὑποσχέσθαι...ἔστιν (κυρία), τὰ δέ...ἀπόλωλεν (κυρία). ὅταν γάρ...ξένων, | οἱ δέ πρὸς ὑμᾶς...ῶσιν, | ὑμεῖς δὲ ψηφίσησθε (τρεις ὑποθετ. προτ. (τριπλὴ ὑπόθεσις) με ἀπόδοσιν τό : τί καὶ χρὴ προσδοκᾶν=δ' εἰδους ὑποθετ. λόγος, ὡς καὶ οἱ ἀνωτέρω). ὅπερ ὦν ἄν...πράξῃ (ἀναφορ. ὑποθετ. πρότ. ἐξ ὧν ἄν ἀκούσητε, | ὅτι ἄν τύχητε (ἀναφορικαὶ ὑποθετ. προτ.). τί καὶ χρὴ προσδοκᾶν; (εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ. (κυρία)).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις : συναποσταλῇ=ρῆμα, μέρος=ὑποκ., τι=ἐπιθετ. προσδ. (μετριάζων τὴν ἔννοιαν τοῦ μέρους), τῆς πόλεως=γεν. τοῦ ὅλου, ὅποι=ἐπιρρ. προσδ. τόπου. σῶμαι=ρῆμα, (ἐγὼ)=ὑποκ., (ἀποσταλῇ)=ρῆμα, (ἡ πόλις)=ὑποκ., πᾶσα=κατηγορ. προσδ., (ἔστιν)=ρῆμα, τὸ τῶν θεῶν=ὑποκ., εὐμενές=κατηγορ., συναγωνίζεται=ρῆμα, τὸ τῆς τύχης=ὑποκ., (ἡμῖν)=ἀντικ., ἐκπέμψῃτε=ρῆμα, (ὑμεῖς)=ὑποκ., στρατηγὸν-ψήφισμα-τὰς ἐλπίδας=ἀντικείμεν. κενόν=ἐπιθετ. προσδ., τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος=ἐπιθετ. προσδ., γίγνεται=ρῆμα, οὐδέν=ὑποκ., τῶν δεόντων=γεν. διακρ., ἡμῖν=δοτ. ἡθικῇ. καταγελῶσιν=ρῆμα, οἱ ἐχθροὶ=ὑποκ., τεθνῶσι=ρῆμα, οἱ σύμμαχοι=ὑποκ., ἐγὼ δέ=δοτ. ἀναγκαστ. αἰτίου, τοὺς ἀποστόλους=ἀντικ. τοῦ τεθνῶσι ἐγὼ δέ (= δεδίασι), τοὺς τοιοῦτους=ἐπιθετ. προσδ., οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν=ρῆμα (ἀπροσ.), δυνηθῆναι=ὑποκ., ἄνδρα=ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. ἔνα=ἐπιθετ. προσδ., πράξει (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ. τοῦ δυνηθῆναι, ταῦτα=ἀντικ. τοῦ πράξει, πάντα=κατηγορ. προσδ., ὑμῖν=δοτ. χαριστ., ποτε=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου. βούλεσθε=ρῆμα (ὑμεῖς=ὑποκ., ὅσα=ἀντικ., ἔστιν=ρῆμα (ἀπρόσ.), ὑποσχέσθαι - φῆσαι - αἰτιάσασθαι (τελ. ἀπαρ.)=ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. ἔστιν, (ἄνδρα)=ὑποκ. τῶν ἀπαρ., τὸν δεῖνα - τὸν δεῖνα=ἀντικ. τοῦ αἰτιάσασθαι. ἀπόλωλεν=ρῆμα, τὰ πράγματα=ὑποκ. (ἄττ. σύντ.), ἐκ τούτων=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν αἰτίαν. ἡγήται=ρῆμα, ὁ στρατηγός=ὑποκ., ξένων=ἀντικ. ἀθλίων - ἀπομίσθων=ἐπιθετ. προσδ., ᾧσιν=ρῆμα, οἱ ψευδόμενοι, (ἐπιθετ. μετ.)=ὑποκ., ἐνθάδε=ἐπιρρ. προσδ. τόπου, ὁδὸς=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου, πρὸς ὑμᾶς=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν ἐχθρικὴν ἐνέργειαν, ὅπερ ὦν (=ὅπερ τούτων, ᾧ)=ἐμπρόθ. προσδ. τῆς ἀναφορᾶς. πράξῃ=ρῆμα, ἐκεῖνος=ὑποκ. (ᾧ)=ἀντικ., ψηφίσησθε=ρῆμα, ὑμεῖς=ὑποκ., ὅτι ἄν τύχητε=ἀντικ. τοῦ ψηφίσησθε. ἀκούσητε=ρῆμα, (ὑμεῖς)=ὑποκ., ἐξ ὧν (=ἐξ ἐκεῖνων, ᾧ)=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν συμφωνίαν, (ᾧ)=ἀντικ. τοῦ ἀκούσητε. τύχητε=ρῆμα, (ὑμεῖς)=ὑποκ., (ψηφιζόμενοι)=κατηγορ. μετ., ὅτι=ἀντικ. τοῦ (ψηφιζόμενοι). χρὴ=ρῆμα (ἀπρόσ.), προσδοκᾶν=ὑποκ. τοῦ χρὴ, (τίνα)=ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. τί=ἀντικ. τοῦ ἀπαρ.

Πραγματικά: *συναποσταλῆ*, ἔννοεῖ μαζὶ με τοὺς μισθοφόρους. *πᾶσα*, ἡ ἐξ Ἀθηναίων πολιτῶν στρατιωτικὴ δύναμις. *ψήφισμα κενόν*, δηλ. ψήφισμα κενὸν περιεχομένου, διότι οἱ Ἀθηναῖοι συνήθιζον μὲν νὰ ἀποφασίζουν τὴν ἀποστολὴν στρατιωτ. δυνάμεως, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἐκτελοῦν τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, καὶ οὕτω ἡ δύναμις ἦτο δύναμις γραμμὴν στὰ χαρτιά. *τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος ἐλπίδας*, ἔννοεῖ τὰς ἐλπίδας, τὰς ὁποίας ἐστήριζον εἰς τὸν στρατηγὸν οἱ ἀπὸ τοῦ βήματος ὁμιλοῦντες. *οὐκ ἔστιν...πράξειαι κτλ.*, ἦτο δηλ. ἀδύνατον ἕνας στρατηγὸς νὰ ἐκπληρώσῃ τοὺς εὐσεβεῖς πόθους τῶν Ἀθηναίων. *ὑποσχέσθαι*, εἰ στρατηγοὶ ἐδίδον μὲν ἀφθόνους ὑποσχέσεις, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τὰς πραγματοποιοῦν, ὅποτε ἐπέρριπτον τὰς εὐθύνας εἰς ἄλλους (*αὐτὸν δεῖνα αἰτιώσασθαι*) *ἐκ τούτων*, δηλ. ἐκ τῆς παροχῆς ἀνεκπληρώτων ὑποσχέσεων καὶ ἀστηρίκτων βεβαιώσεων καὶ ἐκ τῆς μετατοπίσεως τῶν εὐθυνῶν. *ἀθλίαν ἀπομίσθων*, διότι δὲν τοὺς ἐπλήρωνον τοὺς μισθοὺς. *ραδίως*, διότι ἔμεναν ἀτιμώρητοι.

Διορθωτικά: *τῆς πόλεως* = σχῆμα μετωνυμίας (καθ' ὃ χρησιμοποιεῖται τὸ ὄνομα τοῦ φανερώνει τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου, ἦτοι: *τῆς πόλεως* = τῶν πολιτῶν). *τὸ τῶν θεῶν* — *τὸ τῆς τύχης* = σχῆμα περιφράσεως ἢ περιφρασίς (κατὰ τοῦτο μία ἔννοια ἐκφράζεται με περισσοτέρας λέξεις, ἐνῶ θὰ ἡδύνατο νὰ ἐκφρασθῇ με μίαν (= *ὁ θεὸς ἡ τύχη*). *τεθῆ· αἰσι* = ἐτέθη παρακείμενος πρὸς δήλωσιν τῆς ἐκ τῆς τελέσεως τῆς πράξεως ποσελθοῦσης καταστάσεως. *οὐ γὰρ ἔστιν*, *οὐκ ἔστιν* = ἐπανάληψις. *οὐκ ἔστιν δυνηθῆναι* = πλεονασμὸς (τοῦ δυνηθῆναι), *ἀποδῶλεν*, βλ. τὰ περὶ τοῦ *τεθῆ· αἰσι*. *ὅταν γὰρ...ξένων*, οἱ δὲ... *ῶσιν* = σχῆμα ἰσοκάλων. *ὕπερ ὧν* — *ἐξ ὧν* = σχῆμα ἐλξεως ἢ ἐλξης (ἀντί: *ὕπερ τούτων*. *ἀ* — *ἐξ ἐκείνων*, *ἄ*).

Ἠθικά: καὶ τὸ *τῶν θεῶν* κτλ., ὁ ρήτωρ πιστεύει ὅτι οἱ θεοὶ καὶ ἡ τύχη βοηθεῖ τοὺς δραστηριοὺς καὶ προσπαθοῦντας καὶ ὄχι τοὺς ὀκνηροὺς καὶ ἀδρανικοὺς (βλ. καὶ τό: *αὐτὸν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα νέμει*). *ὅποι δ' ἂν* κτλ., ὁ ρήτωρ καταδικάζει τὴν ἑως τότε πολιτικὴν τῶν Ἀθηναίων. οἱ δὲ *ψευδόμενοι* *ραδίως ἐνθάδ' ὧσιν*, ὁ ρήτωρ ἀπειλεῖ ἐμμέσως τοὺς ψευδολόγους ρήτορας καὶ οἰκτίζει τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν μωρίαν των νὰ ἀκούουν καὶ νὰ πιστεύουν τούτους. *ὅ,τι ἂν τύχητε*, διὰ τούτου χαρακτηρίζει τὴν ἐπιπολαιότητα τῶν Ἀθηναίων. Ὁ Δῆμ. ὑπαινίσσεται ἐδῶ τὸν Κηφισόδοτον τὸν Κεραμέα, ἐπιφανῆ ρήτορα.

Γνωμικά: «Οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ἐν ἀνδρά πάντα πράττειν».

Νόημα: Συνεχίζων ὁ Δ. λέγει ὅτι ὁσάκις ἐκστρατεύσωμεν οἱ ἴδιοι τότε καὶ οἱ θεοὶ καὶ ἡ τύχη μᾶς βοηθοῦν· ὁσάκις ὅμως ἀποστέλλομεν, ἕνα στρατηγὸν ἐπὶ κεφαλῆς μισθοφόρων, τότε οἱ μὲν ἐχθροὶ μᾶς ἐμπαί-

ζουν, οἱ δὲ σύμμαχοι ἀποκαρδιώνονται. Διότι δὲν εἶναι δυνατόν ἓνας στρατηγὸς νὰ πραγματοποιήσῃ ὅλα, ὅσα σεῖς θέλετε, ἀλλὰ μόνον ὑποσχέσεις δύναται νὰ δώσῃ καὶ εἰς περίπτωσιν ἀποτυχίας του νὰ ἐπιρίπτῃ εἰς ἄλλους τὰς εὐθύνas, ἐνῶ ἐν τῷ μεταξύ ἐξ αἰτίας τούτων χάνονται τὰ ζητήματα· ἀλλὰ καὶ τί καλύτερο ἤμπορεῖ νὰ περιμένῃ κανεὶς, ὅταν ὁ στρατηγὸς ἔχῃ ὑπὸ τὰς διαταγὰς του ἀθλίους καὶ ἀμύσθους μισθοφόρους, ὅταν ἀνάμεσά μας ζοῦν καὶ κινοῦνται ἐλευθέρως ψευδολόγοι ῥήτορες καὶ ὅταν σεῖς ἀποφασίζετε ἐπιπολαίως καὶ ὅπως τύχη;

Περὶ λήψης: Ὁ Δημ. τονίζει ὅτι εἰς τὰς ἐκστρατείας, εἰς τὰς ὁποίας μαζί μὲ τοὺς μισθοφόρους συμμετέχουν καὶ Ἀθηναῖοι πολῖται, συμπαρίστανται καὶ οἱ θεοὶ καὶ ἡ τύχη· ἀντιθέτως ἡ ἀπουσία των ὁδηγεῖ εἰς καταστροφὴν. Καταλήγων συνιστᾷ νὰ ἀποφεύγουν τοὺς ψευδολόγους ῥήτορας καὶ νὰ μὴ ἀποφασίζουν ἐπιπολαίως.

Ἐπιγραφή: Διατὶ ἐπιβάλλεται ἡ συμμετοχὴ καὶ Ἀθηναίων πολιτῶν εἰς τὸν πόλεμον.

§ 47

Πῶς οὖν παύσεται ταῦτα;
Ὅταν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξητε

στρατιώτας καὶ μάρτυρας
τῶν στρατηγουμένων
καὶ δικαστὰς τῶν εὐθυνῶν
ἐλθόντας οἰκαδε,
ὥστε ὑμᾶς μὴ ἀκοῦειν μόνον
τὰ ὑμέτερά· αὐτῶν,
ἀλλὰ καὶ παρόντας ὁρᾶν.
Νῦν δὲ τὰ πράγματα
ἤκει· εἰς τοῦτ' αἰσχύνῃς,

ὥστε ἕκαστος τῶν στρατηγῶν
δὶς καὶ τρεῖς
κρίνεται παρ' ὑμῖν
περὶ θανάτου
οὐδεὶς δ' αὐτῶν τολμᾷ
οὐδ' ἀπαξ
ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου
πρὸς τοὺς ἐχθρούς,

Πῶς λοιπὸν θὰ παύσουν αὐτά;
Ὅταν σεῖς, ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τοὺς ἰδίους (ἀνθρώπους) καταστή-
σετε

στρατιώτας καὶ μάρτυρας
τῶν πράξεων τῶν στρατηγῶν
καὶ δικαστὰς τῶν εὐθυνῶν,
ὅταν ἐπανεέλθουν εἰς τὴν πατρίδα,
ὥστε σεῖς νὰ μὴ γνωρίζετε μόνον
ἐξ ἀκοῆς τὰς ὑποθέσεις σας,
ἀλλὰ καὶ παρόντες νὰ (τὰς) βλέπετε.
Τώρα ὅμως τὰ πράγματα
ἔχουν φθάσει εἰς τοιοῦτον σημεῖον
καταισχύνῃς,
ὥστε καθένας ἀπὸ τοὺς στρατηγοὺς
δύο καὶ τρεῖς φορές
δικάζεται ἐνώπιόν σας
περὶ ζωῆς ἢ θανάτου,
κανεὶς ὅμως ἀπ' αὐτοὺς δὲν τολμᾷ
οὔτε μίαν φορὰν
ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸν θάνατον πολε-
μῶν
ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν,

ἀλλ' αἰροῦνται μᾶλλον
τὸν θάνατον τῶν ἀνδραποδιστῶν
καὶ λωποδυτῶν
τοῦ προσήκοντος·

κακούργου μὲν γάρ ἐστι
κρίνεντ' ἀποθανεῖν,
στρατηγοῦ δὲ
μαχόμενον τοῖς πολεμίοις.

ἀλλὰ προτιμοῦν μᾶλλον
τὸν θάνατον τῶν σωματεμπόρων
καὶ τῶν κλεπτῶν
ἀπὸ τὸν ἀρμόζοντα (: τὸν ἐντιμον
θάνατον ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης)
διότι τοῦ μὲν κακούργου ἴδιον εἶναι,
ἀφοῦ δικασθῇ, νὰ ἀποθάνῃ,
τοῦ δὲ στρατηγοῦ (νὰ ἀποθάνῃ),
μαχόμενος πρὸς τοὺς ἐχθρούς.

Γραμματικά-ερμηνευτικά: παύσεται=ὀριστ. μέσ. μέλλ. γ' ἐν.
τοῦ παύομαι. ἀποδείξτε=ὕποτ. ὁρ. τοῦ ἀποδείκνυμι=καθιστῶ. τὰ
στρατηγούμενα=αἱ πράξεις τῶν στρατηγῶν. οἴκαδε, ἐπίρρ. τοπ.
=εἰς τὴν πατρίδα. ἀκούειν+αἰτ.=γνώριζω ἐξ ἀκοῆς. τὰ ὑμετέρε' αὐ-
τῶν=τὰς ὑποθέσεις σας. κρίνομαι περὶ θανάτου=δικάζομαι περὶ
ζωῆς ἢ θανάτου. ἀγωνίζομαι περὶ θανάτου=ἀντιμετωπίζω τὸν θά-
νατον μαχόμενος. ἀνδραποδιστῆς=ὁ ἀπάγων ἑλευθέρους εἰς δουλείαν,
σωματέμπορος λωποδυτῆς=κλέπτης. αἰροῦμαι=προτιμῶ. κρίνεται=
μετ. παθητ. ὁρ. τοῦ κρίνομαι=δικάζομαι. ἀποθάνειν=ἀπαρ. ὁρ.
β' τοῦ ἀποθνήσκει. μαχόμενον=μετ. ἐνεστ. τοῦ μάχομαι, ἐμαχίμην,
μαχοῦμαι, ἐμαχεσάμην, μεμάχημαι, ἐμεμαχίμην.

Ἀντικαταστάσεις: ἀποδείξτε, ὀρίζ.=ἀπεδείξατε, ἀποδείξτε,
ἀποδείξατε, ἀποδείξατε. ἐλθόντας, καθ.=ἰόντας, ἰόντας, ἐλθόντας,
ἐληλυθότας. ἀκούειν, καθ.=ἀκούειν, ἀκούσεσθαι, ἀκοῦσαι, ἀκηκοέναι.
ὄρα, καθ.=ὄρα, ὄψεσθαι, ἰδεῖν, ἐορακέναι κρίνεται, καθ.=κρίνε-
ται, ἐκρίνετο, κριθήσεται, ἐκρίθη, κέκριται, ἐκέκριτο. ἀγωνίσασθαι,
καθ.=ἀγωνίζεσθαι, ἀγωνιεῖσθαι, ἀγωνίσασθαι, ἡγωνίσθαι. αἰροῦνται,
καθ.=αἰροῦνται, ἥρουντο, αἰρήσονται, εἴλοντο, ἥρηντο, ἤρηντο. κρι-
θέντα, καθ.=κρινόμενον, κριθήσόμενον, κριθέντα, κεκριμένον. ἀποθα-
νεῖν, καθ.=ἀποθνήσκειν, ἀποθανεῖσθαι, ἀποθανεῖν, τεθνηκέναι. μα-
χόμενον, καθ.=μαχόμενον, μαχοῦμενον, μαχεσάμενον, μεμαχημένον.

Ἀναγνώρισις προτάσεων: πῶς...παύσεται; (εὐθεῖα ἐρωτημ.
πρότ.). ὅταν...εὐθυγῶν (χρον. ὑποθετ. πρότ.). ὥστε...αὐτῶν/ἀλλὰ...
ὄρα (δύο ἀπαρεμφατικά συμπερ. πρότ.). νῦν...αἰσχύνης (κύρια).
ὥστε...περὶ θανάτου, πρὸς δέ...τολμᾷ, / ἀλλὰ...τοῦ προσήκοντος
(τρῖς συμπερ. πρότ.). κακούργον μὲν...ἀποθάνειν, / στρατηγοῦ δὲ
(ἔστι)...τοῖς πολεμίοις (κύρια πρότ.).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: παύσεται=ρῆμα, ταῦτα=ὑποκ. (ἀττ.
σ.). ἀποδείξτε=ρῆμα, ὑμεῖς=ὑποκ. τοὺς αὐτοὺς=ἀντικ., στρατιώ-
τας—μάρτυρας—δικαστὰς=κατηγορ., τῶν στρατηγούμενων=γεν.
ἀντικ. τοῦ μάρτυρας, τῶν εὐθυγῶν=γεν. ἀντικ. τοῦ δικαστῆς. ἐλ-
θόντας = μετ. χρον. (τούτους) = ὑποκ. τῆς μετ., οἴκαδε = ἐπίρρ.
προσδ. τόπου μὴ ἀκούειν—ὄρα=ρήματα, ὑμᾶς=ὑποκ., τὰ ὑμετέρε'
αὐτῶν=ἀντικ. τοῦ ἀκούειν καὶ ὄρα, παρόντας=μετ. τροπ., ἦκει
=ρῆμα, τὰ πράγματα = ὑποκ. (ἀττ. σ.), εἰς τοῦτο=ἐμπρόθ. προσδ.
δηλῶν τέρμα, αἰσχύνης = γεν. διαίρ., κρίνεται=ρῆμα, ἕκαστος =

ὕποκ., τῶν στρατηγῶν=γεν. διαίρ., περὶ θανάτου=ἐμπρόθ. προσδ. ἀναφορᾶς, παρ' ὑμῖν=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν τὸ ἐνώπιον, δις—τρις=ἐπιρρ. προσδ. τοῦ ποσοῦ. τολμᾷ=ῤῥημα, οὐδεις=ὕποκ., αὐτῶν γεν. διαίρ., ἀγωνίσασθαι (τελ. ἀπαρ.)=ἀντικ., (οὐδεις)=ὕποκ. τοῦ ἀπαρ. (ταυτοπροσωπία), πρὸς τοὺς ἐχθροὺς=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν ἐχθρικὴν κατεύθυνσιν, περὶ θανάτου=ἐμπρόθ. προσδ. ἀναφορᾶς, ἀπαξ=ἐπιρρ. προσδ. ποσοῦ. αἰροῦνται=ῤῥημα, (οἱ στρατηγοί)=ὕποκ., τὸν θάνατον=ἀντικ., τὸν τῶν ἀνδραποδιστῶν καὶ (τὸν) τῶν λωποδυτῶν=ἐπιθ. προσδ., μᾶλλον=ἐπίρρ. προσδ. ποσοῦ, τοῦ προσήκοντος=β' ὁρ. συγκρίσεως (τὸν τῶν...θάνατον=α' ὁρος). ἐστι=ῤῥημα, ἀποθανεῖν=ὕποκ., κακούργου—στρατηγοῦ=γεν. κτητ. κατηγορημ., ἀποθανεῖν=ὕποκ., (τοῦτον δηλ. τὸν στρατηγόν)=ὕποκ. τοῦ ἀποθανεῖν, κριθέντα—μαχόμενον=τροπ. μετ., τοῖς πολέμοις=ἀντικ. τῆς μετ. μαχόμενον.

Πραγματικά: ταῦτα, τὰ ἐκ τῆς ἀποστολῆς ἑνὸς μόνου στρατηγοῦ ἀποτελέσματα τῶν εὐθυνῶν, οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ διαχειριζόμενοι χρήματα τοῦ δημοσίου ὤφειλον νὰ λογοδοτοῦν, οἱ πρῶτοι ἐνώπιον τῶν εὐθύνων οἱ δὲ δεῦτεροι ἐνώπιον τῶν **10 λογιστῶν**. τῶν στρατηγῶν, ἐκτὸς τοῦ Χέρητος, ὅστις κατηγορήθη πολλάκις, κατηγορήθησαν καὶ οἱ Αὐτοκλῆς, Καλλισθένης, Κηφισόδοτος καὶ Λεωσθένης. ἀνδραποδιστής, οὕτως ἐλέγετο ὁ ἀπάγων ἐλευθέρους εἰς δουλείαν ἢ ὁ ἀποσπῶν τοὺς δούλους ἀπὸ τῶν δεσποτῶν. **λωποδυτῶν - ἀνδραποδιστῶν**, ἡ κατὰ τούτων τιμωρία ἦτο θάνατος. **τοῦ προσήκοντος**, ἔννοεῖ τὸν ἑντιμον θάνατον ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Δι' ὧν: δταν ὑμεῖς κλπ., ἀπαντᾷ ὁ ἴδιος εἰς τὴν ἐρώτησιν του. ὥστε τῶν στρατηγῶν...περὶ θανάτου. πρὸς δὲ τοὺς...τολμᾷ=σχῆμα ἰσοκάλων. οὐδεις οὐδ' ἀπαξ, ἔντονος ἄρνησις.

Ἡθικά: ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου, ὁ στρατηγὸς πρέπει εἰς τὸν πόλεμον νὰ μάχεται γενναίως μὴ φειδόμενος καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς του· μετὰ πικρίας ὅμως ὁ Δημ. διαπιστώνει τὸ ἀντίθετον.

Γνωμικά: «Κακούργου ἐστὶ κριθέντ' ἀποθανεῖν, στρατηγοῦ δὲ μαχόμενον τοῖς πολέμοις».

Νόημα: «Ὅλα αὐτὰ τὰ δυσάρεστα θὰ σταματήσουν, δταν οἱ ἴδιοι οἱ Ἀθηναῖοι συμμετέχουν τῶν πολέμ. ἐπιχειρήσεων, ὁπότε θὰ εἶναι εἰς θέσιν καὶ νὰ γνωρίζουν ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως τὰς πράξεις τῶν στρατηγῶν καὶ νὰ δικάζουν αὐτοὺς μετὰ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν πατρίδα. Τοιοῦτοτρόπως θὰ σταματήσῃ τὸ ἀποκαρδιωτικὸν φαινόμενον ὅλοι οἱ στρατηγοὶ νὰ προτιμοῦν νὰ εἰσάγωνται εἰς δίκην μὲ κίνδυνον νὰ θανατωθῶν ὥς σωματέμποροι καὶ κοινοὶ κλέπται, παρὰ νὰ εὕρουν ἐνδοξον θάνατον μαχόμενοι κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

Περίληψις: «Ὅταν οἱ Ἀθηναῖοι συμμετέχουν οἱ ἴδιοι τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, θὰ παρακολουθοῦν καὶ θὰ ἐλέγχουν τοὺς στρατηγούς, οἱ ὅποιοι οὕτω θὰ προτιμοῦν τὸν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης θάνατον παρὰ νὰ καταδικάζωνται ἀτίμως ὥς ἀνδραποδισταὶ καὶ κλέπται.

Ἐπιγραφή: Ἡ προσωπικὴ συμμετοχὴ τῶν Ἀθηναίων εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις θὰ διορθώσῃ τοὺς στρατηγούς.

§ 48 - 49

Ἡμῶν δ' οἱ μὲν
περιόντες
φασὶ Φίλιππον πράττειν
μετὰ Λακεδαιμονίων
τὴν κατάλυσιν Θηβαίων

καὶ διασπᾶ τὰς πολιτείας,
οἱ δ' ὥς πέπομφε
πρέσβεις ὥς βασιλέα,
οἱ δὲ τειχίζειν πόλεις
ἐν Ἰλλυριοῖς,
οἱ δὲ περιερχόμεθα

πλάττοντες ἕκαστος λόγους.

Ἐγὼ δ' οἶμαι μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νῆ τοὺς θεοὺς
ἐκεῖνον μεθύειν
τῷ μεγέθει τῶν πεπραγμένων

καὶ πολλὰ τοιαῦτα
ὄνειροπολεῖν ἐν τῇ γνώμῃ,
ὁρῶντα τε τὴν ἐρημίαν

τῶν κωλυσόντων

καὶ ἐπηρμένον
τοῖς πεπραγμένοις,
οὐ μέντοι γε (οἶμαι)

μὰ Δία προαιρεῖσθαι
πράττειν οὕτω,
ὥστε τοὺς ἀνοητοτάτους
τῶν παρ' ἡμῖν εἰδέναι,
τί μέλει ποιεῖν ἐκεῖνος
ἀνοητότατος γὰρ εἰσιν
οἱ λογοποιοῦντες.

Ἀπὸ ἡμᾶς δὲ ἄλλοι μὲν
περιερχόμενοι (εἰς τὴν ἀγοράν)
διαδίδουν ὅτι ὁ Φίλ. μηχανάται
μαζὶ μὲ τοὺς Λακεδαιμονίους
τὴν κατάλυσιν τῆς ἡγεμονίας τῶν
Θηβαίων

καὶ (ὅτι) διαλύει τὰς πολιτείας,
ἄλλοι δὲ ὅτι ἔχει στείλει
πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα,
ἄλλοι δὲ ὅτι ὀχυρώνει πόλεις
εἰς τὴν χώραν τῶν Ἰλλυριῶν,
ἄλλοι δὲ περιερχόμεθα (εἰς τὴν ἀγοράν)

πλάττοντες ὁ καθένας λόγους (ψευδεῖς): φήμας).

Ἐγὼ δὲ νομίζω μὲν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὰ τοὺς θεοὺς,
ὅτι ἐκεῖνος εἶναι μεθύσμενος
διὰ τὸ μέγεθος τῶν κατορθωμάτων
του

καὶ ὅτι πολλὰ τοιαῦτα (σχέδια)
φνιτάζεται μὲ τὸν νοῦν του,
καὶ διότι βλέπει τὴν ἑλλειψιν τῶν
ἀνθρώπων

ἐκείνων, οἱ ὅποιοι θὰ εἶναι ἱκανοὶ
νὰ τὸν ἐμποδίσουν,
καὶ διότι εἶναι ὑπερήφνος
διὰ τὰς πράξεις του,
ἀλλ' ὅμως βεβαίως δὲν (νομίζω)
(: ἀλλ' ὄχι βεβαίως),
μὰ τὸν Δία, ὅτι προτιμᾷ
νὰ ἐνεργῇ κατὰ τοιοῦτον τρόπον,
ὥστε καὶ οἱ πλέον ἀνόητοι
ἀπὸ ἡμᾶς νὰ γνωρίζουν,
τί σκοπεύει νὰ κάμῃ ἐκεῖνος
διότι πάρα πολὺ ἀνόητοι εἶναι
ὅσοι ἐπινόουν ψευδεῖς εἰδήσεις.

Γραμματικὰ - ἐρμηνευτικὰ: περιόντες=μετ. ἐνεστ. τοῦ περιέρχομαι, περιῆα καὶ περιήειν, περιέειμι, περιῆλθον, περιελήλυθα, περιελήλυθεν. φασί=ὀριστ. ἐνεστ. γ' πληθ. τοῦ φημί (=λέγω, ἐδῶ=διάδιδω), ἔφην, φήσω, ἔφησα. μηχανῶμαι. διασπᾶν=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ διασπᾶω -ῶ (=διαλύω), διέσπων, διασπάσω, διέσπασα, διέσπακα, διεσπάκειν. πρέσβεις=ὄνομ. πληθ. τοῦ ἑτεροκλίτου οὗς. δ

πρεσβευτής. πέπομφεν=όριστ. παρακ. γ' ἐν. τοῦ πέμπω (=στέλλω), ἐπεμπον, πέμψω, ἐπεμψα, πέπομφα, ἐπεπόμφαιν. ὥς=πρόθ. καταχρηστ. (=πρός). **Ἰλλυριοὶ** (ἐδῶ)=ἡ χώρα τῶν Ἰλλυριῶν. **τειχιίζειν**=ἄπαρ. ἐνεστ. τοῦ τειχίζω (=όχυρώνω), **πλάττειν λόγους**=διαδίδω ψευδεῖς εἰδήσεις. **μεθύω τι**=εἶμαι μεθυμένος (ἀπό χυρᾶν) διὰ κάτι. **τῶν πεπραγμένων**=μετ. παθητ. παρακ. γεν. πληθ. οὐδ. τοῦ πράττομαι. **ὀνειροπολῶ τῇ γνώμῃ**=φαντάζομαι μέ τόν νοῦν μου. **ἐρημία**=ἐλλειψίς (παντελής). **τῶν κωλύσόντων**=μετ. μέλλ. γεν. πληθ. ἄρσ. τοῦ κωλύω=ἐμποδίζω. **δρῶντα**=μετ. ἐνεστ. αἰτ. ἐν. ἄρσ. τοῦ δρᾶω-ῶ. **ἐπηρμένον**=μετ. πρρχκ. τοῦ ἐπαίρομαι (=ὑπερφηανεύομαι, εἶμαι ὑπερήφανος), ἐπηρόμην, ἐπαρούμαι—ἐπαρθήσομαι, ἐπηράμην—ἐπέρην, ἐπύρμαι, ἐπέρμαι. **προαιρεῖσθαι**=ἄπαρ. μεσ. ἐνεστ. τοῦ προαιρέομαι—οὔμαι (=προτιμῶ), προηρούμαι, προαιρήσομαι, προεἰλόμην, προήρημαι, προηρήμην. **πράττω**=ἐνεργῶ. **εἰδέναι**=ἄπαρ. ἐνεστ. τοῦ οἶδω (=γνωρίζω). **μέλλει**=όριστ. ἐνεστ. τοῦ μέλλω (=σκοπεύω, σχεδιάζω), ἐμελλον καί ἡμελλον, μελλήσω, ἐμέλλησα καί ἡμέλλησα. **λογοποιῶ**=διαδίδω ψευδεῖς εἰδήσεις.

Ἀντικαταστάσεις: **περιόντες**, κάθ. = περιόντες, περριόντες, περιελθόντες, περιεληλυθότες. **φασί**, κάθ. = φασί, ἔφασαν, φήσουσι, ἔφησαν, ὀριζ.=φασί, φῶσι, φαῖεν, φάντων ἢ φάτωσαν. **τειχιίζειν**, κάθ.=τειχίζειν, τειχειῖν, τειχίσαι, τετειχικέναι. **πλάττοντες**, κάθ.=πλάττοντες, (πλάσσοντες), πλάσαντες. **δρῶντα**, κάθ.=δρῶντα, ὁψόμενον, ἰδόντα, ὁρακόντα. **τοῖς πεπραγμένοις** (οὐδ'), κάθ.=τοῖς πραττομένοις, τοῖς πραχθησομένοις, τοῖς πραχθεῖσιν, τοῖς πεπραγμένοις. **ἐπηρμένον**, κάθ.=ἐπαιρομένον, ἐπαρθησόμενον, ἐπαρθέντα, ἐπέρμένον. **προαιρεῖσθαι**, κάθ.=προαιρεῖσθαι, προαιρήσεσθαι, προεἰλέσθαι, προηρήσθαι.

Ἀναγνώρισις προτάσεων: ἡμῶν δ' οἱ μὲν...**διασπᾶν** (κυρία). οἱ δὲ (φασίν) κυρία). ὥς βασιλέα (εἰδ. πρότ.). οἱ δὲ (φασίν) **τειχιίζειν** (κυρία). οἱ δὲ...**περιερχόμεθα** (κυρία). ἐγὼ δ' οἶμαι...**ἐπηρμένον** (κυρία). οὐ μέντοι γε (οἶμαι). **πράττειν** (κυρία). ὥστε. **εἰδέναι** (ἀπαρεμφατ. συμπερ. πρότ.). τί...**ἐκεῖνος** (πλαγία ἐρωτημ. πρότ. ὥς ἀντικ. τοῦ εἰδέναι). **ἀνοητότατοι**... **οἱ λογοποιοῦντες** (κυρία).

Συντακτικὴ ἀνάλυσις: **φασί**=ρῆμα, **οἱ μὲν**=ὑποκ., **ἡμῶν**=γεν. διαίρ., **περιόντες**=τροπ. μετ. **πράττειν**=**διασπᾶν** (εἰδ. ἄπαρ.)=ἀντικ. τοῦ **φασί**, **Φίλιππον**=ὑποκ. τῶν ἄπαρ. (έτεροπροσωπία), **τὴν κατάλυσιν**=ἀντικ. τοῦ **πράττειν**, **Θηβαίων**=γεν. ἀντικεμ. τοῦ **κατάλυσιν**, **μετὰ Λακεδαιμονίων**=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν συνεργασίαν. **τὰς πολιτείας**=ἀντικ. τοῦ **διασπᾶν**, (**φασίν**)=ρῆμα, **οἱ δὲ**=ὑποκ., ὥς **πέπομφεν**=ἀντικ. τοῦ (**φασίν**), **πέπομφεν**=ρῆμα, (**οὗτος**, δηλ. ὁ **Φίλ.**)=ὑποκ., **πρέσβεις**=ἀντικ., ὥς **βασιλέα**=ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν διεύθυνσιν, (**φασίν**)=ρῆμα, **οἱ δὲ**=ὑποκ., **τειχιίζειν** (εἰδ. ἄπαρ.)=ἀντικ., (**Φίλιππον**)=ὑποκ. τοῦ ἄπαρ. (έτεροπροσωπία), **πόλεις**=ἀντικ. τοῦ ἄπαρ., **ἐν Ἰλλυριοῖς**=ἐμπρόθ. προσδ. τῆς ἐν τῇ τῷ στάσεως. **περιερχόμεθα**=ρῆμα, **οἱ δὲ**=ὑποκ., **πλάττοντες**=τροπ. μετ., **ἐκαστος**

(=ἐκαστοι)=ὑποκ. τῆς μετ., *λάνους*=άντικ. τῆς μετ., *οἶμαι*=ρῆμα, *ἐγὼ*=ὑποκ., *μεθύειν*=*ὄνειροπολεῖν* (εἰδ. ἀπαρ.)=άντικ., *ἐκείνον*=ὑποκ. τῶν ἀπαρ. (ἐτεροπρ.), *τῷ μεγέθει*=δοτ. τῆς αἰτίας, *τῶν πεπραγμένων* (ἐπιθ. μετ.)=γεν. ὑποκειμ. τοῦ *τῷ μεγέθει*, *πολλά*=άντικ. τοῦ *ὄνειροπολεῖν*, *ταῖα*=ἐπιθ. προσδ., *ἐν τῇ γνώμῃ*=ἐμπρόθ. προσδ. τρόπου, *ὀρώντα*=*ἐπηρεζόμενον*=αἰτιολ. μετ., *τὴν ἐρημίαν*=άντικ. τοῦ *ὀρώντα*, *τῶν κωλυσάντων* (ἐπιθετ. μετ.)=γεν. ὑποκειμ. τοῦ *ἐρημίαν*, *τοῖς πεπραγμένοις* (ἐπιθ. μετ.)=δοτ. τῆς αἰτίας. *οὐκ* (*οἶδα*)=ρῆμα, (*ἐγὼ*)=ὑποκ., *προαιρεῖσθαι* (εἰδ. ἀπαρ.)=άντικ., *πράττειν* (τελ. ἀπαρ.)=ίντικ. τοῦ *προαιρεῖσθαι*, *οὕτω*=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου. *εἰδέναι*=ρῆμα (ἀπαρεμφ. πρότ.), *τοὺς ἀνοητοτάτους*=ὑποκ., *τῶν παρ' ἡμῖν*=γεν. διαιρ., *μέλλει*=ρῆμα, *ἐκείνος*=ὑποκ., *ποιεῖν* (τελ. ἀπαρ.)=άντικ., (*ἐκείνος*)=ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. (ταυτοπροσωπία), *εἰ*=άντικ. τοῦ *ποιεῖν*, *εἰσὶν*=ρῆμα, *οἱ λογοποιοῦντες* (ἐπιθετ. μετ.)=ὑποκ., *ἀνοητνεύει*=κατηγορ.

Πραγματικά: μετὰ *Λακεδαιμονίων*, οὗτοι ἀπὸ τῆς ἡττης τῶν εἰς τὰ Λεῦκτρα (372 π.Χ.) ἐμίσεν τοὺς Θηβαίους καὶ ἐπεδίωκον τὴν ἐγκαθίδρυσιν ἀριστοκρατικοῦ πολιτεύματος, ὃ δὲ Φίλιππος ὡς ἐχθρὸς τῆς Δημοκρατίας ἐπέδιωκε τὴν διάλυσιν τοῦ κοινοῦ τῶν Βοιωτικῶν πόλεων. τὰς *πολιτείας*, ἐννοεῖ τὸ κοινὸν (τῶν Βοιωτικῶν καὶ Ἀρκαδικῶν) πόλεων. ὡς *βασιλέα*, ἐννοεῖ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν ἐν Ἰλλυριοῖς, τούτους ὑπέταξε τὸ 356 π.Χ. *τεσεῖζειν*, ὁ Φίλ. διέδιδε διὰ τῶν ἀνθρώπων του διὰ τὴν κτίσιν εἰς τὰς πόλεις τελεῖαν καὶ ναοὺς, ὅπερ ὁμῶς ἀπεδεικνύετο ψευδές.

Δισθητικά: ἐν Ἰλλυριοῖς=μετωνυμία (ἀντί: ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἰλλυριῶν), *μεθύειν*=μεταφορὰ (ἐκ τῶν παθῶν, ἅτινα κυριεύουν τὸν ἄνθρωπον).

Νόημα: Σεῖς ὁμῶς, λέγει ὁ Δημ. πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, περιφερόμενοι εἰς τὴν ἀγορὰν διαδίδετε πολλὰ καὶ διάφορα περὶ τῶν σκοπῶν τοῦ Φιλίππου, ἄλλοι μὲν δηλ. ὅτι πρόκειται νὰ διαλύσῃ τὸ κοινὸν τῶν Βοιωτ. καὶ Ἀρκαδ. πόλεων, ἄλλοι ὅτι ἔστειλε πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν ἢ ὅτι ὀχυρώνει τὰς πόλεις τῆς Ἰλλυρίας καὶ ἄλλοι διαδίδουν ἄλλα. Τὸ βέβηλον ὁμῶς εἶναι ὅτι ὁ Φίλιππος ἔχει μεθύσει ἀπὸ τῆν χιρὰν του διὰ τὰ κατορθώματά του καὶ ὄνειροπολεῖ καὶ ἄλλα τοιαῦτα σχέδια, χωρὶς ὁμῶς νὰ ἔχη τὴν ἀπερισκέψαν νὰ φανερώνῃ αὐτά, ὥστε νὰ τὰ γνωρίζουν οἱ ἀνόητοι ἀργόσχολοι καὶ ψευδολόγοι τῆς ἀγορᾶς.

Περὶ λήψεις: Ὁ Δημ. ἀναφέρει ὅσα ψευδῶς διαδίδονται περὶ τοῦ Φιλίππου. Οὗτος ὑπερηφανεύεται διὰ τὰς ἐπιτυχίας του, τὰς ὁποίας ἐπραγματοποίησε, διότι παρ' οὐδενὸς συνήντησεν ἀντίδρασιν. Οἱ διαδίδοντες ψευδεῖς εἰδήσεις εἶναι ἀνόητοι.

Ἐπιγραφή: Αἱ ψευδολογίαι περὶ Φιλίππου.

§ 50

Ἄλλ' ἂν ἀφέντες ταῦτα
εἰδῶμεν ἐκεῖνο,

Ἄλλ' ἐν, ἀφοῦ ἀφήσωμεν αὐτά,
κατανοήσωμεν τὸ ἕξῃς,

ὅτι ἄνθρωπος ἐχθρός (ἐστὶ)
καὶ ἀποστερεῖ ἡμᾶς
τὰ ἡμέτερα
καὶ ὕβρισε
πολὺν χρόνον,
καὶ ἀπανθ',
ὅσα ἡλίπισαμεν πάποτε
τινα πράξειν ὑπὲρ ἡμῶν,
εὐρηται καθ' ἡμῶν,

καὶ τὰ λοιπὰ
ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ἐστὶ,
κἂν μὴ ἐθέλωμεν νῦν
πολεμεῖν αὐτὸν ἐκεῖ,
ἴσως ἀναγκασθούμεθα
ἐνθάδε ποιεῖν τοῦτο,
ἂν ταῦτ' εἰδῶμεν,
καὶ τὰ δέοντ'
ἐσόμεθ' ἐγνωκότες
καὶ ματαίων λόγων
(ἐσόμεθ') ἀπηλλαγμένοι·
οὐ γὰρ δεῖ σκοπεῖν,
ἅττα ποτ' ἔσται,
ἀλλὰ (δεῖ) εὖ εἰδέναι
ὅτι φαῦλα,
ἂν μὴ προσέχητε τὸν νοῦν

καὶ (ἂν μὴ) ἐθέλητε
ποιεῖν τὰ προσήκοντα.

Γραμματικά - ἐρμηνευτικά : ἀφέντες=μετ. ἀορ. β' τοῦ ἀφίημι
εἰδῶμεν=ἵποτ. ἐνεστ. τοῦ οἶδα=γνώριζω, κατανοῶ. ἄνθρωπος (κρά-
σις)=ὁ ἄνθρωπος. ὕβρισε=παρακ. τοῦ ὑβρίζω (μέλλ. ὑβριῶ)=συμπε-
ριφέρομαι προσβλητικῶς. εὐρηται=ὀριστ. μέσ. παρακ. τοῦ εὐρίσκομαι.
ἐν ἐμοί ἐστι=ἵποτ. ἐμὲ ἐξαρτᾶται. ἐγνωκότες ἐσόμεθα=τετελ. μέλλ.
τοῦ γινώσκω. ἀπηλλαγμένοι (ἐσόμεθα)=τετελ. μέλλ. τοῦ ἀπαλλάτ-
τομαι. ἅττα (ἅτινα)=ἀναφορ. ἄντων. (δοσις, ἥτις, οἷτι).

Ἀντικαταστάσεις : ἀφέντες, καθ. = ἀφιέντες, ἀφήσοντες, ἀφέν-
τες, ἀφεικότες. εἰδῶμεν, ὀρίζ.=ἴσμεν, εἰδῶμεν, εἰδεῖμεν, —. εὐρηται,
κάθ. = εὐρίσκεται, εὐρίσκετο, εὐρεθήσεται, εὐρέθη, εὐρηται, εὐρητο.
ἐγνωκότες ἐσόμεθα=γινώσκομεν, ἐγινώσκομεν, γνωσόμεθα, ἐγνω-
μεν, ἐγνώκαμεν, ἐγνώκαμεν, ἐγνωκότες ἐσόμεθα. ἀπηλλαγμένοι ἐσό-
μεθα, καθ.=ἀπαλλαττόμεθα, ἀπηλλαττόμεθα, ἀπαλλαγῆσόμεθα, ἀπηλ-
λάγημεν, ἀπηλλάγημεθα, ἀπηλλάγημεθα, ἀπηλλαγμένοι ἐσόμεθα.

Ἀναγνώσεις προτάσεων : ἀλλ' ἂν...εἰδῶμεν (ὑποθετ. πρότ. ἢ
ἀπόδοσις : ἐγνωκότες ἐσόμεθα - ἀπηλλαγμένοι (ἐσόμεθα) διπλῇ ἀπό-
δοσις)=δ' εἶδος σημ. τὸ προσδοκώμενον). δεῖ...ἄνθρωπός (ἐστι)/καὶ

ὅτι δηλ. ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐχθρός
(μας) καὶ προσπαθεῖ νὰ μᾶς στερή-
σῃ τὰς ἰδικὰς μας κτήσεις
καὶ ἔχει συμπεριφερθῇ ὕβριστι-
κῶς ἐπὶ πολὺν χρόνον,
καὶ (ὅτι) ὅλα ἐν γένει,
ὅσα ἡλίπισαμεν ποτὲ ἕως τῶρα
ὅτι κάποιος θὰ τὰ πράξῃ ὑπὲρ ἡμῶν,
ἔχουν εὐρεθῇ (ὅτι ἐπράχθησιν) ἐν-
αντίον ἡμῶν,

καὶ (ὅτι) τὰ ὑπόλοιπα (:τὰ μέλλοντα)
ἐξαρτῶνται ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἰδίους,
καὶ (ὅτι). ἂν δὲν θέλωμεν τῶρα
νὰ πολεμῶμεν αὐτὸν ἐκεῖ,
ἴσως θὰ ἀναγκασθῶμεν
ἐδῶ νὰ πράττωμεν τοῦτο,
ἂν αὐτὰ κανοήσωμεν,
(τότε) καὶ τὰ πρέποντα
θὰ ἔχωμεν ἀντιληφθῇ
καὶ ἀπὸ ματαίους λόγους
θὰ ἔχωμεν ἀπαλλαγῇ.
διότι δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζετε,
ποῖα ἄραγε θὰ εἶναι (τὰ μέλλοντα),
ἀλλὰ (πρέπει) καλῶς νὰ γνωρίζετε
ὅτι (οὐτὰ θὰ εἶναι) ἄθλια
ἂν δὲν ἔχετε τὴν προσοχὴν σας ἐ-
στραμμένην (εἰς αὐτὰ)
καὶ (ἂν δὲν) θέλετε
νὰ πράττετε τὰ πρέποντα.

...ἀποστερεῖ/καὶ...ὑβρίζει,/καὶ ἅπαντα καθ' ἡμῶν εὐρηγται./καὶ τὰ λοιπὰ...ἐστὶ (πέντε εἰδ. προτ., ὡς ἀντικειμ. τοῦ εἰδόμεν). ὅσα πάποτ'...ὑπὲρ ἡμῶν (ἀναφορ. πρότ.). καὶ μὴ...αὐτῷ (ὑποθετ. πρότ.) ἢ ἀπόδοσις: ἀναγκασθῆσόμεθα=δ' εἶδος σημ. τὸ προσδοκώμενον). ἂν ταῦτ' εἰδόμεν (ὑποθετ. πρότ. ἐπα. ἀλαμβινομένη χάριν ἐμράσεως). καὶ...ἐσόμεθ' ἐγνωκότες/καὶ. ἀπηλλαγμένοι ἐσόμεθα (κύριαι προτ.). σὺ γὰρ δεῖ σκοπεῖν (κυρία). ἅττα ποτ' ἔσται (πλαγία ἐρωτημ. ὡς ἀντικ. τοῦ σκοπεῖν). ἀλλὰ (δεῖ) εὖ εἰδέναι (κυρία). ὅτι φαῦλα (ἔσται) (εἰδ. πρότ., ὡς ἀντικ. τοῦ εὖ εἰδέναι). ἂν μὴ προσέχητε τὸν νοῦν (ταῦτοις)/καὶ (ἂν)...ἐθέλητε (ὑποθετ. προτ. (διπλῇ ὑπόθεσις): ἢ ἀπόδοσις: φαῦλα (ἔσται)=δ' εἶδος σημ. τὸ προσδοκώμενον).

Διοθητικά: τὰ ἡμέτερ' ἡμᾶς=ἐμφασις. ὑπὲρ ἡμῶν καθ' ἡμῶν=ἀντίθεσις. ἴσως, μὲ λεπτὴν εἰρωνείαν λέγει τοῦτο, ἀντὶ νὰ εἴπῃ: βεβαίως.

Ἡθικά: ἂν εἰδόμεν..., ἂν εἰδόμεν...εὖ εἰδέναι, ἐπαναλαμβάνει ταῦτα, διὰ νὰ τονίσῃ τὰς προϋποθέσεις ὑφ' ἃς θὰ δυνηθοῦν ν' ἀποφύγουν τὴν καταστροφὴν. ἄνθρωπος, μετὰ περιφρονήσεως λέγει τοῦτο ὁ ρήτωρ. ὑπὲρ ἡμῶν καθ' ἡμῶν, διὰ τῆς ἀντιθέσεως ὁ ρήτωρ ἐπιχειρεῖ νὰ ἀφυπνίσῃ τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε νὰ ἐνοήσουν τὴν ἀπάτην των.

Περὶ ἡλῆψις: Ὁ Δημ. ὑποδεικνύει εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον δύναται νὰ θεραπευθῇ ἡ ἐκ τῆς ἀδρανεῖας αὐτῶν δημιουργηθεῖσα κακὴ κατάστασις τῶν πραγμάτων.

E. ΕΠΙΛΟΓΟΣ (§ 51)

Ἐγὼ μὲν οὖν
οὔτε ἄλλοτε πάποτε
εἰδόμεν λέγειν πρὸς χάριν,

ὅ,τι ἂν μὴ πεπεισμένος ᾧ καὶ
συνόισιν (ὁμῖν),
νῦν τε πάνθ' ἃ γιγνώσκω,
πεπαρησίσασμαι ἀπλῶς,

οὐδὲν ὑποστειλάμενος.
Ἐβουλόμην δ' ἂν,
ὥσπερ οἶδα
ὅτι ὁμῖν συμφέρει
ἀκούειν τὰ βέλτιστα,
οὕτως εἰδέναι
(τὸ τὰ βέλτιστ' εἰπεῖν) συνοῖσον
καὶ τῷ εἰπόντι τὰ βέλτιστα·

πολλῷ γὰρ ἂν ἥδιον εἶχον.

Νῦν δ' ἐπ' ἀδήλοισ οὔσι
τοῖς γενησομένοις ἐμαυτῷ

Ἐγὼ μὲν λοιπὸν
οὔτε ἄλλοτε ποτὲ ἕως τῶρα
ἐπροτίμησα νὰ εἴπω κατὰ πρὸς εὐ-
χαρίστησιν (σας),
διὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἤμην πεπεισμέ-
νος ὅτι καὶ θὰ (σᾶς) ὠφελήσῃ,
καὶ τῶρα ὅλα, ὅσα φρονῶ,
(τὰ) ἔχω εἶπει ἐλευθέρως μὲ γυ-
μνὴν τὴν ἀλήθειαν,
χωρὶς καθόλου ἐκ φόβου νὰ συσταλῶ
Θὰ ἤθελα ὅμως.
ὅπως ἀκριβῶς γνωρίζω
ὅτι σᾶς συμφέρει
νὰ ἀκούετε τὰς ἀρίστας γνώμης,
ἔτσι νὰ γνωρίζω
ὅτι (ἢ ἀρίστη γνώμη) θὰ ὠφελήσῃ
καὶ τὸν εἰπόντα (αὐτὴν) τὴν ἀρί-
στην γνώμην·
διότι (τότε) θὰ ἤμην πολὺ περισσό-
τερον εὐχαριστημένος.
Τώρα ὅμως ἂν καὶ εἶναι ἀβέβαια
τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν εἰς ἐμὲ

ἀπὸ τούτων,
ὅμως αἰρούμην· λέγειν
ἐπὶ τῇ πεπεισθαι
ταῦτα συνοίσειν ὑμῖν,
ἂν πράξετε.
Νικῶν δὲ
ὅ,τι μέλλει συνοίσειν πᾶσιν.

ἐξ αἰτίας αὐτῶν,
ὅμως ἐπρωτίμῃσιν νὰ ἐμιλήσω,
διότι εἰμαι πεπεισμένος
ὅτι αὐτὰ θὰ σᾶς ὠφελήσουν,
ἂν (τὰ) ἐκτελέσετε.
Εἶθε δὲ νὰ ἐπικρατήσῃ
ὅ,τι πρόκειται νὰ ἀποβῇ ὠφέλιμον
εἰς ὅλους (ἡμᾶς).

Γραμματικά - ἑρμηνευτικά : εἰλόμην=ὀριστ. ἄορ. β' τοῦ αἰρέομαι - οὔμαι (=προτιμῶ), ἡρούμην, αἰρήσομαι, εἰλόμην, ἡρομαι, ἡρήμην, συνοίσειν=ἄπαρ. μέλλ. τοῦ συμφέρω, συνέφερον, συνοίσω, συνήνεγκον. συνενήνοχα, συνενηνόχουν. πεπεισμένος ὤ=ὑποτ. παρακ. τοῦ πείθομαι, ἐπειθόμην, πεισθήσομαι, ἐπίσθην, πίπαιμαι, ἐπεπεισμένην, ἀπλῶς=μὲ γυνήν τὴν ἀλήθειαν. ὑποστειλάμενος=μετ. μέσ. ἄορ. τοῦ ὑποστέλλομαι=ἐκ φόβου συστέλλομαι. πεπαρησιασμαι=παρακ. τοῦ παρησιαζομαι=λέγω τι ἐλευθέρως. συνοίσειν=μετ. μέλλ. τοῦ συμφέρω. εἰπόντι=μετ. ἄορ. β' τοῦ λέγω. ἡδίων=ἐπίπρ. συγκρ. βαθ. (ἡδέως=ἡδιστα) ἡδέως ἔχω=εἰμαι εὐχαριστήμενος. πεπεισθαι=ἄπαρ. παρακ. τοῦ πείθομαι· νικῶν=εὐκτ. ἐνεστ. τοῦ νικάω -ῶ.

Ἀναγνώρισις προτάσεων : ἐγὼ μὲν...λέγειν (κυρία). ὅ,τι ἂν.. ὃ (ἀναφορ. ὑποθετ. πρότ.). νῦν τε πᾶνθ' ἀπλῶς, οὐδὲν...πεπαρησιασμαι (κυρία). ἃ γινώσκω (ἀναφορ.πρότ.). ἐβουλόμην δ' ἂν οὕτως...εἰπόντι (κυρία). πολλῶ γάρ...εἶχον (κυρία). νῦν δ' ὑμῖν ταῦτα...αἰροῦμαι (κυρία). ἂν πράξετε (ὑποθετ. πρότ.). νικῶν δὲ (κυρία, εὐχτική). ὅ,τι...συνοίσειν (ἀναφορ. πρότ.).

Πραγματικά : ἄλλοτε πώποτε, ὁ Δημ. εἶχεν ἀπαγγεῖλαι καὶ ἄλλους λόγους. πεπαρησιασμαι, ὁμολογεῖται ὑπὸ πάντων ἢ ἐλευθεροστομία (παρησία) τοῦ Δημοσθένους.

Λογιστικά : ὑποστειλάμενος=μεταφορά (ἡ λέξις κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῶν ναυτῶν, οἵτινες ἐν ὥρᾳ τρικυμίας καταβιβάζουσιν τὰ ἱστία πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κινδύνου).

Ἠθικά : ὁ ρήτωρ κλείει τὸν λόγον του μὲ εὐχὴν καὶ χρησιμοποιοῦν λέξεις εὐοκίου ἐννοίας (: νικῶν - συνοίσειν), ὅπερ ὑποδηλοῖ τὴν χρηστότητα καὶ τὴν φιλοπατρίαν του.

Περίληψις : Ὁ ρήτωρ ἀηλοῖ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐξεφώνησε τὸν παρόντα λόγον, καὶ εὐχεται νὰ ἀποφασισθῇ ὅ,τι θὰ εἶναι ὠφέλιμον εἰς ὅλους.

Σημειώσεις : Ὁ ἐπίλογος εἶναι τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ ρητορικοῦ λόγου, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ρήτωρ ἀνακεφαλαιώνει τὰ λεχθέντα καὶ προσπαθεῖ νὰ διαθέσῃ εὐμενῶς τὸν ἀκροατὴν καὶ νὰ παρασύρῃ αὐτὸν πρὸς τὰς ἰδέας του.

ΤΕΛΟΣ



ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΕΥΘ. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 76 · ΤΗΛΕΦ. 632.894 · ΑΘΗΝΑΙ

- 1) Γ.Α. Βασδέκη: 80 ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ
Για την Ε' και την ΣΤ' τάξη του Δημοτικού Σχολείου.
- 2) Γ.Α. Βασδέκη: ΑΠΑΝΤΩ ΣΩΣΤΑ ΚΑΙ ΜΠΑΙΝΩ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ πλήρης
μεθοδικός οδηγός για τις εισιτήριες εξετάσεις στο Γυμνάσιο και στα Σχο-
λεία Μέσης Παιδείας όλων των τύπων.
- 3) Γ. Παπανδρεοπούλου: 51 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ δια την Α' και Β'
τάξιν των εξαταξίων Γυμνασίων.
- 4) Κ. Σφαέλλου: 99 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ δια την Γ' Δ' και Ε' τάξιν
των εξαταξίων Γυμνασίων.
- 5) Κ. Καμαρινού: 222 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΕΧΝΙ-
ΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑ 1000 ΘΕΜΑΤΩΝ δια τους τελειοφοίτους των
Γυμνασίων και τους υποψηφίους μαθητάς των 'Ανωτέρων και 'Ανωτάτων
Σχολών όλων των τύπων.
- 6) Νίντα Χ. — Παπαγεωργίου 'Αλεξ. — Παπανδρεοπούλου Γ. — Καμαρινού Κ.
Βασιλειάδου Είρ. — Σφαέλλου Κ. «333 ΝΕΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ-
ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑ 1200 ΘΕΜΑΤΩΝ δια Ε' και ΣΤ' τάξιν
των εξαταξίων Γυμνασίων και 'Ανωτάτων Σχολών, έκδ. 15η ΕΠΥΨΗ-
ΜΕΝΗ και ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ.
- 7) Κ. Σφαέλλου: 119 ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΓΝΩΜΙΚΩΝ — ΡΗΤΩΝ —
ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ, μετά συλλογής και περιλήψεως 1000 γνωμικών και παροιμιών.
- 8) Γ.Α. Βασδέκη: ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΝ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΝ
ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ (Κοινής Δημοτικής) Δεμ.
- 9) Γ.Α. Βασδέκη: ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΑΘΑΡΕΥ-
ΟΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ (σχήματος τσέπης).
- 10) Χ. Καζαντζή: ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΙΣΕΩΣ ΚΑΙ
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ.
- 11) Β. 'Αναγνωστοπούλου — Ν. 'Ασωνίτη: ΤΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ ΣΕ 55 ΑΠΛΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ.
- 12) Ν. 'Ασωνίτη — Β. 'Αναγνωστοπούλου — ΛΕΞΙΚΟΝ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑ-
ΤΩΝ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ.
- 13) Γ. Παπανδρεοπούλου: ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΚΜ/ΘΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΗΣ ΑΝΕΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ.
- 14) Κ. Παπαγεωργίου: ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙ-
ΜΕΝΩΝ.
- 15) Εύθ. Χριστοπούλου — Δ. Σίδερη: ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟ-
ΛΟΓΙΑΣ.
- 16) ΝΕΩΤΑΤΑΙ ΣΧΟΛΙΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ υπό Εύθ. Χριστοπούλου 'Αρχαίων
και Λατίνων Συγγραφέων (πλήρης σειρά επί των διδασκομένων κειμένων).
- 17) Π. Ροδοπούλου — ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΗΘΙΚΗΣ.

35